

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค
สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

ดุษฎีนิพนธ์

ของ

เยาวลักษณ์ อุปทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

เมษายน 2569

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค
สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

ดุษฎีนิพนธ์

ของ

เยาวลักษณ์ อุปทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
เมษายน 2569
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

DEVELOPMENT OF A MODEL FOR THE DUAL SYSTEM MANAGEMENT
FOR HIGHER VOCATIONAL CERTIFICATE STUDENTS OF TECHNICAL
COLLEGES UNDER THE VOCATIONAL EDUCATION,
BUENG KAN PROVINCE

BY
YAOWALUCK AUPHATHONG

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Doctor of Education Degree in Educational Administration
at Sakon Nakhon Rajabhat University

April 2026

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองคุณวุฒิ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาครุศาสตรคุณวุฒิบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ เยาวลักษณ์ อุปทอง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการสอบ กรรมการสอบและ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมเจตน์ ภูศรี) และผู้ทรงคุณวุฒิ (รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร) ประธานที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

..... กรรมการสอบ กรรมการสอบและ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์) แต่งตั้งเพิ่มเติม (ดร.เพ็ญผกา ปัญชนะ) กรรมการที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์

..... กรรมการสอบ กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์) แต่งตั้งเพิ่มเติม (ดร.ประภัสร์ สุภาสอน) ผู้ทรงคุณวุฒิ

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร)
ประธานหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 7 เดือน เมษายน พ.ศ. 2569
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

คุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณา และการช่วยเหลือเป็นอย่างดี
จาก รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภวະบุตร ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ
ดร.เพ็ญผกา ปัญจะนะ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ
แนะนำ เสนอแนะ ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ จนสำเร็จลงได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย โพธิ์ไธสง รองศาสตราจารย์
ดร.สายนต์ บุญใบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนาสุวรรณ์ไตรย์ รวมถึงคณาจารย์ทุกท่าน
ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ อันมีคุณค่า ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้
ในการทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์
ในการตรวจสอบเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคนครพนม ผู้อำนวยการ
วิทยาลัยเทคนิคสวางคามดิน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคสกลนคร ผู้อำนวยการ
วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ และรองผู้อำนวยการทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในการทดลองใช้
แบบสอบถามและประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคเซกาและรองผู้อำนวยการ คณะครู
ทุกท่าน ที่เข้าร่วมการพัฒนาการบริหารจัดการระบบทวิภาคีในครั้งนี้ รวมถึง ผู้อำนวยการ
โรงเรียนเอกชนทุกท่าน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดบึงกาฬ
ที่ให้ความอนุเคราะห์ ข้อมูลในทุกขั้นตอนของการวิจัย

และขอขอบคุณผู้ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่มีส่วนช่วยเหลือในการให้การวิจัย
ครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี คุณค่าและประโยชน์ใดที่ได้รับจากคุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบ
ให้เป็นเครื่องบูชา พระคุณของบิดา มารดา และครูบาอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรม
เลี้ยงดู และคอยสนับสนุน การศึกษาในครั้งนี้ ด้วยความระลึกในพระคุณเป็นอย่างสูงยิ่ง

เยาวลักษณ์ อุปทอง

ชื่อเรื่อง	การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ
ผู้วิจัย	เยาวลักษณ์ อุปทอง
กรรมการที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ดร.เพ็ญพกา ปัญจนะ
ปริญญญา	ค.ด. (การบริหารการศึกษา)
ปีที่พิมพ์	2569

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบ การบริหาร
จัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ 2) สร้างและพัฒนารูปแบบการ
บริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ 3) ประเมินรูปแบบการบริหาร
จัดการระบบทวิภาคีที่พัฒนาขึ้น ซึ่งการดำเนินการวิจัยมี 3 ระยะ 6 ขั้นตอน ได้แก่
ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ดำเนินการวิจัย
3 ขั้นตอน ระยะที่ 2 การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา
จังหวัดบึงกาฬ ดำเนินการวิจัย 1 ขั้นตอน โดยร่างและสร้างรูปแบบให้ผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 9 คน ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็น ประโยชน์ และความถูก
ต้อง ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีที่พัฒนาขึ้น ดำเนินการ
วิจัย 2 ขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่าย
วิชาการ ครู และ ตัวแทนสถานประกอบการ จำนวน 118 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัด
บึงกาฬ ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบหลัก และ 34 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) ด้านการ

บริหารจัดการระบบทวิภาคี มี 4 องค์ประกอบย่อย 2) ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคีมี 4 องค์ประกอบย่อย 3) ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี มี 4 องค์ประกอบย่อย 4) ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ มี 5 องค์ประกอบย่อย 5) ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา มี 5 องค์ประกอบย่อย 6) ด้านการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ มี 4 องค์ประกอบย่อย 7) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา มี 4 องค์ประกอบย่อย 8) ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ มี 4 องค์ประกอบย่อย

2. รูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาในระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) สื่อและอุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้ 5) กระบวนการพัฒนา 6) เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง 7) กระบวนการติดตามผล

3. ผลประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาในระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ พบว่า ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ วัตถุประสงค์ของการศึกษา และเนื้อหา รองลงมาได้แก่ กระบวนการติดตามผล หลักการ และกระบวนการพัฒนา เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสื่อ / อุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้ตามลำดับ

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการระบบทวิภาคี ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

TITLE	Development of a Model for the Dual System Management for Higher Vocational Certificate Students of Technical Colleges under the Vocational Education, Bueng Kan Province
AUTHOR	Yaowaluck Auphathong
ADVISORS	Assoc. Prof. Dr. Chaiya Pawabutra Dr. Penphaka Panjana
DEGREE	Ed.D. (Educational Administration)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2026

ABSTRACT

This research aimed to: 1) investigate the components of a dual vocational education management system for Higher Vocational Certificate (HVC) students in technical colleges under the Vocational Education in Bueng Kan Province; 2) develop the model for the dual vocational education system for HVC students in technical colleges under the Vocational Education in Bueng Kan Province; and 3) evaluate the developed model. The study was conducted in three phases comprising six steps. Phase 1 involved the investigation of components through three steps. Phase 2 focused on drafting and developing the model, which was evaluated by nine experts in terms of propriety, feasibility, utility, and accuracy. Phase 3 involved model evaluation through two steps. The sample consisted of 118 participants, including college directors, deputy directors for academic affairs, teachers, and enterprise representatives.

The findings revealed that:

1. The components of the dual vocational education management system for HVC students in technical colleges under the Vocational Education in Bueng Kan Province comprised eight main components and 34 subcomponents, including 1) the dual vocational education management system with four subcomponents,

2) organizational structure with four subcomponents, 3) curriculum, with four subcomponents, 4) academic and instructional management with five subcomponents, 5) learner and graduate quality, personnel development with five subcomponents, 6) personnel and enterprise development with four subcomponents, 7) learning measurement and evaluation, and graduation, with four subcomponents, 8) collaboration between educational institutions and enterprises. with 4 subcomponents,

2. The developed model consisted of 1) principles, 2) objectives, 3) content, 4) instructional media and learning resources, 5) development process, 6) self – directed learning assessment criteria, and 7) follow – up procedures. The model was rated at the highest level in terms of accuracy, propriety, feasibility, and utility.

3. The evaluation of the developed model indicated the highest level across all aspects. The highest – rated components were objectives and content, followed by follow – up procedures, principles, development process, assessment criteria for self – directed learning, and instructional media and learning resources, respectively.

Keywords: Model Development, Dual Vocational Education Management, Higher Vocational Certificate

สารบัญ

บทที่	หน้า
1	บทนำ 1
	ภูมิหลัง 1
	คำถามของการวิจัย 5
	ความมุ่งหมายของการวิจัย 6
	ความสำคัญของการวิจัย 6
	ขอบเขตของการวิจัย 8
	กรอบแนวคิดของการวิจัย 11
	นิยามศัพท์เฉพาะ 12
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 19
	การจัดการอาชีวศึกษา 20
	ความหมายของการจัดการอาชีวศึกษา 20
	ความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษา 21
	ประเภทของการจัดการอาชีวศึกษา 22
	ประโยชน์ของการจัดการอาชีวศึกษา 23
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 24
	การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 27
	ความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 27
	มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 32
	ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 36
	แนวทางการปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 42
	หลักสูตรการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 54
	ประโยชน์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 67
	การวัดผลประเมินผลอาชีวศึกษาทวิภาคี 72
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การบริหารจัดการระบบทวิภาคี	80
แนวทางการบริหารจัดการระบบทวิภาคี	80
ความหมายการบริหารจัดการระบบทวิภาคี	82
ความสำคัญของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี	83
กระบวนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี	84
องค์ประกอบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี	86
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	143
กระบวนการวิจัยและพัฒนา	151
บริบทวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ	159
3 วิธีดำเนินการวิจัย	201
ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบในการพัฒนารูปแบบการบริหาร จัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ	202
ระยะที่ 2 การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ	207
ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิคสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ	209

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	213
ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ ระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิคสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ	214
ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การกำหนดกรอบเนื้อหาทั้งไทยและต่างประเทศ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน	214
ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหาร จัดการระบบทวิภาคี	215
ขั้นตอนที่ 3 การสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหาร จัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ	218
ระยะที่ 2 การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ	244
ขั้นตอนที่ 4 การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการ ระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิคสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ	244
ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ	254
ขั้นตอนที่ 5 การสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)	254

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ขั้นตอนที่ 6 การนำเสนอการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ ระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ	264
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	265
ความมุ่งหมายของการวิจัย	265
วิธีดำเนินการวิจัย	266
สรุปผลการวิจัย	267
อภิปรายผล	273
ข้อเสนอแนะ	280
บรรณานุกรม	283
ภาคผนวก	303
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญและรายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	305
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	311
ภาคผนวก ค หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	355
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	359
ภาคผนวก จ การหาคุณภาพของเครื่องมือ	377
ภาคผนวก ฉ คู่มือการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ	389
ภาคผนวก ช ตารางการนำเสนอรูปแบบที่สมบูรณ์ของการบริหารจัดการ ระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ	421
ภาคผนวก ซ ตัวอย่างภาพประกอบการวิจัย	425
ประวัติย่อของผู้วิจัย	435

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 การสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี	90
2 การกำหนดชื่อองค์ประกอบใหม่ที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบ ของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี	99
3 สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี	106
4 สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของการจัดโครงสร้างการบริหารงาน ระบบทวิภาคี	111
5 สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี..	116
6 สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของการบริหารงานวิชาการและการจัดการ เรียนรู้	120
7 สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา	126
8 สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา และสถานประกอบการ	132
9 สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของการวัดผลและประเมินผลการเรียน และการสำเร็จการศึกษา	137
10 สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ	142
11 ข้อมูลด้านบุคลากร	179
12 ข้อมูลนักเรียน นักศึกษา ปีการศึกษา 2567	182
13 ข้อมูลนักเรียน นักศึกษา อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ปีการศึกษา 2567	183
14 ข้อมูลนักเรียน เรียนรวมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษา ตอนปลาย (ทวิศึกษา) ประจำปีการศึกษา 2567	183
15 ข้อมูลหน่วยงาน / สถานประกอบการที่ทำความร่วมมือ (MOU)	184
16 สรุปสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการ ระบบทวิภาคี รวมทั้ง 8 ด้าน	219

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
17	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ด้านที่ 1 การจัดการระบบทวิภาคี 222
18	สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ด้านที่ 2 ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี 224
19	สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ด้านที่ 3 ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี 228
20	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ด้านที่ 4 ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ 230
21	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ด้านที่ 5 ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา..... 233
22	สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ด้านที่ 6 การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ 236
23	สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ด้านที่ 7 การวัดผลและประเมินผลการเรียน และการสำเร็จการศึกษา 239
24	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ด้านที่ 8 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ 241
25	สรุปข้อมูลในการปรับแก้ตามผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ 259
26	ข้อมูลที่ปรับแก้ตามผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ 261
27	การนำเสนอรูปแบบที่สมบูรณ์ของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ 423

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	11
2 การทำความเข้าใจมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	28
3 การปฏิบัติงานของนักเรียน นักศึกษาทวิภาคี	72
4 การตรวจสอบประสิทธิภาพของงาน	73
5 การตรวจสอบพฤติกรรมนักเรียน นักศึกษาทวิภาคี	73
6 ขั้นตอนการประเมิน	76
7 กระบวนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี	85
8 องค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี	102
9 กระบวนการวิจัยและพัฒนา	156
10 การศึกษาปรากฏการณ์การโดยวิธีการสร้างโมเดล	197
11 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	212
12 โมเดลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ	253
13 ภาพในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง (Focus Group)	427
14 ภาพประกอบการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ด้วยระบบ online และ onsite	428
15 ภาพการประเมินรูปแบบหลังแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	433

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การปฏิรูปการศึกษาในสังคมแห่งการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญและมีบทบาทเป็นอย่างมาก ดังนั้นเพื่อให้สถานศึกษามีแนวทางในการนำยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน เห็นผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การเรียนการสอนประกอบด้วย การสร้างความรู้ความเข้าใจ การรับรู้ และตระหนักถึงความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ การจัดทำตัวอย่างกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ การส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาจัดกิจกรรมการประกวดแข่งขัน จัดค่าย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น โครงการเรียงความ สุนทรพจน์ หนังสือเล่มเล็ก การจัดทำคู่มือแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน การประเมินความสำเร็จของยุทธศาสตร์ชาติแต่ละด้านกับกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล สรุปรายงานผล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561, หน้า 25)

ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาในสังคมแห่งการเรียนรู้จึงเชื่อมโยงกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ในมาตรา 7 ที่กล่าวว่าในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพ กฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จากรักษาประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติรวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้ อันเป็นสากลตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 4)

การจัดการอาชีวศึกษา มุ่งผลิตและพัฒนานักเรียน นักศึกษาให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงานตรงตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและสมรรถนะด้านวิชาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน หรือการประกอบอาชีพอิสระ นอกจากนี้ การจัดการอาชีวศึกษา ยังมุ่งเน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศสอดคล้องกับมาตรา 6 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้าน วิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนา กำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษา วิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และดำเนินการจัดการระบบทวิภาคี โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษา ออกไปเป็นช่างฝีมือและช่างเทคนิค เติมรูปแบบ มีทักษะฝีมือตรงความต้องการของตลาดแรงงาน คำว่า “ระบบทวิภาคี” คือการจัดการเรียนการสอน ระบบหนึ่ง ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน มีโอกาสฝึกภาคปฏิบัติในสถานประกอบการมากกว่าระบบปกติซึ่งผู้เรียนจะต้องเรียน รายวิชาในหลักสูตรสถานศึกษา ก่อนแล้วออกฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ โดยการศึกษาทวิภาคีในประเทศไทย เกิดขึ้นครั้งแรกด้วยความร่วมมือระหว่างสถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และรัฐบาลประเทศเยอรมัน โดยเริ่มเปิดการศึกษาหลักสูตร ทวิภาคีหรือการเรียนระบบโรงเรียนโรงงาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 โดยรับผู้สำเร็จการศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ได้คะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 2 และมีอายุไม่เกิน 25 ปี หลักสูตรช่างฝึกหัดนี้ มีระยะเวลา 3 ปี แบ่งเป็นการฝึกมือเบื้องต้น 1 ปี หลังจากนั้นจะมีการประเมินเพื่อรับสิทธิ์เข้าฝึกหัดในสถานประกอบการอีก 2 ปี โดยจะทำการฝึกสัปดาห์ละ 4 วัน และกลับมาเรียนภาคทฤษฎี ที่สถาบันศึกษาสัปดาห์ละ 1 วัน เมื่อครบหลักสูตรช่างฝึกหัดจะต้องทำการทดสอบทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ โดยสถาบันและสถานประกอบการเป็นผู้ดำเนินการสอบเพื่อรับประกาศนียบัตร ช่างชำนาญงานเช่นเดียวกับระบบในประเทศเยอรมัน (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2555, หน้า 15)

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 กล่าวว่า มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้ โดยรูปแบบ ดังต่อไปนี้ (1) การศึกษาในระบบเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลัก โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตรระยะเวลาการวัดและการ

ประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน (2) การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนด จุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม (3) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่าง สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้น ต้องมุ่งเน้น การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ และมาตรา 9 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามมาตรา 6 มาตรา 7 และมาตรา 8 ให้จัดตามหลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด ดังต่อไปนี้ (1) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (2) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (3) ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษาอาจกำหนดหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อความรู้ หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ ซึ่งจัดขึ้นเป็นโครงการหรือสำหรับกลุ่มเป้าหมาย เฉพาะได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 2 - 3)

ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรการศึกษาที่สูงกว่าประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะและเพิ่มพูนความรู้ในระดับที่สูงขึ้น และมีความสามารถในการทำงานในตำแหน่งที่ต้องการความรู้ความสามารถระดับปานกลางหรือสูงขึ้น หลักสูตรปวส. มีระยะเวลาในการศึกษาประมาณ 2 ปี และสามารถนำไปต่อยอดเป็นปริญญาตรีได้นอกจากนั้น หลักสูตรการศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงจะเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะทางวิชาชีพขั้นปานกลาง โดยเมื่อจบการศึกษาในระดับ ปวส. แล้วสามารถออกไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อระดับปริญญาตรีสายสามัญ หรือปริญญาตรีสายปฏิบัติการและเทคโนโลยีหรือเทียบเท่าได้

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้มีนโยบายในการบริหาร กระบวนการจัดการเรียน การสอนในรูปแบบทวิภาคี ร้อยละ 100 ดังนั้นจึงมีนโยบาย ในการกำหนดให้สถานศึกษาเพิ่มปริมาณผู้เรียนในด้านทวิภาคีให้มากขึ้นและตอบสนอง ต่อความต้องการของตลาดแรงงานแต่ปัญหาด้านความพร้อมของสถานศึกษาและบุคลากร ในการจัดการเรียนการสอน และประเมินผล ข้อมูลจากการวิจัยพบว่า สถานศึกษามีความ พร้อมทางด้านบุคลากรและอุปกรณ์อยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวนครูและอุปกรณ์ที่ เหมาะสม ครูมีความเข้าใจรูปแบบการสอนระบบทวิภาคี แต่มีปัญหาในการประเมินผล กล่าวคือ การประเมินผลจากสถานศึกษามีเนื้อหาที่ไม่ครอบคลุม กับงานในสถาน ประกอบการและมีปัญหาการขาดงบประมาณสนับสนุน จากทางรัฐในการพัฒนาบุคลากร และนิเทศติดตามผลปัญหาด้านนักเรียน เนื่องจากนักเรียนขาดความเข้าใจและวุฒิภาวะ ในการปรับตัว ให้เข้ากับการศึกษาระบบทวิภาคีที่ต้องเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ นักเรียนบางส่วนอาจรู้สึกถึงการเรียน ภาคปฏิบัติที่มีความซ้ำซ้อน และหลักสูตรมุ่งเน้น การปฏิบัติมากเกินไป ไม่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง ทำให้เกิดปัญหาการ ลาออกกลางคัน และสร้างความเบื่อหน่ายให้กับสถานประกอบการ ถึงแม้ว่าการจัด การเรียนการสอนระบบทวิภาคีประสบปัญหามากมาย แต่ปัญหา เหล่านี้สามารถแก้ไขได้ หากได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาระบบการศึกษาทวิภาคีให้มีคุณภาพ จะนำมาซึ่งคุณประโยชน์มากมายทั้งกับตัวผู้เรียน ผู้ประกอบการ ตลอดจนสถานศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, หน้า 10)

นอกจากนี้ในปัจจุบันการผลิตกำลังคนยังคงไม่สอดคล้องกับความต้องการ ของผู้ประกอบการในภาคการผลิตอุตสาหกรรมเป้าหมายต่าง ๆ อีกทั้งประเทศไทยยัง เผชิญความท้าทายในการเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีและการสื่อสาร ทำให้ต้องเร่งพัฒนาและ เพิ่มทักษะและมาตรฐานฝีมือแรงงาน ให้พร้อมเป็นแรงงานของภูมิภาคอาเซียน สังคม ปัจจุบันจึงกลายเป็นสังคมของการทำงานเป็นหลัก ภาคอุตสาหกรรมและสถาน ประกอบการต่างต้องการกำลังคนที่มีคุณภาพและพร้อมในการทำงานการอาชีวศึกษา ของโลกยุคปัจจุบันจึงมีความสำคัญต่อการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับโลกของอาชีพ อาชีวศึกษาสามารถเป็นคำตอบของการเตรียมกำลังคน และยกระดับทักษะอาชีพ (ราตรีสวัสดิ์ ธนารักษ์, 2567, หน้า 18)

ซึ่งหลักเกณฑ์และระบบมาตรฐานของการจัดการอาชีวศึกษาใช้หลักเกณฑ์ กลางซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาต่อการดำเนินการในทางปฏิบัติ เนื่องจากสถานศึกษา

อาชีวศึกษาแต่ละประเภทแต่ละสถานที่ตั้ง จะมีบริบทการดำเนินงานที่แตกต่างกัน จึงควรจัดทำหลักเกณฑ์และระบบมาตรฐานที่มีความยืดหยุ่นหลากหลาย ให้เหมาะสมกับบริบทของประเภทวิชาหรือประเภทของสถานศึกษาอาชีวศึกษา และจากการศึกษายังพบประเด็นปัญหาและอุปสรรคด้านระบบการบริหารจัดการและด้านคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เช่น การพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รูปแบบความร่วมมือในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ในการพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นเลิศให้ได้นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบคุณภาพในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาที่จะต้องนำมาพัฒนาให้เป็นรูปแบบมาตรฐานที่ต้องใช้ในการจัดการสถานศึกษาและนำเอาระบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมาเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนให้เกิดคุณภาพ (นิรุฒ บุตรานันต์, 2561, หน้า 13)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิคสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ด้วยกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมในการใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบทวิภาคีให้มีประสิทธิภาพสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและ เกิดความยั่งยืนของระบบการพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี นอกจากนั้น ยังมีเป้าหมายสำคัญเพื่อพัฒนาการสอนในระบบทวิภาคีในปัจจุบันให้มีความสอดคล้องต่อความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงานในการเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรม นักเรียน นักศึกษาสามารถฝึกงานตรงตามสาขาที่เรียนตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลและสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพทั้งด้านความรู้และทักษะที่สอดคล้องต่อความต้องการของสถานประกอบการ จึงได้จัดทำการศึกษาครั้งนี้ขึ้น

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัยไว้ดังนี้

1. การบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ มีองค์ประกอบอะไรบ้าง

2. รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ที่ผู้วิจัยร่างและสร้างขึ้นมีรูปแบบเป็นอย่างไร
3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อสร้างและพัฒนาในรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมีความสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ความสำคัญเชิงวิชาการ

ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ดังนี้

1.1 พัฒนาความรู้ทางทฤษฎี โดยเพิ่มองค์ความรู้เกี่ยวกับแนวคิดและหลักการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

1.2 ได้แนวคิดใหม่เพื่อเป็นแนวทางหรือโมเดลการบริหารจัดการระบบทวิภาคีที่มีประสิทธิภาพ

1.3 ครูสามารถพัฒนาความรู้และทักษะวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการทางเทคโนโลยี

1.4 ได้องค์ความรู้ใหม่จากสถานประกอบการ ในการพัฒนาหลักสูตร

1.5 ครูสามารถออกแบบการเรียนรู้ตามทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการ

1.6 นำข้อมูลจากสถานประกอบการมาปรับปรุงหน่วยการเรียนรู้และกิจกรรม

1.7 ทำให้หลักสูตรมีความทันสมัยและตอบสนองการผลิตกำลังคนคุณภาพสูง

2. ความสำคัญในการประยุกต์ใช้

การวิจัยนี้เป็นแนวทางให้สถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี หรือสายอาชีพทุกสาขาสมาารถประยุกต์ใช้เพื่อให้บุคลากรสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและนักศึกษาที่เรียนระบบทวิภาคีมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นทุกสาขาวิชา ประกอบด้วย

2.1 ปรับปรุงการบริหารจัดการระบบทวิภาคี โดยนำผลการวิจัยไปใช้ปรับปรุงแนวทางการจัดการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2 เพิ่มประสิทธิภาพการฝึกงานของนักศึกษา โดยช่วยให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ที่ตรงกับสายงานมากขึ้น

2.3 สร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยช่วยพัฒนาความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งสองฝ่าย

2.4 เพิ่มโอกาสการจ้างงานของนักศึกษา โดยทำให้ผู้เรียนมีทักษะที่ตอบโจทย์ตลาดแรงงานมากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขต การวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครู ในวิทยาลัยเทคนิคสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 7 แห่ง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ จำนวน 7 คน และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 7 คน ครู จำนวน 152 คน และตัวแทนสถานประกอบการที่มีการทำความร่วมมือ จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น 172 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครู และตัวแทนสถานประกอบการ ที่ผู้วิจัยจะจงเลือกจาก สถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬที่ทำการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี จำนวน 3 แห่ง ประจำปีการศึกษา 2567 จำนวน 118 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้อำนวยการ จำนวน 3 คน

1.2.2 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 3 คน

1.2.3 ครู จำนวน 106 คน

1.2.4 ตัวแทนสถานประกอบการ จำนวน 6 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามที่ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้องค์ประกอบจำนวน 8 องค์ประกอบ ได้แก่

2.1 ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

2.2 ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี

2.3 ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

2.4 ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้

2.5 ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา

2.6 ด้านการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ

2.7 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา

2.8 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

3. ขอบเขตด้านระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งเป็น 3 ระยะ 6 ขั้นตอน คือ

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

ขั้นตอนที่ 1 ทำการศึกษาองค์ประกอบการบริหารจัดการระบบ ทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ โดยวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ดังนี้

1. กรอบเนื้อหาในการวิเคราะห์จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งของไทยและต่างประเทศ ได้แก่

1.1 การจัดการอาชีวศึกษา

1.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1.3 การบริหารจัดการระบบทวิภาคี

1.4 การวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D)

2. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยนำเนื้อหา ที่รวบรวมได้จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ มาวิเคราะห์ โดยคำนึงถึงสัมพันธด้านเนื้อหา ทั้งความสัมพันธ์ภายใน และความสัมพันธ์ภายนอก เพื่อนำไปสู่กรอบแนวคิดในการวิจัย องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวบ่งชี้ และรูปแบบการบริหารจัดการระบบ ทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ ของการบริหารจัดการ ระบบทวิภาคี

ขั้นตอนที่ 3 สอบถามสภาพการบริหารของผู้บริหาร

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครู และตัวแทนสถานประกอบการ โดยสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี เพื่อหาความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

ระยะที่ 2 การร่างและสร้างรูปแบบ

การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ โดยนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 1 มาร่างและสร้างรูปแบบการบริหาร และเอกสารประกอบการพัฒนา แล้วตรวจสอบความเหมาะสม ยืนยันรูปแบบ และเอกสารประกอบการพัฒนาแบ่งเป็น 1 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 4 ทำการร่างรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ แล้วตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ และเอกสารประกอบการพัฒนาโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน พิจารณาความถูกต้อง เหมาะสมของเนื้อหา

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 5 การจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน และประมวลความคิดเห็น หลังจากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 6 การนำเสนอรูปแบบโดยการพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ที่สมบูรณ์ และสรุปผลการยืนยันรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา

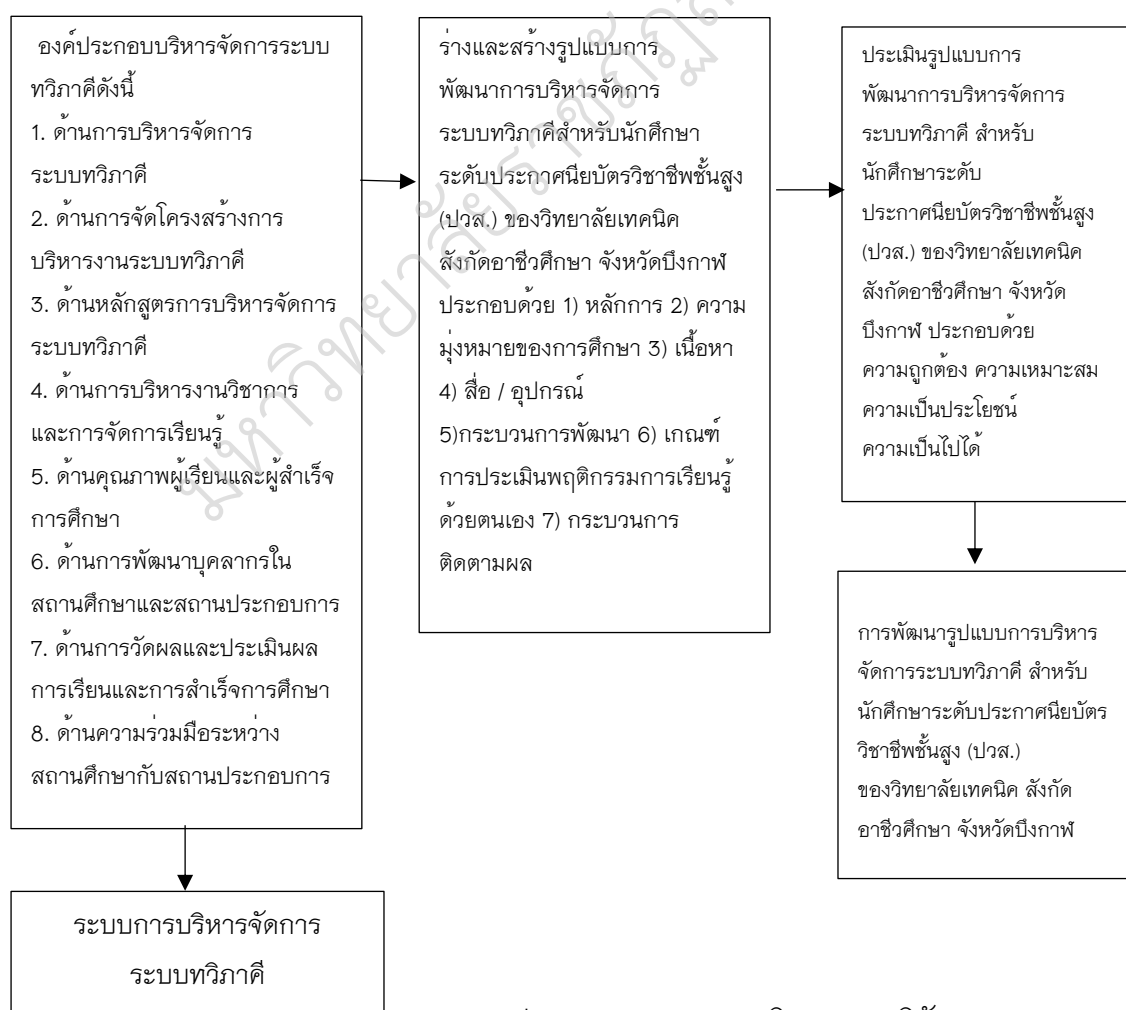
จังหวัดบึงกาฬ โดยนำข้อมูลที่ได้จากระยะที่ 3 มาสรุปผลการยืนยันรูปแบบ แล้วนำมา
เสนอผลงาน เขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ และเผยแพร่ต่อไป

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการศึกษาดำเนินการวิจัยใช้ระยะเวลา ตั้งแต่เดือน มิถุนายน
พ.ศ. 2568 ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2569

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค
สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ดังรูปภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ระบบทวิภาคี หมายถึง การเรียนร่วมกันระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ (เช่น โรงงาน, บริษัท) เพื่อให้ผู้เรียนได้ทั้งทักษะทางทฤษฎีจากสถานศึกษา และทักษะทางปฏิบัติจากสถานประกอบการในโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ผู้เรียนจะมี 2 สถานภาพ คือ นักศึกษาในโรงเรียน และพนักงานฝึกงานในสถานประกอบการ

2. รูปแบบ หมายถึง แบบแผนหรือโครงสร้างของกระบวนการพัฒนาที่ได้รับ การจัดวางอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบและขั้นตอนต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์และส่งเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการพัฒนา ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

3. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี หมายถึง การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการฝึกอบรมวิชาชีพในสถานประกอบการที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลักโดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัด และการประเมินผล ที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน และฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการในอาชีพเฉพาะสาขาโดยสถานศึกษาได้ทำความร่วมมือกับสถานประกอบการ

4. การบริหารจัดการระบบทวิภาคี หมายถึง การจัดการระบบทวิภาคี ซึ่งมีสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างสถานประกอบการกับผู้เรียน มีแผนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ตลอดระยะเวลาการฝึกอาชีพที่กำหนดตามโครงสร้างหลักสูตรและแผนการเรียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน มีการประเมินมาตรฐานการฝึกอาชีพตามข้อตกลงประกอบด้วย 8 องค์ประกอบคือ

4.1 ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการจัดการระบบทวิภาคีซึ่งมีสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างสถานประกอบการกับผู้เรียน มีแผนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ตลอดระยะเวลาการฝึกอาชีพที่กำหนดตามโครงสร้างหลักสูตร และแผนการเรียนของสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน มีการประเมินมาตรฐานการฝึกอาชีพตามข้อตกลงประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย ดังนี้

4.1.1 สถานศึกษามีการทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างสถานศึกษาสถานประกอบการ และผู้เรียนอย่างเป็นทางการ

4.1.2 สถานศึกษามีแผนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการที่สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร และแผนการเรียนของสถานศึกษา

4.1.3 ผู้เรียนปฏิบัติตามแผนฝึกอาชีพในสถานประกอบการครบตามระยะเวลาที่กำหนด

4.1.4 สถานศึกษามีการประเมินผลการฝึกอาชีพตามมาตรฐาน และข้อตกลงระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา

4.2 ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการจัดการระบบทวิภาคีซึ่งมีสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างสถานประกอบการกับผู้เรียน มีแผนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ตลอดระยะเวลาการฝึกอาชีพที่กำหนดตามโครงสร้างหลักสูตร และแผนการเรียนของสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบัน มีการประเมินมาตรฐานการฝึกอาชีพตามข้อตกลง ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย ดังนี้

4.2.1 สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรระบบทวิภาคีอย่างชัดเจน

4.2.2 สถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการอย่างชัดเจน จัดการเรียนการสอนตามกลไกที่กำหนดในโครงสร้างระบบทวิภาคี

4.2.3 สถานศึกษามีระบบและกระบวนการวัดผลและประเมินผลที่เป็นไปตามข้อตกลงและมาตรฐานของโครงสร้างการดำเนินงาน

4.2.4 สถานศึกษามีการกำหนดจำนวนและบทบาทของบุคลากรที่รับผิดชอบตามโครงสร้างของระบบทวิภาคีอย่างชัดเจน

4.3 ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ที่มีการผสมผสานระหว่างการเรียนในสถานศึกษา (เน้นทฤษฎี) กับการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการจริง (ภาคปฏิบัติ) โดยมีความร่วมมือระหว่างทั้งสองฝ่าย ในการวางโครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียน การฝึกงาน และระบบการวัดผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับตลาดแรงงานตามมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อยดังนี้

4.3.1 สถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการที่ชัดเจน

4.3.2 สถานศึกษามีการดำเนินการจัดการเรียน ทฤษฎีในสถานศึกษา และการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการตามแผนที่กำหนดในหลักสูตร

4.3.3 สถานศึกษามีระบบการวัดและประเมินผลที่พัฒนาและใช้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

4.3.4 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานวิชาชีพที่ระบุในหลักสูตร

4.4 ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในกระบวนการวางแผน ออกแบบ และปรับปรุงแผนการเรียนการสอน โดยมีสถานศึกษาและสถานประกอบการมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ เพื่อให้แผนการเรียนตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน และพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างสอดคล้องกับทักษะวิชาชีพและทักษะชีวิต การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ นอกห้องเรียนและการพัฒนาทักษะที่หลากหลาย ทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม ความเป็นผู้นำ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนให้เติบโตอย่างรอบด้าน การดำเนินงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษา ทั้งด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และระบบประเมิน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทจริงประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อยดังนี้

4.4.1 สถานศึกษามีการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ

4.4.2 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ส่งเสริมทักษะวิชาชีพ และทักษะชีวิตของผู้เรียน

4.4.3 สถานศึกษามีการบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม ความเป็นผู้นำ และทักษะชีวิต ในการจัดการเรียนการสอน

4.4.4 สถานศึกษามีการจัดทำระบบการวัดและประเมินผลที่พัฒนาร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

4.4.5 สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผล การดำเนินงาน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

4.5 ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมตามมาตรฐานการศึกษาและความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อสร้างความพร้อมทั้งด้านวิชาการและสมรรถนะวิชาชีพหลังสำเร็จการศึกษาโดยเน้นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพการวัดและการประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐาน

และการสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพซึ่งแสดงให้เห็นถึงการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย ดังนี้

4.5.1 สถานศึกษามีการจัดทำและใช้หลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและความต้องการของตลาดแรงงาน

4.5.2 สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาความรู้ ทักษะ และสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

4.5.3 สถานศึกษามีการดำเนินการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

4.5.4 สถานศึกษามีโครงการหรือกิจกรรมที่สนับสนุนการสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพให้ผู้เรียนหลังจบการศึกษา

4.5.5 ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานและมีความพร้อมในการประกอบอาชีพ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ

4.6 ด้านการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพื่อเสริมสร้างความรู้ ทักษะ เจตคติ และสมรรถนะที่จำเป็นแก่บุคลากรทั้งฝ่ายการศึกษาและฝ่ายอุตสาหกรรม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กรและการเปลี่ยนแปลงของบริบททางเศรษฐกิจและสังคมโดยพัฒนานี้ครอบคลุมการจัดการฝึกอบรม การนิเทศ การศึกษาดูงาน การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและการสร้างโอกาสในการพัฒนาศักยภาพ เพื่อเตรียมพร้อมต่อการแข่งขันและนวัตกรรมใหม่ ๆ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย ดังนี้

4.6.1 สถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินงานพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายขององค์กร

4.6.2 บุคลากรทั้งฝ่ายการศึกษา และฝ่ายอุตสาหกรรม ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ เจตคติ และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

4.6.3 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากร เช่น การฝึกอบรม นิเทศ ดูงาน และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

4.6.4 บุคลากรสามารถนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ในการทำงาน เพื่อรองรับการแข่งขันนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงของบริบท เศรษฐกิจและสังคม

4.7 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา

หมายถึง การดำเนินการของสถานศึกษาในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์คุณลักษณะของผู้เรียนอย่างเป็นระบบโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานและเครื่องมือหลากหลายเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การนำผลประเมินไปใช้ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ตัดสินความสำเร็จของผู้เรียนและปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและตอบสนองความต้องการของผู้เรียนประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย ดังนี้

4.7.1 สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนและคุณลักษณะของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

4.7.2 สถานศึกษามีการใช้เกณฑ์มาตรฐานและเครื่องมือหลากหลาย

ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4.7.3 สถานศึกษามีการวิเคราะห์และนำผลการประเมินไปปรับปรุง

คุณภาพการเรียนการสอน

4.7.4 ใช้ผลการประเมินเพื่อประเมินความสำเร็จของผู้เรียนและปรับปรุง

คุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อความต้องการของผู้เรียน

4.8 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ หมายถึง

การดำเนินการของสถานศึกษาในการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและบัณฑิต เนื่องจากช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ และปฏิบัติจริงเสริมสร้างทักษะและสมรรถนะที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน สนับสนุนการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรมและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยีและเครือข่ายวิชาชีพระหว่างสองฝ่าย ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย ดังนี้

4.8.1 สถานศึกษามีความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับ

สถานประกอบการ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และการปฏิบัติจริง

4.8.2 การร่วมมือช่วยเสริมสร้างทักษะและสมรรถนะของผู้เรียนให้ตรง

กับความต้องการตลาดแรงงาน

4.8.3 สนับสนุนการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ

ของอุตสาหกรรม

4.8.4 ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เทคโนโลยีและเครือข่าย ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยวัดองค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ได้จากแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. ตัวแทนสถานประกอบการ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอน ฝึกอบรมผู้เรียนในสถานประกอบการ บริษัท ห้างหุ้นส่วน ร้านค้า ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่ร่วมมือกับสถานศึกษาหรือสถาบันในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ หรือ MOU มาจากคำว่า Memorandum of Understanding หมายถึง หนังสือซึ่งฝ่ายหนึ่งแสดงความสมัครใจจะปฏิบัติอย่างหนึ่งอย่างใดและตามเงื่อนไขที่ปรากฏใน หนังสือฉบับนั้น กับอีกฝ่ายหนึ่งโดยที่หนังสือฉบับนี้ไม่ถือว่าเป็นสัญญาผูกมัด แต่แสดงความต้องการอันแน่วแน่ของผู้ลงชื่อว่าจะปฏิบัติตามที่ได้ระบุไว้

6. ผู้อำนวยการ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ทั้งภาครัฐ และเอกชน

7. รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หมายถึง รองผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายวิชาการของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ทั้งภาครัฐและเอกชน

8. ครู หมายถึง ผู้ซึ่งปฏิบัติงานสอนอยู่ที่วิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ทั้งภาครัฐและเอกชน

9. สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ หมายถึง สถานศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และมีที่ตั้งอยู่ในจังหวัดบึงกาฬ

10. องค์ประกอบของรูปแบบ หมายถึง ส่วนประกอบพื้นฐานที่นำมารวมกันเพื่อสร้างโครงสร้าง ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีบทบาทเฉพาะในการสร้างอารมณ์ ความรู้สึก และความชัดเจนของงานช่วยเพิ่มความน่าสนใจ ความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา ตลอดจนส่งผลต่อการถ่ายทอดความหมายของผู้ผลิตไปยังผู้รับสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์

11. การประเมินรูปแบบ หมายถึง ระดับความสำเร็จหรือผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในทางปฏิบัติ โดยวัดจากความสามารถและความเป็นไปได้ของรูปแบบนั้นในการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

12. นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หมายถึง หลักสูตรการศึกษาสายวิชาชีพหลังระดับปวช. หรือ ม. 6 เรียนต่ออีก 2 – 3 ปี (ขึ้นอยู่กับสถาบันและสาขา) เน้นทักษะเฉพาะทางและความรู้เชิงลึก เทียบเท่าระดับ อนุปริญญา เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการทำงานในตำแหน่งเทคนิค ช่างฝีมือชั้นสูง หัวหน้างาน หรือศึกษาต่อปริญญาตรี

13. หลักสูตร (Curriculum) หมายถึง แผนการศึกษา แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ หรือโครงสร้างรายวิชาทั้งหมดที่สถานศึกษากำหนดขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ และพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้
เปรียบเสมือนเข็มทิศหรือแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

14. การพัฒนารูปแบบ หมายถึง กระบวนการในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือสร้างแบบแผน วิธีการ หรือโครงสร้างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้มีความเหมาะสมมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดมากยิ่งขึ้น โดยอาศัยการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้รูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้จริงและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในบริบทที่เกี่ยวข้อง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือขยายผลในสถานการณ์อื่นได้อย่างเหมาะสม

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค
สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ โดยผู้วิจัยได้ศึกษา จากเอกสาร ตำรา วารสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิจัย ดังนี้

1. การจัดการอาชีวศึกษา

- 1.1 ความหมายของการจัดการอาชีวศึกษา
- 1.2 ความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษา
- 1.3 ประเภทของการจัดการอาชีวศึกษา
- 1.4 ประโยชน์ของการจัดการอาชีวศึกษา
- 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

- 2.1 ความสำคัญการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 2.2 มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 2.3 ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 2.4 แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 2.5 หลักสูตรการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 2.6 ประโยชน์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
- 2.7 การวัดผลประเมินผลอาชีวศึกษาทวิภาคี
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. การบริหารจัดการระบบทวิภาคี

- 3.1 แนวทางการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
- 3.2 ความหมายการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
- 3.3 ความสำคัญของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
- 3.4 องค์ประกอบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. การวิจัยและพัฒนา
6. บริบทวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

การจัดการอาชีวศึกษา

1. ความหมายของการจัดการอาชีวศึกษา

การจัดการอาชีวศึกษา นักวิชาการหลายท่านและองค์กรต่าง ๆ หลายองค์กรได้ให้ความหมายการอาชีวศึกษา (Vocational Education) ไว้ดังนี้

จงสภพร ดาวเรือง (2560, หน้า 13 – 14) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพ ระดับฝีมือระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี ให้เข้าสู่โลกของอาชีพและการทำงาน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะวิชาชีพความสามารถ ความเข้าใจและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ รวมทั้งการสร้างอุปนิสัยที่ดีและจำเป็นทั้งในการทำงาน และการดำรงชีวิตในสังคม

อรรถพล สังขวาสี (2561, หน้า 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาที่ผลิตกำลังคนทางด้านวิชาชีพต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ที่รับการศึกษามีความรู้ ความสามารถ ทักษะวิชาชีพ และเจตคติที่ดีตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ท้องถิ่น และประเทศชาติ

เกรียงไกร ปัญญาประเสริฐกุล (2564, หน้า 554) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารอาชีวศึกษาการจัดการอาชีวศึกษา (Vocational Education) เป็นการจัดการศึกษา เพื่อเตรียมบุคคลเข้าสู่การประกอบอาชีพ หรือเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานในสายอาชีพได้มีความก้าวหน้า มีระดับ ฝีมือที่สูงขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปการจัดการอาชีวศึกษา หมายถึง กระบวนการศึกษา เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพที่มุ่งพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลในด้านความรู้ ทักษะและเจตคติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับ ฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ โดยมีคุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสมมีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

2. ความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษา

การจัดการอาชีวศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการเตรียมกำลังคนที่มีทักษะและความเชี่ยวชาญ ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน การวิจัยหลายฉบับได้ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการอาชีวศึกษาและแนวทางในการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพ มาตรฐานสากล ดังงานวิจัยของ ภาณุทัตทา วงษากิตติกุล และคณะ (2560, หน้า 50) พบว่า การบริหารจัดการอาชีวศึกษาแบบความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการ และหน่วยงานรับรองคุณภาพมาตรฐานสากล มีความสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล การดำเนินงานความร่วมมือดังกล่าว ควรครอบคลุมด้านการจัดการความร่วมมือการจัดการวิชาการ การจัดการทรัพยากร ปัจจัยสู่ความสำเร็จ และการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลจากการสังเคราะห์งานวิจัยด้านอาชีวศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการอาชีวศึกษา พบว่า ควรมีการพัฒนาหลักสูตร ครู ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกำลังคนอาชีวศึกษาที่มีความสามารถผสมผสาน วิชาการด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมกับทักษะทางด้านช่าง สิ่งนี้จะนำไปสู่การยกระดับความสามารถทางเทคโนโลยีของภาคการผลิตของประเทศ โดยการจัดการอาชีวศึกษา มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีประเด็นสำคัญดังนี้

2.1 พัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญ อาชีวศึกษามุ่งเน้นการฝึกทักษะเฉพาะด้าน เช่น เทคโนโลยี วิศวกรรม ธุรกิจ และการบริการทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้จริง

2.2 ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ช่วยผลิตแรงงานฝีมือที่ตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือ

2.3 ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ แรงงานที่มีทักษะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต นำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

2.4 สร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ ผู้เรียนสามารถเลือกทำงานในสายอาชีพที่เรียนมา หรือประกอบธุรกิจส่วนตัวได้

2.5 ลดอัตราการว่างงาน การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะที่เหมาะสมช่วยให้ประชากรมีงานทำและลดปัญหาการว่างงาน

2.6 ส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยี ช่วยให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ และปรับตัวให้เข้ากับอุตสาหกรรมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2.7 พัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม เมื่อประชาชนมีอาชีพที่มั่นคง รายได้ที่ดี จะช่วยลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

สรุปได้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาประเทศและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งการจัดการอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญของแรงงาน แต่ยังส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ สร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ ลดอัตราการว่างงาน และส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยี การวิจัยต่าง ๆ ซึ่งให้เห็นว่าการบริหารจัดการอาชีวศึกษาแบบความร่วมมือและการพัฒนารูปแบบการจัดการที่มุ่งเน้นประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน

3. ประเภทของการจัดการอาชีวศึกษา

การจัดการอาชีวศึกษาสามารถแบ่งออกเป็นหลายประเภทตามลักษณะของการดำเนินงานและวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยทั่วไปสามารถจำแนกได้ดังนี้

3.1 การจัดการอาชีวศึกษาตามระดับการศึกษา ได้แก่ อาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เป็นการจัดการที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะเบื้องต้นเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ และการอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เป็นระดับที่สูงขึ้นจาก ปวช. โดยเน้นการเรียนรู้เชิงลึกและเตรียมพร้อมสำหรับตำแหน่งงานที่ซับซ้อนมากขึ้น ส่วนอาชีวศึกษาระดับปริญญาตรี (สายปฏิบัติการหรือเทคโนโลยี) เช่น หลักสูตรระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการที่เน้นการฝึกทักษะเชิงลึก

3.2 การจัดการอาชีวศึกษาตามรูปแบบการเรียนการสอน ได้แก่ อาชีวศึกษาภาคปกติเป็นการเรียนการสอนที่มีหลักสูตรกำหนดเวลาแน่นอนตามสถานศึกษาของรัฐและเอกชนอาชีวศึกษาภาคสมทบ จะเปิดโอกาสให้ผู้ที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมหรือผู้ที่ทำงานแล้วสามารถเรียนควบคู่ไปกับการทำงานอาชีวศึกษานอกระบบ ซึ่งเป็นการศึกษาที่ยืดหยุ่น สามารถเรียนรู้ได้ผ่านระบบออนไลน์หรือการฝึกอบรม

ในสถานประกอบการ และอาชีวศึกษาทวิภาคี เป็นการเรียนการสอนที่มีความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกปฏิบัติงานจริง

3.3 การจัดการอาชีวศึกษาตามลักษณะของการฝึกอาชีพ ได้แก่

1) อาชีวศึกษาสายอุตสาหกรรม จะเน้นการผลิตบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรม เช่น ช่างกลโรงงาน วิศวกรรมเครื่องกล 2) อาชีวศึกษาสายพาณิชยกรรม จะเน้นทักษะด้านธุรกิจ การบริหาร การบัญชี และการตลาด 3) อาชีวศึกษาสายบริการ จะครอบคลุมอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ เช่น การโรงแรม การท่องเที่ยว อาหาร และเครื่องดื่ม 4) อาชีวศึกษาสายเกษตรกรรม – มุ่งเน้นการพัฒนาแรงงานด้านการเกษตร เช่น การเกษตรกรรม การปศุสัตว์ และการประมง 5) อาชีวศึกษาสายศิลปกรรม จะครอบคลุมอาชีพที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ ดนตรี การออกแบบ และมัลติมีเดีย

3.4 การจัดการอาชีวศึกษาตามเป้าหมายของผู้เรียน ได้แก่

1) อาชีวศึกษาสำหรับผู้ที่ต้องการเข้าทำงานทันที ซึ่งเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะเพื่อให้สามารถประกอบอาชีพได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา 2) อาชีวศึกษาสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาต่อ เป็นหลักสูตรที่เชื่อมโยงไปสู่ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และความสามารถเฉพาะทาง

3.5 การจัดการอาชีวศึกษาตามสถานที่จัดการศึกษา ได้แก่

1) อาชีวศึกษาในสถานศึกษาเป็นการเรียนการสอนที่จัดขึ้นภายในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยอาชีวศึกษา 2) อาชีวศึกษาในสถานประกอบการ เป็นการฝึกงานหรือฝึกอบรมในสถานประกอบการโดยตรง 3) อาชีวศึกษาชุมชน เป็นการฝึกอาชีพที่มุ่งเน้นการพัฒนาแรงงานในท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชน

สรุป การจัดการอาชีวศึกษามีหลายประเภทที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานและความหลากหลายของผู้เรียน การเลือกประเภทของอาชีวศึกษาที่เหมาะสมจะช่วยเพิ่มโอกาสในการจ้างงาน พัฒนาทักษะที่จำเป็น และสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจประเทศ

4. ประโยชน์ของการจัดการอาชีวศึกษา

การจัดการอาชีวศึกษามีประโยชน์สำคัญหลายประการ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2565, หน้า 9)

4.1 พัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญของผู้เรียน โดยการจัดการอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนทักษะเฉพาะทางที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทำให้พวกเขามีความพร้อมในการปฏิบัติงานจริง

4.2 เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยการจัดการอาชีวศึกษาที่ดีส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงและเพิ่มโอกาสในการจ้างงานหลังสำเร็จการศึกษา

4.3 พัฒนาระบบการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยการจัดการอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของสถานศึกษา ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบและมีคุณภาพ

4.4 ส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรม โดยการจัดการอาชีวศึกษาที่ดีช่วยกระตุ้นการวิจัยและพัฒนาในด้านต่าง ๆ ซึ่งนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมและการปรับปรุงกระบวนการทำงาน

4.5 เตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยการจัดการอาชีวศึกษาที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคตช่วยเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวและแข่งขันในตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

สรุปได้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญของผู้เรียน แต่ยังส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ พัฒนาระบบการบริหารจัดการ ส่งเสริมการวิจัยและนวัตกรรม และเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นริศรา ทองยศ (2563, หน้า 111 – 112) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างผู้ประกอบการ ผลการวิจัยพบว่า การจัดการอาชีวศึกษาเพื่อสร้างผู้ประกอบการอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ

1. การวางแผน มี 2 ด้าน คือ 1) มีวิสัยทัศน์และแผนธุรกิจ (Vision and the Business Plan)
- 2) มีแผนการตลาด (Marketing)
2. การจัดองค์การ มี 3 ด้าน คือ 1) มีความร่วมมือ (Cooperation) 2) เน้นการใช้นวัตกรรม (innovation) 3) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creativity Thinking)
3. การดำเนินการ มี 2 ด้าน คือ 1) มีการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจ

2) มีการนิเทศ 4. การควบคุม มี 2 ด้าน คือ 1) การสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) 2) กำกับ ติดตาม และประเมินผล

สุวิทย์ สวัสดิ์ (2564, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบของกลยุทธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความร่วมมือสถานประกอบการ 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การนิเทศ 4) การวัดผลประเมินผล 2. สภาพปัจจุบันของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3. การพัฒนากลยุทธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ กลยุทธ์ที่ 2 สร้างความสัมพันธ์และติดต่อประสานงานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ กลยุทธ์ที่ 3 เพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี กลยุทธ์ที่ 4 เพิ่มประสิทธิภาพ

เพิ่มเติม พลัฒพล (2567, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษา ที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลักดังนี้ ด้านการบริหารงานด้านบุคคล (Man) ด้านการบริหารงานด้านเงินหรืองบประมาณ (Money) ด้านการบริหารงานด้านทรัพยากร (Material) ด้านการบริหารงานด้านการบริหารจัดการ (Management) 2) ผลการสร้างรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDJR พบว่า องค์ประกอบทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมทุกองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนมี 4 องค์ประกอบหลัก และ 44 องค์ประกอบย่อยซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา

สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 3 มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด

อดิศร เปลี่ยนดิษฐ์ (2566, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิตตามแนวทางการบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิตตามแนวทางการบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการจัดการศึกษา 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ทรัพยากรในการจัดการศึกษา 4) กระบวนการจัดการศึกษาและ 5) คุณภาพของบัณฑิต ผลการตรวจสอบรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิตตามแนวทางการบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน พบว่าผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาว่าเหมาะสมส่วนผลการประเมินรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิตตามแนวทางการบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานในสถาบันการอาชีวศึกษาที่พัฒนาขึ้น พบว่า มีความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากเช่นกัน

สุทธิพจน์ จิรทราพรลลิต (2561, หน้า 13 – 14) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ประเทศไทยและประเทศสิงคโปร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาการบริหารการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ประเทศไทยและประเทศสิงคโปร์มีการวางแผนแนวทางการบริหารจัดการ จำนวน 18 ประเด็นคือ นโยบาย ยุทธศาสตร์ ระบบการบริหารจัดการ การวางแผน หลักสูตร การจัดการเรียนการสอนเหมือนกันหรือแตกต่างกัน การวัดและประเมินผลการศึกษาของผู้เรียนและการสอนของครูผู้สอน การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารกิจการนักศึกษา ผู้เรียน การนิเทศการศึกษา การให้ความร่วมมือ และการสนับสนุนของผู้ปกครอง เทคโนโลยี การจัดการศึกษากับสถานประกอบการ คุณลักษณะของครูผู้สอนและการปฏิบัติหน้าที่ของครูผู้สอน ผลผลิตของการจัดการการศึกษาและการวัดและการประเมินผล 2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารการศึกษาระดับอาชีวศึกษา ประเทศไทยมีความแตกต่างกันบางประเด็น อาทิ เรื่องของหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน ส่วนประเทศสิงคโปร์มีการจัดทำหลักสูตรที่รองรับการมีงานทำของผู้เรียนได้ทั่วโลก โครงสร้างการบริหารงานบุคคล ประเทศสิงคโปร์ให้สถานศึกษาขึ้นตรงกับกระทรวงศึกษาธิการโดยตรงและเรื่องการสนับสนุน งบประมาณในการจัดการเรียนการสอนประเทศสิงคโปร์ให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นอย่างมากทั้งสองประเทศมีการบริหาร

จัดการที่มีความสอดคล้องกันกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัยเป็นส่วนใหญ่ 3) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ส่วนใหญ่จะเห็นชอบในระบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาประเทศสิงคโปร์ว่ามีระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนและประเทศชาติได้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาครั้งนี้ และในส่วนของประเทศไทยนั้น ผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ ไม่เห็นชอบในระบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาในบางเรื่อง อาทิ ระบบการบริหารจัดการภายในการจัดสรรงบประมาณ การไม่มีกลยุทธ์ในการเชิญชวนให้มีผู้เรียนเข้ามาศึกษามากยิ่งขึ้น การไม่มีการรับรองเมื่อผู้เรียนจบการศึกษาแล้วจะมีงานทำ และความไม่มีคุณภาพในระบบการวัดและประเมินผลของผู้เรียน และระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอาชีวศึกษา เป็นต้น ดังนั้นประเทศไทยควรจะนำแบบอย่างการบริหารการศึกษาของประเทศ สิงคโปร์นี้มาเสริมสร้างประสิทธิภาพอาชีวศึกษาไทยให้มีคุณภาพต่อผู้เรียน ต่ออาชีพ และเศรษฐกิจของสากลหรือของโลกในศตวรรษที่ 21

สรุปได้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญของผู้เรียน แต่ยังต้องทำความร่วมมือและสร้างผู้ประกอบการอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนั้นการจัดการอาชีวศึกษาตามกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษา ยังมุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน พัฒนาหลักสูตร พัฒนาคูณวุฒิวิชาชีพ มีการบูรณาการจัดการเรียนการสอนตามสถานการณ์ จัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Anywhere Anytime และการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้านวิชาชีพระดับฝีมือระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1. ความสำคัญการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ ในเรื่องการจัดหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การจัดการฝึกอาชีพ และการวัดผลประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งเรียนในสถานศึกษา หรือสถาบันการอาชีวศึกษาและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติจริง

ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติ การอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคน ด้านวิชาชีพให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษา แห่งชาติ เป็นไปตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ มาตรฐาน การศึกษาของชาติ กรอบคุณวุฒิ อาชีวศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ ตลอดจนยึดโยง กับมาตรฐานอาชีพ โดยเน้นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้สำเร็จ การศึกษาให้มีสมรรถนะด้านวิชาการและด้านวิชาชีพ รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงานตรงกับความต้องการของ ตลาดแรงงาน ชุมชน สังคม และสามารถประกอบอาชีพอิสระได้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียน เลือกระบบและวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ตามความสนใจและโอกาส ของตน ส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ร่วมกันระหว่างสถาบัน สถานศึกษา หน่วยงาน สถานประกอบการและองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 2 แสดงการทำความร่วมมือการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
(ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562, หน้า 1)

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงได้ดำเนินการจัดการศึกษา ด้านอาชีวศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ (สำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562, หน้า 1)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 20 การจัดการอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551

มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้โดยรูปแบบดังต่อไปนี้ (1) การศึกษาในระบบเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลักโดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัด และการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน (2) การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม (3) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลง ระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือ สถาบันสามารถจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งในหลายรูปแบบรวมกันได้ ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้น ต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ

มาตรา 9 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามมาตรา 6 มาตรา 7 และมาตรา 8 ให้จัดตามหลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดดังต่อไปนี้ (1) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (2) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (3) ปริญญาตรี สายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษาอาจกำหนดหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อความรู้หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ ซึ่งจัดขึ้นเป็นโครงการหรือสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้

มาตรา 51 ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีที่เป็นความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันและสถานประกอบการให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่าง สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และสถานประกอบการ

มาตรา 52 สถานประกอบการใดที่ประสงค์จะดำเนินการจัดการ อาชีวศึกษา และการฝึกอบรม วิชาชีพตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ยื่นคำขอต่อเลขาธิการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อให้ได้รับการรับรองประโยชน์ตามกฎหมาย ทั้งนี้ให้ถือว่า ไม่เป็นการขัดหรือแย้งกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน รูปแบบ ศูนย์การเรียนรู้ตามกฎหมาย ว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ การยื่นคำขอและการพิจารณาให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และ วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง การจัดการอาชีวศึกษาในสถานประกอบการให้จัดการ สอนตามหลักสูตรการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ หรือจัดการสอนตามหลักสูตร ที่สถานประกอบการร่วมกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันจัดทำขึ้นโดยความ เห็นชอบของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามวรรค สาม ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

มาตรา 53 สถานประกอบการหรือภาคเอกชนอาจเข้าร่วมดำเนินการ จัดตั้งศูนย์วิจัยห้องทดลอง หรือห้องปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาการอาชีวศึกษาและการ ฝึกอบรมวิชาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันของรัฐหรือเอกชนได้ตามความ ตกลงของสถานศึกษาหรือสถาบันและสถานประกอบการนั้น ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ ด้านความร่วมมือในการพัฒนากำลังคน การวิจัยและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างมาตรฐาน การอาชีวศึกษาและเพิ่มพูนประสบการณ์ของครู คณาจารย์ บุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาหรือสถาบันให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี รายได้และทรัพย์สิน ที่เกิดจากการดำเนินการของสถานประกอบการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นรายได้ ของสถานศึกษาหรือสถาบันนั้น หลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าร่วมดำเนินการ ของสถานประกอบการหรือภาคเอกชน ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามข้อบังคับของสถาบัน

มาตรา 54 สถานประกอบการสมาคมวิชาชีพ หรือองค์กรอื่นที่ให้ความ ร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ อาจได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังต่อไปนี้ (1) การสนับสนุนด้านวิชาการและทรัพยากรตามสมควรแก่กรณี (2) การเชิญ เกียรติแก่สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพ หรือองค์กรอื่นที่ให้ความร่วมมือในการ จัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ

มาตรา 55 ครูฝึกในสถานประกอบการตามมาตรา 52 และมาตรา 53 ต้องมีคุณสมบัติ อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (1) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษา และผ่านการศึกษาหรือฝึกอบรม วิชาการศึกษา ด้านอาชีพ (2) เป็นผู้ชำนาญการด้านการอาชีพโดยสำเร็จการศึกษาระดับวิชาชีพไม่ต่ำกว่าระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ หรือมาตรฐานอื่นตามที่คณะกรรมการ การอาชีวศึกษากำหนด (3) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพเฉพาะสาขาซึ่งสำเร็จการศึกษา วิชาชีพไม่ต่ำกว่า ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีประสบการณ์ในสาขาอาชีพนั้นไม่น้อย กว่าห้าปี หรือสำเร็จการศึกษา วิชาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่มีประสบการณ์ ในสาขาอาชีพนั้นไม่น้อยกว่าสามปี หรือผู้ผ่านการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานแห่งชาติ และมีประสบการณ์ในการทำงานในสาขาอาชีพนั้นไม่น้อยกว่าห้าปี (4) เป็นผู้ มี ประสบการณ์และประสบความสำเร็จในอาชีพเฉพาะสาขา มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสังคม และท้องถิ่น และสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ หลักเกณฑ์ในการแต่งตั้ง การทดสอบ การฝึกอบรม และการออกใบรับรองการ เป็นครูฝึกในสถานประกอบการให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด (สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา, 2551, หน้า 19 – 20) และยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ที่มุ่งเน้น การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาให้มีสมรรถนะสูงมีคุณภาพตรงตามความต้องการ ของผู้ประกอบการสามารถปรับตัวเท่าทันเทคโนโลยีปัจจุบัน และเชื่อมโยงองค์ความรู้ เพื่อพัฒนาการทำงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทั้งในปัจจุบันและอนาคต พัฒนา กำลังคนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม และลักษณะบุคคลทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และ ความรับผิดชอบ ตามมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละระดับการศึกษา เป็นไปตามกรอบคุณวุฒิ แห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ กรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ โดยสามารถ ยึดโยงกับมาตรฐานอาชีพให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีงานทำ และเครือข่ายความ ร่วมมือในการผลิตและพัฒนากำลังคน ร่วมกับสถานประกอบการที่มีศักยภาพในการ จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกัน การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจึงเป็นรูปแบบ การจัดการศึกษาที่กำหนดสมรรถนะของผู้สำเร็จการศึกษาให้ตรงกับความต้องการ ของสถานประกอบการในโลกอาชีพอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาหรือสถาบันการศึกษาหรือสถานประกอบการ ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพอิสระได้โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบและวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ตามความสนใจและโอกาสของตน ส่งเสริมให้มีการประสานความร่วมมือเพื่อจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบันสถานศึกษา หน่วยงาน สถานประกอบการและองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

2. มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้กำหนดมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2563, หน้า 22)

2.1 หลักการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

จากพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 8 ในการจัดการศึกษาระบบ ทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบัน กับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ โดยมีการจัดแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ การวัดผลและการประเมินผลเพื่อมุ่งเน้นผลิตผู้สำเร็จการศึกษาในระดับฝีมือระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยีสายปฏิบัติการให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพและกิจนิสัยที่เหมาะสมปฏิบัติงานได้จริง ใช้เทคนิคในการทำงาน สร้างและพัฒนางาน วางแผนจัดการพัฒนาตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ มีสมรรถนะนำไปปฏิบัติงานหรือประกอบอาชีพอิสระได้ตาม มาตรฐานการศึกษาวิชาชีพ และมาตรฐานสมรรถนะของสาขาอาชีพสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ ดังนี้

2.1.1 เพื่อจัดเตรียมกำลังคนด้านอาชีวศึกษาในระดับฝีมือระดับเทคนิค และระดับ เทคโนโลยีเข้าสู่ตลาดแรงงาน

2.1.2 เพื่อผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพตามกรอบคุณวุฒิ อาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความรู้ด้านทักษะ ด้านความสามารถในการ ประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ

2.1.3 เพื่อผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาที่ตรงตามความต้องการ ของสถานประกอบการและตลาดแรงงานสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ

2.1.4 เพื่อสร้างระบบการศึกษาวิชาชีพที่ให้โอกาสในการศึกษา วิชาชีพแก่เยาวชนที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2.1.5 เพื่อให้ผู้เรียนอาชีวศึกษาได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงได้รับ ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยจากสถานประกอบการ

2.1.6 เพื่อลดปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณในการจัดการศึกษา ด้านอาชีวศึกษา

2.1.7 เพื่อส่งเสริมให้บุคคลในวัยเรียนและวัยทำงานพัฒนาตนเอง ในการประกอบอาชีพ การจ้างงานและอาชีพอิสระ

2.1.8 เพื่อใช้ทรัพยากรและสร้างพลังเครือข่ายทางสังคมที่มีส่วน ร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา

2.1.9 เพื่อปฏิรูปการศึกษา การจัดการอาชีวศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติพุทธศักราช 2542

2.2 คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา

ผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับต้องมีคุณภาพครอบคลุมอย่างน้อย 4 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิ อาชีวศึกษาในแต่ละระดับ และตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพของประเภทวิชา สาขาวิชา และสาขางานที่เรียนโดยผู้เรียน ในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจะมีคุณลักษณะพิเศษคือ สามารถปฏิบัติงานในสาขาวิชาที่ฝึกอาชีพได้ทันที ซึ่งคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

2.2.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เจตคติและกิจนิสัยที่ดี ภูมิใจและรักษา

เอกลักษณ์ของชาติไทย เคารพ กฎหมาย เคารพสิทธิของผู้อื่น มีความรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตนเองตามระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีจิตสาธารณะ และมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.2.2 ด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้ทางทฤษฎีและเทคนิคเชิงลึก ภายใต้อุปเขตของงานอาชีพ รวมทั้งความรู้ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารในระดับที่เชื่อมโยงกับการทำงาน

2.2.3 ด้านทักษะ ได้แก่ ทักษะในการปรับใช้กระบวนการปฏิบัติงานให้เหมาะสม ทักษะด้านความปลอดภัยที่เชื่อมโยงกันในการทำงานที่หลากหลาย ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ทักษะในการวางแผน การบริหารจัดการ การประสานงาน และการประเมินผลในการปฏิบัติงานด้วยตนเอง

2.2.4 ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ ได้แก่ สามารถปฏิบัติงานตามแบบแผนและปรับตัวภายใต้ความเปลี่ยนแปลง สามารถแก้ปัญหาที่ไม่คุ้นเคยหรือ ซับซ้อนและเป็นนามธรรมเป็นบางครั้ง

2.3 การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีต้องเป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตร จำนวน หน่วยกิต รูปแบบและระยะเวลาที่กำหนดตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษา แต่ละระดับ และแต่ละสาขาวิชาโดยกำหนดระยะเวลาของการฝึกอาชีพในสถานประกอบการของแต่ละหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 2 ภาคเรียน หรือ 1 ปีการศึกษา

2.4 การจัดเตรียมความพร้อม

สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องจัดเตรียมความพร้อมในด้าน ผู้สอนบุคลากร และทรัพยากรสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้ 1) จัดให้มีครูผู้สอนวิชาชีพในสาขาวิชาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไม่น้อยกว่า ร้อยละสามสิบ และต้องได้รับการพัฒนาวิชาชีพที่สอนไม่น้อยกว่าแปดสิบชั่วโมงต่อคนต่อปีการศึกษา

จากสถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เพื่อให้ครูผู้สอนในสถานศึกษาได้เรียนรู้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ในสถานประกอบการ และสามารถวิเคราะห์งาน นำมาพัฒนารายวิชาในหลักสูตร สามารถจัดทำแผนการฝึกอาชีพและแผนการจัดการเรียนรู้มุ่งเน้นสมรรถนะ คุณสมบัติของครูในสาขาที่ต้องพัฒนาด้านวิชาชีพ จึงควรเป็นครูผู้สอนในสาขาวิชาที่ดำเนินการจัดสอนระบบทวิภาคีกับสถานประกอบการที่ร่วมลงนามความร่วมมือและร่วมจัดการศึกษาระบบทวิภาคี หรือมีแผน การดำเนินการจัดการศึกษาในอนาคตร่วมกัน 2) คุณสมบัติผู้สอนเป็นผู้มีวุฒิการศึกษา มีความรู้ความสามารถที่ตรง

หรือเหมาะสมกับวิชาที่สอนตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานคุณวุฒิ อาชีวศึกษาของแต่ละระดับ 3) สถานศึกษาหรือสถาบันการศึกษาต้องจัดให้มี ผู้มีประสบการณ์ มีความชำนาญและความเชี่ยวชาญด้านวิชาชีพ มาถ่ายทอดทักษะ ประสบการณ์และความรู้แก่ผู้เรียน ผู้สอน ไม่น้อยกว่าปีละสองครั้ง ๆ ละไม่ต่ำกว่า สองชั่วโมงต่อสาขาวิชาต่อภาคเรียน โดยผู้มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จในอาชีพ เฉพาะสาขา มีผลงานเป็นที่ยอมรับในสังคมและท้องถิ่นและสามารถ ถ่ายทอดความรู้ได้ ตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา 4) สถานศึกษาหรือสถาบันอาชีวศึกษาและสถาน ประกอบการที่ร่วมกันจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ร่วมกันในการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ พื้นที่ และอุปกรณ์การศึกษาสำหรับ ผู้เรียนให้เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอนและ การฝึกอาชีพ 5) สถานศึกษาหรือสถาบันอาชีวศึกษา จัดให้มีครูฝึกที่มีคุณสมบัติเป็นไป ตาม ประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคี พ.ศ. 2563 และผู้ประสานงานกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงาน ของรัฐ 6) สถานประกอบการรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ จัดให้มีครูฝึกที่มีคุณสมบัติ เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี พ.ศ. 2563

2.5 การดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ตามประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง มาตรฐานการ จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2563 กำหนดให้สถานศึกษาหรือสถาบัน การอาชีวศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2563, หน้า 31)

- (1) ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาหรือสถาบันการ อาชีวศึกษาต้องส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง
- (2) จัดการเรียนในสาขาวิชาตรงความต้องการสถานประกอบการ
- (3) ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา หรือสถาบันการอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ
- (4) ทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างผู้เรียนกับสถานประกอบการ
- (5) ทำแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ และแผนการนิเทศร่วมกับ สถานประกอบการตลอดหลักสูตร

(6) จัดให้มีการปฐมนิเทศก่อนการฝึกอาชีพ และปัจฉิมนิเทศ
หลังเสร็จสิ้นการฝึกอาชีพ

(7) เตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนการฝึกอาชีพ

(8) จัดให้มีครูนิเทศก์การฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

(9) มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการฝึกอาชีพร่วมกับ
สถานประกอบการ

(10) ประชาสัมพันธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ให้กับสถานประกอบการผู้เรียนและผู้ปกครองทราบ

3. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี

การจัดการอาชีวศึกษามีปัจจัยแห่งความสำเร็จแต่ละด้าน ดังนี้

(สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2563, หน้า 17 – 18)

3.1 ด้านนโยบาย

นโยบายสำคัญด้านการผลิต และพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา
ได้แก่ ยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ
(พ.ศ. 2561 – 2568) และเป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ภายใต้วินัยทัศน์ที่ต้องการให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษา และเรียนรู้ตลอดชีวิต อย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการอาชีวศึกษา เพื่อพัฒนาระบบ และกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถพัฒนาคนไทย ให้เป็นเป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ผลิต และพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ดังกล่าว ทั้งด้านปริมาณ และคุณภาพดังกล่าว จึงได้ดำเนินการขยายและยกระดับการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีสร้างแรงจูงใจให้สถานประกอบการ ร่วมมือด้วยมาตรการต่าง ๆ เช่น สิทธิประโยชน์ทางภาษี ยกย่องเชิดชูเกียรติ จัดทำประกาศ ระเบียบ กฎหมาย ข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงกระทรวง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

3.2.1 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2568 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ ด้วยกลไกยุทธศาสตร์ ด้านการสร้างขีดความสามารถ มีการชี้นำพัฒนาการกลไก การขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศมุ่งเน้นการยกระดับอาชีพ และกลุ่มอาชีพ ได้แก่ 1) การเกษตรสร้างมูลค่า 2) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต 3) ความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว 4) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก 5) พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐาน ผู้ประกอบการยุคใหม่ และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ตลอดช่วงชีวิต ควบคู่กับการปฏิรูประบบการศึกษาทั้งในส่วนของการปรับเปลี่ยนค่านิยมวัฒนธรรม และการพัฒนาคุณภาพคนทุกช่วงวัย และตลอดชีวิต

3.2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) เชื่อมโยงแนวทางการพัฒนาจากยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561 – 2580 ส่งเสริมการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม เพื่อพลิกโฉม ประเทศไทย ส่งเสริมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืนที่สำคัญ คือ การปรับโครงสร้างการผลิต ส่งเสริมฐานนวัตกรรม การพัฒนากำลังคน สำหรับโลกยุคใหม่ การมุ่งสู่สังคมแห่งโอกาส และความเป็นธรรม และการเปลี่ยนผ่านไปสู่ความยั่งยืน จุดหมายที่กำหนด มีความชัดเจนในด้านเศรษฐกิจ กลุ่มอาชีพและแนวทางในการพัฒนากำลังคน สมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์ การพัฒนาแห่งอนาคตความสำคัญกับคน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาประเทศ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

3.2.3 พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 6 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้าน วิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนาากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติ และมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้

มาตรา 7 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบันตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้
 โดยรูปแบบ ดังต่อไปนี้ 1) การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษา
 ในสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลัก โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธี
 การศึกษาหลักสูตรระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จ
 การศึกษาที่แน่นอน 2) การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่น
 ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและการประเมินผล
 ที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม
 และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม 3) การศึกษาระบบ
 ทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่าง สถานศึกษาอาชีวศึกษา
 หรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัด
 หลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่ง
 ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ
 รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐเพื่อประโยชน์ในการฝึกและพัฒนากำลังคน สถานศึกษา
 อาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้
 ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันนั้นต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็น
 สำคัญ

มาตรา 9 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามมาตรา
 6 มาตรา 7 และมาตรา 8 ให้จัดตามหลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด
 ดังต่อไปนี้ 1) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ 2) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 3) ปริญญาตรี
 สายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษาอาจกำหนดหลักสูตร
 ที่จัดขึ้นเพื่อความรู้หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อซึ่งจัดขึ้น
 เป็นโครงการหรือสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้

มาตรา 10 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 2 การจัดการ
 อาชีวศึกษาและการฝึกอบรม วิชาชีพต้องคำนึงถึง 1) การมีเอกภาพด้านนโยบายและ
 มีความหลากหลายในทางปฏิบัติโดยมีการกระจายอำนาจ จากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษา
 อาชีวศึกษาและสถาบัน 2) การศึกษาในด้านวิชาชีพสำหรับประชาชนวัยเรียนและวัยทำงาน
 ตามความถนัดและความสนใจอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องจนถึงระดับปริญญาตรี 3) การมี
 ส่วนร่วมของชุมชน สังคม และสถานประกอบการในการกำหนดนโยบาย การผลิต

และพัฒนากำลังคน รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานการอาชีวศึกษา 4) การศึกษาที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย และมีระบบเทียบโอนผลการเรียนและระบบ เทียบประสบการณ์การทำงานของบุคคลเพื่อเข้ารับการศึกษและการฝึกอบรมวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง 5) การมีระบบจูงใจให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ 6) การระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐและเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรม วิชาชีพ โดยคำนึงถึงการประสานประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม 7) การมีระบบการพัฒนาครูและคณาจารย์ของการอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

มาตรา 11 นอกจากอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษา
แห่งชาติและกฎหมาย ว่าด้วย ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ
ให้คณะกรรมการการอาชีวศึกษามีอำนาจ หน้าที่ ดังต่อไปนี้ 1) พิจารณาเสนอแนะนโยบาย
เป้าหมายการผลิตและแผนการพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพต่อรัฐมนตรี 2) กำหนด
หลักเกณฑ์การจัดตั้ง การรวมและการแยกสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันตามมาตรา
13 และมาตรา 14 3) กำหนดหลักเกณฑ์ในการรับเข้าสมทบ การยกเลิกการสมทบ
และการควบคุมดูแล สถานศึกษาอื่นหรือสถานประกอบการ 4) กำหนดหลักเกณฑ์
เกี่ยวกับลักษณะของสถานประกอบการที่จะเข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรม
วิชาชีพ หลักสูตรการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ในสถานประกอบการ
ตลอดจนหลักเกณฑ์การฝึกงานและการเทียบโอนผลการเรียนหรือประสบการณ์ทำงาน
ในสถานประกอบการ เพื่อขอรับคุณวุฒิการศึกษาจากสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน
5) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำกับดูแลและการให้การรับรองมาตรฐานสถานศึกษา
อาชีวศึกษา สถาบัน และสถานประกอบการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ 6) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการ
ได้รับสิทธิประโยชน์และการเชิดชูเกียรติแก่สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพหรือองค์กร
อื่น ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือ ในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ
ระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา สถาบัน และสถานประกอบการ 7) กำหนดหลักเกณฑ์
ในการแต่งตั้ง การทดสอบ การฝึกอบรมและการออกใบรับรอง การเป็นครูฝึกในสถาน
ประกอบการตามมาตรา 55 (4) เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณและการกำหนด
นโยบายในการระดมทุน ทรัพยากร รายได้หรือการจัดตั้งกองทุนอื่นต่อรัฐมนตรี
8) เสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณและการกำหนดนโยบายในการระดมทุน

ทรัพยากร รายได้ หรือการจัดตั้งกองทุนอื่นต่อรัฐมนตรี 9) ส่งเสริม สนับสนุน กำกับ และดูแลระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อาชีวศึกษา สถาบันหรือสถานประกอบการเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอาชีวศึกษา 10) แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดเพื่อกระทำการใดอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการการอาชีวศึกษา 11) ออกข้อบังคับ ระเบียบ และประกาศคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ 12) ปฏิบัติการอื่น ตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

3.3 ด้านสถานศึกษา และครูบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

3.3.1 ด้านสถานศึกษาครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องสถานศึกษาต้อง พัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานการพัฒนาหลักสูตรต้อง อยู่บนฐานความต้องการของสถานประกอบการและความต้องการของประเทศ เนื้อหา หลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ต้องเป็นแบบฐานสมรรถนะ เน้นภาคปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ทางทฤษฎี และมีทักษะในทางปฏิบัติ สามารถปฏิบัติงานได้มีความยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้ผู้สนใจสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีการการสนับสนุน ทรัพยากร มีการส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูผู้สอน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาชีพ ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ เพื่อสมรรถนะทั่วไป และสมรรถนะด้านวิชาชีพให้แก่ครู แลกเปลี่ยนเรียนรู้วิทยาการเทคโนโลยีที่ทันสมัยจากสถานประกอบการ นำมาประยุกต์ใช้ พัฒนารูปแบบ การเรียนการสอนให้ทันต่อสภาพการที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน มีการพัฒนา ระบบการบริหารจัดการแบบเครือข่าย การประสานงาน ร่วมกับสถานประกอบการให้เป็น แหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย สร้างนวัตกรรม และงานวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งสนับสนุน ด้านสื่อการศึกษาให้มีความหลากหลายให้เพียงพอสำหรับการให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองด้วยเปิดโอกาสให้ผู้สนใจ สามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิตสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สร้างโอกาสทางการศึกษา ลดข้อจำกัดด้านเวลา สถานที่ และค่าใช้จ่ายในการศึกษา โดยใช้การศึกษาทางไกล ในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้สถานประกอบการทุกภาคส่วน เป็นแหล่งเรียนรู้ ด้านอาชีพ

3.3.2 สถานประกอบการ ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการ อาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี มีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้เรียนทวิภาคี ตามสมรรถนะที่สถาน ประกอบการต้องการส่งเสริมสนับสนุนครูฝึกในสถานประกอบการ สนับสนุนทรัพยากร

การจัดการศึกษา โดยร่วมมือให้สถานศึกษาพัฒนาองค์ความรู้เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ ๆ แก่ผู้เรียน จัดสวัสดิการที่จำเป็น รวมทั้งจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี เป็นความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ ต้องเป็นไปตามข้อตกลงที่ทั้งสองฝ่ายลงนามในบันทึกความร่วมมือ แสดงความสมัครใจ ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ปรากฏในหนังสือฉบับนั้น โดยที่หนังสือนี้ไม่ถือว่าเป็นสัญญาผูกมัด โดยสถานประกอบการมีการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ 1) เป็นผู้ประกอบการที่ดำเนินการฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับผู้เรียนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง 2) มีความพร้อมในการฝึกอาชีพ ตามสาขาวิชานั้น 3) จัดให้มีครูฝึกคุณสมบัติ ตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา ทำหน้าที่สอนการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 4) จัดให้มีผู้ควบคุมการฝึก ทำหน้าที่ประสานงานกับสถานศึกษาในการจัดฝึกอาชีพ และรับผิดชอบดูแล การฝึกอาชีพของผู้เรียนในสถานประกอบการ 5) จัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการฝึกอาชีพได้ 6) จัดฝึกอาชีพให้กับผู้เรียน ได้ตามบันทึกข้อตกลงที่ทำไว้ร่วมกัน 7) จัดส่งบุคลากร เข้าร่วมประชุมสัมมนา กับสถานศึกษาได้ 8) จัดสวัสดิการตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับสวัสดิภาพให้แก่ผู้เรียนที่เข้ารับการฝึกอาชีพได้ในการเลือกสถานประกอบการ เข้าร่วมจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี สถานศึกษา จะต้องวิเคราะห์ การประกอบกิจการ ความพร้อมของสถานประกอบการ และความพร้อมของสถานศึกษา ก่อนกำหนดสาขาวิชาชีพที่จะร่วมกันฝึก โดยต้องทำความเข้าใจร่วมกัน ในหลักการจัดการศึกษา อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่าย

3.3.3 ผู้เรียน สถานศึกษา และสถานประกอบการ ร่วมกัน

ประชาสัมพันธ์ เน้นแนวให้ความรู้ความเข้าใจกับผู้เรียนที่ศึกษาระบบทวิภาคี และคัดเลือกผู้เรียน ตามความต้องการของสถานประกอบการ พัฒนาผู้เรียนทั้งความรู้ทักษะและเจตคติที่ดี ต่อวิชาชีพ ปลูกฝัง คุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ มีสมรรถนะวิชาชีพ พอเพียงสำหรับ การปฏิบัติงานและให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องตามกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ และเกณฑ์มาตรฐาน คุณวุฒิอาชีวศึกษา แต่ละระดับ จัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี โดยยึดตามประกาศ คณะกรรมการอาชีวศึกษา เรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2563 เป็นสำคัญ

3.3.4 ผู้ปกครอง ควรมีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติต่อการศึกษาด้าน อาชีวศึกษาเป็นเชิงบวก ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียน เลือกเรียนสายอาชีพ ในระบบทวิภาคี ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา และสถานประกอบการ มีความเชื่อมั่นในการจัดการเรียน การสอน การฝึกอาชีพ ประโยชน์ที่ได้รับและการมีงานทำหลังผู้เรียนสำเร็จการศึกษา

สรุปได้ว่า การพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษาภายใต้วิสัยทัศน์ที่ต้องการ ให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษา และเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็น สุขสودคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลก ในศตวรรษที่ 21 ประเทศมุ่งเน้นการยกระดับอาชีพ และกลุ่มอาชีพ ได้แก่ 1) การเกษตร สร้างมูลค่า 2) อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต 3) ความหลากหลายด้านการ ท่องเที่ยว 4) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก 5) พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐาน ผู้ประกอบการยุคใหม่ และยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา การเสริมสร้างศักยภาพ ทรัพยากร มนุษย์ การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพต้องเป็นการจัดการศึกษาในด้าน วิชาชีพที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับ การศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน

4. แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับ มีสถานประกอบการให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาจำนวนมากดังนั้นการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจึงมีแนวปฏิบัติในการดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ดังนี้ (วิทยาลัยเทคนิคเซกา, 2567, หน้า 9 – 10)

1. สถานศึกษาต้องทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ ติดต่อกับสถานประกอบการ เชิญชวนให้เข้าร่วมการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. สถานประกอบการที่ประสงค์จะรับนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี แจ้งความจำนงค์และความร่วมมือไปยังสถานศึกษา
3. สถานศึกษาต้องวิเคราะห์การประกอบกิจการความพร้อมของสถาน ประกอบการและความพร้อมของสถานศึกษา ก่อนกำหนดสาขาวิชาชีพที่จะร่วมกันฝึก
4. สถานศึกษาและสถานประกอบการ ร่วมกันทำความเข้าใจในหลักการ จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

5. สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมมือกันดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

5.1 กำหนดสาขาวิชาชีพที่จะฝึกนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

5.2 กำหนดเป้าหมาย จำนวนนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ที่สถานศึกษาต้องการ

5.3 กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

5.4 จัดทำรายละเอียดการฝึกภาคปฏิบัติในแต่ละรายวิชา ตามความเหมาะสมของสถานประกอบการให้ครอบคลุมเนื้อหาของหลักสูตร

5.5 จัดทำแผนการฝึกภาคปฏิบัติ ให้เป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตร

5.6 ดำเนินการจัดการเรียนการสอน การฝึกภาคปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนการเรียน

5.7 นิเทศการเรียนการสอน การฝึกภาคปฏิบัติและติดตามผล

5.8 จัดทำเครื่องวัดและประเมินผล

5.9 สถานประกอบการออกไปรับรองการผ่านงานให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษา

5.10 สถานศึกษามอบประกาศนียบัตร แก่ผู้สำเร็จการศึกษา

หน้าที่ของสถานศึกษา

1. สำรวจข้อมูลความต้องการของสถานประกอบการในการร่วมมือจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1.1 หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ร่วมกับหัวหน้าคณะวิชาหรือหัวหน้าแผนกวิชาตามสาขาที่จะเปิดสอน ร่วมสำรวจความต้องการของสถานประกอบการ และพิจารณา ความเหมาะสมตลอดจนความเป็นไปได้ในความร่วมมือการจัดการ

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจทั้งหมดมาประชุมปรึกษาหารือในการวางแผน

1.3 กำหนดขอบข่าย ความรับผิดชอบ ในการร่วมมือจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

2. ประสานงานกับสถานประกอบการที่ร่วมมือจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ในการกำหนดเป้าหมายการรับนักเรียนสาขาวิชาชีพ ที่เปิดสอนตลอดจนการรับสมัครนักเรียนกำหนดจำนวนนักเรียน ร่วมกับสถานประกอบการ ให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่การฝึกเครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์ตลอดจนอัตราส่วนของนักเรียนกับครูฝึกและสาขาวิชาชีพที่เปิดสอน

3. รับขึ้นทะเบียนนักเรียน ภายหลังที่สถานประกอบการ รับเข้าเรียน และทำสัญญา การฝึกอาชีพแล้ว โดยรับนักเรียนที่ผ่านการทำสัญญา การฝึกอาชีพ กับสถานประกอบการแล้วทำการขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ รับมอบตัวจากผู้ปกครอง ภายหลังจากการขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียน และตรวจสุขภาพ

4. รับลงทะเบียนเรียนตามรายวิชา ที่เปิดสอนตลอดหลักสูตร โดยรับลงทะเบียนรายวิชาและจัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับการเรียน

5. จัดปฐมนิเทศให้แก่ นักเรียนและผู้ปกครอง ก่อนเข้าเรียนร่วมกับสถานประกอบการ ให้ความรู้ ความเข้าใจเพิ่มเติมแก่นักเรียน และผู้ปกครองในการเรียน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และจัดให้ผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกพบกับผู้ปกครอง เพื่อร่วมดูแลความประพฤติ และการเรียนของนักเรียน

6. จัดทำแผนการเรียนตลอดหลักสูตร ร่วมกับสถานประกอบการ จัดการประชุมสัมมนา ให้แก่ครูฝึกของสถานประกอบการ และครู - อาจารย์ของสถานศึกษาเพื่อจัดทำแผนการเรียน การฝึก ตลอดหลักสูตร

7. จัดสอบทฤษฎีและภาคปฏิบัติเบื้องต้นให้แก่ นักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตร ให้ครู - อาจารย์ แต่ละสาขาวิชาดำเนินการเรียนการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร และจัดฝึกอบรมเพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนตามความต้องการของสถานประกอบการ หากรายวิชาใดสถานประกอบการไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามหลักสูตรให้สถานประกอบการจัดสอนเพิ่มเติมให้จนครบหลักสูตร

8. จัดครู - อาจารย์ ทำหน้าที่ติดตามและกำกับ การฝึกอาชีพ ในสถานประกอบการ มีการจัดทำแผนการติดตามและกำกับแต่ละสาขาวิชา จัดสิ่งอำนวยความสะดวก ให้แก่ครู - อาจารย์ที่ทำหน้าที่ติดตามและกำกับ การฝึกอาชีพ ต้องมีการติดตามและกำกับตามแผน และติดตามรวบรวมข้อมูลเพื่อประกอบการพัฒนาต่อไป

9. การจัดอบรม ผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึก ในสถานประกอบการ เกี่ยวกับการวางแผน การฝึก การวัดและประเมินผลการฝึก ให้ความรู้ ความเข้าใจ หลักการวิธีการ ตลอดจนข้อปฏิบัติในการดำเนินการ จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ร่วมดำเนินการจัดรายละเอียดวิชาชีพ ในหมวดวิชาชีพเลือกให้สอดคล้องกับความต้องการ ของสถานประกอบการ โดยจัดทำแผนการฝึกอาชีพตามรายวิชา ตลอดจนหลักสูตร และจัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนภาคทฤษฎีและการฝึกอาชีพ

10. วัดและประเมินผลรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติของ นักเรียน ตลอดจนหลักสูตร โดยประเมินผลการเรียนภาคทฤษฎี ในสถานศึกษาทุกภาคเรียน มีการเสนอรายชื่อคณะครู - อาจารย์และคณะครูฝึกในสถานประกอบการร่วมเป็น คณะกรรมการประเมินผลครึ่งหลักสูตร และสิ้นสุดหลักสูตรเพื่อให้กรมอาชีวศึกษาแต่งตั้ง

11. แจ้งผลการเรียนของนักเรียนให้สถานประกอบการทราบทุกครั้ง ที่มีการประเมินผล

12. จัดพิธีมอบประกาศนียบัตรวิชาชีพและใบรับรองการผ่านงาน แก่ผู้สำเร็จการศึกษา

13. จัดมอบป้ายประกาศความร่วมมือและเกียรติคุณให้แก่สถาน ประกอบการที่ร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

14. การจัดการประชุมสัมมนาสถานประกอบการ ประเมินผลความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อการวางแผนการพัฒนาการจัดอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีต่อไป

หน้าที่ของสถานประกอบการ

สถานประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ต้องตระหนักว่าเป็นเสมือนสถานศึกษาแห่งที่ 2 ของนักเรียน จึงต้องดำเนินการดังนี้

1. รับนักเรียน

1.1 แจ้งจำนวนนักเรียนที่ต้องการรับให้สถานศึกษาทราบ

1.2 ประกาศรับสมัครนักเรียน

1.3 คัดเลือกแล้วประกาศผล

1.4 ทำสัญญาการฝึกอาชีพ เพื่อการเป็นนักเรียนของสถาน

ประกอบการอย่างสมบูรณ์

1.5 ส่งนักเรียนที่ทำสัญญาการฝึกอาชีพแล้ว ไปขึ้นทะเบียน
เป็นนักเรียนที่สถานศึกษา

2. จัดให้มีบุคลากรที่รับผิดชอบทำหน้าที่เป็นผู้ควบคุมการฝึก
และครูฝึก

2.1 จัดให้มีผู้ควบคุมการฝึก ทำหน้าที่ประสานงานกับ
สถานศึกษา และรับผิดชอบดูแลการฝึกอาชีพของนักเรียน

2.2 จัดให้มีครูฝึกทำหน้าที่ฝึกอาชีพและอบรมให้แก่ นักเรียน

2.3 ติดต่oprสานงานกับผู้ปกครองและสถานศึกษา
ในการฝึกอาชีพและดูแลความประพฤติของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

3. ทำสัญญาการฝึกอาชีพ

ต้องทำสัญญาเป็นหนังสือกับนักเรียน โดยได้รับความยินยอมจาก
บิดามารดา หรือผู้ปกครองสัญญาการฝึกอย่างน้อยต้องประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

3.1 ระยะเวลาการฝึก สถานประกอบการต้องรับนักเรียน
เข้าฝึกอาชีพตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2556 จนจบหลักสูตร

3.2 ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการฝึกอาชีพ มีการจัด
สถานที่ฝึกที่เหมาะสม ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ ให้มีผู้ควบคุมการฝึกและครูฝึกที่มี
ความรู้ความสามารถ และจัดเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการฝึกอาชีพให้แก่ นักเรียน
ตลอดระยะเวลาตามหลักสูตร

3.3 เวลาฝึก เวลาพักและวันหยุดของผู้รับการฝึกอาชีพ
สถานประกอบการจะให้การฝึกแก่นักเรียนไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง มีเวลาพักแต่ละวัน
อย่างน้อย 1 ชั่วโมง และให้มีวันหยุดตามระเบียบของสถานประกอบการ

3.4 เบี้ยเลี้ยงสำหรับการฝึกอาชีพสถานประกอบการควรจ่าย
เบี้ยเลี้ยงให้แก่ นักเรียนเป็นรายเดือนหรือรายวันในอัตราที่ตกลงกับสถานศึกษา
ตลอดระยะเวลาการฝึกอาชีพ

3.5 สวัสดิการ ตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของ
นักเรียน สถานประกอบการควรจัดสวัสดิการต่าง ๆ และสวัสดิภาพให้แก่ นักเรียนตลอด
ข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาและ สถานประกอบการ ในเรื่องเกี่ยวกับสวัสดิภาพ ดังต่อไปนี้

3.5.1 ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน

3.5.2 ค่าเช่าที่พัก หรือจัดที่พักอาศัย

3.5.3 ค่าชุดฝึก หรือชุดนักเรียน

3.5.4 ค่าประกันสุขภาพ

3.5.5 ประกันอุบัติเหตุ ประกันชีวิต

3.6 หลักเกณฑ์การลา ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ

ของสถานประกอบการ

3.7 เงื่อนไขการเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ หากนักเรียนฝ่าฝืน

ระเบียบข้อบังคับของสถานประกอบการ ถือว่าเป็นความผิดอย่างร้ายแรง สถานประกอบการสามารถยกเลิกสัญญาได้ทันที ซึ่งจะมีผลทำให้หมดสภาพการเป็นนักเรียน การรับเข้าทำงาน และค่าจ้างเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอาชีพและสำเร็จการศึกษาแล้วสถานประกอบการ จะรับนักเรียนเข้าทำงานหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว จะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรให้นักเรียนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 30 วัน พร้อมทั้งกำหนดอัตราเงินเดือนและสวัสดิการที่จะได้รับไว้ด้วย

4. จัดการฝึกอาชีพ

4.1 จัดทำแผนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการร่วมกับ

สถานศึกษา

4.2 จัดให้มีการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามแผนการฝึกที่จัดทำ

ร่วมกับสถานศึกษา

4.3 จัดวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ให้โดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการฝึกอาชีพ

4.4 วัดผลและประเมินผลการฝึกอาชีพ ตามเกณฑ์ที่สถานประกอบการและสถานศึกษากำหนดร่วมกัน

4.5 หากสถานศึกษาไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ให้สถานประกอบการจัดการสอนเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็น

5. ต้องส่งผู้ควบคุมการฝึกปละครูฝึก เข้าร่วมประชุมสัมมนา กับสถานศึกษา

5.1 เพื่อทำความเข้าใจในหลักการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

5.2 เพื่อทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง

5.3 เพื่อจัดทำแผนการเรียนและหลักเกณฑ์วัดผลและประเมินผลการเรียน

5.4 เพื่อดำเนินการฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับหลักสูตร

5.5 เพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการจัดการฝึกอาชีพ

6. ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่และพนักงานของสถาน

ประกอบการทราบถึงการเข้าร่วมจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีกับสถานศึกษา

7. ต้องจัดปฐมนิเทศให้แก่ผู้ปกครองและนักเรียน

8. ต้องออกใบรับรองการผ่านงานให้กับนักเรียน เมื่อสิ้นสุดการ

ฝึกอาชีพและสำเร็จการศึกษาหน้าที่ของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนและผู้ปกครอง

ต้องเข้าใจว่าการเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการเรียนอาชีวศึกษาอีกรูปแบบหนึ่ง

ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นักเรียนจะต้องเรียนชั้นในสถานศึกษาและฝึกอาชีพในสถาน

ประกอบการ เพื่อให้เกิดทักษะ ในวิชาชีพและมีประสบการณ์ตรงจากสถานประกอบการ

เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับของสถานประกอบการ

และหรือสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ความร่วมมือกับสถานประกอบการ

1. รูปแบบการสร้างความร่วมมือ

ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษากับสถาน

ประกอบการในรูปของการดำเนินธุรกิจร่วม หรือ Partnership อาจดำเนินการได้

หลากหลายวิธีการขึ้นอยู่กับบริบทของสังคมและวัฒนธรรมที่สถานประกอบการและ

สถานศึกษานั้นตั้งอยู่ ซึ่ง Kisner, Mazza & Liggett (1997) ได้ให้คำนิยามของคำว่า การ

ดำเนินธุรกิจร่วมว่าหมายถึงความพยายามในการร่วมมืออย่างต่อเนื่อง หรือความตกลง

ร่วมมือกันในการระดมความคิดหรือ การใช้ทรัพยากรร่วมกัน เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใด

อย่างหนึ่ง ที่ทั้งสองฝ่ายได้ร่วมกันกำหนด (Partnership is a continued cooperative effort

or agreement to collaborate to generate ideas or to pool resources for a mutually

acceptable set of purposes) และได้เสนอขั้นตอนของวิธีการสร้างความร่วมมือกับสถาน

ประกอบการที่มีประสิทธิภาพว่าประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การทบทวนพันธกิจของ

หน่วยงาน 2) การเลือกสรรคู่ดำเนินธุรกิจร่วม 3) การกำหนดเป้าหมายการทำงาน (Goal)

ที่ชัดเจนร่วมกัน 4) การบำรุงรักษาไว้ซึ่งระดับความสัมพันธ์กับคู่ดำเนินธุรกิจร่วม และ

5) การประเมิน ผลความสำเร็จของความร่วมมือ ดังต่อไปนี้ 1) การทบทวนพันธกิจของ

หน่วยงาน (Internal revision of mission) การทบทวนพันธกิจของหน่วยงานเป็นการภายใน

เป็นพื้นฐานสำคัญต่อการสร้างและพัฒนาความสัมพันธ์กับคู่ร่วมธุรกิจอันจะนำไปสู่การ

บรรลุปันธกิจของตนที่ตั้งไว้ 2) การเลือกสรรคู่ดำเนินธุรกิจร่วม (Selecting strategic partner) การเลือกสรรคู่ดำเนินธุรกิจร่วมระหว่างโรงเรียน และสถานประกอบการไม่ใช่ถือเอาความสะดวกเป็นหลักแต่ต้องมุ่งเลือกคู่ดำเนินธุรกิจที่เสริมแรงกันในการประกอบกิจกรรม เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ทั้งสองฝ่ายต่างก็ชนะด้วยกัน (Win – Win situation) แต่ละฝ่ายควรรู้จักจุดแข็ง จุดอ่อน ความต้องการและทรัพยากรที่มีอยู่ ปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อความสำเร็จของความร่วมมือขึ้นอยู่กับระดับความเชื่อถือศรัทธาระหว่างกัน เพราะทั้งสองฝ่ายจะต้องเต็มใจที่จะใช้ข้อมูลยุทธศาสตร์สำคัญร่วมกัน (Share important, Strategic information) หากไม่เชื่อถือศรัทธากันแล้ว บางฝ่ายก็อาจไม่นำข้อมูลยุทธศาสตร์ของตนออกมาให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบหรือนำออกมา ให้ทราบบางส่วนหรือไม่จริง ทำให้เป้าหมายร่วมของคู่ดำเนินธุรกิจไม่สามารถบรรลุได้ด้วยอย่างของข้อมูลยุทธศาสตร์ที่สำคัญ เช่น อัตราการออกกลางคัน อัตราการสำเร็จการศึกษา การประเมินผลคะแนน อัตราการมีงานทำ ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการฝึกอบรม อัตราค่าจ้าง และคุณภาพของผลผลิต 3) การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของคู่ธุรกิจ (Goal Setting) คู่ดำเนินธุรกิจร่วมเริ่มต้นแผนความร่วมมือกัน โดยการกำหนดเป้าหมายร่วมกันให้มีความชัดเจนและเห็นชอบร่วมกัน ในการก้าวไปสู่วัตถุประสงค์ร่วมกันภายในกรอบเวลาที่กำหนด กิจกรรมในระยะเริ่มต้นของความสัมพันธ์ระหว่างคู่ดำเนินธุรกิจร่วมควรเป็นโครงการเล็ก ๆ หรือมีจุดมุ่งหมายไม่ยุ่งยากสลับซับซ้อน ซึ่งจะง่ายต่อการบรรลุของทั้งสองฝ่ายซึ่งจะนำไปสู่การสร้าง ความเชื่อถือศรัทธาต่อกันในอนาคตต่อไปได้เป็นอย่างดี (Gustavo. W. (1992) ความสำเร็จร่วมกันนอกจากจะสร้างความเชื่อถือ ศรัทธาดังกล่าวแล้วยังขจัดความรู้สึกแตกต่างที่ทั้งสองฝ่ายมีต่อกันและสร้างความใฝ่ฝันที่จะทำงานอื่น ๆ ตามแผนความร่วมมือให้สำเร็จต่อไปด้วย จึงมีความจำเป็นที่คู่ความร่วมมือทั้งสองฝ่ายควรกำหนดเป้าหมายการทำงานร่วมกัน พิจารณาการใช้ทรัพยากรที่จำเป็นในกิจกรรมความร่วมมือและผลประโยชน์ที่ทั้งสองฝ่ายจะได้รับ 4) การรักษาไว้ ซึ่งความสัมพันธ์กับคู่ดำเนินธุรกิจร่วม (Maintaining a partnership) คู่ดำเนินธุรกิจร่วมควรจัดทำข้อตกลงร่วมอย่างเป็นทางการ (Formal partnership agreement) ซึ่งต้องกำหนดหรือระบุบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน และรับทราบร่วมกันทั้งสองฝ่ายรวมทั้งมีกรอบเวลาการปฏิบัติ มีตัวชี้บอกความก้าวหน้า และลักษณะผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของโครงการความร่วมมือ ข้อตกลงนี้ควรกำหนดขึ้นให้ชัดเจน ไม่ซับซ้อน และคำนึงถึงผลประโยชน์ร่วม (Mutual benefit) ไม่ใช่เป็นการให้การอุดหนุน (Subsidy) กันหรือการอุดหนุนอีกฝ่ายหนึ่ง 5) การประเมินผล

ความสำเร็จของความร่วมมือ (Evaluating the partnership for success) ควรมีการระบุวิธีการประเมินความสำเร็จของโครงการความร่วมมือไว้ในข้อตกลงความร่วมมือให้ชัดเจน รวมทั้งการสิ้นสุดโครงการหรือการทบทวนโครงการความร่วมมือ หากผลลัพธ์ไม่เป็นไปตามที่ต้องการ และที่สำคัญหากมีความสำเร็จของความร่วมมือใด ๆ เกิดขึ้นจะต้องไม่ลืมที่จะฉลองหรือแสดงความยินดี ร่วมกันหรืออย่างน้อยมีการเผยแพร่ความสำเร็จร่วมกันที่เกิดขึ้นให้สาธารณะทราบ เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายเกิดกำลังใจและความมุ่งมั่นที่จะทำงานร่วมกันในขั้นต่อไป

2. การสัมมนาการดำเนินงานการฝึกอาชีพ

สถานศึกษาและสถานประกอบการให้ครูผู้ปฏิบัติการสอนการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์นิเทศ ผู้ควบคุมการฝึก ครูฝึก มาประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและกำหนดหลักการในการดำเนินการด้านต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาในบรรลุดจุดประสงค์ โดยจัดสัมมนาเพื่อจัดทำตารางเรียนมีการสัมมนาก่อนการฝึกอาชีพ ได้แก่ การสัมมนาเรื่องหลักสูตรการเรียนการสอน การกำหนดข้อปฏิบัติร่วมกัน การสัมมนาระหว่างการฝึกอาชีพ ได้แก่ การประชุมรับทราบปัญหาและแก้ปัญหา ร่วมกัน การสัมมนาหลักการฝึกอาชีพ ได้แก่ การประชุมเพื่อติดตามการประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละภาคเรียน การสัมมนา เป็นรูปแบบของการฝึกอบรมที่ผู้เข้ารับการอบรม มีความสนใจหรือประสบปัญหาในการปฏิบัติงานอย่างเดียวกัน ต้องการที่จะศึกษาค้นคว้า เพื่อนำข้อมูลสรุปไปใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุง และแก้ปัญหาในการทำงานซึ่งในการศึกษาค้นคว้าจะมีผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ที่ให้คำแนะนำความรู้และแนวทาง เพื่อนำไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนา การปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของผู้เข้าสัมมนา การสัมมนาจะเกิดประสิทธิภาพได้ขึ้นอยู่กับ ผู้เข้าร่วมการสัมมนาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการทำงานมากพอที่จะทำให้การวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ เป็นไปอย่างกว้างขวางนำไปสู่ผลหรือข้อสรุปที่ดีดังนั้นวิธีการของการสัมมนาควรดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ 1) การวางแผนด้วยการสำรวจและกำหนดเป้าหมายหรือเรื่องให้ผู้เข้าสัมมนามีความสนใจ มีความต้องการที่จะนำมาพิจารณาาร่วมกัน พิจารณาคัดเลือกที่จะเข้าร่วมสัมมนาจำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนาการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้และแนวทางการสัมมนาตลอดจนการเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ต้องใช้ในการสัมมนา 2) การดำเนินการสัมมนา (1) ผู้ทรงคุณวุฒิบรรยาย นำเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้แก่ผู้เข้าสัมมนา (2) ผู้ทรงคุณวุฒิให้แนวทาง

และกำหนดหัวข้อย่อยของหัวข้อใหญ่ เพื่อให้ผู้เข้าสัมมนาได้ศึกษาค้นคว้า โดยผู้ทรงคุณวุฒิจะคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือและหาข้อสรุป (3) ผู้เข้าร่วมสัมมนาจะนำผลการศึกษา ค้นคว้า เสนอต่อกลุ่ม เพื่อนำไปสู่การอภิปราย (4) ที่ประชุมจะสรุปผลการสัมมนา เพื่อให้สมาชิกสามารถนำผลการสัมมนาไปใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนางานในขอบข่ายความรับผิดชอบ 3) การติดตามและประเมินผล ผู้จัดสัมมนาจะต้องเป็นหน่วยกลางในการติดตามผลการสัมมนาจากสมาชิกด้วยการให้สมาชิกได้ให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feed – back) ตลอดจนสมาชิกได้แลกเปลี่ยนความเห็นในการนำผลการสัมมนาไปใช้ เทคนิคการสัมมนา มีลักษณะคล้ายกับการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ต่างกัน ในส่วนของวิธีการดำเนินการสัมมนาจะมอบหมายให้สมาชิกได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมเฉพาะ แล้วนำมาแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ซึ่งกันและกันการนำเทคนิควิธีการสัมมนาไปใช้เหมาะสำหรับการฝึกอบรมทั้งระดับผู้บริหารและระดับปฏิบัติการในลักษณะการฝึกอบรมนอกงาน ถ้าผู้เข้าสัมมนาแต่ละกลุ่มมีความรู้และประสบการณ์ในการทำงานที่ใกล้เคียงกันจะทำให้การสัมมนาเกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและถ้าจะพิจารณาทางด้านการใช้เทคนิคให้เหมาะสมที่จะสร้างเสริมประสบการณ์ในแนวทางใหม่

ข้อดีของการสัมมนา 1) ผู้เข้าสัมมนาได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เข้าสัมมนาซึ่งได้จากประสบการณ์และการศึกษาค้นคว้า 2) การสัมมนาเป็นเทคนิคที่ต้องใช้เวลาในการดำเนินการเวลาสั้นใหญ่จะหมดไปกับการอภิปรายปัญหาเรื่องความรู้และความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของผู้ทรงคุณวุฒิ 3) การพิจารณาเลือกผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้และแนวทางแก่ผู้เข้าสัมมนาบางครั้งประสบปัญหาเรื่องความรู้และความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ของผู้ทรงคุณวุฒิ

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า สถานศึกษาและสถานประกอบการ ได้ทำการบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร่วมกันที่มาจากสำรวจความพร้อมของสถานประกอบการเพื่อกำหนดสาขาวิชาชีพที่จะร่วมกันฝึกอาชีพนักเรียน นักศึกษา ในการวางแผนร่วมกันในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนร่วมกัน

การเข้าเรียน

1. ผู้ที่มีความประสงค์จะเข้าเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต้องปฏิบัติ
ดังนี้

- 1.1 สอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับสถานประกอบการที่ร่วมจัดการ
อาชีวศึกษาระบบภาคี สถานศึกษา
- 1.2 สมัครเข้าเรียนกับสถานประกอบการ และ / หรือสถานศึกษา
- 1.3 คัดเลือกที่สถานประกอบการ และ / หรือสถานศึกษากำหนด
- 1.4 เมื่อผ่านการคัดเลือก และสถานประกอบการรับเข้าเป็นนักเรียน
แล้วจะต้องทำสัญญาการฝึกอาชีพกับสถานประกอบการนั้น ๆ

1.5 รายงานตัวและขึ้นทะเบียนเป็นนักเรียนที่สถานศึกษา

2. คุณสมบัติของผู้เข้าเรียน ดังนี้

- 2.1 มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์ ในวันทำสัญญาการฝึกอาชีพ
กับสถานประกอบการ
- 2.2 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่าระดับ ปวช.
หรือระดับ ปวส.

2.3 มีความประพฤติเรียบร้อย

2.4 มีร่างกายแข็งแรงเหมาะสมในการเรียน การฝึกอาชีพ

ในสาขาวิชานั้น

2.5 ไม่เป็นโรคที่สังคมรังเกียจ หรือติดยาเสพติด

2.6 ผู้เคยลงโทษให้ออกจากสถานศึกษา เพราะความผิดร้ายแรง
จะต้องพ้นสภาพมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี นับถึงวันสมัครเข้าเรียน

2.7 เป็นผู้ผ่านการคัดเลือกจากสถานประกอบการให้เข้าเรียนได้ การ
ทำสัญญาการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ นักเรียนจะต้องทำสัญญาเป็นลายลักษณ์
อักษรกับสถานประกอบการ โดยได้รับความยินยอมจากบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง
สัญญาการฝึกอาชีพอย่างน้อยต้องประกอบด้วย รายละเอียด ดังต่อไปนี้

3. ระยะเวลาการฝึกอาชีพ

นักเรียนต้องรับเข้าการฝึกอาชีพ ตามแผนการเรียน ซึ่งสถานศึกษา
และสถานประกอบการกำหนด ร่วมกันตามหลักสูตรที่กำหนด

4. ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการฝึกอาชีพสถานประกอบการ
ต้องดำเนินการ ดังนี้

4.1 จัดสถานฝึกงานที่เหมาะสม ปลอดภัยและถูกลักษณะ

ตามหลักสูตร

4.2 จัดให้มีผู้ควบคุมการฝึก และครูฝึกที่มีความรู้ความสามารถ

4.3 จัดเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการฝึกอาชีพให้นักเรียน

ตลอดระยะเวลา

4.4 ดำเนินการฝึกอาชีพให้นักเรียน ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
ของการฝึกอาชีพตามหลักสูตรและเหมาะสมกับสมรรถภาพทางร่างกายของนักเรียน

5. เวลาฝึก เวลาพักและวันหยุดของนักเรียน

สถานประกอบการจะให้การฝึกอาชีพแก่นักเรียน ไม่เกินวันละ

8 ชั่วโมง มีเวลาพักในแต่ละวัน อย่างน้อย 1 ชั่วโมง และให้มีวันหยุดตามระเบียบ

ของสถานประกอบการ

6. เบี้ยเลี้ยงระหว่างการฝึกอาชีพ

นักเรียนจะได้รับเบี้ยเลี้ยงเป็นรายเดือนหรือรายวันหรือรายชั่วโมง
ตามที่สถานประกอบการตกลงกับสถานศึกษา ตลอดจนการฝึกอาชีพ

7. สวัสดิการตลอดจนมาตรการเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนตลอด
ระยะเวลาการฝึกนักเรียน จะได้รับสวัสดิการต่าง ๆ และสวัสดิภาพตามข้อตกลงระหว่าง
สถานศึกษาและสถานประกอบการ เกี่ยวกับสวัสดิการและสวัสดิภาพ ดังนี้

7.1 ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน

7.2 ค่าเช่าที่พักหรือค่าจัดที่พักอาศัย

7.3 ค่าชุดฝึก หรือชุดนักเรียน

7.4 ค่าประกันสุขภาพ

7.5 ประกันอุบัติเหตุ ประกันชีวิต

8. หลักเกณฑ์การลา ต้องปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ

ของสถานประกอบการ

9. การยกเลิกสัญญาการฝึกอาชีพ หากนักเรียนฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับ
ของสถานประกอบการที่ถือว่าเป็นความผิดอย่างร้ายแรง สถานประกอบการสามารถ
ยกเลิกสัญญา ได้ทันที ซึ่งมีผลจะทำให้พ้นสภาพการเป็นนักเรียนด้วย

10. หลักเกณฑ์การรับเข้าทำงานและค่าจ้างเมื่อสำเร็จการศึกษสถานประกอบการจะรับนักเรียน เข้าทำงานหลังสำเร็จการศึกษาแล้ว จะต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร ให้นักเรียนทราบล่วงหน้า

สรุปได้ว่า การจัดทำแผนการฝึกสถานประกอบการและสถานศึกษาต้องดำเนินการร่วมกันกับสถานประกอบการจะให้การฝึกอาชีพแก่นักเรียน ไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง มีเวลาพักในแต่ละวัน อย่างน้อย 1 ชั่วโมง และให้มีวันหยุดตามระเบียบของสถานประกอบการโดยจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำรูปแบบการจัดการการเรียนการสอนร่วมกัน

5. หลักสูตรการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567 มีหลักการของหลักสูตร ประกอบด้วยดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2567)

1. เป็นหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหลังสำเร็จการศึกษาลหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือเทียบเท่า หรือมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพและยกระดับการศึกษาวิชาชีพของบุคคลให้สูงขึ้น สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ กรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียนหรือกรอบคุณวุฒิอื่นในระดับสากล มาตรฐานการศึกษาของชาติ และกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติโดยเน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนระดับเทคนิค รวมทั้งคุณธรรม จริยธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพและกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน ให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน ชุมชน สังคม และการพัฒนาประเทศ รวมทั้งประกอบอาชีพอิสระได้

2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกรับได้หลายรูปแบบตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน เน้นสมรรถนะ เฉพาะด้านในระดับเทคนิคด้วยการปฏิบัติจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถยกเว้นการเรียนรายวิชา โดยการโอนผลการเรียน การเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ การเทียบโอน ผลลัพธ์การเรียนรู้ การเทียบโอนประสบการณ์ของบุคคล การเทียบโอนสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติและกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน มาตรฐานอาชีพระดับสากล เข้าสู่หน่วยกิต ตามหลักสูตร ตามหลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติและวิธีการที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

3. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือในการจัดการศึกษา และพัฒนาวิชาชีพร่วมกันระหว่าง สถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษากับหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชน องค์กรวิชาชีพทั้งในและต่างประเทศ

4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษา สถานประกอบการ ชุมชน และท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการในการทำงานและการประกอบอาชีพ โดยยึดโยงกับมาตรฐานอาชีพและสอดคล้อง กับบริบทเชิงพื้นที่ ประเทศ และสังคมโลก เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน

จุดหมายของหลักสูตร การจัดการเรียนของนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ดังนี้

1. เพื่อให้มีพฤติกรรมหรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึง บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย และค่านิยมที่สะท้อน คุณลักษณะเฉพาะศาสตร์ วิชาชีพ และสถาบัน มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เจตคติ และกิจนิสัยที่ดี ภูมิใจ และรักษาเอกลักษณ์ของชาติไทย เคารพกฎหมายเคารพสิทธิของผู้อื่น มีความรับผิดชอบ ตามบทบาทหน้าที่ของตนเองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข ปฏิบัติตนตามแบบแผน หรือข้อบังคับที่สอดคล้องกับมาตรฐานในการปฏิบัติที่ดี ของคนในสังคม มีจิตสาธารณะ จิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม และการดำรงตนตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยพัฒนาผ่านการเรียนรู้ และการฝึกประสบการณ์ ตามหลักสูตร

2. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจทางทฤษฎีและเทคนิคเชิงลึกภายใต้ ขอบเขตของงานอาชีพรวมทั้งในระดับที่เชื่อมโยงกับการทำงาน

3. เพื่อให้มีทักษะในการปรับใช้กระบวนการปฏิบัติงานให้ เหมาะสม ทักษะด้านความปลอดภัยที่เชื่อมโยงกัน ในการทำงานที่หลากหลาย ทักษะทาง เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา ทักษะในการวางแผน การบริหารจัดการการประสานงาน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการสื่อสาร และการประเมินผลในการปฏิบัติงานด้วยตนเอง

4. เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามแบบแผน และปรับตัวภายใต้ ความเปลี่ยนแปลง การพัฒนานวัตกรรม ตามสายอาชีพสามารถแก้ปัญหาที่ไม่คุ้นเคย หรือซับซ้อนและเป็นนามธรรมเป็นบางครั้ง

5. เพื่อให้ตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

หลักเกณฑ์การใช้ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช

2567

1. การจัดการเรียนรู้

1.1 หลักสูตรนี้ผู้เรียนสามารถลงทะเบียเรียนรู้ได้ทุกวิธีเรียนที่กำหนด และนำผลการเรียนแต่ละวิธี มาประเมินผลร่วมกันได้ สามารถขอยกเว้นการเรียนรายวิชาโดยการโอนผลการเรียน การเทียบโอน ผลการเรียน การเทียบโอนความรู้ และประสบการณ์ การเทียบโอนผลลัพธ์การเรียนรู้ การเทียบโอน ประสบการณ์ของ บุคคล การเทียบโอนสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ และกรอบคุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน มาตรฐานอาชีพระดับสากลเข้าสู่หน่วยกิตตามหลักสูตรตามหลักเกณฑ์ แนวปฏิบัติและวิธีการที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

1.2 การจัดการเรียนรู้เน้นการปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาสมรรถนะเฉพาะด้านในระดับเทคนิค สามารถจัดการเรียนการสอนได้ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติ ที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เรียน และสามารถเชื่อมโยงผลลัพธ์การเรียนรู้จากวิธีการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ สมรรถนะในการทำงาน และการประกอบอาชีพตามจุดหมาย หลักการของหลักสูตร และระดับคุณวุฒิของแต่ละประเภทวิชาหรือกลุ่มอาชีพและสาขาวิชา

2. การจัดการศึกษาและเวลาเรียน

2.1 การจัดการศึกษาโดยรูปแบบการศึกษาในระบบ และรูปแบบการศึกษาระบบทวิภาคีให้ใช้ระบบทวิภาค โดยกำหนดให้ 1 ปีการศึกษาแบ่งเป็น 2 ภาคเรียน และใน 1 ภาคเรียน มีระยะเวลาจัดการศึกษา ไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ หรือเทียบเคียงได้ไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

2.2 หากไม่เป็นไปตามข้อ 2.1 สถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาจะต้องแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระบบการศึกษานั้นให้ชัดเจน ประกอบด้วย การแบ่งภาคเรียน ระยะเวลาการศึกษาในแต่ละภาคเรียน การคิดหน่วยกิตรายวิชา

การเทียบเคียงหน่วยกิต รายวิชาภาคทฤษฎีและรายวิชาภาคปฏิบัติการ ฝึกประสบการณ์
สมรรถนะวิชาชีพหรือการฝึกอาชีพ หรือการฝึกภาคสนาม การทำโครงการพัฒนา
สมรรถนะ วิชาชีพหรือกิจกรรมอื่นใดที่เสริมสร้างการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องและ
เหมาะสมกับระบบการจัดการศึกษา โดยได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา

3. การคิดหน่วยกิต หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมระหว่าง 80 – 90 หน่วยกิต การพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง มีวิธีการคิดหน่วยกิตของรายวิชา ดังนี้

3.1 รายวิชาทฤษฎีที่ใช้เวลาในการบรรยายหรืออภิปราย
15 ชั่วโมงต่อภาคเรียนมีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.2 รายวิชาปฏิบัติที่ใช้เวลาในการทดลองหรือฝึกปฏิบัติ
ในห้องปฏิบัติการ 30 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.3 รายวิชาปฏิบัติที่ใช้เวลาในการฝึกปฏิบัติในโรงฝึกงาน
หรือภาคสนาม 45 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.4 การฝึกอาชีพในการศึกษาระบบทวิภาคี ที่ใช้เวลา
ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคเรียนมีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.5 การฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพในสถาน
ประกอบการ ที่ใช้เวลาไม่น้อยกว่า 80 ชั่วโมง ต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.6 การทำโครงการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ ที่ใช้เวลา
ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคเรียน มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต

3.7 กิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดที่สร้างการเรียนรู้
นอกเหนือจากรูปแบบที่กำหนดข้างต้นการนับ ระยะเวลาในการทำกิจกรรมนั้นต่อภาค
เรียนปกติให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิต ให้เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด ในกรณีที่สถาบัน
การอาชีวศึกษาใช้ระยะเวลาการจัดการศึกษามากกว่า 15 สัปดาห์ ให้นับระยะเวลา
การจัดการศึกษาและการคิดหน่วยกิตรายวิชาเทียบเคียง ตามข้อ 3.1 – 3.7 โดยให้สภา
สถาบันการอาชีวศึกษา ดังกล่าวเป็นผู้กำหนด ทั้งนี้ การคิดหน่วยกิตให้เป็นไปตามเกณฑ์

4. โครงสร้างหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา และกิจกรรม
เสริมหลักสูตร ดังนี้

4.1 หมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง ไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต

4.1.1 กลุ่มสมรรถนะภาษาและการสื่อสาร

4.1.2 กลุ่มสมรรถนะการคิดและการแก้ปัญหา

4.1.3 กลุ่มสมรรถนะทางสังคมและการดำรงชีวิต

การจัดวิชาในหมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง สามารถทำได้ในลักษณะเป็นรายวิชาหรือลักษณะบูรณา การให้ครอบคลุมกลุ่มสมรรถนะภาษาและการสื่อสาร กลุ่มสมรรถนะการคิดและการแก้ปัญหา กลุ่มสมรรถนะ ทางสังคมและการดำรงชีวิต ในสัดส่วนที่เหมาะสม ตามกลุ่มอาชีพและสาขาวิชา

4.2 หมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต

4.2.1 กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐาน

4.2.2 กลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ 1) การจัดการ

อาชีวศึกษาใน ระบบ และการศึกษานอกระบบ กำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ เพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้และประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อสร้างความมั่นใจและเจตคติที่ดี ในการทำงาน และการประกอบอาชีพจากสถานประกอบการ ไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียนปกติ 2) การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี กำหนดให้ฝึกอาชีพในสถานประกอบการ แทนการฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ ตามมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด 3) กำหนดให้มีการจัดทำโครงการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพ เพื่อเป็นการบูรณาการความรู้ และประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้ จัดทำโครงการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพในลักษณะงานบุคคลหรืองานกลุ่มที่ สอดคล้องกับงานอาชีพ ไม่น้อยกว่า 180 ชั่วโมง จำนวน 4 หน่วยกิต การจัดรายวิชาในหมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพ โดยในการกำหนดให้เป็นสาขาวิชาใด ต้องมีจำนวน หน่วยกิตของกลุ่มสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐานและกลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ รวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิตมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

4.3 หมวดวิชาเลือกเสรี ให้เลือกเรียนรายวิชาใด ๆ

ในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 5 หน่วยกิต

4.4 กิจกรรมเสริมหลักสูตร อย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง

ทุกภาคเรียน หรือไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อ ภาคเรียน

5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร

5.1 สถาบันการศึกษาและสถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้เกิดการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัยปลูกฝังจิตสำนึกและจิตอาสา เสริมสร้างการเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ในด้านการรักชาติ เทิดทูนพระมหากษัตริย์ ส่งเสริมการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ทุนบำรุงศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการ ส่งเสริมการดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้เรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ ทุกภาคเรียน หรือไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคเรียน

5.2 ผู้เรียนที่อยู่ในช่วงฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ หรือฝึกอาชีพในสถานประกอบการให้เข้าร่วม กิจกรรมเสริมหลักสูตรในสถานประกอบการ

5.3 การประเมินผลกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการ จัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

6. การปรับปรุงพื้นฐานวิชาชีพ

6.1 สถาบันการศึกษาและสถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เข้าเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูงที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และผู้เข้าเรียนที่สำเร็จการศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หรือเทียบเท่า ต่างประเภทวิชา กลุ่มอาชีพ และสาขาวิชาที่กำหนด เรียนรายวิชาปรับปรุงพื้นฐานวิชาชีพที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แต่ละประเภทวิชา สาขาวิชา เพื่อให้มีความรู้ และทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเรียนในสาขาวิชานั้น

6.2 การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียน รายวิชาปรับปรุงพื้นฐานวิชาชีพ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการ จัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

6.3 กรณีผู้เข้าเรียนที่มีความรู้และประสบการณ์ในรายวิชา ปรับปรุงพื้นฐานวิชาชีพที่หลักสูตรกำหนด มาก่อนเข้าเรียน สามารถขอยกเว้นการเรียน รายวิชา โดยการโอนผลการเรียน การเทียบโอนผลการเรียน การเทียบโอนความรู้และ ประสบการณ์ การเทียบโอนผลลัพธ์การเรียนรู้ การเทียบโอนประสบการณ์ของบุคคล การเทียบโอนสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ กรอบคุณวุฒิแห่งชาติและกรอบ

คุณวุฒิอ้างอิงอาเซียน มาตรฐานอาชีพระดับสากลเข้าสู่หน่วยกิต ตามหลักสูตร ตามหลักเกณฑ์แนวปฏิบัติและวิธีการที่คณะกรรมการ การอาชีวศึกษากำหนด และตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผล การเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

7. การจัดการเรียน การจัดการเรียนเป็นการกำหนด รายวิชาตามโครงสร้างหลักสูตรในแต่ละภาคเรียน ขึ้นอยู่กับลักษณะหรือกระบวนการ จัดการเรียนรู้ของแต่ละสาขาวิชา โดยจัดอัตราส่วนการเรียนรู้ภาคทฤษฎี ต่อภาคปฏิบัติ ในหมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพ ประมาณ 40: 60 และพิจารณาจากผลลัพธ์การเรียนรู้ รายปี ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ดังนี้

7.1 ให้จัดการเรียนในภาคเรียนปกติสำหรับการ ลงทะเบียนเรียน ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 22 หน่วยกิต ในแต่ละภาคเรียนปกติสำหรับการ ลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา ให้ลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 9 หน่วยกิต สำหรับการ ลงทะเบียนเรียนภาคปกติแต่ไม่เต็มเวลาหรือภาคเรียนฤดูร้อน

7.2 จัดรายวิชาในแต่ละภาคเรียน คำนึงถึงผลลัพธ์การ เรียนรู้รายปีที่กำหนดไว้ในหลักสูตร รายวิชา ที่ต้องเรียนตามลำดับก่อนและหลัง ความง่าย และยาก ความต่อเนื่องและความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันของรายวิชา รวมทั้งรายวิชา ที่สามารถบูรณาการจัดการเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะของงาน โครงการและหรือชิ้นงาน ในแต่ละภาคเรียน

7.3 จัดรายวิชาให้ครบถ้วนทุกหมวดวิชาตามโครงสร้าง หลักสูตร

7.4 จัดรายวิชาในหมวดวิชาเลือกเสรีให้ผู้เรียนได้เลือกเรียน ตามความถนัดและความสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนรายวิชาใด ๆ ในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

7.5 การฝึกอาชีพในการศึกษาระบบทวิภาคี และการ ฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ ในสถานประกอบการ ให้สถาบันการอาชีวศึกษาและ สถานศึกษากำหนดรายวิชาที่ตรงกับลักษณะงาน ของสถานประกอบการ เพื่อนำไปเรียน หรือฝึกในภาคเรียนที่ฝึกอาชีพหรือฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ ตามเงื่อนไขดังนี้

1) การนำรายวิชาในหมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพที่ตรงกับลักษณะงานของสถาน ประกอบการ เพื่อฝึกอาชีพหรือฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ ให้นับจำนวนชั่วโมง

ไม่น้อยกว่าโครงสร้างหลักสูตรรายวิชา แต่ละสาขาวิชานั้น ๆ 2) การพัฒนารายวิชา สมรรถนะวิชาชีพตรงกับลักษณะงานของสถานประกอบการเพื่อไปฝึกอาชีพในการศึกษา ระบบทวิภาคีให้นับจำนวนชั่วโมง ตามหลักเกณฑ์ข้อ 3.4 และกำหนดรหัสวิชาตาม เงื่อนไข ที่ระบุไว้ในกลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ 3) การพัฒนารายวิชาสมรรถนะวิชาชีพตรงกับ ลักษณะงานของสถานประกอบการ เพื่อไปฝึกประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพให้ับจำนวน ชั่วโมง ตามหลักเกณฑ์ข้อ 3.5 และกำหนดรหัสวิชาตาม เงื่อนไขที่ระบุไว้ในกลุ่มสมรรถนะ วิชาชีพเฉพาะ

7.6 จัดรายวิชาโครงการ จำนวน 4 หน่วยกิต (12 ชั่วโมงต่อ สัปดาห์ หรือ 180 ชั่วโมงต่อภาคเรียน) ให้เป็นไปตามเงื่อนไขของหลักสูตรสาขาวิชานั้น ๆ โดยกำหนดสัดส่วน ดังนี้ 1) การจัดทำโครงการสมรรถนะวิชาชีพ ให้นักศึกษา เรียนใน ชั้นเรียน จำนวน 4 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ หรือ 60 ชั่วโมงต่อภาคเรียน 2) ให้เรียนรู้ด้วยตนเอง จำนวน 8 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือ 120 ชั่วโมงต่อภาคเรียน 3) หากจัดให้เรียนรายวิชา โครงการ 2 หน่วยกิต คือ โครงการ 1 และโครงการ 2 ให้สถาบัน การอาชีวศึกษา และสถานศึกษาจัดให้มีชั่วโมงเรียนต่อสัปดาห์ที่เทียบเคียงกับเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น

7.7 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในแต่ละภาคเรียน อย่างน้อยสัปดาห์ละ 2 ชั่วโมงทุกภาคเรียน หรือไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคเรียน

7.8 การจัดแผนการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษา และสถานศึกษาให้เป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตร ทั้งนี้ หากสถาบันการอาชีวศึกษา และสถานศึกษามีเหตุผลและความจำเป็นในการจัดหน่วยกิตและเวลา ในการจัดการเรียน การสอนแต่ละภาคเรียนที่แตกต่างไปจากเกณฑ์ข้างต้น อาจทำได้แต่ต้องไม่กระทบต่อ มาตรฐาน คุณภาพการศึกษา โดยให้คำนึงถึงความสมดุลของจำนวนหน่วยกิตและชั่วโมง รวมตามแผนการเรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาเป็นสำคัญ

8. การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถาบันการ อาชีวศึกษาและสถานศึกษา สามารถนำรายวิชาในหมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพ ไปกำหนด รายละเอียดการฝึกอาชีพร่วมกับสถานประกอบการ โดยจัดทำแผนการฝึกอาชีพ การวัด และประเมินผลในแต่ละรายวิชาร่วมกับสถานประกอบการ เพื่อนำไปใช้ในการฝึกอาชีพ การวัดและประเมินผล เป็นรายวิชา ทั้งนี้ กำหนดให้ใช้การฝึกอาชีพแทนการฝึก ประสบการณ์สมรรถนะวิชาชีพ โดยให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด หากรายวิชาในหมวดสมรรถนะวิชาชีพ

ไม่สอดคล้องกับลักษณะงานของสถานประกอบการ สามารถพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมได้ตามเงื่อนไขของหลักสูตร โดยต้องพัฒนาร่วมกับสถานประกอบการ และรายงานให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทราบ

9. การเข้าเรียน

9.1 ผู้เรียนต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือเทียบเท่า หรือระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า

9.2 ผู้ที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

หรือเทียบเท่า หรือระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายหรือเทียบเท่าให้อยู่ในสถานะผู้เข้าเรียน

10. การประเมินผลการเรียน การประเมินผลการเรียนเน้น

การประเมินผลตามสภาพจริงและเป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

11. การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

11.1 ได้รายวิชาและจำนวนหน่วยกิตสะสมในทุกหมวดวิชา

ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แต่ละประเภทวิชา กลุ่มอาชีพและสาขาวิชา และตามแผนการเรียนที่สถานศึกษากำหนด

11.2 ได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

จากระบบ 4 ระดับคะแนน

11.3 ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานวิชาชีพที่สอดคล้อง

กับผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิ อาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือผ่านเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานที่สอดคล้อง กับมาตรฐานอาชีพขององค์กรรับรองในประเทศหรือสากล

11.4 ได้เข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามแผนการ

เรียนที่สถานศึกษากำหนด และ “ผ่าน” ทุกภาคเรียน

11.5 ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ต้องสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพหรือเทียบเท่าหรือระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า สถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาที่ใช้ระบบการวัดผล และการสำเร็จการศึกษาที่แตกต่างจากนี้จะต้องกำหนดให้มีค่าเทียบเคียงกันได้

12. การพัฒนารายวิชาในหลักสูตร

12.1 สถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาสามารถพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมได้ตามเงื่อนไขที่หลักสูตรกำหนด โดยต้องพัฒนาร่วมกับสถานประกอบการ องค์กรวิชาชีพ ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องและรายงานให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทราบ

12.2 การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์สาขาวิชาหรือมาตรฐานการศึกษา วิชาชีพของสาขาวิชา โดยสถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษา ดำเนินการดังนี้ 1) หมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง สามารถพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมในแต่ละกลุ่มสมรรถนะ เพื่อเลือกเรียนนอกเหนือจากรายวิชาที่กำหนดให้เป็นวิชาบังคับได้ โดยสามารถพัฒนาเป็นรายวิชาหรือลักษณะ บูรณาการผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระ โดยพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มวิชานั้น ๆ เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของหมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง 2) หมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพ สามารถพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะได้ตามความต้องการของสถานประกอบการหรือยุทธศาสตร์ของภูมิภาคเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

12.3 การกำหนดรหัสวิชา จำนวนหน่วยกิต และจำนวนชั่วโมงเรียนให้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด

13. การปรับปรุงแก้ไข พัฒนารายวิชา และการอนุมัติหลักสูตร

13.1 สถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาสามารถพัฒนาหรือปรับปรุงรายวิชาเพิ่มเติมได้ ตามเงื่อนไขของหลักสูตร โดยต้องรายงานให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทราบ

13.2 ให้สถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษาจัดให้มีการประเมินและรายงานผล การใช้หลักสูตร ให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทราบ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรหรือการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องหรืออย่างน้อยทุก 5 ปี

13.3 การอนุมัติหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) หมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง และกลุ่มสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐาน ให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการ

การอาชีวศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 2) หมวดสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรีให้เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาโดย ความเห็นชอบของหน่วยงานที่กำกับดูแลด้านหลักสูตร และเสนอต่อคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อพิจารณาอนุมัติ

13.4 การประกาศใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ให้ทำเป็นประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

14. การประกันคุณภาพของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การประกันคุณภาพของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สถาบันการอาชีวศึกษาและสถานศึกษา กำหนดระบบการประกันคุณภาพของหลักสูตรและการ จัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาที่เปิดสอน โดยมีองค์ประกอบในการประกันคุณภาพอย่างน้อย 4 ด้าน ดังนี้

14.1 หลักสูตรที่ยึดโยงกับมาตรฐานอาชีพ

14.2 ครู ทรัพยากรและการสนับสนุน

14.3 วิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

14.4 ผู้สำเร็จการศึกษา ในกรณีสถาบันการอาชีวศึกษา และสถานศึกษาใดจัดการศึกษาไม่เป็นไปตามข้างต้น หรือจัดให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างไม่มีคุณภาพ สถานศึกษาต้องรับผิดชอบในผลแห่งความเสียหายที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษา: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2567, หน้า 19)

ดังนั้นนักศึกษาที่จะฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการต้องมีสมรรถนะที่สถานประกอบการต้องการมักเกี่ยวข้องกับทักษะและคุณสมบัติที่ช่วยให้พนักงานสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมการทำงานที่หลากหลาย โดยทั่วไปแล้วสมรรถนะที่สถานประกอบการต้องการสามารถแบ่งออกได้เป็นหลายด้าน ดังนี้

1. สมรรถนะทางวิชาการและเทคนิค (Technical Competencies)

1.1 ความเชี่ยวชาญในงานเฉพาะ: การมีความรู้และทักษะในสาขาอาชีพ เช่น ความรู้ด้านเทคโนโลยี การใช้งานเครื่องมือและอุปกรณ์เฉพาะทาง

1.2 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี: ทักษะการใช้ซอฟต์แวร์หรือเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับงาน เช่น การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูล เป็นต้น

2. สมรรถนะด้านการสื่อสาร (Communication Competencies)

2.1 การสื่อสารที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ: ความสามารถในการสื่อสารทั้งแบบปากเปล่าและแบบลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจ และสามารถทำงานร่วมกันได้

2.2 การฟังอย่างตั้งใจ: ความสามารถในการรับฟังและเข้าใจข้อคิดเห็นหรือคำแนะนำจากผู้อื่น

3. สมรรถนะด้านการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking Competencies)

3.1 การวิเคราะห์ปัญหา: ความสามารถในการระบุปัญหาและหาทางออกที่เหมาะสม

3.2 การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล: การตัดสินใจที่มีข้อมูลสนับสนุน และพิจารณาผลกระทบจากการตัดสินใจ

4. สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork Competencies)

4.1 ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น: ทักษะในการทำงานร่วมกับทีมงานต่าง ๆ โดยมีความยืดหยุ่นและการประสานงานที่ดี

4.2 การเคารพความหลากหลาย: ความสามารถในการทำงานร่วมกับคนที่มีมุมมองหรือทักษะที่แตกต่างกัน

5. สมรรถนะด้านการจัดการเวลา (Time Management Competencies)

5.1 การวางแผนและจัดลำดับความสำคัญ: ความสามารถในการบริหารจัดการเวลาให้เหมาะสม เพื่อให้สามารถทำงานได้ตามกำหนดเวลา

5.2 การทำงานภายใต้ความกดดัน: ความสามารถในการทำงานให้เสร็จสิ้นในระยะเวลาที่กำหนด

6. สมรรถนะด้านการปรับตัว (Adaptability Competencies)

6.1 ความยืดหยุ่นในการทำงาน: ความสามารถในการปรับตัวและเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

6.2 การเปิดรับแนวคิดใหม่: ความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ ได้ดี

7. สมรรถนะด้านความเป็นผู้นำ (Leadership Competencies)

7.1 การมอบหมายงานและการกระตุ้นทีมงาน: ความสามารถในการบริหารและนำทีมให้บรรลุเป้าหมาย

7.2 การมีวิสัยทัศน์: ความสามารถในการมองเห็นภาพรวมและแนวทางการพัฒนาองค์กร

8. สมรรถนะด้านจริยธรรมและความรับผิดชอบ (Ethical and Responsibility Competencies)

8.1 ความรับผิดชอบต่อในงาน: การแสดงความรับผิดชอบต่อตนเองและการทำงานที่ได้รับมอบหมาย

8.2 การเคารพจริยธรรมการทำงาน: การปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและกฎระเบียบขององค์กร

นอกจากนี้นักศึกษาต้องมีระเบียบวินัยในการทำงาน มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และตนเอง มีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ต่อตนเองและสถานประกอบการ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

สรุปได้ว่า การที่พนักงานมีสมรรถนะเหล่านี้จะช่วยให้สถานประกอบการสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยังยืนและนักศึกษาต้องมีสมรรถนะด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการใช้ชีวิตในสังคม เช่น การมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อการทำงาน มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมให้เกิดการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ระเบียบวินัยปลูกฝังจิตสำนึกและจิตอาสา การปฏิบัติตามคำสั่งหรือภาระกิจที่ได้รับมอบหมาย การรักษาความซื่อสัตย์ในทุกการกระทำ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร หรือการรับผิดชอบต่อด้านการเรียนรู้ส่วนบุคคลและการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องรวมถึงการจัดการเวลา การทำงานร่วมกับผู้อื่น การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และการเคารพในข้อกำหนดหรือกฎระเบียบของสถาบันการศึกษา การแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อเรียนและการกระทำต่าง ๆ จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนานักศึกษาให้สามารถดำเนินชีวิตและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

และส่งเสริมการดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้เรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ทุกภาคเรียน หรือไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคเรียน

6. ประโยชน์ของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

6.1 ประโยชน์ที่จะได้รับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ในการศึกษาระบบทวิภาคี ผู้เรียนสามารถทำงานจริงในสถานประกอบการได้เรียนรู้จากครูฝึก ซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานจริงมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านสูง และได้ใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีความทันสมัยที่ใช้งานจริงในอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นข้อจำกัดที่สถานศึกษาไม่สามารถจัดหาได้และการศึกษาระบบทวิภาคียังช่วยให้นักเรียนสามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตน สามารถลดปัญหาการเรียนไม่ตรงสาขา นอกจากนั้นในระหว่างเรียนนักเรียนยังมีรายได้ในฐานะลูกจ้างของสถานประกอบการ และมีโอกาสที่จะได้รับการบรรจุเข้าทำงานหลังสำเร็จการศึกษาในขณะที่ผู้ประกอบการสามารถแก้ปัญหาลูกขาดแคลนกำลังคนในระยะยาวด้วยการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ มีคุณสมบัติตรงตามที่ต้นต้องการ สามารถปฏิบัติงานกับเทคโนโลยีขั้นสูงได้ อีกทั้งยังสามารถสร้างความผูกพันระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง สร้างความภักดีต่อองค์กร ถวายทอดวัฒนธรรมองค์กร อันเป็นหัวใจสำคัญในการดำรงไว้ซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพลดอัตราการลาออก และยังเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรในการทำงานร่วมกับสังคมอีกทั้งการทำงานใกล้ชิดกับสถานศึกษาทำให้เกิดการถ่ายทอดแลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งองค์กรสามารถนำมาพัฒนานตนเอง และสถานศึกษาสามารถนำมาพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนและพัฒนาครูผู้สอนสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนระบบทวิภาคี นอกจากนี้จะช่วยลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับด้านงบประมาณ ในการจัดซื้อจัดหาเครื่องจักรอุปกรณ์ การจ้างวิทยากรพิเศษจากภายนอกเพราะการเรียนภาคปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ จะจัดขึ้น โดยสถานประกอบการที่เข้าร่วมโครงการ นอกจากนั้นสถาบันการศึกษายังสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับสถานประกอบการสามารถพัฒนาครูอาจารย์ และปรับระบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธุรกิจและความต้องการของตลาด (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550)

ในภาพรวมการศึกษาทวิภาคีเป็นกุญแจสำคัญในการยกระดับฝีมือแรงงาน เนื่องจากนักเรียน นักศึกษา จะได้ความรู้เชิงทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกทักษะเชิงปฏิบัติ และยังเป็นการแก้ปัญหาลูกขาดแคลนแรงงานไร้ฝีมือและโรงงานฝีมือ เนื่องจาก

ผู้ประกอบการสามารถวางแผนแรงงานในระยะยาว และผลิตแรงงานให้ตรงกับความต้องการของตน แต่การที่จะทำให้ระบบ การศึกษาระบบทวิภาคีประสบความสำเร็จได้ จะต้องอาศัยแผนยุทธศาสตร์ ในการดำเนินงาน ที่เหมาะสมและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน กล่าวคือ ภาครัฐต้องสร้างแรงจูงใจให้กับภาคเอกชนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมชั้นนำของไทย เช่น อุตสาหกรรมรถยนต์ อาหาร เคมีภัณฑ์ ตลอดจนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและธุรกิจบริการให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระบบทวิภาคีโดยชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ที่ผู้ประกอบการจะได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ และอาจให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ เช่น การลดหย่อนภาษีหรือสิทธิพิเศษอื่น ๆ อีกทั้งภาครัฐ สถาบันการศึกษาและผู้ประกอบการภาคเอกชนยังต้องร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาทวิภาคีให้เป็นมาตรฐาน และมีคุณภาพเป็นที่ประจักษ์ ควบคู่ไปกับการประชาสัมพันธ์กับนักศึกษาและผู้ปกครองให้เข้าใจถึงรูปแบบของการศึกษาทวิภาคีและประโยชน์ที่พึงได้รับ โดยอาจนำเสนอตัวอย่างของนักเรียนที่ศึกษาในระบบนี้ได้รับบรรจุเข้าทำงานในองค์กรชั้นนำ ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างเป็นรูปธรรม และสร้างความเชื่อมั่นในผลสัมฤทธิ์ของการศึกษาทวิภาคี

สถานประกอบการสามารถวางแผนกำลังคนอย่างเป็นระบบ โดยการเตรียมบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความรู้ และมีมือตรงกับความต้องการไว้รองรับกับความต้องการในอนาคต ทั้งยังเป็นการคืนกำไรสู่สังคม โดยการรับภาระด้านทรัพยากรในการจัดการศึกษาในส่วนของสถานศึกษาจะได้รับประโยชน์โดยตรงในการลดภาระด้านงบประมาณเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่ทันสมัยและมีราคาแพงการได้ใช้ทรัพยากรของสถานประกอบการ สามารถให้ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา ได้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ อีกทั้งได้โอกาสในการพัฒนาครู โดยการทำความร่วมมือกับสถานประกอบการที่ร่วมเป็นทวิภาคี แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารทางวิชาการ และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

สำหรับนักเรียน นักศึกษาในโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี จะได้รับประโยชน์จากการได้เรียนรู้จากสถานที่ประกอบอาชีพจริง ได้ฝึกใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัย ได้รับเบี้ยเลี้ยง สวัสดิการจากการฝึกอาชีพ และเมื่อสำเร็จการศึกษา ยังได้รับใบรับรองการผ่านงาน นอกเหนือจากประกาศนียบัตรอีกด้วยที่สำคัญ อย่างยิ่งอีกประการหนึ่งก็คือ การจัดการศึกษาโดยรวมนี้ทำให้ได้ผลผลิตที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน โดยสามารถปฏิบัติงานในสถานประกอบการได้ทันทีการศึกษาทวิภาคีมุ่งเน้นการให้ความรู้

ทั้งเชิงทฤษฎีโดยสถาบันการศึกษาหรือโรงเรียนและการฝึกทักษะการปฏิบัติจริง ในสถานประกอบการธุรกิจหรืออุตสาหกรรม นักศึกษาระบบ ทวิภาคีของเยอรมัน จะมี 2 สถานภาพ คือ เป็นนักเรียน นักศึกษาในสถานศึกษา และเป็นพนักงานในสถานประกอบการ ในขณะเดียวกันการเข้าศึกษาในระบบทวิภาคีผู้ที่ประสงค์จะเข้าศึกษาต้องสมัครเป็นช่างฝึกหัด (Trainee หรือ Apprentice) ในธุรกิจอุตสาหกรรมที่มีคุณสมบัติ ผ่านตามเกณฑ์ที่หอการค้า (Chamber of industry and trade) และหน่วยงานภาครัฐ กำหนดไว้ ได้แก่ คุณสมบัติ ด้านโครงสร้าง บุคลากร อาคารสถานที่และความพร้อมที่จะ สอนนักศึกษาเมื่อช่างฝึกหัดได้รับการตอบรับเป็นช่างฝึกหัดแล้วธุรกิจอุตสาหกรรมนั้น จะติดต่อโรงเรียนอาชีวศึกษาเพื่อวางแผนร่วมกันในการส่งช่างฝึกหัดหรือนักศึกษาไปเรียน ในภาคทฤษฎีในสถานศึกษาตามช่วงเวลาที่กำหนด (ไพฑูรย์ สังข์สวัสดิ์, 2560, หน้า 20)

6.2 การประเมินผลการเรียนและการฝึกอาชีพ เป็นการรวบรวมข้อมูล หลังการฝึกเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ในการฝึกของนักเรียน แล้วสรุปผลเสนอรายงานต่อ สถานศึกษา ซึ่งมีกฎเกณฑ์ระเบียบการปฏิบัติตามหลักสูตรที่กรมอาชีวศึกษา ได้กำหนด กฎเกณฑ์และระเบียบ การประเมินผลการเรียนในระบบทวิภาคี ให้ปฏิบัติตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตร วิชาชีพพุทธศักราช 2538 โดยสถานประกอบการจะประเมินผลการเรียนในรายวิชาที่เรียน หรือฝึกอาชีพ ที่สถานประกอบการจะประเมินผลการเรียนในรายวิชาที่เรียน หรือฝึกอาชีพ ที่สถานประกอบการทุกภาคเรียน และร่วมกับสถานศึกษาและสถานประกอบการอื่น ๆ จัดคณะสอบมาตรฐานฝีมือสำหรับนักเรียน ในรูปแบบของคณะกรรมการประเมินผล ประกอบด้วยกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการไม่น้อยกว่า 7 คน โดยผู้แทนจากสถานประกอบการทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจากสถานศึกษา ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการรับผิดชอบ ในการดำเนินการสอบมาตรฐานฝีมือ ทั้งประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) และประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) โดยนำผลการ ประเมินทั้งสองครั้งมารวมกันตามอัตราส่วน 3: 7 ดังนี้

1. การประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) หลังจากดำเนินการฝึกไปแล้ว

3 ภาคเรียนคณะกรรมการประเมินผลจะประชุมกันเพื่อกำหนดการสอบและวิธีการสอบ โดยสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ทางทฤษฎีและสอบสัมภาษณ์ตามบันทึกจากสมุด รายงานของนักเรียน เพื่อประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน

2. การประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Findl) หลังจากนักเรียนผ่านการประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) ไปแล้วอีก 3 ภาคเรียนหรือเรียนไปแล้ว 6 ภาคเรียน คณะกรรมการประเมินผลจัดให้มีการสอบมาตรฐานฝีมือเพื่อประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร โดยสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ทางทฤษฎีและประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพ หรือผลิตชิ้นงานหรือวิเคราะห์งาน

3. การให้ระดับผลการเรียนในการสอบมาตรฐานฝีมือ ให้เป็น 3 ระดับ ดังนี้ คือ

ดี หมายถึง ได้คะแนนรวมจากผลการวัดหรือประเมิน สูงกว่าร้อยละ 70

ผ่าน หมายถึง ได้คะแนนรวมจากการวัดหรือประเมิน ร้อยละ 50 – 70

ไม่ผ่าน หมายถึง ได้คะแนนรวมจากการวัดหรือประเมิน ต่ำกว่าร้อยละ 50

การสอบเป็นการดำเนินการร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการมีข้อปฏิบัติ ดังนี้

1. สถานประกอบการจะต้องจัดการทดสอบของนักเรียนในรายวิชา ที่กำหนดให้ฝึกอาชีพที่สถานประกอบการ

2. การสอบมาตรฐานฝีมือ สำหรับนักเรียนในระบบทวิภาคี ให้ปฏิบัติ ดังนี้

2.1 ประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) โดยวิธีการ ดังนี้

2.1.1 ประเมินความรู้ทางทฤษฎี

2.1.2 ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยทดสอบ

สัมภาษณ์ตามบันทึกจาก สมุดรายงานของนักเรียน

2.2 ประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Findl) โดยวิธีการ ดังนี้

2.2.1 ประเมินผลความรู้ทางทฤษฎี โดยสอบข้อเขียน

และการสัมภาษณ์ตามบันทึก จากสมุดรายงานของนักเรียน

2.2.2 ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการทำ

โครงการหรือโครงการวิชาชีพ หรือผลิตชิ้นงานหรือการวิเคราะห์งาน

3. อัตราส่วนของการประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) รวมกับการประเมินสิ้นสุดหลักสูตร (Final) ตามอัตราส่วน 3: 7 ประกาศนียบัตรวิชาชีพสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สำเร็จการศึกษาระดับวิชาชีพ (ปวช.) เช่นเดียวกับนักเรียนในภาคปกติ ซึ่งจะต้องผ่านเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

3.1 สอบได้รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรีครบกำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทและสาขาวิชา

3.2 ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบถ้วนตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

3.3 ได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

3.4 ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่สถานประกอบการจัดขึ้น การสำเร็จการศึกษา เมื่อนักศึกษาเรียนครบหน่วยกิต สิ่งที่นักศึกษาจะได้รับคือ

1. เรียนครบตามโครงสร้างของหลักสูตร
2. ได้รับใบผ่านงานจากสถานประกอบการ
3. ได้รับวุฒิปัตร์ผ่านการศึกษาและฝึกอาชีพ
4. ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

การประเมินผลการเรียนการฝึกอาชีพ เป็นวิธีการและกระบวนการที่สถานศึกษาและสถานประกอบการจะต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ในการฝึกงานของนักศึกษาหลังการฝึก โดยจัดในรูปของคณะกรรมการร่วมกันระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ คณะกรรมการจะกำหนดเกณฑ์การประเมินผล และแบบประเมินร่วมกัน ทั้งในรายวิชาและมาตรฐานฝีมือ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การประเมินผลการเรียนการฝึกอาชีพ เป็นวิธีการและกระบวนการที่สถานศึกษาและสถานประกอบการจะต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ในการฝึกงานของนักศึกษาหลังการฝึกอาชีพ ตามระเบียบของการวัดผล และประเมินผล โดยจัดในรูปของคณะกรรมการร่วมกันระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ คณะกรรมการจะกำหนดเกณฑ์การประเมินผล และแบบประเมินร่วมกัน ในรายวิชาที่ฝึกอาชีพ และทดสอบมาตรฐานฝีมือ

7. การวัดผลประเมินผลอาชีวศึกษาทวิภาคี (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2567, หน้า 1 – 10)

7.1 ความหมายของการประเมินผล

การประเมินผล หมายถึง การวัด การสอบ และติดตาม เพื่อที่จะรู้ว่าการดำเนินการนั้น บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใดและนำผลที่ได้ไปเปรียบเทียบหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การประเมินผล เป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน และเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากเพราะการประเมินผลจะเป็นตัววัด และบอกให้ผู้วางแผนและผู้ปฏิบัติตามแผน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องตามแผนทั้งหลายได้รู้ว่า แผนหรือโครงการที่กำหนดขึ้นและนำไปปฏิบัติ เมื่อทำสำเร็จแล้วได้ผลเป็นประการใดเป็นไปตามที่คาดหวังและมุ่งหวังมากน้อยอย่างไร และสามารถนำผลการประเมินนี้มาพิจารณาตัดสินใจต่อไปอีกว่า ควรดำเนินการต่อไปอย่างไร

7.2 วัตถุประสงค์ของการฝึกอาชีพ

7.3 ตรวจสอบการปฏิบัติงานของนักเรียน นักศึกษาทวิภาคี

ภาพประกอบ 3 การปฏิบัติงานของนักเรียน นักศึกษาทวิภาคี

(ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา,
2567, หน้า 1 – 10)

7.4 ตรวจสอบประสิทธิภาพของงาน

ภาพประกอบ 4 การตรวจสอบประสิทธิภาพของงาน

(ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2567, หน้า 1 – 10)

7.5 ตรวจสอบพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาทวิภาคี

ภาพประกอบ 5 การตรวจสอบพฤติกรรมนักเรียน นักศึกษาทวิภาคี

(ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2567, หน้า 1 – 10)

1. ขั้นตอนการประเมิน

การประเมินโดยทั่วไปเห็นว่าควรจะมีขั้นตอนที่สำคัญ ๆ คล้ายคลึงกัน โดยอาจปรับข้ามลด เพิ่มขั้นตอนหรือปรับรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนได้ ตามความเหมาะสมกับขนาดของสิ่งที่จะประเมิน เช่น การกำหนดค่าน้ำหนักอาจไม่มีหรือการกำหนดเกณฑ์อาจมีหลายระดับก็ได้เป็นต้น หรือในบางขั้นตอนมีการสลับก่อนหลังหรือเชื่อมโยงกลับไปกลับมาบ้าง โดยเฉพาะขั้นตอนการศึกษาสิ่งที่ประเมินกับการกำหนดวัตถุประสงค์ หรือประเด็นการประเมินก็น่าจะเป็นการศึกษาสิ่งที่ประเมินหรือในที่นี้ คือ โครงการก่อน แต่บางท่านกลับเห็นว่าน่าจะเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์หรือประเด็นการประเมินก่อน แล้วค่อยศึกษาสิ่งที่ประเมินซึ่งแนวทางการประเมินผลการฝึกอาชีพมี 2 รูปแบบ ประกอบด้วย การประเมินผลรายวิชา และการประเมินมาตรฐานฝีมือ จำนวน 2 ครั้ง ประกอบด้วย 1) การประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) และการประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) ส่วนการกำหนดแนวทางการประเมินผลการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามข้อตกลงร่วมกัน ระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการโดยทั้ง 2 ฝ่ายร่วมกันกำหนดสิ่งต่อไปนี้ คือ

2. สัดส่วนคะแนนระหว่าง 2 ฝ่าย

3. คะแนนในการประเมิน

4. ผู้รับผิดชอบการประเมิน

5. วิธีการประเมินในการประเมินแต่ละหัวข้อ

การประเมินผลรายวิชา

การประเมินผลรายวิชา หมายถึง การประเมินรายวิชาที่ส่งฝึกชีพ ในสถานประกอบการ ประกอบด้วย

1. สถานประกอบการดำเนินการดังนี้ 1) ประเมินผลการฝึกอาชีพ ในหน่วยฝึก 2) ส่งผลการประเมินให้สถานศึกษา เมื่อสิ้นสุดการฝึกของภาคเรียน
2. สถานศึกษาดำเนินการดังนี้ 1) รวมคะแนนสถานประกอบการ กับคะแนนของสถานศึกษา เพื่อพิจารณาผลการเรียน 2) ส่งผลการเรียน ตามกำหนดเวลา ของสถานศึกษา

สถานศึกษาและสถานประกอบการ ดำเนินการร่วมกันดังนี้

1. กำหนดสัดส่วนคะแนน 2 ฝ่าย ประกอบด้วย

สถานประกอบการ 70 คะแนน

สถานศึกษา 30 คะแนน (กรณีที่ต้องการเปลี่ยนแปลง
สัดส่วนคะแนนให้เป็นไปตามข้อตกลงเห็นชอบร่วมกันทั้งสองฝ่าย) แนวทางการกำหนด
คะแนน

คะแนนสถานประกอบการ 70 คะแนน

ความรู้ 20 คะแนน

ทักษะ 30 คะแนน

จิตพิสัย 10 คะแนน

เวลาปฏิบัติงาน 10 คะแนน

คะแนนสถานศึกษา 30 คะแนน

ความรับผิดชอบ 10 คะแนน

สมุดบันทึกการฝึกงาน 10 คะแนน

รายงานฉบับสมบูรณ์ 10 คะแนน

(คะแนนและหัวข้อการประเมิน ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม)

ผู้รับผิดชอบการประเมินผล

คะแนนสถานประกอบการ ได้แก่ ครูฝึก

คะแนนสถานศึกษา ได้แก่ ครูนิเทศ

วิธีการ ประกอบด้วย

กำหนดประกอบด้วย วิธีการประเมิน คะแนน เกณฑ์การประเมิน

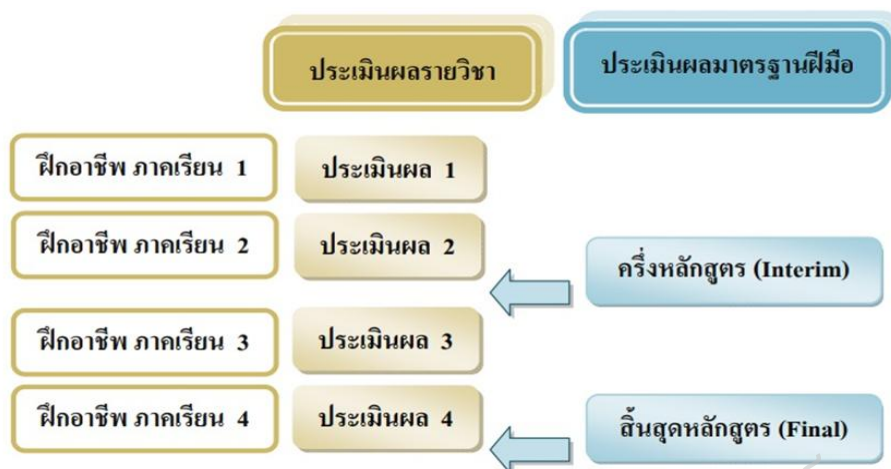
สร้างเครื่องมือประเมิน

การประเมินมาตรฐานฝีมือ มี 2 ครั้งได้แก่

1. การประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) เป็นการประเมินหลัง
การดำเนินการฝึกอาชีพได้ระยะเวลาครึ่งหนึ่งของระยะเวลาการฝึก

2. การประเมินผลหลังสิ้นสุดหลักสูตร (Final) เป็นการประเมิน
หลังจากดำเนินการฝึกอาชีพครบตามแผนการฝึกของสถานประกอบการ

ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 ขั้นตอนการประเมิน (ที่มา: การวัดและประเมินผลอาชีวศึกษาทวิภาคี.
(2568). ขั้นตอนการประเมิน. สืบค้น 20 สิงหาคม 2567,
จาก <https://wudpol.wordpress.com/wp->

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นักวิชาการงานวิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่หลากหลายและเกี่ยวข้องดังนี้

คมสัน รักษ์กุล (2560, หน้า 152) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2) เปรียบเทียบปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจำแนก ตามสถานภาพส่วนบุคคล และประเภทสถานศึกษาอาชีวศึกษาและ 3) เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำแนกตามสถานภาพ เพศ อายุ ระดับการเปิดสอนสูงสุด ประเภทของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ประสิทธิภาพการทำงาน

ในสถานศึกษาอาชีวศึกษา และการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พบว่าไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ สถานศึกษาอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4) สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการอาชีวศึกษา ควรกำหนดบทบาทของผู้มีส่วนได้เสียให้ชัดเจน ให้ความสำคัญ กับการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้มากขึ้นโดยกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติใช้เกณฑ์ การประเมินผลการเรียนที่ครอบคลุมทั้งด้านความทักษะและตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของสถานศึกษาและสถานประกอบการ จัดทำหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ คุณลักษณะผู้เรียนต้องมีทักษะวิชาชีพในสาขาที่เรียน มีความรับผิดชอบ ชยัน ซื่อสัตย์ มีวินัยใฝ่เรียนรู้และมีจิตบริการ

ไพฑูรย์ สังข์สวัสดิ์ (2560, หน้า 95) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การวิจัยการ พัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่เหมาะสมกับประเพณีวิชาชีพ ช่างอุตสาหกรรมโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการอาชีวศึกษา 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา 3) เพื่อทดลองใช้และ ประเมินรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมี ส่วนร่วมวิธีดำเนินการพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่เหมาะสมกับ ประเพณีวิชาชีพช่างอุตสาหกรรมโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และการวิจัย เชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus group) จำนวน 24 ท่าน ส่วนการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1,005 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาผู้บริหารสถาน ประกอบการ ครูในสถานประกอบการ หัวหน้างานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และนักศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 4 ชุด ประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ศึกษาสภาพทั่วไป 2) เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม 3) เครื่องมือการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้อง ของรูปแบบ 4) แบบประเมินประสิทธิผลของระบบ ผลการวิจัยพบว่า 1. รูปแบบการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้าน หลักสูตร 3) ด้านการวัดผลและประเมินผล 4) ด้านการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านความ ร่วมมือกับสถานประกอบการ 2. ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดล รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 ทุกค่า 3. ผลการประเมินปฐิทธิผลของมาตรฐานมีผลประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

นันทิชา มารแพ (2561, หน้า 195) ได้ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบ

การวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสำนักงาน
 คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและปัญหาที่มีผลการวิจัย
 คือ 1.1) การวิจัยเชิงสำรวจ พบว่าระดับการปฏิบัติในการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษา
 ระบบทวิภาคีโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง การกำหนดแผนมีระดับปฏิบัติมากที่สุด
 รองลงมา คือ การนำแผนไปปฏิบัติ และการวิเคราะห์สถานการณ์มีระดับการปฏิบัติน้อย
 ที่สุด ส่วนสภาพปัญหา พบว่า ปัญหาในการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 โดยรวมอยู่ในระดับมาก การนำแผนไปปฏิบัติมีระดับปัญหามากที่สุด รองลงมา คือ
 การกำหนดวัตถุประสงค์ และการกำหนดแผนมีระดับปัญหา น้อยที่สุด 1.2) การ
 ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหา พบว่า สภาพปัจจุบัน
 มีการวาง วัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายและหลักการการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 สถานศึกษาและสถานประกอบการมีส่วนร่วมในการวางแผนระบบทวิภาคี มีการ
 ดำเนินการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของแต่ละฝ่าย โดยจัดโครงสร้างงาน / หน้าที่และความ
 รับผิดชอบ มีการจัดโครงสร้าง การแต่งตั้งคณะกรรมการพร้อมกำหนดบทบาท หน้าที่การ
 ทำงานร่วมกัน มีวิธีการดำเนินงานการวางแผนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
 และมีการนำแผนงานระบบทวิภาคีไปใช้ให้ประสบความสำเร็จรวมทั้งมีปัจจัยแห่ง
 ความสำเร็จในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสภาพปัญหา พบว่า จำนวนนักศึกษา
 ที่เข้าเรียนระบบทวิภาคีไม่เพียงพอกับความต้องการต่อสถานประกอบการ สถาน
 ประกอบการที่อยู่ใกล้มีจำนวนน้อยจึงต้องหาสถานประกอบการที่ไกลออกไปทำให้การ
 นิเทศล่าช้า ผู้เรียนที่ไม่ผ่านฝึกงานเกิดจากพฤติกรรมของผู้เรียนเอง 2) รูปแบบประกอบ
 ไปด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 2.1) หลักการประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบย่อย คือ
 ความร่วมมือ การจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน / การฝึกอาชีพ การวัดและการ
 ประเมินผลการเรียน 2.2) วัตถุประสงค์ประกอบไปด้วยการวางแผนตามหลักการและ
 วัตถุประสงค์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และเพื่อวางแผนตามจุดมุ่งหมาย
 ของการดำเนินการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี 2.3) โครงสร้างการทำงาน ประกอบไปด้วย
 โครงสร้างการทำงานของสถานศึกษา / สถานประกอบการหน้าที่ และความรับผิดชอบ
 ของสถานศึกษา / สถานประกอบการ หน้าที่ของนักเรียน / นักศึกษาผู้ปกครอง

2.4 วิธีการดำเนินงาน ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบย่อย คือการวางแผนความร่วมมือ ประกอบไป ด้วยแผนงานการสร้างเครือข่ายกับสถานศึกษาแห่งอื่นและแผนงานความร่วมมือกับสถานประกอบการ การวางแผนจัดหลักสูตร ประกอบไปด้วย แผนการเรียน ตามโครงสร้างหลักสูตร แผนงานการพัฒนาหลักสูตร และแผนกิจกรรมเสริมหลักสูตร การวางแผนการจัดการเรียนการสอนฝึกอาชีพ ประกอบไปด้วย แผนงานระบบสนับสนุน การสอน แผนงานการจัดการเรียนการสอน / การฝึกอาชีพในสถานประกอบการ และแผนงานหลังการเข้าฝึกอบรมในสถานประกอบการ ส่วนการวางแผนการวัดและ ประเมินผลการเรียน ประกอบไปด้วย แผนการวัดผลประเมินผลการเรียนระบบทวิภาคี แผนการประเมินมาตรฐานวิชาชีพและแผนการสอน V – Net 2.5) ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ ของรูปแบบ ประกอบด้วย นโยบาย ผู้เรียน ครูและบุคลากร สถานศึกษาสถาน ประกอบการผู้ปกครอง 3) ประเมินรูปแบบการจัดการจัดการอาชีวศึกษาทวิภาคี ตามมาตรฐานด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ มีผลการ ประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากโดยมีผลการประเมินมาตรฐาน ด้านการนำไปใช้ประโยชน์ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมา คือ มาตรฐานด้านความเหมาะสม ส่วนมาตรฐานด้านความเป็นไปได้อาจมีผลการประเมินอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ไพเราะ ราชสมบูรณ์ และคณะ (2562, หน้า 97) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการ พัฒนาระบบบริหารการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี สอนเสริมด้วยสื่อออนไลน์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาระบบบริหารการ จัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี สอนเสริมด้วยสื่อออนไลน์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน 2) ตรวจสอบความเหมาะสมของระบบฯ และ 3) ประเมินการทดลองใช้ระบบการ ดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ (1) การพัฒนาระบบฯ (2) การตรวจสอบความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้และ (3) การทดลองใช้ การประเมินการทดลอง ใช้การประเมินระบบและการปรับปรุงระบบฯ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระบบบริหารการจัดการ เรียนการสอนระบบทวิภาคีสอนเสริมด้วยสื่อออนไลน์วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน มีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย นโยบายและแผนการ ดำเนินงาน บุคลากรที่เกี่ยวข้องระบบ ICT เครื่องมือการจัดการเรียนการสอน และ งบประมาณ (2) ด้านกระบวนการ ประกอบด้วย การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ระบบทวิภาคี สอนเสริมด้วยสื่อออนไลน์ และการกำหนดหน้าที่บุคคลที่เกี่ยวข้อง (3) ด้าน ผลผลิต ประกอบด้วย ผู้เรียนสามารถผ่านเกณฑ์ตามที่ระบุในหลักสูตรประกาศนียบัตร

วิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 และผู้เรียนมีความพึงพอใจในการใช้ระบบฯ และ (4) ด้านข้อมูลป้อนกลับ ประกอบด้วย การนำผลการประเมินทุกด้าน ไปใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีขึ้น 2) ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการระบบฯ นำไปใช้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับองค์ประกอบของทุกระบบทุกประเด็น มากกว่าร้อยละ 80 และ 3) ผลการประเมินการทดลองใช้ระบบฯ พบว่า ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ผู้เรียนมีผลการเรียนทุกวิชาเฉลี่ย 2.00 ขึ้นไป ร้อยละ 63.57 ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการใช้ระบบฯ ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุดและผลการประเมินระบบตามมาตรฐานการประเมินของ Jese 4 ด้าน ได้แก่ ด้านอรรถประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสมและด้านความถูกต้อง พบว่า มีผลการประเมินทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด มีประเด็นเพียงเล็กน้อยที่ควรปรับปรุง คือ ผู้วิจัยได้นำประเด็นดังกล่าวมาปรับปรุงระบบฯ ให้เหมาะสมและสมบูรณ์ต่อการจัดการเรียนการสอนเสริมด้วยสื่อออนไลน์สำหรับผู้เรียนระบบทวิภาคีรุ่นต่อไป

สรุป การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการฝึกอบรมวิชาชีพในสถานประกอบการที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลักโดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัด และการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอนและฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการ ในอาชีพเฉพาะสาขาโดยสถานศึกษาได้ทำความร่วมมือกับสถานประกอบการ

การบริหารจัดการระบบทวิภาคี

1. แนวทางการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

แนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับมีสถานประกอบการให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาจำนวนมาก เป็นการยกระดับคุณภาพกำลังคนในสาขาวิชาชีพที่ตรงกับการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา โดยสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ 15 ขั้นตอน ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2563, หน้า 32)

- 1.1 แสดงความประสงค์
- 1.2 การสำรวจความพร้อม
- 1.3 บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ

- 1.4 วางแผนร่วมกับสถานประกอบการ
- 1.5 ประชาสัมพันธ์แนะแนวผู้เรียน
- 1.6 คัดเลือกผู้เข้าเรียนทำสัญญาการฝึกอาชีพ
- 1.7 ปฐมนิเทศผู้เรียน / ประชุมผู้ปกครอง
- 1.8 จัดการเรียนการสอน / การฝึกอาชีพ
- 1.9 จัดการเรียนการสอน / การฝึกอาชีพ
- 1.10 วัดและประเมินผลรายวิชา / การฝึกอาชีพ
- 1.11 ทดสอบมาตรฐานวิชาชีพแต่ละระดับ
- 1.12 สำเร็จการศึกษา
- 1.13 ติดตามการปฏิบัติงานหรือการติดตามผู้เรียนระบบทวิภาคี
- 1.14 สรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี

โดยที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติ การอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 20 การอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตาม กฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 มาตรา 8 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดได้โดยรูปแบบดังต่อไปนี้ (1) การศึกษาในระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันเป็นหลักโดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน (2) การศึกษานอกระบบ เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหา และหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม (3) การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัด

และการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ มาตรา 9 การจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพตามมาตรา 6 มาตรา 7 และมาตรา 8 ให้จัดตามหลักสูตรที่คณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด ดังต่อไปนี้ 1) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ 2) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง 3) ปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษาอาจกำหนดหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อความรู้ หรือทักษะในการประกอบ อาชีพหรือการศึกษาต่อ ซึ่งจัดขึ้นเป็นโครงการหรือสำหรับ กลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้

มาตรา 51 ในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีที่เป็นความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันและสถานประกอบการให้เป็นไปตามข้อตกลงระหว่าง สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และสถานประกอบการ

มาตรา 54 สถานประกอบการสมาคมวิชาชีพ หรือองค์กรอื่นที่ให้ความ ร่วมมือในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพอาจได้รับสิทธิและประโยชน์ ดังต่อไปนี้

(1) การสนับสนุนด้านวิชาการและทรัพยากรตามสมควรแก่กรณี

(2) การเชิดชูเกียรติแก่สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพ

หรือองค์กรอื่นที่ให้ความร่วมมือ ในการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, ออนไลน์) สืบค้นเมื่อ 18 เมษายน 2568 จาก <http://www.stvc.ac.th/data/1-25.pdf>.

สรุป แนวทางการบริหารจัดการระบบทวิภาคีอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีความร่วมมือจากทุกภาคส่วน รวมถึงการกำหนดนโยบายที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตร และการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน การดำเนินงานที่เป็นระบบ จะช่วยให้ระบบทวิภาคีสามารถพัฒนาแรงงานที่มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการ ของตลาดแรงงานได้อย่างแท้จริง

2. ความหมายของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

การบริหารจัดการระบบทวิภาคี หมายถึง สถานประกอบการและโรงเรียน เยาวชนที่เข้าร่วมฝึกอาชีพ ในโครงการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีนั้นจะมี 2 สถานภาพ ในบุคคลเดียวกัน คือ เป็นนักเรียน นักศึกษาในโรงเรียน และในขณะเดียวกันก็เป็นพนักงาน ฝึกอาชีพของสถานประกอบการด้วยการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการศึกษา

ด้านอาชีพอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งการศึกษาในระบบนี้ผู้เรียนหรือผู้ฝึกหัด (Trainee) จะต้องเรียนรายวิชาสามัญ รายวิชาชีพพื้นฐาน โดยเรียนและฝึกปฏิบัติเบื้องต้น ที่สถานศึกษา สัปดาห์ละ 1 – 2 วัน ส่วนรายวิชาชีพ สาขางานจะเรียนและฝึกปฏิบัติจริงที่สถานประกอบการ 3 – 4 วัน ทั้งนี้อยู่ในข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ (วิทยาลัยกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ช่างทองหลวง, ออนไลน์)

การบริหารจัดการระบบทวิภาคี หมายถึง เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่เกิดจากข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีสามารถเพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนตรงตามความต้องการของผู้ใช้และเป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562, หน้า 23)

สรุป การบริหารจัดการระบบทวิภาคี หมายถึง รูปแบบการจัดการศึกษาที่เกิดจากข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันกับสถานประกอบการ โดยจัดการศึกษาด้านอาชีพ และให้นักเรียนเรียนในสถานศึกษา ปีหนึ่ง และฝึกงานในสถานประกอบการ 1 ปี ก่อนที่จะกลับมาจบที่สถานศึกษา

3. ความสำคัญของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

ความสำคัญของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีระบบทวิภาคี (Dual System) เป็นแนวทางการศึกษาที่เชื่อมโยงระหว่างภาคทฤษฎีในสถานศึกษากับการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนากำลังแรงงานให้มีความทักษะที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ปัจจุบัน ประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะในยุโรป และเอเชียได้นำระบบนี้มาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาทางอาชีวศึกษาและเพิ่มโอกาสการจ้างงานให้กับผู้สำเร็จการศึกษาโดยความสำคัญของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีแบ่งออกได้ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562, หน้า 13)

3.1 เพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน การบริหารจัดการที่ดีช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง ส่งเสริมทักษะอาชีพ และเสริมสร้างความเข้าใจในกระบวนการทำงาน

3.2 ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน ระบบทวิภาคีช่วยลดช่องว่างระหว่างความรู้ทางทฤษฎีกับทักษะที่ตลาดแรงงานต้องการ ทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามีความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงานทันที

3.3 สร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและภาคอุตสาหกรรม การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพส่งเสริมให้สถานศึกษาและสถานประกอบการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมล่าสุด

3.4 ช่วยลดอัตราการว่างงาน การเรียนรู้ผ่านระบบทวิภาคีช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ทำงานก่อนจบการศึกษา เพิ่มโอกาสในการได้งานและลดอัตราการว่างงานของเยาวชน

3.5 สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ระบบทวิภาคีช่วยให้แรงงานมีคุณภาพสูง ส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจในระยะยาว

3.6 พัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนในระบบนี้จะได้รับทักษะที่จำเป็น เช่น การแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล

สรุปได้ว่า การบริหารจัดการระบบทวิภาคีที่มีประสิทธิภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนากำลังแรงงานและส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ ประเทศที่ให้ความสำคัญกับระบบนี้สามารถผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพและแข่งขันได้ในระดับสากล การดำเนินงานของระบบต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม

4. กระบวนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นการจัดการเรียนการสอนร่วมกันระหว่างสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ มีกระบวนการดำเนินการที่สำคัญ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2562, หน้า 27)

4.1 การสำรวจความพร้อมและความต้องการของสถานศึกษา และสถานประกอบการที่ร่วมจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

4.2 การลงนามข้อตกลงความร่วมมือ MOU (Memorandum of Understanding) ระหว่าง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา / สถาบัน / สถานศึกษา กับสถานประกอบการ

4.3 การจัดการเรียน จัดทำรายละเอียดของรายวิชาและแผนการฝึกอาชีพ

4.4 การประชาสัมพันธ์ แนะนำผู้เรียน

4.5 การคัดเลือกผู้เข้าเรียน

4.6 การทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างสถานประกอบการกับผู้เรียน

4.7 การปฐมนิเทศผู้เรียนก่อนการฝึกอาชีพ

4.8 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาและการฝึกอาชีพ
ในสถานประกอบการ

4.9 การนิเทศการเรียนและการฝึกอาชีพ

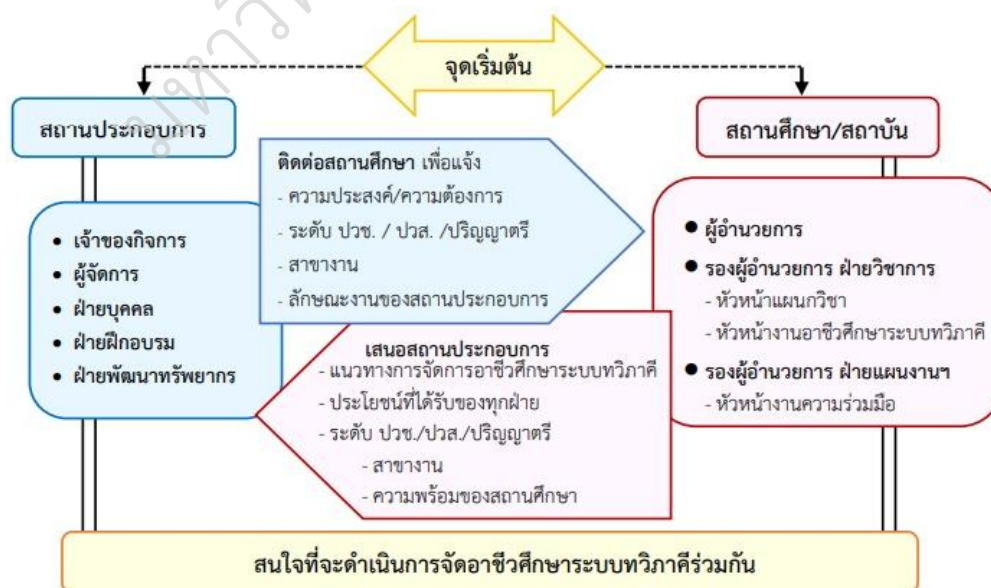
4.10 การวัดผลและประเมินผลรายวิชา และการประเมินผลการฝึกอาชีพ

4.11 การปัจฉิมนิเทศการฝึกอาชีพ

4.12 การสำเร็จการศึกษา การจัดทำเอกสารการศึกษาและใบรับรอง
การฝึกอาชีพ

4.13 การติดตามประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา

4.14 การสรุปผลการดำเนินงานและรายงานประจำปี

ภาพประกอบ 7 กระบวนการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

(ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา,
2562, หน้า 27)

5. องค์ประกอบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

องค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีได้มีนักวิชาการ และนักวิจัยหลายท่านได้กล่าวถึงดังนี้

ไพฑูรย์ สังข์สวัสดิ์ (2560, หน้า 276 – 281) ได้สรุปองค์ประกอบ การจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านบุคลากร
2. ด้านหลักสูตร
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล
4. ด้านการจัดการเรียนการสอน
5. ด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการ

นิรุจน์ บุตรแสนลี (2561, หน้า 15) ได้สรุปองค์ประกอบ การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหาร
2. ด้านการบริหารงานวิชาการ
3. ด้านการบริหารบุคลากร
4. ด้านการพัฒนาผู้เรียน
5. ด้านการฝึกอาชีพ
6. ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

กนกรัตน์ พงษ์โพธิ์กุล และคณะ (2562, หน้า 151) ได้สรุป องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการวางแผน
2. ด้านทรัพยากรในองค์กร
3. ด้านระบบการตรวจติดตาม
4. ด้านระบบการจ่ายค่าตอบแทน
5. ด้านโครงสร้างงานทวิภาคี
6. ด้านการพัฒนาหลักสูตร
7. ด้านช่องทางการสื่อสาร
8. ด้านเครือข่ายความร่วมมือ

สุวิทย์ สวัสดิ์ และคณะ (2563, บทคัดย่อ) ได้สรุปองค์ประกอบของการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความร่วมมือสถานประกอบการ
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการนิเทศ
4. ด้านการวัดผลประเมินผล

พงศ์ศิลป์ รัตนอุดม (2565, บทคัดย่อ) ได้สรุปองค์ประกอบนวัตกรรมการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประกอบด้วย 15 องค์ประกอบ ได้แก่

1. หลักสูตรการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
2. การคัดเลือกผู้เรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
3. ครูผู้สอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
4. การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงาน
5. ความร่วมมือ
6. การบริหารจัดการ
7. การจัดการแผนการจัดการเรียนรู้
8. การพัฒนาครูผู้สอนและครูฝึก
9. การสะท้อนการจัดการเรียนรู้
10. การนิเทศการฝึกอาชีพ
11. ระบบทวิภาคี
12. ด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์
13. ด้านความรู้
14. ด้านความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ

สุวารี แปงณิวงศ์ และคณะ (2563, บทคัดย่อ) ได้สรุปองค์ประกอบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี รองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาอาชีวศึกษากลุ่มภาคเหนือ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. หลักการบริหารและวัตถุประสงค์
2. การบริหาร
3. กระบวนการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
4. การประเมินผลการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

สุทธิรักษ์ ทศบุตร และคณะ (2565, บทคัดย่อ) ได้สรุปองค์ประกอบ การบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4 ได้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา
2. ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ
4. ด้านคุณภาพความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา

กับสถานประกอบการ

อดิสร เปลี่ยนดิษฐ์ และคณะ (2566, บทคัดย่อ) ได้สรุปองค์ประกอบ การจัดการอาชีวศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิตตามแนวทางการบูรณาการเรียนรู้ กับการทำงานได้องค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่

1. หลักการจัดการศึกษา
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ
3. ทรัพยากรในการจัดการศึกษา
4. กระบวนการจัดการศึกษา
5. คุณภาพของบัณฑิต

ปารวี แก้วมณีชัย และคณะ (2566, หน้า 11 – 13) ได้สรุปองค์ประกอบ การบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านครูในสถานศึกษาและในสถานประกอบการ
3. ด้านสถานประกอบการ
4. ด้านผู้เรียน

เกรียงไกร ปัญญาประเสริฐกุล และคณะ (2563, บทคัดย่อ) ได้สรุป องค์ประกอบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามหลักพุทธวิธี ประกอบด้วย 4 แนวทางหลัก ได้แก่

1. การบริหารจัดการระบบทวิภาคี
2. ความร่วมมือ

3. การจัดการเรียนการสอน

4. คุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษา

มนตรี สุขชุม และคณะ (2567, บทคัดย่อ) ได้สรุปองค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทช่างอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ด้านบุคลากร
2. ด้านหลักสูตร
3. ด้านการวัดผลและประเมินผล
4. ด้านการจัดการเรียนการสอน
5. ด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการ

อัจฉรา ผ่องพิทยา (2567, บทคัดย่อ) ได้สรุป การบริหารจัดการระบบทวิภาคีแบบมีส่วนร่วมของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน ได้ 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การวางแผน
2. การดำเนินการ
3. การสังเกตผล
4. การประเมินผล
5. การสะท้อนผล

ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีจากข้อมูลข้างต้น ตามแนวคิดของนักวิจัย เพื่อนำไปเป็นแนวคิดในการพัฒนาการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

หน่วยงาน / นักวิชาการ / นักวิจัย	องค์ประกอบ การบริหารจัดการระบบทวิภาคี													
	1. ไพฑูรย์ สังขสวัสดิ์ (2560)	2. นิรุตต์ บุตรแสนลี (2561)	3. กนกวรรณ พงษ์ไพฑูรย์ และคณะ (2562)	4. สุวิทย์ สวัสดิ์ และคณะ (2563)	5. เกรียงไกร บุญญาประเสริฐกุล (2563)	6. พงศศิษฐ์ รัตนอุดม (2565)	7. สุวารี แปงเนืองดี และคณะ (2563)	8. สุทธิรักษ์ ทักบุตร และคณะ (2565)	9. อติศร เปลี่ยนดิษฐ์ และคณะ (2566)	10. ปารวี แก้วมณีชัย และคณะ (2566)	11. มนตรี สุขชุม และคณะ (2567)	12. อัจฉรา ผ่องพิทยา (2567)	ความพึงพอใจ	ร้อยละ
ด้านบุคลากร / ด้านการบริหารบุคลากร / ครูผู้สอนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี / การพัฒนาครูผู้สอนและครูฝึก / ด้านครู ในสถานศึกษาและในสถานประกอบการ / ครูฝึกในสถานประกอบการ	✓	✓				✓				✓	✓		5	41.67

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ การบริหารจัดการระบบทวิภาคี	หน่วยงาน / นักวิชาการ / นักวิจัย													
	1. ไพฑูรย์ สังข์สวัสดิ์ (2560)	2. นิรุตต์ บุตรแสนลี (2561)	3. กนกรัตน์ พงษ์ไพฑูรย์ และคณะ (2562)	4. สุวิทย์ สวัสดิ์ และคณะ (2563)	5. เกรียงไกร ปัญญาประเสริฐกุล (2563)	6. พงศ์ศิลป์ รัตนอุดม (2565)	7. สุวารี แปงณิวงศ์ และคณะ (2563)	8. สุทธิรักษ์ ทัดบุตร และคณะ (2565)	9. อติศร เปลี่ยนดิษฐ์ และคณะ (2566)	10. ปารวี แก้วมณีชัย และคณะ (2566)	11. มนต์รี สุขชุม และคณะ (2567)	12. อัจฉรา ผ่องพิทยา (2567)	ความพึงพอใจ	ร้อยละ
ด้านหลักสูตร / ด้านการพัฒนาหลักสูตร / หลักสูตรการบริหารจัดการการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี	✓		✓			✓				✓	✓		5	41.67
ด้านการบริหารงานวิชาการ / การจัดการ แผนการจัดการเรียนรู้		✓				✓							2	16.67

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ การบริหารจัดการระบบทวิภาคี	หน่วยงาน / นักวิชาการ / นักวิจัย													
	1. ไพฑูรย์ สังข์สวัสดิ์ (2560)	2. นิรุตต์ บุตรแสนลี (2561)	3. กนกรัตน์ พงษ์ไพฑูกุล และคณะ (2562)	4. สุวิทย์ สวัสดิ์ และคณะ (2563)	5.เกรียงไกร ปัญญาประเสริฐกุล (2563)	6. พงศ์ศิลป์ รัตนอุดม (2565)	7. สุภาวรี แบ่งฉิ่งค์ และคณะ (2563)	8. สุทธิรักษ์ ทัดบุตร และคณะ (2565)	9. อติศร เปลี่ยนดิษฐ์ และคณะ (2566)	10. ปารวี แก้วมณีชัย และคณะ (2566)	11. มนต์รี สุขชุม และคณะ (2567)	12. อัจฉรา ผ่องพิทยา (2567)	ความพึงพอใจ	ร้อยละ
ด้านการวัดผลและประเมินผล / การประเมินผลการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี / การวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้และการสำเร็จการศึกษา	✓			✓			✓				✓	✓	5	41.67
ด้านการจัดการเรียนการสอน / การสะท้อนการจัดการเรียนรู้ / ด้านคุณภาพการจัดการเรียนการสอน/ การจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพของสถานประกอบการ	✓			✓	✓	✓		✓			✓		6	50.00

ตาราง 1 (ต่อ)

หน่วยงาน / นักวิชาการ / นักวิจัย	องค์ประกอบ การบริหารจัดการระบบทวิภาคี	1. ไพฑูรย์ สังขสวัสดิ์ (2560)	2. นิรุตต์ บุตรแสนลี (2561)	3. กนกรัตน์ พงษ์ไพฑากุล และคณะ (2562)	4. สุวิทย์ สวัสดิ์ และคณะ (2563)	5.เกรียงไกร ปัญญาประเสริฐกุล (2563)	6. พงศ์ศิลป์ รัตนอุดม (2565)	7. สุวารี แบ่งฉิ่งค์ และคณะ (2563)	8. สุทธิรักษ์ ทักบุตร และคณะ (2565)	9. อติศร เปลียนดิษฐ์ และคณะ (2566)	10. ปารวี แก้วมณีชัย และคณะ (2566)	11. มนตรี สุขชุม และคณะ (2567)	12. อัจฉรา ผ่องพิทยา (2567)	ความถน	ร้อยละ
ด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการ / ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา / ด้านเครือข่ายความร่วมมือ / ความร่วมมือ / ด้านคุณภาพความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษากับสถานประกอบการ / ด้านสถานประกอบการ		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓		9	75

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ การบริหารจัดการระบบทวิภาคี	หน่วยงาน / นักวิชาการ / นักวิจัย													
	1. ไพฑูรย์ ลังสวัสดิ์ (2560)	2. นิรุตต์ บุตรแสนลี (2561)	3. กนกรัตน์ พงษ์โพธิ์กุล และคณะ (2562)	4. สุวิทย์ สวัสดิ์ และคณะ (2563)	5.เกรียงไกร ปัญญาประเสริฐกุล (2563)	6. พงศ์ศิลป์ รัตนอุดม (2565)	7. สุวารี แปงเนืองค์ และคณะ (2563)	8. สุทธิรักษ์ ทักบุตร และคณะ (2565)	9. อติศร เปลี่ยนดิษฐ์ และคณะ (2566)	10. ปารวี แก้วเมธีชัย และคณะ (2566)	11. มนตรี สุขชุม และคณะ (2567)	12. อัจฉรา ผ่องพิทยา (2567)	ความพึงพอใจ	ร้อยละ
ด้านการจัดระบบโครงสร้างการบริหาร / ด้านโครงสร้างงานทวิภาคี / ระบบทวิภาคี / หลักการบริหาร / หลักการจัดการศึกษา / หลักการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี / การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี		✓	✓			✓	✓		✓				5	41.67

ตาราง 1 (ต่อ)

หน่วยงาน / นักวิชาการ / นักวิจัย องค์ประกอบ การบริหารจัดการระบบทวิภาคี	1. ไพฑูรย์ สังขสวัสดิ์ (2560)	2. นิรุตต์ บุตรแสนลี (2561)	3. กนกวรรณ พงษ์ไพฑูรย์ และคณะ (2562)	4. สุวิทย์ สวัสดิ์ และคณะ (2563)	5. เกรียงไกร ปัญญาประเสริฐกุล (2563)	6. พงศ์ศิลป์ รัตนอุดม (2565)	7. สุวารี แปงเนืองค์ และคณะ (2563)	8. สุทธิรักษ์ ทักบุตร และคณะ (2565)	9. อติศร เปลี่ยนดิษฐ์ และคณะ (2566)	10. ปารวี แก้วมณีชัย และคณะ (2566)	11. มนตรี สุขชุม และคณะ (2567)	12. อัจฉรา ผ่องพิทยา (2567)	ความพึงพอใจ	ร้อยละ
		✓			✓	✓		✓	✓	✓			6	50.00

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบ การบริหารจัดการระบบทวิภาคี	หน่วยงาน / นักวิชาการ / นักวิจัย												ความ เหมาะสม	ร้อยละ
	1. ไพฑูรย์ สังขสวัสดิ์ (2560)	2. นิรุตต์ บุตรแสนลี (2561)	3. กนกวรรณ พงษ์ไพฑูรย์ และคณะ (2562)	4. สุวิทย์ สวัสดิ์ และคณะ (2563)	5. เกรียงไกร ปัญญาประเสริฐกุล (2563)	6. พงศ์ศิลป์ รัตนอุดม (2565)	7. สุวารี แปงเนืองค์ และคณะ (2563)	8. สุทธิรักษ์ ทศบุตร และคณะ (2565)	9. อติศร เปลี่ยนดิษฐ์ และคณะ (2566)	10. ปารวี แก้วมณีชัย และคณะ (2566)	11. มนตรี สุขชุม และคณะ (2567)	12. อัจฉรา ผ่องพิทยา (2567)		
ด้านการฝึกอาชีพ		✓											1	8.33
ด้านการวางแผน			✓									✓	2	16.67
ด้านทรัพยากรในองค์กร / ทรัพยากร ในการจัดการศึกษา			✓						✓				2	16.67
ด้านระบบการตรวจติดตาม / ด้านการนิเทศ / การนิเทศการฝึกอาชีพ / การนิเทศผู้เรียน ในสถานประกอบการ			✓	✓		✓							4	33.33

ตาราง 1 (ต่อ)

หน่วยงาน / นักวิชาการ / นักวิจัย	องค์ประกอบ การบริหารจัดการระบบทวิภาคี												ความถี่	ร้อยละ
	1. ไพฑูรย์ สังขสวัสดิ์ (2560)	2. นิรุตต์ บุตรแสนลี (2561)	3. กนกรัตน์ พงษ์ไพฑูรย์ และคณะ (2562)	4. สุวิทย์ สวัสดิ์ และคณะ (2563)	5. เกรียงไกร ปัญญาประเสริฐกุล (2563)	6. พงศ์ศิลป์ รัตนอุดม (2565)	7. สุภาวรี แบ่งฉิ่งค์ และคณะ (2563)	8. สุทธิรักษ์ ทัดบุตร และคณะ (2565)	9. อติศร เปลี่ยนดิษฐ์ และคณะ (2566)	10. ปารวี แก้วมณีชัย และคณะ (2566)	11. มนต์รี สุขชุม และคณะ (2567)	12. อัจฉรา ผ่องพิทยา (2567)		
ด้านระบบการจ่ายค่าตอบแทน/ การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงาน			✓			✓							2	16.67
ด้านช่องทางการสื่อสาร			✓										1	8.33
การบริหารจัดการ / การบริหาร/ กระบวนการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี / ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ / กระบวนการจัดการศึกษา / การดำเนินการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี					✓	✓	✓	✓	✓			✓	6	50.00

ตาราง 1 (ต่อ)

หน่วยงาน / นักวิชาการ / นักวิจัย องค์ประกอบ การบริหารจัดการระบบทวิภาคี	1. ไพฑูรย์ สังขสวัสดิ์ (2560)	2. นิรุตต์ บุตรแสนลี (2561)	3. กนกรัตน์ พงษ์โพธิ์กุล และคณะ (2562)	4. สุวิทย์ สวัสดิ์ และคณะ (2563)	5.เกรียงไกร ปัญญาประเสริฐกุล (2563)	6. พงศ์ศิลป์ รัตนอุดม (2565)	7. สุวารี แปงเนืองค์ และคณะ (2563)	8. สุทธิรักษ์ ทักบุตร และคณะ (2565)	9. อติธร เปลี่ยนดิษฐ์ และคณะ (2566)	10. ปารวี แก้วมณีชัย และคณะ (2566)	11. มนตรี สุขชุม และคณะ (2567)	12. อัจฉรา ผ่องพิทยา (2567)	ความพึงพอใจ	ร้อยละ
						✓							1	8.33
							✓		✓				2	16.67
												✓	1	8.33
												✓	1	8.33

จากตาราง 1 จากแนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักวิชาการ
หลาย ๆ ท่าน ได้ศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้อย่าง
หลากหลาย ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาองค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบ
ทวิภาคี โดยใช้เกณฑ์ความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป (ร้อยละ 40) ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ได้องค์ประกอบ
ของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย จำนวน 8
องค์ประกอบ โดยในแต่ละด้านผู้วิจัยได้จัดกลุ่มลักษณะขององค์ประกอบที่มีความหมาย
คล้ายกัน กำหนดเป็นชื่อองค์ประกอบใหม่ดังนี้

ตาราง 2 การกำหนดชื่อองค์ประกอบใหม่ที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของการ
บริหารจัดการระบบทวิภาคี

กำหนดชื่อองค์ประกอบ ที่ได้จากการสังเคราะห์	ชื่อองค์ประกอบใหม่	ความถี่	ร้อยละ
ด้านความร่วมมือกับสถาน ประกอบการ / ด้านการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา / ด้านเครือข่าย ความร่วมมือ / ความร่วมมือ / ด้านคุณภาพความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษากับสถานประกอบการ / ด้านสถานประกอบการ	ด้านความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษากับสถาน ประกอบการ	9	75
ด้านการจัดการเรียนการสอน / การสะท้อนการจัดการเรียนรู้ / ด้านคุณภาพการจัดการเรียน การสอน / การจัดการเรียนการสอน และการฝึกอาชีพของสถาน ประกอบการ/ ด้านการบริหารงาน วิชาการ / การจัดการแผน การจัดการเรียนรู้	ด้านการบริหารงาน วิชาการและการจัดการ เรียนรู้	6	50

ตาราง 2 (ต่อ)

กำหนดชื่อองค์ประกอบ ที่ได้จากการสังเคราะห์	ชื่อองค์ประกอบใหม่	ความถี่	ร้อยละ
ด้านการพัฒนาผู้เรียน / ด้าน คุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ / ด้านผู้เรียน / ผู้เรียน / คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา อาชีวศึกษา / ผู้สำเร็จการศึกษา / ด้านความรู้ / คุณภาพของบัณฑิต / ด้านผู้เรียน / การคัดเลือกผู้เรียน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ด้านคุณภาพผู้เรียนและ ผู้สำเร็จการศึกษา	6	50.00
การบริหารจัดการ / การบริหาร / กระบวนการบริหารงานอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี / ด้านคุณภาพการ บริหารจัดการ / กระบวนการจัด การศึกษา / การดำเนินการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ด้านการบริหารจัดการ ระบบทวิภาคี	6	50.00
ด้านบุคลากร / ด้านการบริหาร บุคลากร / ครูผู้สอนอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี / การพัฒนาครูผู้สอน และครูฝึก / ด้านครูในสถานศึกษา และในสถานประกอบการ / ครูฝึก ในสถานประกอบการ	ด้านการพัฒนาบุคลากรใน สถานศึกษาและสถาน ประกอบการ	5	41.67
ด้านการวัดผลและประเมินผล / การประเมินผลการบริหารงาน อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี / การวัดผล และประเมินผลการเรียน และการสำเร็จการศึกษา	ด้านการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนและ การสำเร็จการศึกษา	5	41.67

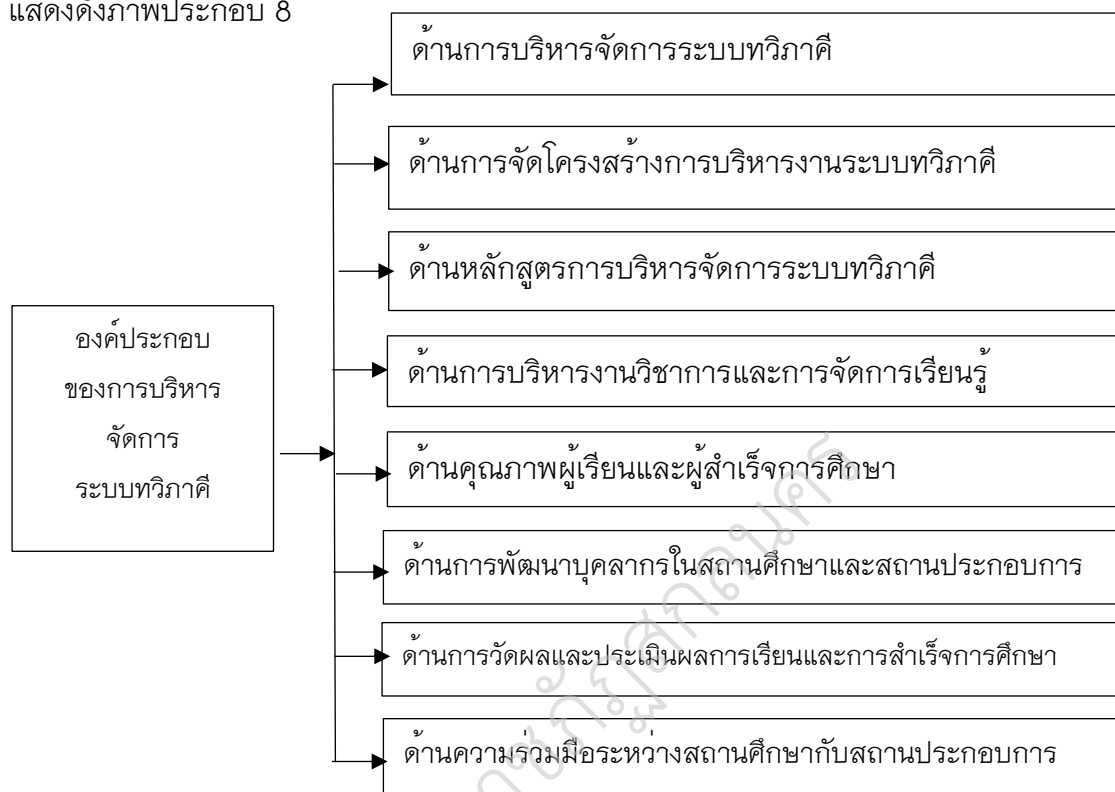
ตาราง 2 (ต่อ)

กำหนดชื่อองค์ประกอบ ที่ได้จากการสังเคราะห์	ชื่อองค์ประกอบใหม่	ความถี่	ร้อยละ
ด้านการจัดระบบโครงสร้างการ บริหาร / ด้านโครงสร้างงานทวิภาคี / ระบบทวิภาคี / หลักการบริหาร / หลักการจัดการศึกษา / หลักการ จัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี / การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี	ด้านการจัดโครงสร้างการ บริหารงานระบบทวิภาคี	5	41.67
ด้านหลักสูตร / ด้านการพัฒนา หลักสูตร / หลักสูตรการบริหาร จัดการการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี	ด้านหลักสูตรการบริหาร จัดการระบบทวิภาคี	5	41.67

จากตาราง 2 การสังเคราะห์องค์ประกอบ ได้องค์ประกอบของรูปแบบการ
บริหารจัดการระบบทวิภาคี ที่ผู้วิจัยจัดเรียงลำดับและสรุปตามลำดับของการปฏิบัติงานได้
8 องค์ประกอบ คือ

1. ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
2. ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี
3. ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
4. ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้
5. ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา
6. ด้านการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ
7. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา
8. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

แสดงดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 องค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

1. ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

1.1 ความหมายของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

มีหน่วยงาน นักวิชาการ นักวิจัยได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ไว้ดังนี้

อัจฉรา ผ่องพิทยา (2567, หน้า 200) ได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ว่าเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจากประสบการณ์จริง

เกรียงไกร ปัญญาประเสริฐกุลและคณะ (2564, หน้า 854) ได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพ

ในการกำหนดหลักสูตร การคัดเลือกนักเรียนนักศึกษา การเข้าเรียนและการประเมินผลการเรียนร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ โดยผู้เรียนต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาเพื่อเรียนวิชาสามัญและวิชาชีพพื้นฐาน ส่วนภาคปฏิบัติเรียนในสถานประกอบการ ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้สภาพการทำงานที่แท้จริง ได้รับการปลูกฝังทัศนคติและนิสัยการทำงานที่ดีมีความเข้าใจในระบบการทำงานในสถานประกอบการ มีความตรงต่อเวลา มีบุคลิกภาพที่ดีเหมาะสมกับงานที่ทำ สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดีมีความรับผิดชอบสูง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีความเข้าใจผู้อื่น และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี

ปารวี แก้วมณีชัยและคณะ (2566, หน้า 116) ได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษาเพื่อผลิตและแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพสนองความต้องการของตลาดแรงงาน โดยประสานความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างมีประสิทธิภาพ

สุทธิรักษ์ ทศบุตร (2565, หน้า 105) ได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ว่าเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในเรื่องการจัดการหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันและเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ

ดังนั้น จึงสรุปความหมายของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ว่าเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการเพื่อผลิตและแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ในเรื่องการจัดการหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลโดยผู้เรียนต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาเพื่อเรียนวิชาสามัญและวิชาชีพพื้นฐาน ส่วนภาคปฏิบัติเรียนในสถานประกอบการ ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้สภาพการทำงานที่แท้จริง

1.2 ความสำคัญของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

มีหน่วยงาน นักวิชาการ นักวิจัยได้ให้ความสำคัญของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ดังนี้

สุทธิรักษ์ ทศบุตร(2565, หน้า 105) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ว่า ได้กำหนดยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคน

การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีเป้าหมายให้สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่จัดการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นเลิศเฉพาะด้าน ในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น

ปารวีย์ แก้วมณีชัย (2566, หน้า 117) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ว่า เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของแรงงานให้มีสมรรถนะสูง และเพิ่มขีดความสามารถให้กับประชาชนทุกกลุ่ม อาจส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศไทย สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย สามารถสร้างงาน อนาคต และสร้างผู้ประกอบการอัจฉริยะ

ศศิเพ็ญ คงสุข (2568, หน้า 2925) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ว่า เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในมาตรา 54 กล่าวว่า รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษา ตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล

ดังนั้น จึงสรุปความสำคัญของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ว่า เป็นการพัฒนาคุณภาพของแรงงานให้มีสมรรถนะสูง โดยกำหนดยุทธศาสตร์การผลิต และพัฒนากำลังคน การวิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศรวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ

1.3 แนวคิดของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

มีหน่วยงาน นักวิชาการ นักวิจัยได้ให้แนวคิดของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ไว้ดังนี้

อัจฉรา ผ่องพิทยา (2567, หน้า 200) ได้ให้แนวคิดของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ว่า ต้องจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร ฐานสมรรถนะวิชาชีพ โดยประสานความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยกับสถานประกอบการ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนด้านวิชาชีพให้มีประสิทธิภาพ

เกรียงไกร ปัญญาประเสริฐกุล (2564, หน้า 856) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ว่า ในสภาวะปัจจุบันระบบการศึกษาของไทยนั้นมีความจำเป็นที่จะมีการเปลี่ยนแปลงให้ทันกับสภาพเศรษฐกิจสังคม การเมือง และวัฒนธรรมซึ่งการเปลี่ยนแปลงนั้นจะก่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาของไทยขึ้น โดยจัดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการต้องสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาขององค์การศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งชาติที่ให้ความสำคัญกับการมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติดังนั้นจึงต้องผลิตผู้เรียนได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สร้างบุคลากรที่มีทักษะความชำนาญเฉพาะด้าน อีกทั้งครูยังได้รับข้อมูลที่ทันเหตุการณ์จากสถานประกอบการเพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้ก้าวหน้า และทันสมัยอยู่เสมอ

สลิตา ธรรมรส (2565, หน้า 45) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษาเพื่อผลิตแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน หัวใจสำคัญ ของการจัดการระบบทวิภาคีคือ ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ในการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพร่วมกันในทุก ๆ ด้าน ในปัจจุบันสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระบบทวิภาคีได้รับผลกระทบอย่างหนักในสภาวะวิกฤติที่กำลังเกิดขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 จนถึงปัจจุบัน

ดังนั้น จึงสรุปแนวคิดของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ได้ว่า ต้องผลิตผู้เรียนได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สร้างบุคลากรที่มีทักษะความชำนาญเฉพาะด้าน โดยประสานความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยกับสถานประกอบการหัวใจสำคัญของการจัดการระบบทวิภาคี คือ ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพร่วมกัน

จากความหมาย ความสำคัญ และแนวคิดของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 3 สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

ความหมาย	ความสำคัญ	แนวคิด	สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ เพื่อผลิตและแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนต้องใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาเพื่อเรียนวิชาสามัญและวิชาชีพพื้นฐาน ส่วนภาคปฏิบัติเรียนในสถานประกอบการ ซึ่งผู้เรียนจะได้เรียนรู้สภาพการทำงานที่แท้จริง	เป็นการพัฒนาคุณภาพของแรงงานให้มีสมรรถนะสูง โดยกำหนดยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ	ต้องผลิตผู้เรียนได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สร้างบุคลากรที่มีทักษะความชำนาญเฉพาะด้าน โดยประสานความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยกับสถานประกอบการ หัวใจสำคัญของการจัดการระบบทวิภาคี คือความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพพร้อมกัน	การจัดการระบบทวิภาคี ซึ่งมีสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างสถานประกอบการกับผู้เรียน มีแผนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ตลอดระยะเวลาการฝึกอาชีพที่กำหนดตามโครงสร้างหลักสูตร และแผนการเรียนของสถานศึกษา อาชีวศึกษาหรือสถาบัน มีการประเมินมาตรฐานการฝึกอาชีพตามข้อตกลง	1) สถานศึกษามีการทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการ และผู้เรียนอย่างเป็นทางการ 2) สถานศึกษามีแผนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ที่สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร และแผนการเรียนของสถานศึกษา 3) ผู้เรียนปฏิบัติการฝึกอาชีพในสถานประกอบการครบตามระยะเวลาที่กำหนด 4) สถานศึกษามีการประเมินผล การฝึกอาชีพตามมาตรฐาน และข้อตกลงระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา

2. ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี

2.1 ความหมายของการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี

มีหน่วยงาน นักวิชาการ นักวิจัยได้ให้ความหมายของการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคีไว้ดังนี้

เกรียงไกร ปัญญาประเสริฐกุล (2564, หน้า 862) ได้ให้ความหมายของการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคีไว้ว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการผลิตแรงงานฝีมือให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงความต้องการของสถานประกอบการ

มนตรี สุขชุมและคณะ (2566, หน้า 238) ได้ให้ความหมายของการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคีไว้ว่า การจัดการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ ด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิคความชำนาญ ด้านเจตคติโดยมีคุณธรรมและค่านิยมที่เหมาะสม และสมรรถนะเพียงพอที่จะเข้าสู่อาชีพและความก้าวหน้าในอาชีพสอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน และเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง

นิรุจน์ บุตรแสนลี (2561, หน้า 18) ได้ให้ความหมายของการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคีไว้ว่า การร่วมมือกันทำกิจกรรมหรือ แก้ปัญหาด้วยกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยบุคลากรและทรัพยากรทางการบริหารที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา โดยเน้นในด้านโครงสร้าง การบริหาร ด้านงานธุรการ ด้านการเงินและพัสดุ และด้านงานอาคารสถานที่

ดังนั้น จึงสรุปความหมายของการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี ได้ว่า การจัดการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ ด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิคความชำนาญ ด้านเจตคติ โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการผลิตแรงงานฝีมือให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงความต้องการของสถานประกอบการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา

2.2 ความสำคัญของการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี

มีหน่วยงาน นักวิชาการ นักวิจัยได้ให้ความสำคัญของการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี ไว้ดังนี้

ปารวี แก้วมณีชัย (2567, หน้า 117) ได้ให้ความสำคัญของการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี ไว้ว่า การมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษา อาชีวศึกษาและสถาบันโดยการศึกษาในด้านวิชาชีพสำหรับประชาชนวัยเรียน และวัยทำงานตามความถนัด และความสนใจอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องจนถึงระดับปริญญาตรี รวมทั้งการมีส่วนร่วมของชุมชน หลากหลาย และมีระบบเทียบโอนผลการเรียน และระบบเทียบประสบการณ์ทำงานของบุคคล เพื่อเข้ารับการศึกษาศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ อย่างต่อเนื่องการศึกษามีความยืดหยุ่น หลากหลาย และมีระบบเทียบโอนผลการเรียน และระบบเทียบประสบการณ์ทำงานของบุคคล เพื่อเข้ารับการศึกษาศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ อย่างต่อเนื่อง การมีระบบจูงใจให้สถานประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ การระดมทรัพยากรทั้งจากภาครัฐและเอกชนในการจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพโดยคำนึง ถึงการประสานประโยชน์อย่างทั่วถึง และเป็นธรรมและการมีระบบการพัฒนาครูและคณาจารย์ของการอาชีวศึกษา อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

ศศิเพ็ญ คงสุข (2568, หน้า 2927) ได้ให้ความสำคัญของการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี ไว้ว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ในการบริหารจัดการอย่างเป็นกระบวนการร่วมกันในทุก ๆ ด้าน

ศรัณพร ศิลปะประเสริฐ (2564, หน้า 286) ได้ให้ความสำคัญของการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี ไว้ว่า ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถทำงานในสาขาที่สำเร็จการศึกษา หรือประกอบอาชีพอิสระในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาภายใน 1 ปี หลังจากสำเร็จการศึกษา

ดังนั้น จึงสรุปความสำคัญของการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี ได้ว่า ต้องมีการส่งเสริมและพัฒนา สถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศโดยการมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษาอาชีวศึกษาและสถาบันโดยการศึกษาในด้านวิชาชีพสำหรับประชาชนวัยเรียน และวัยทำงานตามความถนัด

2.3 แนวคิดของการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี

มีหน่วยงาน นักวิชาการ นักวิจัยได้ให้แนวคิดของการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคีไว้ดังนี้

วชิรวิทย์ ผาดำ (2564, หน้า 41) ได้ให้แนวคิดของการจัด
โครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคีไว้ว่า การจัดการศึกษาที่เกิดจากข้อตกลงระหว่าง
สถานศึกษากับสถานประกอบการร่วมกันทำกิจกรรม การรับนักเรียน เพื่อจะฝึกพร้อมกัน
และเป็นนักเรียนสองเรื่องในตัวคนเดียวกัน คือเป็นทั้งนักเรียนและช่างฝึกอาชีพ
หรือพนักงานของสถานประกอบการ

ธีระ ชินะผาและคณะ (2565, หน้า 89) ได้ให้แนวคิดของการจัด
โครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคีไว้ว่า ผู้เรียนอาชีวศึกษาที่กำลังจะสำเร็จการศึกษา
ก่อนเข้าสู่ภาคการผลิตต้องมีการจัดระบบการเรียนรู้ในห้องเรียนควบคู่การลงมือทำงาน
จริง (Dual System of education) โดยสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการร่าง
หลักสูตรการสอน และออกข้อสอบเพื่อประเมินผลทักษะของแรงงาน สถาบันการศึกษา
ควรเน้นสอนความรู้ด้านทักษะที่เทคโนโลยีจะแทนที่ได้ยาก ตลอดจนถึงทักษะ การทำงาน
แบบเป็นทีม (collaboration) การสื่อสาร (Communication) การคิดอย่างมีเหตุผล (critical
thinking) และความคิดสร้างสรรค์ (creative thinking) หลักสูตรควรมีการปรับปรุง
ทุก 4 – 5 ปี โดยควรเน้นให้ผู้เรียนอยู่กับโลกแห่งความเป็นจริง เช่น โปรแกรมหรือสาขา
ที่สอนจะต้องใช้ในการทำงานหรือเน้นประสบการณ์ในการทำงานจริง รวมทั้งการฝึกอบรม
ทักษะฝีมือแรงงานระยะสั้นเกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้
กับอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำงานได้ และมีการจัดตั้งสถานฝึกอบรมทักษะ
ฝึกปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา

มนตรี สุขชุม (2566, หน้า 234) ได้ให้แนวคิดของการจัด
โครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคีไว้ ต้องพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา
ให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับ ความต้องการของสถานประกอบการ ชุมชนและตลาดแรงงาน
โดยต้องผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ได้กำหนดให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา
ต้องมีทักษะ ความรู้และความสามารถที่เข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการ พัฒนาประเทศ
มีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยี รวมถึงมีระบบบริหารจัดการที่มีความ
คล่องตัว ที่ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงการศึกษาอาชีวศึกษาได้อย่างกว้างขวาง

ดังนั้น จึงสรุปแนวคิดของการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบ
ทวิภาคีได้ว่า การจัดการศึกษาที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับสถาน
ประกอบการร่วมกันทำกิจกรรม เช่น การจัดหลักสูตรร่วมกัน การให้ครูเข้ารับการ

ฝึกอบรมทางอาชีพกับสถานประกอบการมีการกำหนดให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาต้อง
มีทักษะความรู้และความสามารถที่เข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

จากความหมาย ความสำคัญ และแนวคิดของการจัดโครงสร้างการ
บริหารงานระบบทวิภาคี สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ตาราง 4 สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี

ความหมาย	ความสำคัญ	แนวคิด	สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
การจัดการศึกษา และฝึกอบรมเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ ด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิคความชำนาญ ด้านเจตคติ โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการในการผลิตแรงงานฝีมือให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตรงความต้องการของสถานประกอบการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา	ต้องมีการส่งเสริมและพัฒนา สถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศโดยการมีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติ โดยมีการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่สถานศึกษาอาชีวศึกษา และสถาบันโดยการศึกษาในด้านวิชาชีพสำหรับประชาชนวัยเรียน และวัยทำงาน ตามความถนัด	การจัดการศึกษาที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ร่วมกันทำกิจกรรมเช่น การจัดหลักสูตรร่วมกัน การให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมทางอาชีพกับสถานประกอบการมีการกำหนดให้ผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีทักษะความรู้และความสามารถที่เข้มแข็ง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ	โครงสร้างหรือองค์การที่กำหนดบทบาท ความรับผิดชอบ และกลไกการดำเนินงานของระบบทวิภาคีในอาชีวศึกษา ประกอบด้วย การจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การจัดการฝึกอาชีพ บุคคลากร	1) สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรระบบทวิภาคีอย่างชัดเจน 2) สถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการอย่างชัดเจน จัดการเรียนการสอนตามกลไกที่กำหนดในโครงสร้างระบบทวิภาคี 3) สถานศึกษา มีระบบและกระบวนการวัดผลและประเมินผลที่เป็นไปตามข้อตกลงและมาตรฐานของโครงสร้างการดำเนินงาน 4) สถานศึกษามีการกำหนดจำนวนและบทบาทของบุคลากรที่รับผิดชอบตามโครงสร้างของระบบทวิภาคีอย่างชัดเจน

3. ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

3.1 ความหมายของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

มีหน่วยงาน นักวิชาการ นักวิจัยได้ให้ความหมายของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ดังนี้

เมือง สุวรรณแสนทวี และคณะ (2563, หน้า 35) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ว่า เป็นการบริหารการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ จัดได้โดยรูปแบบการจัดการศึกษาในระบบเป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันเป็นหลัก โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัดและประเมินผล เพื่อเป็นเงื่อนไขในการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2566, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (Dual Vocational Training หรือ DVT) คือ การจัดการเรียนการสอนทางด้านอาชีวศึกษาเป็นความร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยสถานศึกษาเน้นการเรียนด้านทฤษฎี และสถานประกอบการเน้นการฝึกภาคปฏิบัติ กฤษฎา พ่วงพิทยา (2564, หน้า 18) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ว่า การจัดการศึกษาเชิงอาชีวะที่บูรณาการระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยกำหนดเนื้อหาหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับทั้งความรู้ทางทฤษฎีและทักษะปฏิบัติจริงตามมาตรฐานสมรรถนะวิชาชีพ”

ดังนั้น จึงสรุปความหมายของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคีได้ว่า เป็นการบริหารการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยกำหนดเนื้อหาหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลร่วมกัน โดยสถานศึกษาเน้นการเรียนด้านทฤษฎี และสถานประกอบการเน้นการฝึกภาคปฏิบัติ

3.2 ความสำคัญของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

มีหน่วยงาน นักวิชาการ นักวิจัยได้ให้ความสำคัญของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ไว้ดังนี้

เมือง สุวรรณแสนทวีและคณะ (2563, หน้า 35 – 36) ได้ให้ความสำคัญของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษา

วิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่าง สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐในเรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ และเพื่อประโยชน์ในการพัฒนากำลังคน สถานศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษา ตามรูปแบบต่าง ๆ

Pearnpitak, K., และคณะ (2566, หน้า 8337) ได้ให้ความสำคัญ ของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ไว้ว่า ความสำคัญของหลักสูตรการบริหาร จัดการระบบทวิภาคีอยู่ที่บทบาทของ “หลักสูตร” ในฐานะกลไกเชิงยุทธศาสตร์ที่เชื่อม ประสานสถานศึกษาและสถานประกอบการให้ทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ เพื่อผลิต และพัฒนากำลังคนให้ “ตรงกับความต้องการ” ของอุตสาหกรรม (demand – driven) โดยอาศัยการออกแบบหลักสูตรฐานสมรรถนะควบคู่การฝึกในสถานประกอบการ (on – the – job training: OJT) การกำกับความร่วมมือและทรัพยากร การพัฒนาครูและ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ และการประเมินผลร่วมระหว่างภาคการศึกษา – อุตสาหกรรม ผลคือผู้เรียนมีความพร้อมทำงานจริง ลดช่องว่างทักษะ ยกระดับผลิตภาพแรงงาน สนับสนุนอุตสาหกรรมเป้าหมาย และเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศ ซึ่งสะท้อนบทบาทเชิงนโยบายของระบบทวิภาคีในฐานะแนวทางสำคัญของการผลิต กำลังคนอาชีวะสมัยใหม่

กฤษดา ผ่องพิทยา (2564, หน้า 15 – 18) ได้ให้ความสำคัญ ของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ไว้ว่า ความสำคัญของหลักสูตรการบริหาร จัดการระบบทวิภาคีอยู่ที่การทำหน้าที่เป็นกรอบโครงสร้างหลักที่กำหนดแนวทาง และกลไกการบูรณาการระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อให้การจัดการ เรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเป็นไปอย่างสอดคล้องกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน หลักสูตรดังกล่าวช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่เหมาะสม มีทักษะวิชาชีพที่ตรงกับมาตรฐานสากล และสนับสนุนการพัฒนากำลังคนที่สามารถ เพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศได้

ดังนั้น จึงสรุปความสำคัญของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ได้ว่า เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัด

หลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผลเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้ “ตรงกับความต้องการ” ของอุตสาหกรรม (demand – driven)

3.3 แนวคิดของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

มีหน่วยงาน นักวิชาการ นักวิจัยได้ให้แนวคิดของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2561, หน้า 5) ได้ให้แนวคิดของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ว่า แนวคิดของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคีมีพื้นฐานจากการบูรณาการการเรียนรู้เชิงทฤษฎีในสถานศึกษาและการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ โดยมุ่งเน้น “การร่วมรับผิดชอบ” ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ทั้งในการออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล ซึ่งเป็นการสร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะ (competency – based) และตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน แนวคิดนี้มีรากฐานจากแนวทาง Work – Integrated Learning (WIL) และโมเดลของเยอรมนีที่เน้นการมีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมของคู่ความร่วมมือเพื่อผลิตกำลังคนที่มีทักษะวิชาชีพสูง สามารถทำงานได้จริงและมีจริยธรรมในการประกอบ

แก้วมณีชัย และโฆษิตพิมานเวช (2567, หน้า 119 – 120) ได้ให้แนวคิดของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ว่า แนวคิดหลักของการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เน้นการบูรณาการองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้านที่ต้องดำเนินการอย่างพร้อมเพรียง เพื่อให้ระบบมีคุณภาพสูงและตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงาน ประกอบด้วย (1) ด้านหลักสูตรที่ต้องสอดคล้องกับความต้องการของตลาด (2) ด้านบุคลากรทั้งจากสถานศึกษาและสถานประกอบการ ซึ่งต้องมีบทบาทชัดเจน (3) ด้านความร่วมมือกับสถานประกอบการที่เป็นพันธมิตรสำคัญ และ (4) ด้านผู้เรียนซึ่งเป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ”

นนทิชา มารแพ้ว และ คณะ (2567, หน้า 4) ได้ให้แนวคิดของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคีไว้ว่า แนวคิดหลักของการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีคือการวางกรอบหลักสูตรที่ครอบคลุมทั้งประเด็นของการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผล และการฝึกอาชีพ พร้อมกันนั้นยังต้องมีระบบนิเทศติดตามที่เข้มข้น เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม

จรรยาบรรณวิชาชีพ และความสามารถในการปฏิบัติงานจริง โดยโครงสร้างหลักสูตร
ต้องสะท้อนมาตรฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

ดังนั้น จึงสรุปแนวคิดของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคีได้ว่าเป็น
การเรียนรู้เชิงทฤษฎีในสถานศึกษาและการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ ในการ
ออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ซึ่งเป็นการสร้างระบบ
การเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะ (competency – based) โดยมีการวางกรอบหลักสูตร
ที่ครอบคลุมทั้งประเด็นของการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผลและการฝึก
อาชีพ

จากความหมาย ความสำคัญ และแนวคิดของหลักสูตรการบริหารจัดการ
ระบบทวิภาคี สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ตาราง 5 สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

ความหมาย	ความสำคัญ	แนวคิด	สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
เป็นการบริหารการอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ โดยกำหนดเนื้อหาหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลร่วมกัน โดยสถานศึกษาเน้นการเรียนด้านทฤษฎี และสถานประกอบการเน้นการฝึกภาคปฏิบัติ	เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษา หรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผล และประเมินผลเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้ “ตรงกับความต้องการ” ของอุตสาหกรรม (demand – driven)	เป็นการเรียนรู้เชิงทฤษฎีในสถานศึกษาและการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ ในการออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ซึ่งเป็นการสร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะ (competency-based) โดยมีการวางกรอบหลักสูตรที่ครอบคลุมทั้งประเด็นของการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผล และการฝึกอาชีพ	รูปแบบการจัดอาชีวศึกษาที่ผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ในสถานศึกษา (เน้นทฤษฎี) กับการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการจริง โดยมีความร่วมมือระหว่างทั้งสองฝ่าย ในการวางโครงสร้างหลักสูตร, การจัดการเรียน, การฝึกงาน และระบบการวัดผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เหมาะสมกับตลาดแรงงานตามมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด	1) สถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการที่ชัดเจน 2) สถานศึกษามีการดำเนินการจัดการเรียน ทฤษฎีในสถานศึกษาและการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการตามแผนที่กำหนดในหลักสูตร 3) สถานศึกษามีระบบการวัดและประเมินผลที่พัฒนาและใช้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ 4) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานวิชาชีพที่ระบุในหลักสูตร

4. ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้

4.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้

มีหน่วยงาน นักวิชาการ นักวิจัยได้ให้ความหมายของการบริหารงาน วิชาการและการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

พระอนันต์ ติมนูโท (2560, หน้า 1) ได้ให้ความหมายของการ บริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ หมายความว่า การจัดการทางด้านวิชาการ ภายในและภายนอกโรงเรียน ได้แก่ การพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตร ท้องถิ่น การวางแผนด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล การวิจัยเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่ง การเรียนรู้การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมชุมชนมีความเข้มแข็งทางวิชาการ การประสาน ความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น การพัฒนาและใช้สื่อ เทคโนโลยีการศึกษา

พระสมุทรสมพร อุชุภูมิ (นิ่มนวล) (2564, หน้า 75) ได้ให้ ความหมายของการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ หมายความว่า เป็นหัวใจ ของสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือการจัดการศึกษา คุณภาพ และมาตรฐานของสถานศึกษา จึงอยู่ทั้งงานด้านวิชาการซึ่งจะประกอบด้วยงานด้าน หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การจัดบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การจัดสิ่งส่งเสริม ด้านวิชาการ รวมถึงงานด้านการวัดและประเมินผลขั้นตอน การดำเนินงานด้านวิชาการ จะมีขั้นการวางแผนงานด้านวิชาการขั้นการจัดและดำเนินการ และขั้นการส่งเสริม และติดตามผลด้านวิชาการ

อรุณรัชช ศาสตร์สกุล (2565, หน้า 132) ได้ให้ความหมาย ของการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ หมายความว่า การดำเนินกิจกรรมทาง การศึกษาทุกชนิด ในสถานศึกษาเพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีมีคุณภาพ และมาตรฐานสูงสุด และถือเป็นการกิจสำคัญที่สุดที่ช่วยให้หลักสูตรสถานศึกษาประสบ ผลสำเร็จ

ดังนั้นจึงสรุปความหมายของการบริหารงานวิชาการและการจัดการ เรียนรู้ได้ว่า จุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือการจัดการศึกษา คุณภาพ และมาตรฐาน ของสถานศึกษาการพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรท้องถิ่น การวางแผน

ด้านวิชาการ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล การวิจัย
เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษารวมทั้งการจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งใน
และนอกสถานศึกษา

4.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้

มีหน่วยงาน นักวิชาการ นักวิจัยได้ให้ความสำคัญของการบริหารงาน
วิชาการและการจัดการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

สมนึก จงมีวาศ (2562, หน้า 45) ได้ให้ความสำคัญของการ
บริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นการบริหารงานวิชาการมีบทบาทสำคัญ
ในการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และความ
ต้องการของผู้เรียน ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของผู้เรียน

ทิพย์สุดา มณีโชติ (2563, หน้า 112) ได้ให้ความสำคัญของการ
บริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญช่วยเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การทำงานร่วมกัน
ซึ่งเป็นทักษะจำเป็นในทศวรรษที่ 21

จิราพร สุขแก้ว (2564, หน้า 89) ได้ให้ความสำคัญของการ
บริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นระบบ
ช่วยให้สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่มีมาตรฐาน มีการประเมินและปรับปรุง
อย่างต่อเนื่อง เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ

ดังนั้น จึงสรุปความสำคัญของการบริหารงานวิชาการและการจัดการ
เรียนรู้ได้ การบริหารงานวิชาการเป็นการวางแผนและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับ
มาตรฐานการศึกษา และความต้องการของผู้เรียน ช่วยให้สถานศึกษามีการจัดการเรียน
การสอนที่มีมาตรฐาน

4.3 แนวคิดของการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้

มีนักวิชาการ หน่วยงาน และนักวิจัยได้ให้แนวคิดของการบริหารงาน
วิชาการและการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

พระสมุทรสมพร อุทุมโม (นิมนวล) (2564, หน้า 68) ได้กล่าวถึง
แนวคิดของการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า งานวิชาการเป็นภารกิจหลัก
ของสถานศึกษาที่ พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4)

พ.ศ. 2562 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดด้วย
 เจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็วและมี
 ประสิทธิภาพ โดยมีขอบข่ายภารกิจ คือ 1) การพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้
 2) การจัดทำทะเบียนและวัดผล ประเมินผล 3) การบริหารกลุ่มสาระการเรียนรู้และ
 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) การส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา 5) การส่งเสริมพัฒนาสื่อ
 นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 6) การพัฒนาห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้
 7) การสร้างเครือข่ายพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2568, หน้า 2)

ได้เสนอประเด็นนโยบายสำคัญของการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาดังนี้ สถานศึกษา
 ยกระดับงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา โดยใช้ระบบฐานข้อมูลการจัดการ
 อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (DVE DATA) ในการบริหารจัดการเชื่อมโยงกับการจัดการเรียน
 การสอนระบบทวิภาคี และบันทึกข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

ดังนั้น จึงสรุปแนวคิดของการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้
 ได้ว่า เป็นการเรียนรู้เชิงทฤษฎีในสถานศึกษาและการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการ
 ในการออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ซึ่งเป็นการสร้าง
 ระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะ (competency – based) โดยมีการวางกรอบหลักสูตร
 ที่ครอบคลุมทั้งประเด็นของการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผลและการฝึก
 อาชีพจากความหมาย ความสำคัญ และแนวคิดของการบริหารงานวิชาการ
 และการจัดการเรียนรู้สรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 6 สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้

ความหมาย	ความสำคัญ	แนวคิด	สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
จุดมุ่งหมายของ สถานศึกษาคือการจัด การศึกษา คุณภาพ และ มาตรฐานของสถานศึกษา การพัฒนาสาระหลักสูตร สถานศึกษา และหลักสูตร ท้องถิ่น การวางแผน ด้านวิชาการ การพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ การ วัดผล ประเมินผล การวิจัย เพื่อการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา รวมทั้งการจัดหา แหล่งเรียนรู้ทั้งใน และนอกสถานศึกษา	การบริหารงานวิชาการ เป็นการวางแผนและพัฒนา หลักสูตรให้สอดคล้อง กับมาตรฐานการศึกษา และความต้องการของ ผู้เรียน ช่วยให้สถานศึกษา มีการจัดการเรียนการสอน ที่มีมาตรฐาน	เป็นการเรียนรู้เชิงทฤษฎี ในสถานศึกษาและ การฝึกปฏิบัติในสถาน ประกอบการ ในการ ออกแบบหลักสูตร การ จัดการเรียนการสอน และ การประเมินผล ซึ่งเป็นการ สร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้น สมรรถนะ (competency- based) โดยมีการวางกรอบ หลักสูตรที่ครอบคลุม ทั้งประเด็นของการจัด หลักสูตร การเรียน การสอน การประเมินผล และการฝึกอาชีพ	ด้านการบริหารงาน วิชาการและการจัดการ เรียนรู้ หมายถึง กระบวนการวางแผน ออกแบบ และปรับปรุง หลักสูตรการเรียนการสอน โดยมีสถานศึกษาและ สถานประกอบการมีส่วน ร่วมอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ หลักสูตรตอบสนองต่อ ความต้องการของ ตลาดแรงงาน และพัฒนา ศักยภาพผู้เรียนอย่าง สอดคล้องกับทักษะ ในวิชาชีพการจัดกิจกรรม	1) สถานศึกษามีการจัดทำ และปรับปรุงหลักสูตร โดยความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษาและสถาน ประกอบการอย่างเป็น ระบบ 2) สถานศึกษามีการจัด กิจกรรมการเรียนรู้นอก ห้องเรียนที่ส่งเสริมทักษะ วิชาชีพ และทักษะชีวิต ของผู้เรียน 3) สถานศึกษามีการ บูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นผู้นำ และทักษะชีวิต ในการ จัดการเรียนการสอน

ตาราง 6 (ต่อ)

ความหมาย	ความสำคัญ	แนวคิด	สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
			ที่ส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียนและการพัฒนาทักษะที่หลากหลายทั้งด้านวิชาการ คุณธรรม จริยธรรม ความเป็นผู้นำ และทักษะชีวิตเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนให้เติบโตอย่างรอบด้าน การดำเนินงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในการพัฒนากระบวนการจัดการศึกษา ทั้งด้านหลักสูตร การจัดการเรียนรู้และระบบประเมิน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทจริง	4) สถานศึกษามีการจัดทำระบบการวัดและประเมินผลที่พัฒนาร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ 5) สถานศึกษามีการติดตามแบบละประเมินผล การดำเนินงาน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

5. ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา

5.1 ความหมายของคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา

มีนักวิชาการ หน่วยงาน และนักวิจัยได้ให้ความหมายของคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาดังนี้

วิทยาลัยเทคโนโลยีพายัพและบริหารธุรกิจ (ม.ป.ป., ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา หมายความว่า การประเมินสมรรถนะผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาที่เป็นผลมาจากการพัฒนา คุณภาพทางวิชาการ ทักษะและการประยุกต์ใช้คุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย การดูแลและแนะแนวผู้เรียน ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีสมรรถนะในการเป็น ผู้ประกอบการหรือการประกอบอาชีพอิสระ ผลงานของผู้เรียน ด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัย ผลการแข่งขันทักษะวิชาชีพ ผลการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V – NET) และการมีงานทำและศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษา

บุญนุษ เมืองแดง (2565, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา หมายความว่า ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียน ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดี ตามที่สถานศึกษากำหนด

กীরติ นิยมพุ่ม และคณะ (2565, หน้า 138) ได้ให้ความหมายของคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา หมายความว่า คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็นคน เก่ง คนดี และมีความสุข มีความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม ที่ต้องการให้เกิดขึ้นเมื่อเรียนจบหลักสูตร

ดังนั้นจึงสรุปความหมายของคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ได้ว่าการประเมินสมรรถนะผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดี ตามที่สถานศึกษากำหนด

5.2 ความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา

มีหน่วยงาน นักวิชาการ นักวิจัยได้ให้ความสำคัญของการบริหารงาน วิชาการและการจัดการเรียนรู้ ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2563, หน้า 45) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นสร้างสมรรถนะ และทักษะที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน คุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา มีความสำคัญต่อการสร้างแรงงานที่มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่ตรงต่อความต้องการของสถานประกอบการเพื่อเพิ่มโอกาสในการมีงานทำและลดปัญหาการว่างงาน

พัฒน์ศรี ศรีสุวรรณ (2561, หน้า 112) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นตัวชี้วัดคุณภาพและประสิทธิภาพของสถาบันการศึกษา คุณภาพของบัณฑิตเป็นปัจจัยสำคัญที่สะท้อนมาตรฐาน การจัดการศึกษา การวิจัยพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับสังคม และผู้ใช้บัณฑิตต่อสถาบัน

สุนทรานันท์ และคณะ (2562, หน้า 89) ได้ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ไว้ว่า บัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาวทำให้ประเทศมีศักยภาพในการแข่งขันระดับสากล

ดังนั้น จึงสรุปความสำคัญของการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ได้ว่า ความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาจึงอยู่ที่การเป็นดัชนีวัดความสำเร็จของระบบการศึกษาและเป็นปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีโลก

5.3 แนวคิดของคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา

มีนักวิชาการ หน่วยงาน และนักวิจัยได้ให้แนวคิดของคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาดังนี้

กิริติ นิยมพุ่ม และคณะ (2565, หน้า 136) ได้กล่าวถึงแนวคิดของคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาไว้ว่า คุณภาพผู้เรียนเป็นเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง ดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีความเปลี่ยนแปลง การศึกษาจึงต้องมุ่ง พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถโดยยึดสมรรถนะสำคัญด้านต่าง ๆ มีคุณธรรมจริยธรรมที่รวมถึงค่านิยมต่าง ๆ ดังนั้น เงื่อนไขที่สำคัญที่จะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่เน้นประสิทธิผลของการสอนที่มุ่งต่อคุณภาพ ของผู้เรียนอย่างชัดเจน โดยเชื่อมโยงผู้เรียนกับบริบทที่เป็นปัญหาต่าง ๆ ให้ผู้เรียน

ได้ใช้ทักษะกระบวนการคิด ทำให้สามารถ วิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ที่ต้องแก้ไขหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นและแสวงหาความรู้เพื่อนำไปลงมือปฏิบัติจนเกิดผลดีต่อตนเองชุมชนและสังคม

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2568, หน้า 2)

ได้เสนอประเด็นนโยบายสำคัญของการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาดังนี้ สถานศึกษาเตรียมความพร้อมและพัฒนาผู้เรียนระบบทวิภาคี 3 ระยะ ดังนี้ 1) ก่อนฝึกอาชีพให้สถานศึกษาเตรียมความพร้อมผู้เรียน ประกอบด้วย ทักษะวิชาชีพที่จำเป็นพื้นฐานและทักษะทางสังคม (Soft Skill) ก่อนฝึกอาชีพ โดยใช้บทเรียนออนไลน์เตรียมความพร้อมผู้เรียนระบบทวิภาคี (DVE Intelligent Center) หรือการฝึกอบรมเตรียมความพร้อมตามความต้องการของสถานประกอบการ 2) ระหว่างการฝึกอาชีพให้สถานศึกษา มีแผนการฝึกอาชีพ มีการนิเทศและติดตามผู้เรียน เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2563 3) หลังการฝึกอาชีพให้มีการติดตามประเมินผลการฝึกอาชีพ โดยจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ของผู้เรียนระบบทวิภาคี และสถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนเสริมสมรรถนะให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

บุญยง เมืองแดง (2565, หน้า 35) ได้กล่าวถึง แนวคิดของคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาไว้ว่า โดยธรรมชาติคนเราเกิดมามีภูมิปัญญาต่างกัน แต่ปรัชญาการศึกษาถือว่า คนเราทุกคนที่เกิดมาล้วนมีความสามารถทั้งสิ้น เป็นหน้าที่ของครอบครัว และโรงเรียนที่จะต้องค้นหาค้นพบว่า เด็กมีทักษะในด้านใด แล้วส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสได้พัฒนาตามทักษะของตนให้เต็มความสามารถ เด็กทุกคนก็จะมีโอกาสประสบความสำเร็จตามความสามารถของตนได้ แต่ปัญหาหลักของเราก็คือ เด็กจำนวนมากไม่มีโอกาสได้พัฒนาตามทักษะที่ตนถนัด ทำให้กลายเป็นคนด้อยความสามารถ โดยจะมีความแตกต่างในแต่ละบุคคล ซึ่งแต่ละบุคคลมีความสามารถแตกต่างกัน จึงเป็นหน้าที่ของครอบครัว และโรงเรียนที่จะต้องค้นหาค้นพบว่า เด็กมีทักษะในด้านใด แล้วส่งเสริมให้เด็กมีโอกาส ได้พัฒนาตามทักษะของตนเองเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพเมื่อจบออกจากสถานศึกษา

ดังนั้น จึงสรุปแนวคิดของนักวิชาการ หน่วยงาน และนักวิจัยได้ว่า คุณภาพผู้เรียนเป็นเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศและสถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนเสริมสมรรถนะให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ รูปแบบการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และรูปแบบของการวัดผลประเมินผล สมรรถนะทางวิชาชีพ ของผู้สำเร็จการศึกษาระบบทวิภาคี ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ อันพึงประสงค์โดยสามารถสรุปเป็นองค์ประกอบย่อยได้

จากความหมาย ความสำคัญ และแนวคิดของคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จ การศึกษาสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ตาราง 7 สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา

ความหมาย	ความสำคัญ	แนวคิด	สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
การประเมินสมรรถนะ ผู้เรียนและผู้สำเร็จ การศึกษาอาชีวศึกษา ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทาง วิชาการและด้าน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่เป็นค่านิยมที่ดี ตามที่สถานศึกษากำหนด	ความสำคัญของคุณภาพ ผู้เรียนและผู้สำเร็จ การศึกษาจึงอยู่ที่การเป็น ดัชนีวัดความสำเร็จของ ระบบการศึกษาและเป็น ปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ใน การเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศ ในเวทีโลก	คุณภาพผู้เรียนเป็น เป้าหมายในการพัฒนา โรงเรียน ดังนั้นผู้บริหาร สถานศึกษาจึงมีความ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง ดำเนินการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศ และสถานศึกษาพัฒนา ผู้เรียนเสริมสมรรถนะ ให้สอดคล้องกับความต้องการ ของสถาน ประกอบการ การมีส่วนร่วม ของภาคีเครือข่าย ความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับสถาน	การที่สถานศึกษาให้ ความสำคัญต่อการพัฒนา ผู้เรียนให้มีความรู้ทักษะ และคุณลักษณะที่ เหมาะสมตามมาตรฐาน การศึกษาและความ ต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อสร้างความพร้อม ทั้งด้านวิชาการและ สมรรถนะวิชาชีพหลัง สำเร็จการศึกษาโดยเน้น กระบวนการจัดการเรียน การสอนที่มีคุณภาพการ วัดและการประเมินผล ที่สอดคล้องกับมาตรฐาน	1) สถานศึกษามีการจัดทำ และใช้หลักสูตรที่ สอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาและความ ต้องการของตลาดแรงงาน 2) สถานศึกษามีการ จัดการเรียนการสอนที่เน้น การพัฒนาความรู้ ทักษะ และสมรรถนะวิชาชีพ ของผู้เรียนอย่างรอบด้าน 3) สถานศึกษามีการ ดำเนินการวัดและ ประเมินผลที่สอดคล้องกับ มาตรฐานวิชาชีพ และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์

ตาราง 7 (ต่อ)

ความหมาย	ความสำคัญ	แนวคิด	สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
		ประกอบการ รูปแบบการ เรียนการสอนระบบ ทวิภาคี และรูปแบบ ของการวัดผลประเมินผล สมรรถนะทางวิชาชีพ ของผู้สำเร็จการศึกษา ระบบทวิภาคี ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยสามารถสรุปเป็น องค์ประกอบย่อยได้	และการสร้างโอกาส ในการประกอบอาชีพ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการผลิต บัณฑิตที่มีคุณภาพ ตอบสนองต่อการ เปลี่ยนแปลงของสังคม และเศรษฐกิจ	4) สถานศึกษามีโครงการ หรือกิจกรรมที่สนับสนุน การสร้างโอกาสในการ ประกอบอาชีพให้ผู้เรียน หลังจบการศึกษา 5) ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณ ตามมาตรฐานและมีความ พร้อมในการประกอบ อาชีพ เพื่อบริการ เปลี่ยนแปลงทางสังคม และเศรษฐกิจ

6. ด้านการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ

6.1 ความหมายของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ

มีนักวิชาการ หน่วยงาน และนักวิจัยได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการดังนี้

วิทยาลัยเทคโนโลยีพาชีพและบริหารธุรกิจ (ม.ป.ป., ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการหมายความว่า การประเมินสมรรถนะผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา ที่เป็นผลมาจากการพัฒนา คุณภาพ ทางวิชาการ ทักษะและการประยุกต์ใช้ คุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วยการดูแลและแนะแนวผู้เรียน ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีสมรรถนะในการเป็นผู้ประกอบการหรือการประกอบอาชีพอิสระ ผลงานของผู้เรียนด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัย ผลการแข่งขันทักษะวิชาชีพ ผลการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติ ด้านอาชีวศึกษา (V – NET) และการมีงานทำและศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษา

บุญยงษ์ เมืองแดง (2565, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการหมายความว่า ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่เป็นค่านิยมที่ดี ตามที่สถานศึกษากำหนด

กীরติ นิมพุฒ และคณะ (2565, หน้า 138) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการหมายความว่า คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข มีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ต้องการให้เกิดขึ้นเมื่อเรียนจบหลักสูตร

ดังนั้นจึงสรุปความหมายของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการได้ว่า การประเมินสมรรถนะผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดี ตามที่สถานศึกษากำหนด

6.2 ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ

มีหน่วยงาน นักวิชาการ นักวิจัยได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการไว้ดังนี้

สุพรรณิ มณีวรรณ (2563, หน้า 52) ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการไว้ว่าการพัฒนาบุคลากรช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ผู้เรียน และบุคลากรในสถานศึกษาทำให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และคุณภาพของโรงเรียนโดยรวม

วิจิตรา พันธุ์ทอง (2564, หน้า 115) ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรในสถานประกอบการและสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการสร้างสมรรถนะใหม่รองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและความต้องการของตลาดแรงงาน ส่งเสริมให้บุคลากรสามารถปรับตัวและทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต่อเนื่อง

Chan & Lee (2021, p. 80) ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ ไว้ว่า การพัฒนาบุคลากรช่วยสร้างความพร้อมในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เหมาะสมทำให้บุคลากร สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ และตอบสนองต่อนโยบาย และเป้าหมายขององค์กร นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มความพึงพอใจและแรงจูงใจในการทำงาน

ดังนั้น จึงสรุปความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการได้ว่า การพัฒนาบุคลากรช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู ผู้เรียนให้ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพ และตอบสนองต่อนโยบาย และเป้าหมายขององค์กร นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มความพึงพอใจและแรงจูงใจในการทำงาน

6.3 แนวคิดของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและ

สถานประกอบการ

มีนักวิชาการ หน่วยงาน และนักวิจัยได้ให้แนวคิดของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการดังนี้

กীরติ นิยมพุ่มและคณะ (2565, หน้า 136) ได้กล่าวถึง แนวคิดของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการไว้ว่า คุณภาพผู้เรียนเป็นเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง

ที่จะต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่มีความเปลี่ยนแปลง การศึกษาจึงต้องมุ่ง พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ โดยยึดสมรรถนะสำคัญด้านต่าง ๆ มีคุณธรรมจริยธรรม ที่รวมถึงค่านิยมต่าง ๆ ดังนั้น เงื่อนไขที่สำคัญ ที่จะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่เน้นประสิทธิภาพของการสอน ที่มุ่งต่อคุณภาพ ของผู้เรียนอย่างชัดเจน โดยเชื่อมโยงผู้เรียนกับบริบทที่เป็นปัญหาต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการคิด ทำให้สามารถ วิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ที่ต้องแก้ไขหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นและแสวงหาความรู้เพื่อนำไปลงมือปฏิบัติจนเกิดผลดีต่อตนเอง ชุมชนและสังคม

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2568, หน้า 2) ได้เสนอประเด็นนโยบายสำคัญของการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาดังนี้ สถานศึกษาเตรียมความพร้อมและพัฒนาผู้เรียนระบบทวิภาคี 3 ระยะ ดังนี้ 1) ก่อนฝึกอาชีพให้สถานศึกษาเตรียมความพร้อมผู้เรียน ประกอบด้วย ทักษะวิชาชีพที่จำเป็นพื้นฐาน และทักษะทางสังคม (Soft Skill) ก่อนฝึกอาชีพ โดยให้ศูนย์เรียนออนไลน์เตรียมความพร้อมผู้เรียนระบบทวิภาคี (DVE Intelligent Center) หรือการฝึกอบรมเตรียมความพร้อมตามความต้องการของสถานประกอบการ 2) ระหว่างการฝึกอาชีพให้สถานศึกษา มีแผนการฝึกอาชีพ มีการนิเทศและติดตามผู้เรียน เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2563 3) หลังการฝึกอาชีพให้มีการติดตามประเมินผลการฝึกอาชีพ โดยจัดทำแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ของผู้เรียนระบบทวิภาคี และสถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนเสริมสมรรถนะให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

บุญนุษ เมืองแดง (2565, หน้า 35) ได้กล่าวถึง แนวคิดของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการไว้ว่า โดยธรรมชาติคนเราเกิดมามีภูมิปัญญาต่างกัน แต่ปรัชญาการศึกษาถือว่า คนเราทุกคนที่เกิดมามีความสามารถทั้งสิ้น เป็นหน้าที่ของครอบครัว และโรงเรียนที่จะต้องค้นหาค้นพบ ว่า เด็กมีทักษะในด้านใด แล้วส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสได้พัฒนาตามทักษะของตนให้เต็มความสามารถ เด็กทุกคนก็จะมีโอกาสประสบความสำเร็จตามความสามารถของตนได้ แต่ปัญหาหลักของเราก็คือ เด็กจำนวนมากไม่มีโอกาสได้พัฒนาตามทักษะที่ตนถนัด ทำให้กลายเป็นคนด้อยความสามารถ โดยจะมีความแตกต่างในแต่ละบุคคล ซึ่งแต่ละบุคคลมีความสามารถแตกต่างกัน จึงเป็นหน้าที่ของครอบครัว และโรงเรียนที่จะต้องค้นหาค้นพบ ว่า เด็กมีทักษะ

ในด้านใด แล้วส่งเสริมให้ เด็กมีโอกาส ได้พัฒนาตามทักษะของตนเอง เพื่อให้ผู้เรียน
มีคุณภาพเมื่อจบออกจากสถานศึกษา

ดังนั้น จึงสรุปแนวคิดของนักวิชาการ หน่วยงาน และนักวิจัยได้ว่า
คุณภาพผู้เรียนเป็นเป้าหมายในการพัฒนาโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา
จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง ดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศ
และสถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนเสริมสมรรถนะให้สอดคล้องกับความต้องการของ
สถานประกอบการ การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา
กับสถานประกอบการ รูปแบบการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และรูปแบบของการวัดผล
ประเมินผล สมรรถนะทางวิชาชีพ ของผู้สำเร็จการศึกษาระบบทวิภาคี ได้แก่ ความรู้
ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยสามารถสรุปเป็นองค์ประกอบย่อยได้

จากความหมาย ความสำคัญ และแนวคิดของการพัฒนาบุคลากร
ในสถานศึกษาและสถานประกอบการสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 8 สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ

ความหมาย	ความสำคัญ	แนวคิด	สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
การประเมินสมรรถนะ ผู้เรียนและผู้สำเร็จ การศึกษาอาชีวศึกษา ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทาง วิชาการและด้าน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่เป็นค่านิยมที่ดี ตามที่สถานศึกษากำหนด	การพัฒนาบุคลากรช่วย เพิ่มประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงานของครู ผู้เรียน ให้ดำเนินการจัด กระบวนการเรียนการสอน อย่างมีคุณภาพและ ตอบสนองต่อนโยบาย และเป้าหมายขององค์กร นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่ม ความพึงพอใจและ แรงจูงใจในการทำงาน	คุณภาพผู้เรียนเป็น เป้าหมายในการพัฒนา โรงเรียน ดังนั้นผู้บริหาร สถานศึกษาจึงมีความ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง ดำเนินการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศ และสถานศึกษาพัฒนา ผู้เรียนเสริมสมรรถนะ ให้สอดคล้องกับ ความต้องการของสถาน ประกอบการ การมีส่วนร่วม ของภาคีเครือข่าย ความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับสถาน	กระบวนการดำเนินงาน อย่างเป็นระบบเพื่อ เสริมสร้างความรู้ทักษะ เจตคติและสมรรถนะ ที่จำเป็นแก่บุคลากรทั้ง ฝ่ายการศึกษาและฝ่าย อุตสาหกรรมเพื่อให้ สามารถปฏิบัติงานได้อย่าง มีประสิทธิภาพสอดคล้อง กับเป้าหมายขององค์กร และการเปลี่ยนแปลงของ บริบททางเศรษฐกิจและ สังคมโดยการพัฒนานี้ ครอบคลุมการจัดฝึกอบรม การนิเทศ การศึกษาดูงาน	1) สถานศึกษามีการ วางแผนและดำเนินงาน พัฒนาบุคลากรอย่างเป็น ระบบตามเป้าหมาย ขององค์กร 2) บุคลากรทั้งฝ่าย การศึกษา และฝ่าย อุตสาหกรรม ได้รับการ พัฒนาความรู้ทักษะ เจตคติ และสมรรถนะที่ จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน 3) สถานศึกษามีการจัด กิจกรรมพัฒนาศักยภาพ บุคลากร เช่น การฝึกอบรม นิเทศ ดูงาน

ตาราง 8 (ต่อ)

ความหมาย	ความสำคัญ	แนวคิด	สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
		ประกอบการ รูปแบบการ เรียนการสอนระบบ ทวิภาคี และรูปแบบของ การวัดผลประเมินผล สมรรถนะทางวิชาชีพ ของผู้สำเร็จการศึกษา ระบบทวิภาคี ได้แก่ ความรู้ ทักษะ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยสามารถสรุปเป็น องค์ประกอบย่อยได้	การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และการสร้าง โอกาสในการพัฒนา ศักยภาพ เพื่อเตรียมพร้อม ต่อการแข่งขันและ นวัตกรรมใหม่ ๆ	และการเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่อง 4) บุคลากรสามารถนำ ความรู้และทักษะไป ประยุกต์ในการทำงาน เพื่อรองรับการแข่งขัน นวัตกรรมและการ เปลี่ยนแปลงของบริบท เศรษฐกิจและสังคม

7. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา

7.1 ความหมายของการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา

มีนักวิชาการ หน่วยงาน และนักวิจัยได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษาดังนี้

วิทยาลัยเทคโนโลยีพาย์พและบริหารธุรกิจ (ม.ป.ป., ออนไลน์) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา หมายความว่า การประเมินสมรรถนะผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา ที่เป็นผลมาจากการพัฒนา คุณภาพทางวิชาการ ทักษะและการประยุกต์ใช้ คุณธรรม จริยธรรมและ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วยการดูแลและ แนะนำผู้เรียน ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีสมรรถนะในการเป็น ผู้ประกอบการหรือการประกอบอาชีพอิสระ ผลงานของผู้เรียนด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ หรืองานวิจัย ผลการแข่งขัน ทักษะวิชาชีพ ผลการประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ผลการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติ ด้านอาชีวศึกษา (V – NET) และการมีงานทำและศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษา

บุญยงษ์ เมืองแดง (2565, หน้า 9) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษาหมายความว่า ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดี ตามที่สถานศึกษากำหนด

กীরติ นิมพุฒ และคณะ (2565, หน้า 138) ได้ให้ความหมายของการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษาหมายความว่า คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข มีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ที่ต้องการให้เกิดขึ้นเมื่อเรียนจบหลักสูตร

ดังนั้นจึงสรุปความหมายของการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษาได้ว่า การประเมินสมรรถนะผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษา ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดี ตามที่สถานศึกษากำหนด

7.2 ความสำคัญของการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา

มีหน่วยงาน นักวิชาการ นักวิจัยได้ให้ความสำคัญของการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษาไว้ดังนี้

Nitaya, S. (2562, หน้า 40) ได้ให้ความสำคัญของการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษาไว้ว่า เป็นการวัดผลและประเมินผลการเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เนื่องจากช่วยให้ครูและสถานศึกษาเข้าใจระดับความรู้และทักษะของผู้เรียนสามารถปรับปรุงการสอนและวางแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน

Somchai & Pattama (2563, หน้า 115) ได้ให้ความสำคัญของการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษาไว้ว่า เป็นการประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษาช่วยให้สามารถตรวจสอบความสำเร็จของผู้เรียนในการบรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และเป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาและหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

Nittaya & Chan (2021, p. 82) ได้ให้ความสำคัญของการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษาไว้ว่า เป็นการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษาอย่างมีบทบาทสำคัญในการพัฒนานโยบายการศึกษาการตัดสินใจเชิงบริหารและการสร้างมาตรฐานการศึกษาทำให้สามารถยืนยันคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา และสร้างความเชื่อมั่น ต่อผู้ปกครองและสถานประกอบการ

ดังนั้น จึงสรุปความสำคัญของการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษาได้ว่า ความสำคัญของคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาจึงอยู่ที่การเป็นดัชนีวัดความสำเร็จของระบบการศึกษาและเป็นปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีโลก

7.3 แนวคิดของการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา

มีนักวิชาการ หน่วยงาน และนักวิจัยได้ให้แนวคิดของการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษาดังนี้

Nitaya (2562, หน้า 38) ได้กล่าวถึงแนวคิดของการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษาไว้ว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียนเป็นกระบวนการเชิงระบบที่เน้นการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และตีความข้อมูล เกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียนเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน

และยืนยันผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แนวคิดนี้มุ่งเน้นการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ
ทั้งในระบบ ครู และสถานศึกษา

Somchai & Pattama (2563, หน้า 114) ได้กล่าวถึง แนวคิดของ
การวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษาไว้ว่า การประเมินผลการเรียน
และการสำเร็จการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและหลักสูตร
โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความพร้อมทางด้านวิชาการ และ ทักษะชีวิต แนวคิดนี้สนับสนุนการ
ประมวลผลอย่างหลากหลาย ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเพื่อให้เกิด
การเรียนรู้ที่สมบูรณ์

Nitaya & Chan (2021, p. 79) ได้กล่าวถึง แนวคิดของการวัดผล
และประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษาไว้ว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียน
และการสำเร็จการศึกษาคควรเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นระบบ มีวัตถุประสงค์ทั้งเพื่อ
ปรับปรุงการเรียนการสอนยืนยันคุณภาพการสำเร็จการศึกษาและสร้างมาตรฐานที่ชัดเจน
ในการศึกษาและการทำงานของนักเรียน

ดังนั้น จึงสรุปแนวคิดของนักวิชาการ หน่วยงาน และนักวิจัยได้ว่า การ
วัดผลและประเมินผลการเรียนเป็นกระบวนการเชิงระบบ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความพร้อม
ทางด้านวิชาการ และทักษะชีวิต แนวคิดนี้สนับสนุนการประมวลผลอย่างหลากหลาย
โดยเก็บรวบรวมคุณลักษณะของผู้เรียนเพื่อปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและยืนยัน
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จากความหมาย ความสำคัญ และแนวคิดของการวัดผลและประเมินผล
การเรียนและการสำเร็จการศึกษาสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 9 สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา

ความหมาย	ความสำคัญ	แนวคิด	สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
การประเมิน สมรรถนะผู้เรียน และผู้สำเร็จ การศึกษาอาชีวศึกษา ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ ทางวิชาการและด้าน คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ที่เป็นค่านิยม ที่ดี ตามที่สถานศึกษา กำหนด	ความสำคัญของคุณภาพ ผู้เรียนและผู้สำเร็จ การศึกษาจึงอยู่ที่การ เป็นดัชนีวัดความสำเร็จ ของระบบการศึกษาและ เป็นปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ ในการเพิ่มขีด ความสามารถในการ แข่งขันของประเทศ ในเวทีโลก	การวัดผลและ ประเมินผลการเรียนเป็น กระบวนการเชิงระบบ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีความ พร้อมทางด้านวิชาการ และ ทักษะชีวิต แนวคิดนี้ สนับสนุนการ ประมวลผลอย่าง หลากหลาย โดยเก็บ รวบรวมคุณลักษณะของ ผู้เรียนเพื่อปรับปรุง กระบวนการเรียนการ สอนและยืนยัน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	กระบวนการเก็บรวบรวม วิเคราะห์และคุณลักษณะ ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานและ เครื่องมือหลากหลายเพื่อ ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน การนำผลประเมินไปใช้ ปรับปรุงคุณภาพการเรียน การสอน ตัดสินความสำเร็จ ของผู้เรียนและปรับปรุง คุณภาพการจัดการเรียนการ สอนให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และตอบสนองความต้องการ ของผู้เรียน	1)สถานศึกษามีการเก็บรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน และคุณลักษณะ ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ 2)สถานศึกษามีการใช้เกณฑ์ มาตรฐานและเครื่องมือ หลากหลายในการประเมินผล สัมฤทธิ์ทางการเรียน 3)สถานศึกษามีการวิเคราะห์และ นำผลการประเมินไปปรับปรุง คุณภาพการเรียนการสอน 4)ใช้ผลการประเมินเพื่อประเมิน ความสำเร็จของผู้เรียนและ ปรับปรุงคุณภาพการจัดการ เรียนการสอนให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพื่อ ความต้องการของผู้เรียน

8. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

8.1 ความหมายของคุณภาพความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา

และสถานประกอบการ

มีนักวิชาการ หน่วยงาน และนักวิจัยได้ให้ความหมายของคุณภาพความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ดังนี้

อรุณี มีสัจ (2564, หน้า 119) ได้ให้ความหมายของคุณภาพความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ หมายความว่า การนำยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ การผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา พ.ศ. 2555 – 2569 ที่สนับสนุน และให้ความสำคัญกับการจัดการอาชีวศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ โดยการยกระดับคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับสถานประกอบการ เน้นความร่วมมือในการจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและการฝึกงาน และอาจเป็นเพราะการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ถือเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งต่อการนำไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดของการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี

กุลริศา ตริโชติ (2564, หน้า 16) ได้ให้ความหมายของคุณภาพความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ หมายความว่า การเชื่อมโยงของกลุ่มคนหรือกลุ่มองค์กรที่สมัครใจที่จะแลกเปลี่ยนข่าวสารร่วมกัน หรือทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการจัดระเบียบโครงสร้างของคนในเครือข่ายด้วยความเป็นอิสระเท่าเทียมกันภายใต้พื้นฐานของความเคารพสิทธิ เชื้อถือ เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน

ธนากร อินตา (2566, หน้า 234) ได้ให้ความหมายของคุณภาพความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ หมายความว่า เป็นแนวทางการกระบวนการเรียนรู้โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับภาคการผลิตและหรือภาคบริการหลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาคทฤษฎีและการฝึกหัดหรือฝึกปฏิบัติเบื้องต้นในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันแล้วระยะหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ได้สัมผัสการปฏิบัติงานอาชีพ เครื่องมือเครื่องจักร อุปกรณ์ที่ทันสมัยและบรรยากาศการทำงานร่วมกัน ส่งเสริมการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนทำได้ คิดเป็น ทำเป็นและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นจึงสรุปความหมายของคุณภาพความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการ ได้ว่า เป็นการจัดการอาชีวศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ โดยการยกระดับคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องและเชื่อมโยงกับ สถานประกอบการ เน้นความร่วมมือในการจัด อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและการฝึกงาน โดยมีการจัดระเบียบโครงสร้างของคนใน เครือข่ายด้วยความเป็นอิสระ เท่าเทียมกันภายใต้ พื้นฐานของความเคารพสิทธิ ของกันและกัน

8.2 ความสำคัญของด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ

มีหน่วยงาน นักวิชาการ นักวิจัยได้ให้ความสำคัญของด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการไว้ดังนี้

สุพัตรา ชนะภัย (2563, หน้า 50) ได้ให้ความสำคัญของด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการไว้ว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการช่วยพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงในการทำงานสามารถเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีเข้ากับการปฏิบัติ ส่งผลให้ผู้เรียนมีทักษะและสมรรถนะที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

วิจิตตรา พันธุ์ทอง (2564, หน้า 118) ได้ให้ความสำคัญของด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการไว้ว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนเพราะช่วยให้หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมและสามารถสร้างบัณฑิตที่มีสมรรถนะพร้อมทำงาน

Chan & Lee, W. (2021, p. 85) ได้ให้ความสำคัญของด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการไว้ว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการช่วยสร้างเครือข่ายวิชาชีพ สนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้และเทคโนโลยีเพิ่มโอกาสการวิจัยร่วมและสร้างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและการฝึกงานที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง

ดังนั้น จึงสรุปความสำคัญของด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการได้ว่า ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการยกระดับคุณภาพหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนเพราะช่วยให้หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมและสามารถสร้างบัณฑิตที่มีสมรรถนะพร้อมทำงานสร้างมาตรฐานคุณภาพการศึกษาและการฝึกงานที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง

8.3 แนวคิดของคุณภาพความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา

และสถานประกอบการ

มีนักวิชาการ หน่วยงาน และนักวิจัยได้ให้แนวคิดของคุณภาพความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ดังนี้

อัจฉรา พ่วงพิทยา(2567, หน้า 207) ได้กล่าวถึงแนวคิดของ
คุณภาพความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ไว้ว่า การพัฒนาระบบ
การบริหารจัดการระบบ ทวิภาคีแบบมีส่วนร่วมพบว่า ประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 ด้าน
คือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการดำเนินการ 3) ด้านการสังเกตผล 4) ด้านการ
ประเมินผล 5) ด้านการสะท้อนผล

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (2568, หน้า 2)
ได้เสนอประเด็นนโยบายสำคัญของการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาดังนี้ 1) ขยายและ
ยกระดับความร่วมมือระบบทวิภาคีในรูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน PPP
(Public – Private Partnership) 2) ให้สถานศึกษามุ่งเน้นความร่วมมือ สร้างการรับรู้
และค่านิยมในการเรียนระบบทวิภาคี โดยใช้กลไกความร่วมมือจากคณะกรรมการร่วม
ภาครัฐ และเอกชนเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (อ.กรอ.อศ.) และภาคี
เครือข่าย

ธนากร อินตา (2566, หน้า 232) ได้กล่าวถึง แนวคิดของ
คุณภาพความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ไว้ว่า องค์ประกอบการ
บริหารเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษากับสถานประกอบการ ประกอบด้วย
1) การกำหนดสมาชิกเครือข่าย 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ร่วมกัน 3) การมีส่วนร่วม
ในการดำเนินงาน 4) การสื่อสาร ประสานงานเครือข่าย และ 5) การติดตามประเมินผล
และปรับปรุง

Smith, E., & Keating, J. (2003, p. 125) ได้กล่าวถึง แนวคิดของ
คุณภาพความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ไว้ว่า ความร่วมมือที่มี
คุณภาพขึ้นอยู่กับความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การมีความรับผิดชอบร่วม และการแลกเปลี่ยน
ทรัพยากรหรือความเชี่ยวชาญระหว่างกัน เกิดจากความเชื่อถือและความไว้วางใจ
ความรับผิดชอบร่วมกัน และการสนับสนุนทางทรัพยากรและบุคลากร

Gonczi, A. (1994, p. 68) ได้กล่าวถึง แนวคิดของคุณภาพความ
ร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ไว้ว่า การสร้างความร่วมมือที่มี

คุณภาพต้องอาศัยการพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกัน การออกแบบพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน มีการจัดการฝึกประสบการณ์อย่างมีระบบ และการประเมินผลตามสมรรถนะที่ใช้ได้จริง

ดังนั้น จึงสรุปแนวคิดของนักวิชาการ หน่วยงาน และนักวิจัยได้ว่า ความร่วมมือที่มีคุณภาพขึ้นอยู่กับความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การมีความรับผิดชอบร่วม และการแลกเปลี่ยนทรัพยากรหรือความเชี่ยวชาญระหว่างกัน มีการออกแบบพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน มีการจัดการฝึกประสบการณ์อย่างมีระบบ และการประเมินผลตามสมรรถนะที่ใช้ได้จริง

จากความหมาย ความสำคัญ และแนวคิดของด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ตาราง 10 สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

ความหมาย	ความสำคัญ	แนวคิด	สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
เป็นการจัดการ อาชีวศึกษาร่วมกับสถาน ประกอบการ โดยการ ยกระดับคุณภาพ การ จัดการเรียนการสอนให้ สอดคล้องและเชื่อมโยง กับสถานประกอบการ เน้นความร่วมมือในการ จัด อาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีและการฝึกงาน โดยมีการจัดระเบียบ โครงสร้างของคนใน เครือข่ายด้วยความเป็น อิสระ เท่าเทียมกันภายใต้ พื้นฐานของความเคารพ สิทธิของกันและกัน	ความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษากับ สถานประกอบการ การยกระดับคุณภาพ หลักสูตรและ กระบวนการเรียนการ สอนเพราะช่วยให้ หลักสูตรสอดคล้องกับ ความต้องการของ อุตสาหกรรมและ สามารถสร้างบัณฑิตที่มี สมรรถนะพร้อมทำงาน สร้างมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาและการ ฝึกงานที่สอดคล้องกับ การปฏิบัติงานจริง	ความร่วมมือที่มีคุณภาพ ขึ้นอยู่กับความไวใจซึ่งกัน และกัน การมีความ รับผิดชอบร่วม และการ แลกเปลี่ยนทรัพยากรหรือ ความเชี่ยวชาญระหว่าง กัน มีการออกแบบพัฒนา หลักสูตรร่วมกัน มีการ จัดการฝึกประสบการณ์ อย่างมีระบบ และการ ประเมินผลตามสมรรถนะ ที่ใช้ได้จริง	ความร่วมมือระหว่าง สถานศึกษากับสถาน ประกอบการมีความสำคัญ อย่างยิ่งต่อการพัฒนา คุณภาพผู้เรียนและบัณฑิต เนื่องจากช่วยให้ผู้เรียนได้รับ ประสบการณ์ และปฏิบัติ จริงเสริมสร้างทักษะและ สมรรถนะที่ตรงกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน สนับสนุนการปรับปรุง หลักสูตรให้สอดคล้องกับ อุตสาหกรรมและส่งเสริม การแลกเปลี่ยนความรู้และ เทคโนโลยีและเครือข่าย วิชาชีพระหว่างสองฝ่าย	1) สถานศึกษามีความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษากับสถาน ประกอบการ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับ ประสบการณ์และการปฏิบัติจริง 2) การร่วมมือช่วยเสริมสร้าง ทักษะและสมรรถนะของผู้เรียน ให้ตรงกับความต้องการ ตลาดแรงงาน 3) สนับสนุนการปรับปรุง หลักสูตรให้สอดคล้อง กับความต้องการของ อุตสาหกรรม 4) ส่งเสริมการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เทคโนโลยีและ เครือข่าย ระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการ

โดยมีนักวิชาการได้ให้ความหมายขององค์ประกอบของรูปแบบไว้ดังนี้

Wong W. (1993. p. 51) องค์ประกอบของรูปแบบ หมายถึง ส่วนประกอบพื้นฐานที่นำมารวมกันเพื่อสร้างโครงสร้าง หรือรูปลักษณ์ของงานหนึ่งงานใดให้เกิดความสมบูรณ์ ทั้งในด้านความสวยงาม การจัดวาง และการสื่อความหมาย โดยองค์ประกอบเหล่านี้มีหน้าที่กำหนดลักษณะภายนอก และส่งผลต่อการรับรู้หรือความเข้าใจของผู้รับสาร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2562, หน้า 189) องค์ประกอบของรูปแบบ หมายถึง สิ่งที่มีก่ประกอบด้วยจุด เส้น รูปร่าง พื้นผิว สี พื้นที่และจังหวะ ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีบทบาทเฉพาะในการสร้างอารมณ์ ความรู้สึก และความชัดเจนของงาน ไม่ว่าจะเป็นงานศิลปะ งานออกแบบหรือแม้แต่งานเขียนทางวิชาการ เช่น โครงสร้างของบทความที่ต้องมีบทนำ เนื้อหาและบทสรุป ก็ถือเป็นการจัดองค์ประกอบของรูปแบบที่ส่งผลต่อความเข้าใจของผู้อ่าน

พันธ์ศักดิ์ อาภาขจร (2559, บทคัดย่อ) องค์ประกอบของรูปแบบ หมายถึง การจัดองค์ประกอบของรูปแบบอย่างมีประสิทธิภาพสามารถช่วยเพิ่มความน่าสนใจ ความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา ตลอดจนส่งผลต่อการถ่ายทอดความหมายของผู้ผลิตไปยังผู้รับสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบหมายถึง ส่วนประกอบพื้นฐานที่นำมารวมกันเพื่อสร้างโครงสร้าง ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีบทบาทเฉพาะในการสร้างอารมณ์ ความรู้สึก และความชัดเจนของงานช่วยเพิ่มความน่าสนใจ ความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา ตลอดจนส่งผลต่อการถ่ายทอดความหมายของผู้ผลิตไปยังผู้รับสารได้ตรงตามวัตถุประสงค์

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไพเราะ ราชสมบูรณ์ และคณะ (2562, หน้า 118) ได้ศึกษาการพัฒนา ระบบบริหารจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี สอนเสริมด้วยสื่อออนไลน์วิทยาลัย อาชีวศึกษาเอกชน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาระบบบริหารจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี สอนเสริมด้วยสื่อออนไลน์ วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน 2) ตรวจสอบความเหมาะสมของระบบฯ และ 3) ประเมินการทดลองใช้ระบบการ ดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ (1) การพัฒนาระบบฯ (2) การตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้และ (3) การทดลองใช้ การประเมินการทดลอง

ใช้การประเมินระบบและการปรับปรุงระบบฯ ผลการวิจัยพบว่า 1) ระบบบริหารการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีสอนเสริมด้วยสื่อออนไลน์วิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน เมืองค้ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย นโยบายและแผนการดำเนินงาน บุคลากรที่เกี่ยวข้องของระบบ ICT เครื่องมือการจัดการเรียนการสอนและงบประมาณ (2) ด้านกระบวนการประกอบด้วยการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนระบบทวิภาคี สอนเสริมด้วยสื่อออนไลน์ และการกำหนดหน้าที่บุคคลที่เกี่ยวข้อง (3) ด้านผลผลิตประกอบด้วย ผู้เรียนสามารถผ่านเกณฑ์ตามที่ระบุในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2557 และผู้เรียนมีความพึงพอใจในการใช้ระบบฯ และ (4) ด้านข้อมูลป้อนกลับ ประกอบด้วย การนำผลการประเมินทุกด้าน ไปใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีขึ้น 2) ผลการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการระบบฯ นำไปใช้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับองค์ประกอบของทุกระบบทุกประเด็น มากกว่าร้อยละ 80 และ 3) ผลการประเมินการทดลองใช้ระบบฯ พบว่า ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 ผู้เรียนมีผลการเรียนทุกวิชาเฉลี่ย 2.00 ขึ้นไป ร้อยละ 63.57 ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการใช้ระบบฯ ทุกด้านอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด และผลการประเมินระบบตามมาตรฐานการประเมินของ Jessee 4 ด้าน ได้แก่ ด้านอรรถประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสมและด้านความถูกต้อง พบว่า มีผลการประเมินทุกด้านอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด มีประเด็นเพียงเล็กน้อยที่ควรปรับปรุง คือ ผู้วิจัยได้นำประเด็นดังกล่าวมาปรับปรุงระบบฯ ให้เหมาะสมและสมบูรณ์ต่อการจัดการเรียนการสอนเสริมด้วยสื่อออนไลน์สำหรับผู้เรียนระบบทวิภาคีรุ่นต่อไป

กนกรัตน์ พงษ์โพธิ์กุล และคณะ (2562, หน้า 214) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคีระดับปริญญาตรีของสถาบันการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในยุคอุตสาหกรรม 4.0 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคีระดับปริญญาตรี พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและพัฒนาคู่มือการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีให้สัมภาษณ์ จำนวน 7 คน และผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 301 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ ผลการวิจัยได้แสดงรูปแบบของการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี

ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1) ด้านการวางแผน ประกอบด้วย (1) ทรัพยากร
ในองค์กร (2) ระบบการตรวจติดตาม (3) ระบบการจ่ายค่าตอบแทน (4) โครงสร้างงาน
ทวิภาคี (5) การพัฒนาหลักสูตร (6) ช่องทางการสื่อสาร และ (7) เครือข่ายความร่วมมือ
ด้านที่ 2) ด้านการจัดการองค์กร ประกอบด้วย (1) ระบบการการประชุม (2) ระบบประกัน
คุณภาพการศึกษา (3) ระบบสารสนเทศขององค์กร (4) ระบบกรรมการที่รับผิดชอบ
และ (5) ระบบการพัฒนาบุคลากร ด้านที่ 3) ด้านการสั่งการ ประกอบด้วย (1) มีการ
พัฒนาสมรรถนะของผู้ที่เกี่ยวข้อง (2) มีหน่วยงานที่รับผิดชอบ และ (3) สร้างความร่วมมือ
กับสถานประกอบการ ด้านที่ 4) ด้านการประสานงาน ประกอบด้วย (1) ระบบติดตาม
ประเมินผล (2) ระบบการเตรียมความพร้อมของนักศึกษา และ (3) ระบบการประสานงาน
ภายในองค์กร และด้านที่ 5) ด้านการควบคุม ประกอบด้วย (1) การขออนุมัติหลักสูตร
และ (2) นโยบาย กฎ ระเบียบ ส่วนคู่มือการบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคี
ประกอบด้วย 5 หน่วย ประกอบด้วย 1) หน่วยการวางแผน 2) หน่วยการจัดองค์การ
3) หน่วยการสั่งการ 4) หน่วยการประสานงาน และ 5) หน่วยการควบคุมการทำงาน
โดยในเนื้อหาในแต่ละหน่วย ประกอบด้วย แนวทางการปฏิบัติ และตัวชี้วัดความสำเร็จ
ส่วนผลการประเมินคู่มือมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.92
และเหมาะสมมาก คิดเป็นร้อยละ 23.08 ผลการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การ
ปฏิบัติโดยผู้เชี่ยวชาญประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปสู่ การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.23 และเหมาะสมระดับมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 30.77 ตามลำดับ

นิพล แก้วกาหลง (2564, บทคัดย่อ) การวิจัยปัจจัยทางการ
บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ในสังกัด
อาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ หาค่าอำนาจ
พยากรณ์ ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี
และหาแนวทางส่งเสริมการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษา
สกลนคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือผู้บริหาร ครู นักศึกษาและผู้จัดการสถาน
ประกอบการที่จัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร
ปีการศึกษา 2563 จำนวน 372 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stape
Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า โดยมีค่าอำนาจจำแนกทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.30 – 0.97 และมีค่า
ความเชื่อมั่น 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ t – test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) ใช้ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์ (Pearson's product-moment correlation coefficient) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณทีละขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยทางการบริหารของทางวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยทางการบริหารของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง อายุ ประเภทสถานศึกษา และระดับการเปิดการเรียนการสอน พบว่าไม่แตกต่างกัน 3) ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร อยู่ในระดับมาก 4) ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร โดยรวมจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และประเภทสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนจำแนกตามอายุและระดับการเปิดการเรียนการสอน โดยไม่แตกต่างกัน 5) ปัจจัยทางการบริหารกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.18$) 6) ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของวิทยาลัยในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร มีตัวแปร 4 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านสถานประกอบการและความร่วมมือด้านการวัดและประเมินผลด้านบุคลากร และด้านประชาสัมพันธ์ 7) แนวทางส่งเสริมการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษาสกลนคร ประกอบด้วย (1) ด้านการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ประชาสัมพันธ์การเข้าศึกษาในอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีทั้งในรูปแบบเอกสาร วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ สื่อออนไลน์ (2) ด้านสถานประกอบการและความร่วมมือ ได้แก่ หามาตรการว่าด้วยการควบคุมคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (3) ด้านบุคลากร ได้แก่ ควรจัดอบรมบุคลากรที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษาและสถานประกอบการให้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเอง และ (4) ด้านการวัดและประเมินผล ได้แก่ สถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกันจัดสอบเพื่อการจบหลักสูตร สถานศึกษาร่วมกันจัดสอบของนักเรียนมีการประเมินผลตรงตามศักยภาพของนักเรียน มีความยุติธรรมในการประเมินผลการเรียนรู้

Edmonds (1979, อ้างถึงใน นิรุต บุตรแสนลี, 2561, หน้า 118 – 119) ศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนขึ้นอยู่กับลักษณะของโรงเรียน (Character of the school) มากกว่าลักษณะหรือคุณลักษณะทางครอบครัวของนักเรียน และพบว่า คุณลักษณะของโรงเรียนควรมี 1) มีผู้นำ การบริหารที่เข้มแข็ง มุ่งมั่น เพื่อคุณภาพการเรียนการสอน 2) มีบรรยากาศ ความคาดหวังของระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับสูง 3) มีบรรยากาศที่เรียบง่ายและปลอดภัย 4) มีการให้ความสำคัญกับการเรียนการสอน อย่างเข้มแข็ง 5) มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

Duke (1987, อ้างถึงใน นิรุต บุตรแสนลี, 2561, หน้า 118 – 119) การศึกษาการบริหารให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ พบว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพจะต้องมี ลักษณะ 7 ประการ คือ 1) การนิเทศและพัฒนาครูตามศักยภาพของแต่ละคน 2) การประเมินผลครูตามแนวนโยบาย 3) การจัดการเรียนการสอนและการสนับสนุนให้มีบรรยากาศของความเป็นเลิศ 4) การจัดทรัพยากรตามลำดับความสำคัญตามนโยบาย และความจำเป็น 5) การควบคุมคุณภาพการประเมินอย่างต่อเนื่อง 6) การประสานงานในระบบแมทริก 7) การแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วม

Hightt (1989, อ้างถึงใน นิรุต บุตรแสนลี, 2561, หน้า 118 – 119) ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพของโรงเรียนและพบว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนในทัศนะของผู้ปกครอง ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษาธิการจังหวัด นั้นประกอบด้วย ปัจจัยหลักสองประการ คือ ปัจจัยภายในโรงเรียนและปัจจัยภายนอกโรงเรียน ได้แก่ 1) ผู้บริหารโรงเรียน 2) ความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรในโรงเรียน 3) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 4) การบริหารจัดการเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและงบประมาณ 5) การเน้นที่เป้าหมายของโรงเรียน 6 การสนับสนุนของผู้ปกครอง และ 7) การให้ความสำคัญกับโปรแกรมทางวิชาการ

Fossum (1999, p. 23 อ้างถึงใน นิพนธ์ แก้วกาหลง, 2564, หน้า 95) ได้ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อพัฒนารูปแบบนโยบาย: กรณีศึกษาการฝึกปฏิบัติงานของคนหนุ่มสาว ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ในประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มีการผสมผสานกันระหว่างพื้นฐานของงาน และพื้นฐานของโรงเรียนเข้าไว้ด้วยกันในโปรแกรม ซึ่งได้รับความสนใจจากนักการศึกษาของสหรัฐอเมริกา และนำมาใช้ในสหรัฐอเมริกา เช่นใน มินนิโซตา (Minnesota) โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบของการฝึกปฏิบัติงานของคนหนุ่มสาว

ในปี ค.ศ. 1994 อย่างไรก็ตาม โครงการจากโรงเรียนไปสู่บ้านตามแนวคิดของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีนั้น เมื่อนำมาใช้ในสหรัฐอเมริกาแล้วยังคงมีปัญหาเรื่องเงินงบประมาณอยู่บ้าง การฝึกปฏิบัติงานของคนหนุ่มสาวในมินนิโซตา (Minnesota) มี 3 โปรแกรม คือ โปรแกรมการฝึกงานในโรงงานอุตสาหกรรมหนัก โปรแกรมการฝึกงานในท้องถิ่นย่อยในเมืองและโปรแกรมการฝึกงานด้านสุขภาพอนามัย และโดยสรุปการฝึกปฏิบัติงานของคนหนุ่มสาวมี 3 ประเด็น คือ เพื่อเป็นการพัฒนาคน ทักษะ และวิชาชีพ เพื่อเป็นการพัฒนาชุมชน สังคม และมลรัฐ และเพื่อเป็นการสร้างให้เกิดความร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือระหว่าง ภาครัฐ และเอกชนในการศึกษาระบบทวิภาคีของมลรัฐมินนิโซตา (Minnesota)

Try, Cristina, Barcelona และคณะ (2014, บทคัดย่อ) ได้วิจัยเกี่ยวกับ แบบจำลองทางเศรษฐมิติเกี่ยวกับการค้าทวิภาคีในด้านการศึกษาโดยใช้แบบจำลองแรงโน้มถ่วงเสริมโดยมีวัตถุประสงค์: การค้าด้านการศึกษากลายเป็นหนึ่งในการค้าที่สำคัญที่สุดสำหรับหลายประเทศ อย่างไรก็ตาม การศึกษาเกี่ยวกับการค้ายังมีน้อย เนื่องจากมุมมองทั่วไปที่ว่าการค้าขายไม่ได้ วัตถุประสงค์ของบทความนี้คือเพื่อตรวจสอบการค้าในด้านการศึกษาในเชิงเศรษฐมิติโดยใช้จุดเชื่อมโยงของทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศและแบบจำลองแรงโน้มถ่วง ซึ่งเป็นหนึ่งในแบบจำลองที่ใช้กันอย่างแพร่หลายมากที่สุดในการค้าสินค้าระหว่างประเทศซึ่งได้รับการตรวจสอบเพียงเล็กน้อยในการศึกษาเกี่ยวกับการค้าในด้านการศึกษา การออกแบบ / ระเบียบวิธี / แนวทาง: การวิเคราะห์ข้อมูลแบบแบ่งออกเป็น 21 ประเทศ ผู้ส่งออกและ 50 ประเทศผู้นำเข้าครอบคลุมข้อสังเกต 1,050 รายการโดยใช้ฐานข้อมูลใหม่ของ UNESCO ปัจจัยกำหนดหลายประการของการค้าระหว่างประเทศ รวมถึงความ มั่งคั่งของผู้ส่งออกและผู้นำเข้า ความสามารถในการส่งออกและผู้นำเข้าภายในประเทศ ต้นทุนการขนส่ง ศาสนาที่เหมือนกัน ภาษาทั่วไป และการจำกัดการค้าของผู้นำเข้าได้รับการทดสอบเชิงประจักษ์เกี่ยวกับกระแสการค้าทวิภาคีในด้านการศึกษา แบบจำลองเศรษฐมิติได้รับการจัดทำขึ้นเพื่อทดสอบปัจจัยกำหนดการค้าในการศึกษาโดยใช้แบบจำลอง แรงโน้มถ่วงเสริม ข้อค้นพบ: แบบจำลองแรงโน้มถ่วงเสริมที่ใช้ในการศึกษานี้อธิบายด้วยนัยสำคัญสูงเกี่ยวกับปัจจัยกำหนดการค้าในด้านการศึกษา รวมถึงความมั่งคั่งของผู้ส่งออกและผู้นำเข้า กำลังการผลิตภายในประเทศของผู้ส่งออกและผู้นำเข้า ต้นทุนการขนส่ง ศาสนาที่เหมือนกัน ภาษาที่ใช้ร่วมกัน และข้อจำกัดทางการค้าของผู้นำเข้า ข้อจำกัดผลกระทบจากการวิจัย:

การมองการศึกษาแบบมหภาคเป็นการค้าอาจทำให้เรามองแบบสายตาสั้นเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญในการพิจารณาว่านักเรียนหรือผู้ปกครองของนักเรียนและสถาบันใดเกี่ยวข้องกับอะไร อย่างไรก็ตาม ความเชื่อมโยงของทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศและแบบจำลองแรงโน้มถ่วงที่ใช้ในการศึกษานี้ซึ่งส่วนใหญ่และแต่ดั้งเดิมใช้กับการค้าสินค้าและบริการ แต่ไม่ค่อยได้ใช้ในการค้าในด้านการศึกษา พบว่ามีความสำคัญและมีความเกี่ยวข้องอย่างมากกับการค้าในด้านการศึกษา การศึกษาในอนาคตเกี่ยวกับการวิเคราะห์ระดับมหภาคที่เกี่ยวข้องกับการค้าในด้านการศึกษาอาจรวมถึงปัจจัยกำหนดอื่น ๆ ของการค้าในด้านการศึกษาหรือการค้าสินค้า / บริการ เพื่อทดสอบความเกี่ยวข้องและความสำคัญในด้านการศึกษานี้ ความหมายเชิงปฏิบัติ: บทความนี้มุ่งหวังที่จะสนับสนุนวรรณกรรมที่มีอยู่เกี่ยวกับการค้าบริการและการค้าในด้านการศึกษา โดยการยืมสมมติฐานเดียวกันบางประการเกี่ยวกับโครงสร้างตลาดที่มักสร้างขึ้นเพื่อการค้าและการค้าระหว่างประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นว่าทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศสามารถช่วยอธิบายรูปแบบการค้าได้ ในด้านการศึกษา แบบจำลองทางเศรษฐมิติช่วยให้รัฐบาลสามารถออกแบบนโยบายที่สามารถอำนวยความสะดวก กำหนดทิศทาง และส่งเสริมการพัฒนาและการเติบโตของการศึกษาในฐานะการค้า นอกจากนี้ยังสามารถช่วยให้สถาบันต่าง ๆ ปรับและเลือกวิธีการจัดโครงสร้างนโยบายและกำหนดกลยุทธ์การตลาดที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยกำหนดเป้าหมายไปยังกลุ่มประเทศต่าง ๆ ผลกระทบทางสังคม: เนื่องจากส่วนแบ่งของบริการด้านการศึกษาในการค้าโลกเพิ่มมากขึ้น การสร้างแบบจำลองการค้าในบริการด้านการศึกษาก็มีความสำคัญมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การแนะนำแบบจำลองแรงโน้มถ่วงเสริมของฉันทน์เกี่ยวกับการค้าในด้านการศึกษาทำให้เกิดช่องทางใหม่และน่าสนใจสำหรับการวิจัยระดับมหภาคเพิ่มเติมเกี่ยวกับการค้าในด้านการศึกษาระหว่างแพลตฟอร์มระหว่างประเทศ ความคิดริเริ่ม / คุณค่า: ฉันทน์ยืมสมมติฐานเดียวกันกับโครงสร้างตลาดที่มักสร้างขึ้นสำหรับบริการ เพื่อแสดงให้เห็นว่าทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศสามารถช่วยอธิบายรูปแบบการค้าในด้านการศึกษาได้ บทความนี้เสนอแบบจำลองเศรษฐมิติที่มีประสิทธิภาพโดยใช้สมการแรงโน้มถ่วงเพื่อช่วยให้รัฐบาลและสถาบันต่าง ๆ ประเมินความสำคัญของปัจจัยกำหนดต่าง ๆ ของการค้าในด้านการศึกษา

Robin Child และคณะ (2015, บทคัดย่อ) ได้ศึกษางานวิจัยร่วมสมัยเกี่ยวกับความช่วยเหลือทวิภาคีมีรากฐานมาจากปัญญาปารีสว่าด้วยประสิทธิผล

ของความช่วยเหลือ พ.ศ. 2548 โดยเน้นย้ำถึงความเป็นหุ้นส่วน การประสานงาน และการจัดสรรความช่วยเหลือตามความต้องการของผู้รับ แม้ว่าความช่วยเหลือด้านการศึกษาจะเป็นหัวข้อหลักในวรรณกรรมเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ แต่การศึกษาอย่างเป็นระบบเกี่ยวกับกระแสความช่วยเหลือในภาคการศึกษายังหาได้ยากมาก หลังจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับปัจจัยกำหนดความช่วยเหลือระดับทวิภาคี และทฤษฎีที่กว้างขึ้นเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์และการพัฒนา เราถือว่าความช่วยเหลือระดับทวิภาคีในด้านการศึกษาคือเครือข่ายที่เชื่อมโยงประเทศผู้บริจาคและผู้รับเข้าด้วยกันผ่านกระแสความช่วยเหลือ เราคิดว่าโครงสร้างของเครือข่ายนี้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรในช่วงสิบปี และพบว่าการรวมศูนย์ในเครือข่ายความช่วยเหลือลดลง ผู้รับความช่วยเหลือเชื่อมโยงกับผู้บริจาคที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะลดการพึ่งพาและลดอิทธิพลของผู้บริจาค อย่างไรก็ตาม เราพบว่าการมีอยู่และความแข็งแกร่งของความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับผลประโยชน์ของผู้บริจาค โดยเฉพาะความสัมพันธ์ในอดีตอาณานิคม และการพัฒนาตลาดส่งออก ดังนั้น แม้ว่าจะมีการสนับสนุนเชิงประจักษ์เกี่ยวกับโครงสร้างความช่วยเหลือที่เท่าเทียมมากขึ้น แต่ก็มีหลักฐานว่าความสัมพันธ์ในการช่วยเหลือสะท้อนถึงผลประโยชน์ของผู้บริจาคเป็นหลัก

Sheu jia fan และคณะ (2022, บทคัดย่อ) ได้วิจัยแบบจำลองการสร้างความเป็นสากลของการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศกำลังพัฒนา – มุมมองของความร่วมมือการวิจัยระหว่างประเทศในกลุ่มประเทศ BRICS พบว่า การศึกษาค้นคว้าวิจัยความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างประเทศในมหาวิทยาลัยชั้นนำของกลุ่ม BRICS และประสิทธิภาพการดำเนินงานในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา โดยอิงจากเอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับนโยบายการศึกษาระหว่างประเทศในกลุ่มประเทศ BRICS และการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก เราคัดเลือกมหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำในแต่ละประเทศ BRICS เราใช้ฐานข้อมูล Scopes และช่วงเวลาการวิจัยของเราครอบคลุมตั้งแต่ปี 2012 – 2021 ซึ่งทำให้เราสามารถระบุจุดสำคัญในความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างประเทศในแง่ของขนาดการวิจัย ปริมาณ ผลกระทบ เครือข่ายความร่วมมือ และสาขาวิชาต่าง ๆ เราพบว่าประเทศ BRICS ทั้งหมดได้เพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศและการผลิตสิ่งพิมพ์ความร่วมมือระหว่างประเทศในระดับการเติบโตที่แตกต่างกัน คุณภาพการวิจัยและผลกระทบ

ของความร่วมมือระหว่างประเทศในสิ่งพิมพ์ทางวิทยาศาสตร์ในจีนและอินเดียได้รับการปรับปรุงและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วประเทศอื่น ๆ ทั้งสามประเทศกำลังปรับปรุงผลกระทบด้านการวิจัยของตน แต่คุณภาพการวิจัยของพวกเขาจะจำกัดหรือลดลงทั่วโลก ในขณะเดียวกัน ปัจจัยทางภูมิรัฐศาสตร์ ข้อได้เปรียบในสาขาวิชา และการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำเป็นต้องมีอิทธิพลต่อเส้นทางความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างประเทศในประเทศกำลังพัฒนา ขณะที่ประเทศ BRICS บูรณาการเข้ากับการศึกษา ระดับสูงระดับโลก พวกเขาก็เริ่มสร้างเส้นทางพัฒนาทางวิชาการและวิทยาศาสตร์ที่โดดเด่นของตนเองด้วยการมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในวาทกรรมทางวิชาการระหว่างประเทศ

สรุปได้ว่า การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่าง สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐที่มีการประชุมวางแผนการดำเนินการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีการประชาสัมพันธ์ การคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา การจัดทำแผนการฝึกอาชีพระหว่างสถานศึกษาสถานประกอบการ และการพัฒนาบุคลากรร่วมกันในการจัดการเรียนการสอน

การวิจัยและพัฒนา

1. ความหมายของการวิจัยและพัฒนา

กมลมาลย์ วิรัตน์เศรษฐสิน (2561) ได้ให้ความหมายการวิจัยและพัฒนา การวิจัยและพัฒนามุ่งเน้นการกำหนดข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยดำเนินการผ่านกระบวนการที่ชัดเจนและต่อเนื่อง ครอบคลุมสามขั้นตอน ได้แก่ การสังเคราะห์ต้นแบบร่าง การพัฒนาต้นแบบ และการทดสอบต้นแบบ ซึ่งต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดเพื่อปรับปรุงนวัตกรรมทางการศึกษา

ชั้นทอง วัฒนะประดิษฐ์ (2565) ได้ให้ความหมายว่า การวิจัยและพัฒนาเป็นการวิจัยที่มุ่งพัฒนาทางเลือกหรือวิธีการใหม่ ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพงานหรือคุณภาพชีวิต และผลที่ได้จากการวิจัยและพัฒนาคือนวัตกรรม

สรุปได้ว่า การวิจัยและพัฒนาเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้และสร้างนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อตอบคำถามหรือแก้ปัญหา มุ่งเน้นการพัฒนาทางเลือกหรือวิธีการใหม่ ๆ ที่ช่วยยกระดับคุณภาพงาน

คุณภาพชีวิต หรือคุณภาพทางการศึกษา โดยครอบคลุมตั้งแต่การค้นพบ พัฒนา และยืนยันข้อค้นพบ ไปจนถึงการทดลองและเผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ในวงกว้าง

2. ประโยชน์ของการวิจัยและพัฒนา

นารีลักษณ์ ศิริวรรณ (2566, หน้า 11) การวิจัยและพัฒนา (R & D) มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนความก้าวหน้าทางวิชาการและสังคม โดยเฉพาะในช่วงปี 2560 เป็นต้นมา มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในหลากหลายด้าน ดังนี้

1. การพัฒนานวัตกรรมการศึกษา การวิจัยและพัฒนาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะในสาขาการศึกษาพยาบาล ซึ่งต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและยุคสมัย การนำผลการวิจัยมาปรับใช้ช่วยพัฒนาทักษะของผู้เรียนให้เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21
2. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในภาคสาธารณะ การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในภาคสาธารณะ เช่น การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การส่งเสริมประชาธิปไตยภาคประชาชน และการส่งเสริมวิถีชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการนำองค์ความรู้จากการวิจัยไปใช้เพื่อพัฒนา แก้ไข หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ให้กับประชาชน
3. การพัฒนาระบบบริหารจัดการผลงานวิจัย การพัฒนาระบบบริหารจัดการผลงานวิจัย เช่น การจัดเก็บข้อมูลผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ ช่วยให้การสรุปรายงานผลมีความรวดเร็วและแม่นยำ ลดข้อผิดพลาด และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ
4. การใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยในภาคอุตสาหกรรม ผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ในภาคอุตสาหกรรม เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากแป้งกล้วย การบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานของกล้วยหอม และการพัฒนาอาหารเสริมจากปลาดุกกูด ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์
5. การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย เช่น การให้ทุนสนับสนุนการวิจัย การสร้างกลไกที่สนับสนุนการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ และการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยในภาคต่าง ๆ ช่วยให้ผลงานวิจัยเกิดประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ

พระมหาเสรีชน นริสสุโร (2563) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ของการวิจัยและพัฒนา ว่าเป็นการนำไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในโครงการ / โครงการวิจัย และรายงานการวิจัยอย่างถูกต้อง สามารถนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยมีหลักฐานปรากฏอย่างชัดเจนถึงการนำไปใช้จนก่อให้เกิดประโยชน์ได้จริงตามวัตถุประสงค์ และได้การรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการนำไปใช้ประโยชน์ของงานสร้างสรรค์จะต้องปรากฏชัดชัดตามทีระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของโครงการสร้างสรรค์ ซึ่งได้นำเสนอรายงานขั้นตอนการสร้างสรรค์ ผ่านการวิเคราะห์และสรุปผลตามผลงานอย่างเป็นระบบ สามารถนำผลงานและรายงานการดำเนินงานไปใช้ประโยชน์ได้จริงตามวัตถุประสงค์ และได้นำเสนอผลการนำไปใช้จากผู้เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันการศึกษา หน่วยงาน องค์กร ชุมชนและท้องถิ่น เป็นต้น

คณิศร ต้นสินนท และคณะ (2565) ได้กล่าวถึง ประโยชน์ว่าการวิจัยและพัฒนาเป็นลักษณะหนึ่งของการวิจัยที่ใช้กระบวนการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ มุ่งพัฒนาทางเลือกหรือวิธีการใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและในการสร้างนวัตกรรม และประดิษฐ์กรรม ที่ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าของโลกจากอดีตจนถึงปัจจุบันล้วนมีรากฐานมาจากการวิจัยและพัฒนาเกือบทั้งสิ้น นักวิทยาศาสตร์ นักประดิษฐ์หรือนักวิจัยทางการศึกษา ต่างใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา โดยการสังเกตสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่เพื่อออกแบบนวัตกรรมหรือประดิษฐ์กรรม ทำการทดลอง ทดสอบและปรับปรุง แก้ไขจนเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพแล้วจึงทำการเผยแพร่และขยายผลแนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนา สามารถสร้างความก้าวหน้าทางความคิดและการคิดค้นประดิษฐ์กรรมใหม่ ๆ ให้กับศาสตร์ทางด้านวิทยาศาสตร์ อุตสาหกรรม แพทยศาสตร์ มนุษยศาสตร์ ศิลปะศาสตร์ การศึกษา และยังมีบทบาทสำคัญต่อการแข่งขันและพัฒนาเทคโนโลยี ทำให้เกิดการพัฒนาความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศยุคใหม่

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการวิจัยและพัฒนาเป็นกระบวนการที่มุ่งสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปใช้เพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาบุคลากร และองค์กร โดยการวิจัยและพัฒนาที่มีเป้าหมายในการสร้างผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ และสามารถช่วยพัฒนาเทคโนโลยีหรือวิธีการใหม่ ๆ ที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาหรือการสร้างความสำเร็จในหลาย ๆ ด้าน ผลงานที่ได้จากการวิจัยจะช่วยเสริมสร้างความสามารถของบุคลากรและองค์กรให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยมีส่วนช่วย

ส่งเสริมชื่อเสียงและรายได้แก่นักวิจัย ผ่านการใช้ความรู้และภูมิปัญญาของตนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าในด้านสังคมและตลาด นอกจากนี้ การวิจัยและพัฒนาอย่างมีระบบยังสามารถสร้างนวัตกรรมและประดิษฐ์กรรมที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาเทคโนโลยีและการเติบโตของเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน

3. กระบวนการวิจัยและพัฒนา

กระบวนการวิจัยและพัฒนา มีขั้นตอน ดังนี้

1. การสำรวจ สังเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ เป็นการดำเนินการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) หรือการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อหาคำตอบเกี่ยวกับสภาพปัญหาความต้องการ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ รวมทั้งลักษณะที่เหมาะสมของผลิตภัณฑ์ที่ต้องการให้พัฒนา ผลการดำเนินการในขั้นตอนนี้จะทำให้ผู้วิจัยสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้สอดคล้องเหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่จะใช้ ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้น

2. การออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ เป็นการดำเนินการโดยการนำความรู้และผลการวิจัยที่ได้จากขั้น ตอนที่ 1 มาพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะเริ่มจากการวางแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยการกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การกำหนดวิธีที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ และทรัพยากรที่ต้องการเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทั้งในด้านกำลังคน งบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ และระยะเวลา หลังจากนั้นจึงดำเนินการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มี ลักษณะหรือรูปแบบตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ส่วนผลิตภัณฑ์ที่จะพัฒนามีลักษณะอย่างไร หรือส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์มีอะไรบ้างจะขึ้นอยู่กับชนิดของผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ในขั้นตอนของการ พัฒนาผลิตภัณฑ์นี้จะต้องใช้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในการสร้างผลิตภัณฑ์แต่ละชนิด

3. การทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ เมื่อสร้างผลิตภัณฑ์เสร็จแล้วจะต้องนำไปตรวจสอบความเหมาะสม และประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ ถ้าหากผลการตรวจสอบความเหมาะสมและประสิทธิภาพยังไม่เป็นที่พึงพอใจ หรือมีบางส่วนที่ไม่สมบูรณ์จะต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขจนกระทั่งผลิตภัณฑ์มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด สำหรับการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์จะดำเนินการ ดังนี้

3.1 การทดลองกับกลุ่มเป้าหมายขนาดเล็ก เป็นการทดลองเบื้องต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวม ผลประเมินเชิงคุณภาพเบื้องต้นของผลิตภัณฑ์ มักนิยม

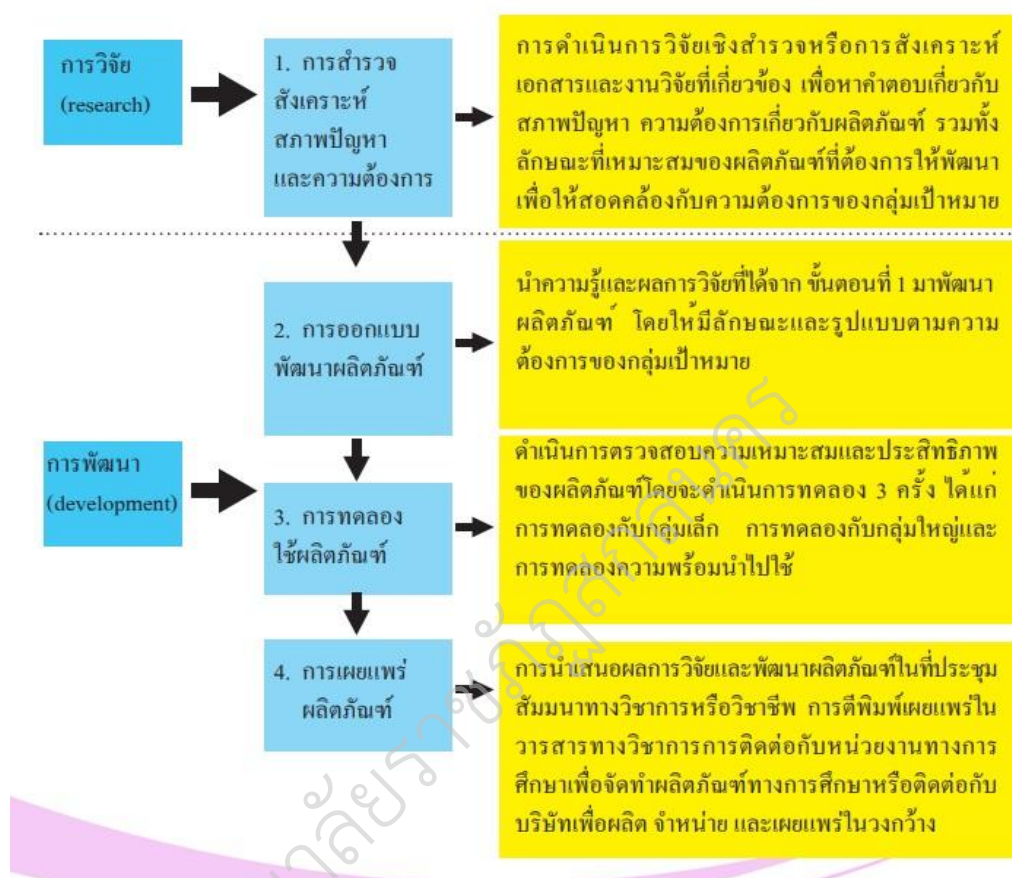
ทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ในโรงเรียน 1 – 3 โรง เด็กนักเรียน 6 – 12 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยสังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงรูปแบบของ ผลิตภัณฑ์

3.2 การทดลองกับกลุ่มเป้าหมายขนาดใหญ่ เป็นการนำผลิตภัณฑ์ไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมายที่มี ขนาดใหญ่ หรือเรียกว่ากลุ่มนำร่อง (Pilot group) ซึ่งได้แก่ การนำไปใช้ในโรงเรียน 5 – 15 โรง มีจำนวนนักเรียน 30 – 100 คน โดยมีการทดสอบก่อน และหลังการใช้ผลิตภัณฑ์ นำผลที่ประเมินเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์หรือ กลุ่มควบคุม ที่เหมาะสม วัตถุประสงค์หลักของการทดลองใช้ผลิตภัณฑ์ในกลุ่มขนาดใหญ่ เพื่อต้องการที่จะบ่งชี้ว่า ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหรือไม่ ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ในการดำเนินการของขั้นตอนนี้จะใช้การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental design) แล้วนำผลการวิจัยมาแก้ไขปรับปรุงผลิตภัณฑ์

3.3 การทดลองความพร้อมนำไปใช้ หลังจากปรับปรุงรูปแบบ ผลิตภัณฑ์จนมีความมั่นใจในด้าน คุณภาพ ผู้วิจัยจึงนำรูปแบบไปทดลองใช้ เพื่อตรวจสอบความพร้อมสู่การปฏิบัติ โดยนำไปใช้ในโรงเรียน 10 – 30 โรง นักเรียน 40 – 200 คน รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และสังเกต เพื่อตรวจสอบว่าผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา ที่พัฒนาขึ้นมีความพร้อมที่จะนำไปใช้ในโรงเรียนได้หรือไม่เพียงใด แล้วนำสารสนเทศที่ได้จากขั้นตอนนี้ มาแก้ไขปรับปรุงผลิตภัณฑ์ เช่น คู่มือในการใช้ผลิตภัณฑ์มีความชัดเจนหรือไม่ เป็นต้น การดำเนินการในขั้นตอนนี้เป็น การประเมินผลการใช้ผลิตภัณฑ์ในภาพรวมทั้งหมด ซึ่งจะประเมินทั้งตัวผลิตภัณฑ์ กระบวนการใช้ผลิตภัณฑ์ ผลที่ได้รับจากการใช้ ผลิตภัณฑ์ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เป็นต้น ผลที่ได้จากการประเมินจะนำไปสู่การตัดสินใจปรับปรุงผลิตภัณฑ์นั้น ๆ หากพิจารณาแล้วพบว่าไม่คุ้มค่าหรือเสี่ยงอันตราย ก็จะยุติการใช้ผลิตภัณฑ์นั้น แต่ถ้าหากผลการประเมินพบว่าผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ได้เป็นอย่างดี ก็จะนำไปสู่การดำเนินการขั้นตอนต่อไปคือการจดลิขสิทธิ์ การเผยแพร่ และการประชาสัมพันธ์ในวงกว้าง

4. การเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ เป็นการนำผลการวิจัยและผลิตภัณฑ์ไปเผยแพร่ เช่น การนำเสนอในที่ประชุมสัมมนาทางวิชาการหรือวิชาชีพ การตีพิมพ์เผยแพร่ ในวารสารทางวิชาการ การติดต่อกับหน่วยงาน ทางการศึกษาเพื่อจัดทำผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาเผยแพร่ไปในโรงเรียนต่าง ๆ หรือติดต่อกับบริษัทเพื่อผลิต จำหน่าย และเผยแพร่ในวงกว้างต่อไป

ขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนาสามารถสรุปเป็นภาพประกอบได้ ดังนี้

ภาพประกอบ 9 กระบวนการวิจัยและพัฒนา

(ที่มา: <https://ph01.tci-thaijo.org/>)

ลักษณะของการวิจัยและพัฒนา

การวิจัยและพัฒนา มีลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. เป็นการนำความรู้หรือความเข้าใจใหม่ที่สร้างขึ้นมาพัฒนาเป็นตัวแบบใช้งาน เป็นการทำวิจัยเพื่อ แสวงหาหรือสร้างสรรค์ภูมิปัญญาใหม่ แล้วทำการพัฒนาด้วยการคิดค้น ต่อยอดความรู้ความเข้าใจดังกล่าวให้อยู่ในรูปแบบการพัฒนาที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในวงกว้างได้ เช่น ผลผลิตกระบวนการหรือการบริการใหม่ ๆ ที่ตอบสนองความต้องการจำเป็นของผู้ใช้และสังคม
2. เป็นการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เนื่องจากจุดแข็งของการวิจัยและพัฒนา มี 3 กระบวนการหลัก ได้แก่ การวิจัย การพัฒนา และการเผยแพร่ ดังนั้น การศึกษาค้นคว้าเพื่อให้ได้ความรู้หรือความเข้าใจในแง่มุมใหม่สำหรับนำไปพัฒนา

ผลิตภัณฑ์ และถ่ายทอดไปสู่ผู้ใช้ในวงกว้าง จึงต้องกระทำอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ที่กล่าวว่า “อย่างเป็นระบบ” เป็นการดำเนินงานที่เป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการวิจัยและพัฒนา ส่วนที่กล่าวว่า “อย่างต่อเนื่อง” เป็นกระบวนการดำเนินงานที่จะต้องกระทำติดต่อกันโดยใช้ ระยะเวลาในการทำกิจกรรมการวิจัยและพัฒนา และเผยแพร่ผลผลิตไปสู่ผู้ใช้อย่างกว้างขวางและเป็นรูปธรรม ค่อนข้างยาวนานมาก

3. มีการดำเนินงานวิจัยอย่างเป็นวัฏจักรด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้ การทำการวิจัยและพัฒนาทุกขั้นตอน จะต้องกระทำอย่างพิถีพิถันภายใต้การกำกับติดตาม และตรวจสอบซ้ำหลายครั้งเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าผลผลิต ขั้นสุดท้าย (End of product) ของกระบวนการวิจัยและพัฒนาที่อยู่ในรูปของผลิตภัณฑ์มีความถูกต้องและเชื่อถือได้ตรงตามระดับมาตรฐานก่อนการเผยแพร่ไปสู่ผู้ใช้หรือสังคม

4. มักใช้วิธีการผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพในการวิจัย การวิจัยและพัฒนาโดยทั่วไป นักวิจัยมักใช้การผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามฐานคติที่อยู่ภายใต้กระบวนการทัศน์ แบบปฏิบัตินิยม / ประโยชน์นิยมเป็นหลัก เช่น ผสมผสานวิธีการเชิงปริมาณ ได้แก่ การวิจัยเชิงสำรวจ ในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล ที่จำเป็นต่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ และการวิจัยเชิงทดลองในขั้นตอนทดสอบ คุณภาพของผลิตภัณฑ์และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การศึกษาเฉพาะกรณีในขั้นตอนการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ สู่กลุ่มผู้ใช้หรือชุมชนใดชุมชนหนึ่ง

5. มุ่งเน้นการตอบสนองต่อผู้ต้องการใช้ผลการวิจัยและพัฒนา จุดเน้นสำคัญของการวิจัยและพัฒนา คือการดำเนินการวิจัยที่จะต้องตอบสนองความต้องการของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลผู้ประสงค์จะนำผลิตภัณฑ์ ที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่ไปใช้งาน และ/หรือประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหาที่มีอยู่ในหน่วยงาน องค์กรหรือ ชุมชน ดังนั้น ในการออกแบบการวิจัยและพัฒนา นักวิจัยมักกำหนดให้ผู้ที่คาดว่าจะนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายของการวิจัยและพัฒนา ตั้งคำถามหรือโจทย์การวิจัย รวมทั้งการสนับสนุนงบประมาณ เป็นต้น ทั้งนี้นอกจากจะเป็นการสร้างความรู้สึกเป็นหุ้นส่วนในการทำวิจัยและพัฒนาาร่วมกับนักวิจัยแล้ว ยังจะส่งผลดีต่อการยอมรับ และการนำผลิตภัณฑ์ไปใช้อีกด้วย

6. ผลของการวิจัยและพัฒนาที่มีคุณค่าและมูลค่าสูงสามารถจดทะเบียน เป็นสิทธิบัตรได้ ผลของการวิจัยและพัฒนาโดยเฉพาะที่อยู่ในรูปผลิตภัณฑ์ที่เป็น ภูมิปัญญาที่เกิดจากการสร้างสรรค์และการลงทุนลงแรงของนักวิจัย อาจจะมีคุณค่า

(Value) และมูลค่า (Worth) เชิงพาณิชย์หรือเป็นประโยชน์ในแง่การทำ กำไรสูง นักวิจัยสามารถจดทะเบียนเพื่อคุ้มครองสิทธิให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์และพระราชบัญญัติ ลิขสิทธิ์ทั้งในประเทศและนานาชาติได้

ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัยและพัฒนา

1. ข้อดีของการวิจัยและพัฒนา

1.1 ทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ซึ่งนำไปใช้ในการพัฒนาบุคลากรหรือองค์การ การวิจัยและพัฒนา มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์นี้เป็นเสมือนเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและ พัฒนาองค์การให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งการพัฒนา ดังกล่าวสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรและองค์การ

1.2 ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีความหมายและตรงกับความต้องการของผู้ใช้ เนื่องจากกระบวนการวิจัยและพัฒนาเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมาช่วยกันพัฒนาไป ประโยชน์เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์การวิจัย และสนับสนุนการวิจัย ดังนั้น จึงมีแนวโน้มที่เป็นไปได้สูงที่จะทำให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่มีความหมาย เชื่อมโยงกับ สภาพวิถีการดำเนินชีวิตและการทำงานอย่างสอดคล้องกลมกลืน รวมทั้งตอบสนองความต้องการ จำเป็นในการใช้งานของผู้ใช้อย่างแท้จริง

1.3 มีส่วนส่งเสริมชื่อเสียงและรายได้แก่นักวิจัยผู้สร้างสรรค์งานวิจัย ในการทำวิจัยและพัฒนา ถ้าผู้วิจัยใช้ความรู้และภูมิปัญญาของตนในการสร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าทางสังคมและมีมูลค่าทางการตลาดก็จะมีส่วนส่งเสริมให้ผู้วิจัย มีชื่อเสียงและรายได้จากการเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์หรือสิทธิบัตรในผลิตภัณฑ์ที่ได้พัฒนาขึ้น

2. ข้อจำกัดของการวิจัยและพัฒนา การวิจัยและพัฒนาจะใช้ระยะเวลา พลังสติปัญญาและจิตใจ รวมทั้งค่าใช้จ่ายจำนวนมาก การวิจัย ประเพณีส่วนมากมัก ต้องการระยะเวลาในการทำวิจัย รวมทั้งบุคลากรทางการวิจัยที่มีสติปัญญาดีเยี่ยม มีจิตใจ ที่มุ่งมั่นและทุ่มเทต่อการทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังต้องใช้งบประมาณ ในการลงทุนค่อนข้างสูง

บริบทวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

1. ข้อมูลพื้นฐานสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดบึงกาฬ ประจำปีการศึกษา

2567

ข้อมูลประวัติและความเป็นมา สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดบึงกาฬ

สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดบึงกาฬ เดิมชื่ออาชีวศึกษาจังหวัดบึงกาฬ ได้รับการประกาศจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2553 ตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ลงวันที่ 21 มกราคม พ.ศ. 2553 ว่าด้วยระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารอาชีวศึกษาจังหวัดและอาชีวศึกษาภาค หมวด 1 อาชีวศึกษาจังหวัด ข้อ 6 ให้วิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาแห่งเดียวหรือหลายแห่งในแต่ละจังหวัดรวมกันเป็นอาชีวศึกษาจังหวัด เรียกโดยย่อว่า “อศจ.” ต่อท้ายด้วยชื่อจังหวัดนั้น ๆ ข้อที่ 15 ให้มีที่ตั้งสำนักงานอาชีวศึกษาแต่ละจังหวัดตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด ตั้งอยู่ในวิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ เลขที่ 101 หมู่ที่ 4 ถนนแสนประเสริฐ – นาป่า ตำบลวิศิษฐ์ อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ รหัสไปรษณีย์ 38000 โทรศัพท์ 0-4249-1579 โทรสาร 0-4249-1639, E – mail: buengkan2566@gmail.com Website: www.bk-tech.ac.th ห่างจากศาลากลางจังหวัดบึงกาฬ เป็นระยะทาง 10 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานครเดินทางโดยรถยนต์ ระยะทาง 750 กิโลเมตร ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้มีประกาศใช้ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด พ.ศ. 2566 ลงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 เรื่อง การจัดตั้งสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายการอาชีวศึกษาไปสู่ภูมิภาค เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเหมาะสมกับบริบทในการบริหารงานอาชีวศึกษาในพื้นที่จังหวัด สามารถตอบสนองความต้องการของการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาสมรรถนะสูง เพื่อการพัฒนาประเทศ และกระจายอำนาจให้เกิดความคล่องตัว อย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ โดยให้มีการจัดตั้งสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทุกจังหวัดเป็นหน่วยงานภายใน เรียกโดยย่อว่า “สอจ” ตามด้วยชื่อจังหวัดนั้น ๆ

สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดบึงกาฬ มีสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 7 แห่ง ประกอบด้วย สถานศึกษาอาชีวศึกษาของรัฐบาล จำนวน 2 แห่ง และสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน จำนวน 5 แห่ง ประกอบด้วย

1) วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ

ประวัติความเป็นมาของสถานศึกษา

วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ ได้รับการประกาศจัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2535 บนเนื้อที่ 51 ไร่ 1 งาน 77 ตารางวา โดย ฯพณฯ ดร.ก่อ สวัสดิพานิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ที่เลขที่ 101 หมู่ที่ 4 ถนนแสนประเสริฐ-นาป่า ตำบลวิศิษฐ์ อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ รหัสไปรษณีย์ 38000 โทรศัพท์ 0-4249-1579 โทรสาร 0-4249-1639 E - mail: buengkan01@hotmail.com Website: www.bk-tech.ac.th ห่างจากศาลากลางจังหวัดหนองคาย เป็นระยะทาง 132 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานครเดินทางโดยรถยนต์ระยะทาง 750 กิโลเมตร

วันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2534 อาชีวศึกษาจังหวัดหนองคาย จึงได้ออกคำสั่งแต่งตั้งให้ นายนิติคาม รัตนมาลี เป็นหัวหน้าคณะทำงานหาข้อมูล และศึกษาความเป็นไปได้ ในการจัดตั้งสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาอีกแห่งหนึ่งดังนี้

วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2534 กรมอาชีวศึกษา แต่งตั้ง ผู้ประสานงานจัดตั้งสถานศึกษา (นายนิติคาม รัตนมาลี) ตามคำสั่งที่ 2054/2534 ลงวันที่ 21 สิงหาคม 2534 และแต่งตั้งผู้ช่วยผู้ประสานงานฯ (นายเมธีดิน สมอุมจารย์) ตามคำสั่งที่ 1474/35 ลงวันที่ 2 มิถุนายน 2535

วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2535 กระทรวงศึกษาธิการประกาศ จัดตั้งสถานศึกษา

วันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 เปิดสอนหลักสูตรระยะสั้น รุ่นแรกสาขางานเชื่อมโลหะ โดยได้รับการสนับสนุนครูผู้สอนจากสถานศึกษา วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย

วันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 เปิดทำการสอนหลักสูตร ระยะสั้น 2 สาขา คือ

1. หลักสูตรระยะสั้น สาขาช่างเย็บจักรอุตสาหกรรม
105 ชั่วโมง ใช้สำนักงานชั่วคราวเป็นสถานที่ทำการสอน โดยได้รับการสนับสนุนจากบริษัท
ในเครือ Pan Group สนับสนุนเครื่องมือ วัสดุและครูผู้สอน

2. หลักสูตรระยะสั้นช่างเครื่องยนต์เล็ก 225 ชั่วโมง
ใช้โรงฝึกงานของโรงเรียนปิงกาฬเป็นสถานที่สอน โดยได้รับการสนับสนุนครูผู้สอน
จากสถานศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือหนองคาย

วันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536 กรมอาชีวศึกษาแต่งตั้ง
นายนิติคาม รัตนมาลี เป็นผู้อำนวยการและนายเมธีศิน สมอุมจารย์ เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการ
สถานศึกษา วิทยาเขตปิงกาฬ ตามคำสั่งกรม อาชีวศึกษา ที่ 3209/2536 ลงวันที่ 25
พฤศจิกายน 2536

วันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2537 เปิดสอนหลักสูตรระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) 4 สาขา ได้แก่ 1. สาขาวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง 2. สาขาวิชา
ช่างยนต์ 3. สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ 4. สาขาวิชาพาณิชยกรรม (บัญชี) สถานศึกษายังได้
เปิดสอนหลักสูตรระยะสั้นตามความต้องการของผู้เรียนและความพร้อมของสถานศึกษา
เช่น 1.หลักสูตรระยะสั้นวิชางานเชื่อมโลหะ 2. หลักสูตรระยะสั้นพิมพ์ดีดไทย

วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2539 เปิดสอนหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพิ่ม 2 สาขาวิชา ได้แก่ 1. สาขาวิชาช่างก่อสร้าง
2. สาขาวิชาช่างเชื่อมโลหะ

วันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2540 เปิดสอนหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) เพิ่ม 1 สาขาวิชา และหลักสูตรระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 1 สาขาวิชา ได้แก่

1. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ หลักสูตรประกาศนียบัตร
วิชาชีพ (ปวช.)

2. สาขาวิชาพาณิชยกรรม (การบัญชี) หลักสูตรระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รับผู้จบหลักสูตร ปวช. สายตรงและ ม. 6 หรือ
เทียบเท่า

วันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2541 เปิดสอนหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เพิ่ม 2 สาขาวิชาสำหรับผู้จบหลักสูตร ปวช. สายตรง
ได้แก่

1. สาขาวิชาช่างไฟฟ้า (เครื่องกลไฟฟ้า)

2. สาขาวิชาช่างยนต์ (เทคนิคยานยนต์)

วันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2543 เปิดสอนหลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เพิ่ม 3 สาขาวิชาสำหรับผู้จบหลักสูตร ปวช. สายตรง ได้แก่

1. สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์

2. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

และเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ระบบทวิภาคี 1 สาขาวิชาคือ 1. สาขาวิชาช่างยนต์

วันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2544 เปิดสอนหลักสูตรระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รับผู้จบ ม.6 3 สาขาวิชา ได้แก่ 1. สาขาวิชาช่างไฟฟ้า

(เครื่องกลไฟฟ้า) 2. สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ 3. สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

สถานศึกษายังได้เปิดสอนหลักสูตรระยะสั้นตามความต้องการของผู้เรียนและความพร้อม

ของสถานศึกษา ดังนี้ 1. หลักสูตรระยะสั้นติดตั้งไฟฟ้าในอาคาร 2. หลักสูตรระยะสั้น

การทำขนมต่าง ๆ 3. หลักสูตรระยะสั้นตัดผมชาย ฯลฯ

วันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2545 เปิดสอนหลักสูตรระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระบบทวิภาคี 1 สาขาและหลักสูตรระดับประกาศนียบัตร

วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 1 สาขา คือ

1. สาขางานเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง

2. สาขาวิชาเทคนิคก่อสร้าง

วันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2545 เปิดสอนหลักสูตรระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระบบทวิภาคี 1 สาขา คือ สาขางานธุรกิจสถานพยาบาล

วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2546 เปิดสอนหลักสูตรระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รับผู้จบ ม.6 หรือ ปวช. 1 สาขา คือ สาขาวิชา

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

วันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2554 วิทยาลัยการอาชีพบึงกาฬ

ได้เปลี่ยนสังกัดจากอาชีวศึกษา จังหวัดหนองคายเป็นอาชีวศึกษาจังหวัดบึงกาฬ

วันที่ 29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 ได้มีประกาศเรื่อง

“การเปลี่ยนชื่อสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เปลี่ยนชื่อ

“วิทยาลัยการอาชีพบึงกาฬ” เป็น “วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ” โดยอาศัยอำนาจข้อ 42 ของระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วย การบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552

วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2556 เปิดสอนหลักสูตรระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) รับผู้จบ ม. 3 คือ สาขางานเทคโนโลยีสารสนเทศ

วันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2558 เปิดสอนหลักสูตรระดับ ปริญญาตรี 3 สาขาวิชา ได้แก่

1. สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. สาขาวิชาเทคโนโลยีไฟฟ้า
3. สาขาวิชาเทคโนโลยียานยนต์

วันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 เปิดสอนหลักสูตรระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) รับผู้จบ ม. 3 คือ การโรงแรม

วันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2562 เปิดสอนหลักสูตร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รับผู้จบ ม. 6 คือ สาขาวิชา เมคคาทรอนิกส์

วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 เปิดสอนหลักสูตร ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) รับผู้จบ ม. 6 คือ สาขาวิชา การจัดการโลจิสติกส์ และซัพพลายเชน

วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 เปิดสอนหลักสูตร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) รับผู้จบ ม. 3 คือ สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ ที่ตั้งสถานศึกษา

เลขที่ 101 หมู่ที่ 4 ถนนแสนประเสริฐ-นาป่า ตำบลวิศิษฐ์ อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ รหัสไปรษณีย์ 38000 โทรศัพท์ 0 – 4249 – 1579 โทรสาร 0 – 4249 – 1639

E – mail: buengkan2566@gmail.com

Website: www.bk – tech.ac.th

หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ ได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 3 ระดับ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรประกาศนียบัตร

วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ปริญญาตรี) โดยจำแนกตาม
หลักสูตรสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีดังนี้

ระดับ ปวช.

1. ประเภทวิชา พาณิชยกรรม
 - 1.1 สาขาวิชาการบัญชี
 - 1.2 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
2. ประเภทวิชา อุตสาหกรรม
 - 2.1 สาขาวิชายานยนต์
 - 2.2 สาขาวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง
 - 2.3 สาขาวิชาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
 - 2.4 สาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง
 - 2.5 สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์
 - 2.6 สาขาวิชาการก่อสร้าง
3. ประเภทวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
 - สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. ประเภทวิชาคหกรรม
 - สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ
5. ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
 - สาขาวิชาการโรงแรม

ระดับ ปวส.

1. ประเภทวิชา พาณิชยกรรม
 - 1.1 สาขาวิชาการบัญชี
 - 1.2 สาขาวิชา เทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล
 - 1.3 การจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน
2. ประเภทวิชา อุตสาหกรรม
 - 2.1 สาขาวิชาเครื่องกล
 - 2.2 สาขาวิชาเครื่องมือกลและซ่อมบำรุง
 - 2.3 สาขาวิชาเทคนิคการผลิต
 - 2.4 สาขาวิชาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์

- 2.5 สาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง
- 2.6 สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์
- 2.7 สาขาวิชาการก่อสร้าง
- 2.8 สาขาวิชายานยนต์ไฟฟ้า
- 3. ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 4. ประเภทวิชาคหกรรม
สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ
- 5. ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
สาขาวิชาการโรงแรม

2. วิทยาลัยเทคนิคเซกา

บริบทของวิทยาลัยเทคนิคเซกา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา

วิทยาลัยเทคนิคเซกา (SEKA INDUSTRIAL AND COMMUNITY
EDUCATION COLLEGE) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
สัญลักษณ์ของวิทยาลัยเทคนิคเซกา พระพุทธรูปประจำวิทยาลัย พระพุทธรูปปางสมาธิ
ต้นไม้ประจำสถานศึกษา ต้นมันปลาก หรือต้นกันเกรา สีประจำวิทยาลัย พ้าขาว

วิทยาลัยเทคนิคเซกา ได้รับประกาศจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการ
เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2540 โดยกรมอาชีวศึกษา (เดิม) มีคำสั่งแต่งตั้งผู้ประสานงาน
และผู้ช่วยผู้ประสานงานในการจัดตั้งวิทยาลัย ฯ และมีคำสั่งแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่ผู้อำนวยการ
วิทยาลัยและผู้ช่วยผู้อำนวยการ ตามคำสั่งที่ 487/240 ลงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2541 และ
คำสั่งที่ 755 / 2540 ลงวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 ตามลำดับ แต่งตั้งให้วิทยาลัยเทคนิคเซกา
ได้รับประกาศจัดตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการเมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2540

สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากทมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ให้เปิดสอนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แผนกวิชาช่างยนต์และหลักสูตรวิชาชีพพระยาสัน
โดยใช้โรงฝึกงานของโรงเรียนเซกาเป็นอาคารเรียนและสำนักงาน

ปีการศึกษา 2541 ได้ย้ายออกมาจากโรงเรียนมัธยมเซกา มาจัดการ
เรียนการสอนที่วิทยาลัยเทคนิคเซกา ปัจจุบันมีอาคารเรียนชั่วคราวอาคารโรงฝึกงาน
และอาคารเรียนปฏิบัติการ อาคารโรงฝึกงาน 3 ชั้น อย่างละ 1 หลังในปีการศึกษา 2543

ได้รับอนุมัติเปิดสอนแผนกวิชาใหม่ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) แผนกวิชา คือ แผนกวิชาช่างไฟฟ้ากำลัง แผนกวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เปิดสอนสาขาวิชาการบัญชีในปีการศึกษา 2546 ได้เปิดหลักสูตร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) แผนกวิชาเทคโนโลยียางและพอลิเมอร์ในปีการศึกษา 2547 ได้เปิดหลักสูตร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) แผนกวิชาเทคนิคคอมพิวเตอร์

ข้อมูลด้านอาคารสถานที่ วิทยาลัยเทคนิคเซกา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา Seka Industrial And Community Education College วิทยาลัยเทคนิคเซกา เลขที่ 99 หมู่ 4 ถนน เซกา – อากาศอำนวย ตำบลเซกา อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ 38150 โทรศัพท์: 042 – 490-644, 042 – 490 – 647
Web Site: www.sekaicec.ac.th E – mail: sekaicec@hotmail.com

เนื้อที่ของวิทยาลัยเทคนิคเซกา มีขนาดพื้นที่ 100 ไร่ ทิศเหนือ จดที่ดินเอกชนผู้ถือกรรมสิทธิ์เอกชน ทิศใต้ จดที่ดินเอกชนผู้ถือกรรมสิทธิ์ เอกชน ทิศตะวันตก จดที่ดินถนนเซกา – อากาศอำนวย ทิศตะวันออก จดที่ดินเอกชนผู้ถือกรรมสิทธิ์ เอกชน มีอาคารรวมทั้งสิ้น 15 หลัง มีห้องทั้งสิ้น ห้อง ได้แก่ อาคารสำนักงาน อาคารโรงฝึกงาน 1 ชั้น (12*32 เมตร) อาคารเรียน 4 ชั้น อาคารเรียนและปฏิบัติการ 3 ชั้น (16*30 เมตร) 1 หลัง อาคารเรียนและปฏิบัติการ 3 ชั้น (16*30 เมตร) อาคารเรียนชั่วคราว อาคาร ICT อาคารโรงอาหารอเนกประสงค์ อาคารโรงฝึกงานแบบजूकु อาคารพัสดุ สำนักงานองค์การ คูหาลูกเสือ ห้องน้ำ บ้านพักผู้อำนวยการ บ้านพักครูเรือนแถว 1 ชั้น 2 หน่วย บ้านพักครูชั่วคราว

3. วิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น – เทคอินเตอร์เนชั่นแนล

ประวัติและความเป็นมา

วิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น-เทคอินเตอร์เนชั่นแนล ตั้งอยู่เลขที่ 86 หมู่ 4 ถนนพังโคน – บึงกาฬ ตำบลท่ากกแดง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ รหัสไปรษณีย์ 38150 เป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ได้ร่วมทุนระหว่างบุคคลในพื้นที่ และผู้บริหารที่ประสบการณ์ทางการศึกษา โดย นางทัศนีย์ แสงจันทร์ เป็นผู้รับใบอนุญาต จัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับนักศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอเซกา และอำเภอใกล้เคียง ผู้มีความสนใจศึกษาต่อประเภทอาชีวศึกษา เพิ่มทักษะทางวิชาชีพทางโรงเรียนจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม ให้เอื้อต่อผู้เรียน

และจัดจ้างแรงงาน – บุคลากรในเขตพื้นที่ เป็นการพัฒนาศักยภาพบุคคล เพื่อการ
สร้างสรรค์พัฒนาสังคมท้องถิ่นในส่วนหนึ่ง

วิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น เทคอินเตอร์เนชั่นแนล จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 9
พฤษภาคม 2550 จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบ ในระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรของกรม อาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
พุทธศักราช 2556 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หลักสูตรของกรม
อาชีวศึกษา พุทธศักราช 2557) กระทรวงศึกษาธิการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา

ที่ตั้งวิทยาลัย

ที่ตั้ง 86 หมู่ที่ 4 บ้านท่ากกต้อง อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ
รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์ 042- 490968

สีประจำโรงเรียน

สีเขียวและสีเหลือง นักเรียน นักศึกษาจะต้องเป็นคนเก่งและคนดี
มีจรรยาบรรณทศจริยธรรมคุณธรรมมีความกตัญญูและเล่าเรียนศึกษาด้วยความสดชื่น
มีความสุข

สีเขียว หมายถึง ความสดชื่นความอยู่เย็นเป็นสุข

สีเหลือง หมายถึง มีจรรยาบรรณทศจริยธรรมคุณธรรมกตัญญู

พุทธสุภาษิต ปัญญา โลกสมิ ปชโชโต ปัญญา คือ แสงสว่างของโลก

ปรัชญา กิฬาดินเนนคุณธรมนำวิชาการ

นโยบาย เรียนจบแล้วมาปฏิบัติงาน

ข้อมูลด้านหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอน

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรที่เปิดสอนเปิดสอน

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

1. ระดับ ปวช. 1 ประเภทวิชา พาณิชยกรรม คือ

1.1 สาขาวิชาการบัญชี

1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล

1.3 สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ

2. ประเภทวิชา อุตสาหกรรม คือ

- 2.1 สาขาวิชาช่างยนต์
- 2.2 สาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง
- 2.3 สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์
- 2.4 สาขาวิชาก่อสร้าง

3. ระดับ ปวส. 1 ประเภทวิชา บริหารธุรกิจ คือ

- 3.1 สาขาวิชาการบัญชี
- 3.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล
- 3.3 สาขาวิชาการจัดการทั่วไป
- 3.4 สาขาธุรกิจค้าปลีก
- 3.5 สาขาวิชาโลจิสติกส์

4. ประเภทวิชา อุตสาหกรรม คือ

- 4.1 สาขาวิชาเทคนิคเครื่องกล
- 4.2 สาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง
- 4.3 สาขาวิชาก่อสร้าง

วัตถุประสงค์

1. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปวช. และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงระดับ ปวส. ตามหลักสูตรของกรมอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนหรือให้บริการอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา ครู ผู้ปกครองและบุคลากรของโรงเรียน
3. เพื่อให้บริการแก่ชุมชนในการได้ใช้สถานที่
4. เพื่อให้บริการจัดการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสหรือผู้ยากไร้ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา
5. เพื่อให้บริการทางวิชาการและบริการอื่น ๆ แก่ชุมชน

6. เพื่อให้บริการอำนวยความสะดวกด้านที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแก่ผู้เรียนอาทิเช่น ด้านอาหารยานพาหนะอุปกรณ์การศึกษาตลอดจนถึงที่อำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

7. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรักและเกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทยยึดมั่นในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

8. เพื่อจัดการศึกษาตามที่โรงเรียนเอกชนสามารถจัดได้ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

สภาพชุมชน

1. สภาพชุมชน มีลักษณะชุมชนในเขตพื้นที่บริการส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ อาชีพเกษตรกร

2. สภาพเศรษฐกิจสภาพสังคมและชุมชน มีชีวิตความเป็นอยู่ระดับปานกลาง

ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนระหว่างสถานศึกษา

ผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาเกษตรกรทำสวนยางพาราและรับจ้างทั่วไปและทำธุรกิจส่วนตัวผู้ปกครองส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

ประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

ในเขตรอบ ๆ บริเวณวิทยาลัยฯ มีประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นแต่ละอำเภอและประเพณีสำคัญทางพระพุทธศาสนา

แหล่งเรียนรู้ชุมชน

1. วัดเชกาเจติยาราม(พระอารามหลวง) อำเภอเชกา จังหวัดบึงกาฬ โดยพระราชภาวนาโสภณ (หลวงปู่เทวา) เจ้าอาวาสวัดเชกาเจติยาราม เจ้าคณะจังหวัดบึงกาฬ ทางวิทยาลัยฯ ได้ร่วมกับชุมชนคณะครูผู้บริหาร นักเรียน นักศึกษา ได้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาเรื่อยมาและเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ

2. สะพานไม้ไผ่หนองหึ่ง ตั้งอยู่สวนสาธารณะหนองหวาย บ้านหนองหึ่ง ตำบลท่ากกแดง อำเภอเชกา จังหวัดบึงกาฬ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับทุกวัย เล่นได้ทุกรูป ได้ทุกเวลา

เขตพื้นที่บริการ ประกอบด้วย 3 จังหวัด

จังหวัดบึงกาฬ

- อำเภอพรเจริญ
- อำเภอบึงโขงหลง
- อำเภอเซกา
- อำเภอเมืองบึงกาฬ
- อำเภอโซ่พิสัย

จังหวัดสกลนคร

- อำเภอดำรงวิทยารุฉี
- อำเภอบ้านม่วง
- อำเภอมอนywa

จังหวัดนครพนม

- อำเภอบ้านแพง
- อำเภอนาทม

4. วิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น – เทคบริหารธุรกิจปากคาด

ข้อมูลพื้นฐานของวิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น – เทคบริหารธุรกิจ

ปากคาด

1. ประวัติวิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น – เทคบริหารธุรกิจ ปากคาด

วิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น – เทคบริหารธุรกิจปากคาด ตั้งอยู่เลขที่ 195 หมู่ 10 ถนนบึงกาฬ – หนองคาย ตำบลโนนศิลา อำเภอปากคาด จังหวัดบึงกาฬ 38190 เป็นนิติบุคคล ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ได้รวมทุนระหว่างบุคคลในพื้นที่ และผู้บริหารที่ประสบการณ์ทางการศึกษา จัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับนักศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอปากคาด และอำเภอใกล้เคียง ผู้มีความสนใจศึกษาต่อประเภทอาชีวศึกษา เพิ่มทักษะทางวิชาชีพทางโรงเรียนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อผู้เรียนและจัดจ้างแรงงาน – บุคลากร ในเขตพื้นที่เป็นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลเพื่อการพัฒนาสังคมท้องถิ่นในส่วนหนึ่ง

วิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น – เทคบริหารธุรกิจปากคาด มีความพร้อมที่จะเปิดทำการสอน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ในจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรของกรม

อาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 และประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูง (ปวส.) หลักสูตรของกรมอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง 2546)
กระทรวงศึกษาธิการ

2. ที่ตั้งวิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น – เทคโนโลยีบริหารธุรกิจ ปากคาด
ที่ตั้ง 195 หมู่ที่ 10 บ้านโนนยาง ตำบลปากคาด

อำเภอปากคาด จังหวัดบึงกาฬ รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์ 042 – 087200

3. สีประจำโรงเรียน

สีชมพู และน้ำเงิน

สีชมพู หมายถึง ความสดใส ของวัยเรียน

น้ำเงิน หมายถึง ความมีคุณธรรม จริยธรรม กตัญญู

พุทธสุภาษิต: ปัญญา โลกสมิ ปชโชโต

(ปัญญา คือ แสงสว่างโลก)

ปรัชญา: กีฬาเด่น เน้นคุณธรรม นำวิชาการ

นโยบาย: เป็นนักศึกษาที่มีดี มีความรู้ นำ มาสร้างสรรค์

พัฒนาสังคม

4. ข้อมูลด้านหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอน

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรที่เปิดสอนเปิดสอน

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ระดับ ปวช. 1 ประเภทวิชา พาณิชยกรรม คือ

1. สาขาวิชาการบัญชี
2. สาขาวิชา เทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล
3. สาขาวิชาภาษาต่างประเทศ

ประเภทวิชา อุตสาหกรรม คือ

1. สาขาวิชาช่างยนต์
2. สาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง
3. สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์

ระดับ ปวส. 1. ประเภทวิชา บริหารธุรกิจ คือ

1. สาขาวิชาการบัญชี
2. สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล

ประเภทวิชา อุตสาหกรรม คือ

1. สาขาวิชาเทคนิคเครื่องกล
2. สาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง

5. วัตถุประสงค์

วิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น – เทคบริหารธุรกิจปากคาด

มีวัตถุประสงค์ดังนี้

5.1 จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในรูปแบบการศึกษาในระบบ

ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) หลักสูตรของกรมอาชีวศึกษาระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2556 และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

หลักสูตรของกรมอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2545 (ปรับปรุง 2546) กระทรวงศึกษาธิการ

5.2 เพื่อให้บริการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนหรือ

ให้บริการอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนได้แก่ นักเรียน นักศึกษา ครู ผู้ปกครอง

และบุคลากรของโรงเรียน

5.3 เพื่อให้บริการแก่ชุมชนในการได้ใช้สถานที่

เพื่อประโยชน์สาธารณะชนในชุมชน

5.4 เพื่อให้บริการจัดการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส

หรือผู้ยากไร้ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษา

5.5 เพื่อให้บริการทางวิชาการและบริการอื่น ๆ แก่ชุมชน

5.6 เพื่อให้บริการและอำนวยความสะดวกด้านที่เกี่ยวข้องเนื่อง

กับการศึกษาแก่ผู้เรียน อาทิเช่น ด้านอาหาร ยานพาหนะ อุปกรณ์การศึกษาตลอดจนสิ่ง

อำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องต่างๆ

5.7 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรักและเกิดความ

ภาคภูมิใจ ในความเป็นไทย ยึดมั่นในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย

อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5.8 เพื่อจัดการศึกษาตามที่โรงเรียนเอกชนสามารถจัดได้

ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

6. สภาพชุมชน

6.1 สภาพชุมชน มีลักษณะชุมชนในเขตพื้นที่บริการส่วนใหญ่
นับถือศาสนาพุทธ อาชีพเกษตรกร

6.2 สภาพเศรษฐกิจสภาพสังคมและชุมชน มีชีวิตความเป็นอยู่
ระดับปานกลาง ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนระหว่างสถานศึกษา

ผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา
และมีมัธยมศึกษา

ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาเกษตรกรทำสวน
ยางพาราและรับจ้างทั่วไปและทำธุรกิจส่วนตัว

ผู้ปกครองส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ

7. ประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

ในเขตรอบ ๆ บริเวณวิทยาลัยฯ มีประเพณีและวัฒนธรรม
ท้องถิ่นแต่ละอำเภอและประเพณีสำคัญทางพระพุทธศาสนา

8. แหล่งเรียนรู้ชุมชน

8.1 วัดสว่างอารมณ์ (วัดถ้ำศรีธน) โดยท่านพระครูวัชรญาณ
ประยุต เจ้าอาวาส ทางวิทยาลัยฯ ได้ร่วมกับชุมชนคณะครูผู้บริหาร นักเรียน นักศึกษา
ได้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาเรื่อยมาและเข้าร่วมกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ

8.2 พิพิธภัณฑ์ชุมชนมีชีวิต อำเภอไชยพิสัย จังหวัดบึงกาฬ
เป็นสถานที่เรียนรู้และท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับเรียนรู้วิถีการดำเนินชีวิต เล่น เล่น ถ่ายรูป
ได้ทุกเวลา

9. เขตพื้นที่บริการ ประกอบด้วย 2 จังหวัด

จังหวัดบึงกาฬ

- เมืองบึงกาฬ
- อำเภอไชยพิสัย
- อำเภอพรเจริญ

จังหวัดหนองคาย

- อำเภอรัตนวาปี
- อำเภอโพนพิสัย

5. วิทยาลัยเทคโนโลยีโชพิสัย

ข้อมูลพื้นฐานของวิทยาลัยเทคโนโลยีโชพิสัย

วิทยาลัยเทคโนโลยีโชพิสัย ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 16 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2556 โดย นางนุชนาถ จารุงษ์เสถียร เป็นผู้รับใบอนุญาต โดยปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงผู้รับใบอนุญาต เป็นนายปณิธาน ตั้งตระกูล ที่ตั้ง

วิทยาลัยเทคโนโลยีโชพิสัย ที่ตั้ง 237 หมู่ที่ 8 บ้านคำแวง ตำบลคำแก้ว อำเภอโชพิสัย จังหวัดบึงกาฬ รหัสไปรษณีย์ 38170 โทรศัพท์ 042 - 086002 ได้รับอนุญาตเมื่อ 16 พฤษภาคม 2556 และเปิดสอนครั้งแรกเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2556 โทรศัพท์ 042 - 086002 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ข้อมูลด้านหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอน

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรที่เปิดสอนเปิดสอน ทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ระดับ ปวช.

1. ประเภทวิชา อุตสาหกรรม คือ
 - 1.1 สาขาวิชาช่างยนต์
 - 1.2 สาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง
2. ประเภทวิชา พาณิชยกรรม คือ
 - 2.1 สาขาวิชาการบัญชี
3. ประเภทวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่ออุตสาหกรรม

ดิจิทัล

3.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล

ระดับ ปวส.

1. ประเภทวิชา บริหารธุรกิจ คือ
 - 1.1 สาขาวิชาการบัญชี
 - 1.2 สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล

2. ประเภทวิชา อุตสาหกรรม คือ

2.1 สาขาวิชาเทคนิคเครื่องกล

2.2 สาขาวิชาไฟฟ้ากำลัง

ข้อมูลด้านอาคารสถานที่

ชื่อวิทยาลัยเทคโนโลยีโชพิสัย ที่ตั้ง 237 หมู่ที่ 8 บ้านคำแวง
ตำบลคำแก้ว อำเภอโชพิสัย จังหวัดบึงกาฬ รหัสไปรษณีย์ 38170
โทรศัพท์ 042 – 086002 ได้รับอนุญาตเมื่อ 16 พฤษภาคม 2556 และเปิดสอนครั้งแรก
เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2556 โทรศัพท์ 042 – 086002 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การอาชีวศึกษา

6. วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทยบึงกาฬ

ประวัติวิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทย บึงกาฬ

จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2547 โดยได้รับอนุญาตจาก
สังกัดสำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนกระทรวงศึกษาธิการ
และมอบให้กรรมการบริหารบริษัทรักไทยบึงกาฬ ตั้งอยู่ในจังหวัดบึงกาฬ เป็นผู้ดำเนินการ
โดยมี ดร. ศิริรัช โรจนพฤกษ์ เป็นผู้รับใบอนุญาตและกรรมการบริหารทุกท่านร่วมกัน
ดูแลกิจการของวิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทย บึงกาฬ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

ในปัจจุบัน การจัดการเรียนการสอนมี นายณัฏฐพงษ์ เล่าวัฒย์ศิริ
เป็นผู้จัดการและ นายจักรรัตน์ หารรษา ผู้อำนวยการวิทยาลัย เปิดรับนักเรียน / นักศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประเภทวิชาอุตสาหกรรมและประเภท
วิชาพาณิชยกรรม และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประเภทวิชาอุตสาหกรรม
และประเภทวิชาบริหารธุรกิจ เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

ที่ตั้ง

วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทยบึงกาฬ ตั้งอยู่เลขที่ 198
หมู่ 10 ถนน พังโคน – บึงกาฬ ตำบลบึงกาฬ อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ
รหัสไปรษณีย์ 38000 โทร.042 – 080301 มีจำนวนเนื้อที่ 26 ไร่ 1 งาน

เป็นพื้นที่น้ำไม่ท่วม อยู่เขตชุมชน ห่างจากตัวเมืองบึงกาฬ
ประมาณ 5 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางจากวิทยาลัยฯ เข้าสู่ตัวเมืองบึงกาฬไม่เกิน
10 นาที การเดินทางไป – มาสะดวกมีรถประจำทางผ่าน

อาคารสถานที่

ลักษณะของอาคาร คือ เป็นอาคารเรียนคอนกรีตเสริมเหล็ก 2 ชั้น 14 ห้อง จำนวน 1 หลัง และอาคารเรียนเสริมคอนกรีตเสริมเหล็ก 3 ชั้น 18 ห้อง จำนวน 1 หลัง เพื่อใช้เป็นห้องเรียนของนักเรียน / นักศึกษา หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 เป็นต้นมา

อาคารประกอบมีโรงฝึกงาน จำนวน 2 หลัง อาคารอเนกประสงค์ (หอประชุม) จำนวน 1 หลัง บ้านพักครู จำนวน 6 ห้อง 1 หลัง และห้องน้ำชาย - หญิง จำนวน 12 ห้อง 2 หลัง

สภาพชุมชน เศรษฐกิจ สังคม

จังหวัดบึงกาฬ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติตั้งจังหวัดบึงกาฬ พ.ศ. 2554 อันมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 23 มีนาคม 2554 เป็นต้นไป โดยแยกอำเภอบึงกาฬ อำเภอเซกา อำเภอโซ่พิสัย อำเภอบุ่งคล้า อำเภอบึงโขงหลง อำเภอปากคาด อำเภอพรเจริญ และอำเภอศรีวิไล ออกจากการปกครองของจังหวัดหนองคาย เป็นจังหวัดชายแดนที่มีแม่น้ำโขงเป็นเส้นกั้นพรมแดนระหว่างประเทศไทยและกับประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีสถานที่ท่องเที่ยวทั้งธรรมชาติ โบราณสถานมากมาย จังหวัดบึงกาฬ ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพฯ 735 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 4,305 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 390,000 คน ลักษณะสภาพพื้นที่ของจังหวัดบึงกาฬจะทอดยาวไปตามลำน้ำโขง อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อกับ แขวงบอลิคำไซ

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดสกลนคร

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ แขวงบอลิคำไซ

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และจังหวัดนครพนม

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ แขวงบอลิคำไซ

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และจังหวัดหนองคาย

ภูมิอากาศ

เนื่องจากจังหวัดบึงกาฬ มีภูมิประเทศกับแม่น้ำโขง ทำให้มีฝนตกชุกในฤดูฝนระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ในฤดูหนาวราวเดือนพฤศจิกายน

ถึงเดือนกุมภาพันธ์จะมีอากาศหนาวเย็นเนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สูง อุณหภูมิ
ต่ำสุดประมาณ 11 องศาเซลเซียส ส่วนในฤดูร้อนตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน
อากาศร้อนจัด อุณหภูมิสูงสุดประมาณ 35 องศาเซลเซียส

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดบึงกาฬเป็นจังหวัดที่มีสภาพแวดล้อมที่สมบูรณ์ แวดล้อม
ไปด้วยภูเขาและน้ำตกที่สวยงาม เช่น น้ำตกเจ็ดสี น้ำตกตากชะแนน ที่อยู่ภายในอุทยาน
แห่งชาติภูวัว พื้นที่ส่วนใหญ่ในจังหวัดเป็นที่ราบลุ่ม

ข้อมูลด้านหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอน

โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรที่เปิดสอนเปิดสอน ทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
(ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

ระดับ ปวช.

1. ประเภทวิชา อุตสาหกรรม คือ

1.1 สาขาวิชาช่างยนต์

1.2 สาขาวิชาช่างไฟฟ้า

1.3 สาขาวิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์

1.4 สาขาวิชาช่างเครื่องทำความเย็นและปรับอากาศ

2. ประเภทวิชา พาณิชยกรรม คือ

2.1 สาขาวิชาการบัญชี

2.2 สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก

3. ประเภทวิชา อุตสาหกรรมดิจิทัลและเทคโนโลยี

3.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล

ระดับ ปวส.

1. ประเภทวิชา อุตสาหกรรม คือ

1.1 สาขาวิชาเทคนิคเครื่องกล

1.2 สาขาวิชาไฟฟ้า

1.3 สาขาวิชาเทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์

1.4 สาขาวิชาเทคนิคเครื่องทำความเย็นและปรับอากาศ

อากาศ

2. ประเภทวิชา พาณิชยกรรม คือ

2.1 สาขาวิชาการบัญชี

2.2 สาขาวิชาธุรกิจค้าปลีก

3. ประเภทวิชาอุตสาหกรรมดิจิทัลและเทคโนโลยี

3.1 สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล

7. วิทยาลัยอาชีวศึกษาพรเจริญ

ประวัติและความเป็นมา

เดิมวิทยาลัยอาชีวศึกษาพรเจริญพรเจริญมีชื่อเดิมว่า
โรงเรียนเทคนิคบริหารธุรกิจพรเจริญก่อตั้งขึ้นในวันที่ 3 มิถุนายน 2546
โดยนายสุทธิศักดิ์ แว่นเรืองรอง ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนและในปี 2566 ได้มีการ
จัดโอนโรงเรียนให้กับนายพีระพงษ์ แว่นเรืองรองในวันที่ 3 ตุลาคม 2566 เป็นผู้รับ
ใบอนุญาตแทน

ที่ตั้งสถานศึกษา

184 หมู่ 4 ตำบลพรเจริญ อำเภอพรเจริญ จังหวัดบึงกาฬ 38180

หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

หลักสูตรที่เปิดสอนเปิดสอน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

สาขาบัญชี สาขาคอมพิวเตอร์ สาขาช่างยนต์

1. ประเภทวิชา อุตสาหกรรม

สาขาวิชาช่างยนต์

2. ประเภทวิชา พาณิชยกรรม

2.1 สาขาวิชาการบัญชี

2.2 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ตาราง 11 ข้อมูลด้านบุคลากร

ข้อมูลบุคลากร	ชาย	หญิง	รวม
วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ			
- ผู้บริหาร	5	-	5
- ข้าราชการครู	16	11	27
- พนักงานราชการ	4	5	9
- ลูกจ้างประจำ	2	-	2
- ครูพิเศษสอน	12	10	22
- เจ้าหน้าที่และบุคลากรทางการศึกษา	2	16	18
- นักการภารโรง	3	-	3
- พนักงานขับรถ	1	-	1
- ยามรักษาความปลอดภัย, แม่บ้าน	1	1	2
รวม	46	42	88
วิทยาลัยเทคนิคเซกา			
- ผู้บริหาร	4	1	5
- ข้าราชการครู	10	4	14
- พนักงานราชการ	7	3	10
- ครูพิเศษสอน	9	4	13
- เจ้าหน้าที่และบุคลากรทางการศึกษา	2	13	15
- นักการภารโรง	4	-	4
- พนักงานขับรถ	2	-	2
- ยามรักษาความปลอดภัย	3	-	3
- แม่บ้าน	-	2	2
รวม	41	27	68

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อมูลบุคลากร	ชาย	หญิง	รวม
วิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น – เทคโนโลยี			
เนชั่นแนล	2	3	5
- ผู้บริหาร	29	28	57
- ครูผู้สอน / ครูพิเศษสอน	1	4	5
- บุคลากรทางการศึกษา			
รวม	42	41	83
วิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น – เทคโนโลยี			
ปากคาด	2	3	5
- ผู้บริหาร	14	21	35
- ครูผู้สอน / ครูพิเศษสอน	1	3	4
- บุคลากรทางการศึกษา	4	-	4
- อื่น ๆ (นักการภารโรง)			
รวม	21	27	48
วิทยาลัยอาชีวศึกษาพรเจริญ			
- ผู้บริหาร	3	2	5
- ครูผู้สอน / ครูพิเศษสอน	5	6	11
- บุคลากรทางการศึกษา	-	-	-
รวม	8	8	16

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อมูลบุคลากร	ชาย	หญิง	รวม
วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทย			
ปีงกาฬ	3	2	5
- ผู้บริหาร	5	5	10
- ครูผู้สอน / ครูพิเศษสอน	-	1	1
- บุคลากรทางการศึกษา	2	-	2
- อื่น ๆ (นักการภารโรง)			
รวม	10	8	18
วิทยาลัยเทคโนโลยีโชติพัฒน์			
- ผู้บริหาร	4	1	5
- ครูผู้สอน / ครูพิเศษสอน	11	5	16
- บุคลากรทางการศึกษา	-	-	-
- นักการภารโรง	1	-	1
- แม่บ้าน	-	1	1
รวม	14	6	20
รวมทั้งสิ้น	182	159	341

ตาราง 12 ข้อมูลนักเรียน นักศึกษา ปีการศึกษา 2567

สถานศึกษา	ระดับชั้น ปวช.				ระดับชั้น ปวส.			รวม ปวช.
	ปวช.1	ปวช.2	ปวช.3	รวม ปวช.	ปวส.1	ปวส.2	รวม ปวส.	ปวส.
วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ	399	286	277	962	335	280	615	1,577
วิทยาลัยเทคนิคเซกา	187	168	168	523	160	216	376	899
วิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น - เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ต	782	465	524	1,771	236	310	546	2,317
วิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น - เทคโนโลยีบริหารธุรกิจปากคาด	403	389	362	1,154	161	254	415	1,569
วิทยาลัยอาชีวศึกษาพรเจริญ	53	60	62	175	-	-	-	175
วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจรักไทยบึงกาฬ	59	65	68	192	37	51	88	280
วิทยาลัยเทคโนโลยีใช้พิสัย	173	189	179	541	65	107	172	713
รวมทั้งหมด	1,630	1,845	2,165	5,318	1,091	1,253	2,212	7,530

ตาราง 13 ข้อมูลนักเรียน นักศึกษา อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ปีการศึกษา 2567

สถานศึกษา	ระดับชั้น ปวส.			ระดับปริญญาตรี		
	ปวส.1	ปวส.2	รวม ปวส.	ปี 1	ปี 2	รวม ป.ตรี
วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ	335	188	523	-	18	18
วิทยาลัยเทคนิคเซกา	160	216	376	-	-	-
รวม	495	404	899	-	18	18
รวมทั้งสิ้น	917					

ตาราง 14 ข้อมูลนักเรียน เรียนร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย
(ทวิศึกษา) ประจำปีการศึกษา 2567

ชื่อโรงเรียนเรียนร่วมหลักสูตร	สาขาวิชา / สาขางาน	จำนวน
โรงเรียนศึกษาประชาสามัคคี ร่วมกับ วิทยาลัยเทคนิคเซกา	ระดับ ปวช. 1	
	สาขาวิชาช่างยนต์	10
	สาขาวิชาจัดการธุรกิจ ค้าปลีก	19
	ระดับ ปวช. 2	
	สาขาวิชาช่างยนต์	15
	สาขาวิชาการโรงแรม	20
โรงเรียนศรีวิไลวิทยา ร่วมกับ วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ	สาขาวิชาช่างกลโรงงาน	34
โรงเรียนโพธิ์ทองวิทยานุสรณ์ ร่วมกับ วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ	สาขาวิชาเทคโนโลยี สารสนเทศ	40
โรงเรียนเจ็ดสีวิทยาคาร ร่วมกับ วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ	สาขาวิชาช่างยนต์	25
รวมทั้งสิ้น		163

ตาราง 15 ข้อมูลหน่วยงาน / สถานประกอบการที่ทำความร่วมมือ (MOU)

การจัดการอาชีวศึกษาร่วมกับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา
จังหวัดบึงกาฬ

ที่	หน่วยงาน / สถานประกอบการ ที่ทำความร่วมมือ (MOU) ปีการศึกษา 2567	
	ในประเทศ	ต่างประเทศ
วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ		
1	บริษัท ซีฟู้ดอลล์ จำกัด (มหาชน)	วิทยาลัยอาชีวศึกษาศิลปะและ หัตถกรรมฉนวนโจว สาธารณรัฐ ประชาชนจีน
2	บริษัท ธารารัตน์ 2007 จำกัด	
วิทยาลัยเทคนิคเซกา		
3	ธนาคารออมสิน	
4	บริษัท ฮอนด้ามอเตอร์โมบิล (ประเทศไทย) จำกัด	
5	บริษัท กันยงอิเล็กทรอนิกส์ จำกัด (มหาชน)	
6	โรงแรม อมอร์ ไฮเต็ล แอนด์ รีสอร์ท	
7	เทศบาลตำบลเซกา	
8	สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่บึงกาฬ	
9	บริษัท จัดหางาน ไทยอัสเวลิต จำกัด และ โรงเรียนสอนภาษาญี่ปุ่นเอเชีย	
10	สำนักงานขนส่งจังหวัดบึงกาฬ กรมขนส่งทางบก	
วิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น - เทคโนโลยีอินเตอร์เนชั่นแนล		
11	บริษัท เซ็นทรัล รีเทล คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	กระทรวงศึกษาธิการเยาวชน และกีฬา ราชอาณาจักรกัมพูชา
12	บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)	สถาบันสอนภาษา โอเวียทาง ประเทศจีน

ตาราง 15 (ต่อ)

ที่	หน่วยงาน / สถานประกอบการ ที่ทำความร่วมมือ (MOU) ปีการศึกษา 2567	
	ในประเทศ	ต่างประเทศ
วิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็น – เทคโนโลยีบริหารธุรกิจปากคาด		
13	บริษัท เซ็นทรัล รีเทล คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)	กระทรวงศึกษาธิการเยาวชน และกีฬา ราชอาณาจักรกัมพูชา
14	บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)	สถาบันสอนภาษาไอวทยา ประเทศจีน

6. แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ

6.1 ความหมายของรูปแบบ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของรูปแบบ พอสรุปได้ดังนี้

ชีรวัฒน์ นิจนตร (2560, หน้า 71) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง แบบย่อส่วนของจริงหรือแบบจำลองที่ใช้เป็นตัวแทนของความเป็นจริง ในสาขาวิชา สังคมศาสตร์และการศึกษา รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างหรือความสัมพันธ์เชิงเหตุผล แบบ ย่อส่วนของปัจจัยต่าง ๆ ที่ใช้อธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ให้เข้าใจง่ายและมองเห็น เป็นรูปธรรม

ภัทรภา วงศ์พันธ์ (2560, หน้า 14) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดง โครงสร้างทางความคิดองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ให้เข้าใจง่ายยิ่งขึ้นและใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

พริดา มาลาม (2560, หน้า 14) อธิบายว่า รูปแบบ คือ สิ่งที่เป็น โครงสร้างทางความคิด โปรแกรม แบบจำลอง หรือตัวแทนจำลองสภาพความเป็นจริง ที่มีองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ โดยจะต้องพิจารณาว่า มีสิ่งใดบ้างที่จะต้องนำมาศึกษา เพื่อใช้แทนแนวคิดหรือ ปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่ง โดยสามารถอธิบายความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนั้นได้ตามองค์ประกอบ ที่ศึกษาจากรูปแบบ นั้น ๆ

นิรุตต์ บุตรแสนลี (2561, หน้า 22) กล่าวว่าไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง หลักการ วัตถุประสงค์ องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย ตัวบ่งชี้การประเมินผล ที่มีความสัมพันธ์กัน โดยการพัฒนาขึ้นหรือสร้างขึ้นใหม่ใช้เป็นวิธีการหรือแนวทาง ในการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคีที่มุ่งเน้นประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ปาจริย์ หงส์แก้ว (2563, หน้า 123) กล่าวว่าไว้ว่า รูปแบบ หมายถึง โครงสร้าง ทางความคิดที่แสดงถึงตัวแปรหรือองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน อย่างเป็นเหตุ เป็นผลเพื่อใช้เป็นแบบหรือแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ฉิม บุญมา (2565, หน้า 6) รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่เป็นโครงสร้าง หรือ แบบจำลองที่แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่แสดงขั้นตอน การท างานหรือ อธิบายความสัมพันธ์กันขององค์ประกอบหรือปรากฏการณ์นั้น ๆ

Thinkexist (2008, p. 1) กล่าวว่าไว้ว่า รูปแบบเป็นแบบจำลองของระบบ การปฏิบัติการหรือแบบแปลนที่กำหนดไว้ล่วงหน้าซึ่งแสดงถึงความคิดของสิ่งที่จะเกิดขึ้น ในอนาคต

Arddictiondary (2008, p. 1) ได้กล่าวว่าไว้ว่า รูปแบบ เป็นแบบจำลอง ที่เป็น สัดส่วนหรืออยู่ในประเภทเดียวกันกับของจริงหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่เป็นตัวแทน สิ่งใดสิ่ง หนึ่งจะเกิดขึ้นในอนาคตที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน

Cummings and Worley (2013, p. 789) กล่าวว่าไว้ว่า รูปแบบเป็นการ ย่อส่วน (Simplification) ปรากฏการณ์อย่างหนึ่งอย่างใดให้ง่ายต่อการศึกษาและทำความเข้าใจ เป็นการแสดงให้เห็นแบบแผนที่เป็นรูปธรรมของทฤษฎี หรือเป็นการประพฤติปฏิบัติ ในเชิงอุดมคติเพื่อให้คนอื่น ๆ สามารถเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน โดยอ้างอิงหรือ ดัดแปลงจากพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นเป็นแบบอย่าง

ยุทธศักดิ์ อินทภากร สวัสดิ์วงศ์ชัย (2566, หน้า 145) สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงถึงโครงสร้างและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน เพื่ออธิบายปรากฏการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดความเข้าใจได้อย่างชัดเจน

รินนา ราชชาวี (2567, หน้า 147) รูปแบบ หมายถึง การสร้าง แบบจำลองสภาพความเป็นจริง โดยอาศัยประสบการณ์ ความรู้ ความคิด หรือทฤษฎี ต่าง ๆ ให้ปรากฏเพื่อแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่งสำหรับการอธิบายสิ่งที่ศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์กันเพื่อให้เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน

สรุปได้ว่า รูปแบบ หมายถึง แบบแผนหรือโครงสร้างของ กระบวนการพัฒนาที่ได้รับการจัดวางอย่างเป็นระบบ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ และขั้นตอนต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์และส่งเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการ ดำเนินการพัฒนาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพสูงสุด โดยมุ่งบรรยายหรืออธิบายสิ่งที่ได้ศึกษาด้วยภาษาและใช้ข้อความ อธิบายเพื่อให้เกิดความกระจ่างมากขึ้น ในองค์ประกอบของการมีภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leadership) ของครูในการพัฒนางานวิชาการในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิ ภาพสูงสุด หรือโครงสร้างโปรแกรม แบบจำลองหรือตัวแบบที่จำลองสภาพความเป็นจริง ที่สร้างขึ้นเพื่ออธิบายปรากฏการณ์หรือสิ่งใด สิ่งหนึ่งให้เกิดความเข้าใจได้อย่างชัดเจนหรือ ตัวแบบที่จำลองสภาพความเป็นจริงที่สร้างขึ้นเพื่ออธิบายปรากฏการณ์หรือสิ่งใด สิ่งหนึ่งให้เกิดความเข้าใจได้อย่างชัดเจน

6.2 ประเภทรูปแบบ

ได้นักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายของประเภทของรูปแบบไว้ดังนี้ คักดีชัย ภูเจริญ (2560, หน้า 95) กล่าวว่าไว้ว่า ประเภทของรูปแบบ ประกอบด้วย รูปแบบเชิงกายภาพ รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ รูปแบบเชิงแนวคิด รูปแบบ เชิงรูปธรรม รูปแบบเชิงนามธรรมและรูปแบบเชิงข้อความ สำหรับการประยุกต์ใช้ต้อง พิจารณาให้เหมาะสมกับเรื่องที่ทำการศึกษาด้วย

Smith and other (1980, p. 461) กล่าวว่าไว้ว่า ประเภทของรูปแบบออก ประกอบด้วย รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) ได้แก่ 1) รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริง 2) รูปแบบเหมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้าย ปรากฏการณ์จริง รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) ได้แก่ 1) รูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) และ 2) รูปแบบทาง คณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Model)

Joyce and Weil (1985, p. 41) กล่าวว่าไว้ว่า ประเภทของรูปแบบ ประกอบด้วย Semantic Model เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบาย ปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิหรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น ๆ Mathematical Model เป็นรูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของ ตัวแปรต่าง ๆ รูปแบบประเภตินี้นิยมใช้กันทั้งในสาขาจิตวิทยาและศึกษาศาสตร์ รวมทั้ง

การบริหารการศึกษาด้วย Causal Model เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากเทคนิคที่เรียกว่า Path Analysis และหลักการสร้าง Semantic Model โดยการนำเอาตัวแปรต่าง ๆ มาสัมพันธ์กันเชิงเหตุและผลที่เกิดขึ้น

Steiner (1988, p. 148) กล่าวว่า ปรากฏการณ์ของรูปแบบ คือ

1) รูปแบบเชิงปฏิบัติ (Practical Model or Model - of) รูปแบบจำลองทางกายภาพ เช่น แบบจำลองรถยนต์ เครื่องบิน ภาพจำลอง 2) รูปแบบเชิงทฤษฎี (Theoretical Model or Model - of) เป็นแบบจำลองที่สร้างขึ้นจากกรอบความคิดที่มีทฤษฎีเป็นพื้นฐาน ตัวทฤษฎีเองไม่ใช่รูปแบบ หรือแบบจำลองเป็นตัวช่วยให้เกิดรูปแบบที่มีโครงสร้างต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน

Keeves (1988, pp. 561 – 565) กล่าวว่า ปรากฏการณ์ของรูปแบบ ประกอบด้วย Analogue Model เป็นรูปแบบที่ใช้การอุปมา อุปมัยเทียบเคียงปรากฏการณ์ ซึ่งเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม และในส่วนของ

Husen and Postlethwaite (1994, p. 3865) กล่าวว่า ปรากฏการณ์ของรูปแบบ ประกอบด้วย รูปแบบสามารถนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมา สามารถทดสอบ / สังเกตได้ มีความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ อธิบายปรากฏการณ์เรื่องนั้นเชิงสาเหตุที่กำลังศึกษา และอธิบายเรื่องที่กำลังศึกษารูปแบบช่วยจินตนาการสร้างความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ของสิ่งที่กำลังศึกษา / ช่วยสืบเสาะความรู้และรูปแบบมีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเชื่อมโยง

ยุทธศักดิ์ อินทฤฎากร สวัสดิ์วงศ์ชัย (2566, หน้า 146) สรุปได้ว่า ปรากฏการณ์ของรูปแบบมีหลายประเภท เช่น รูปแบบที่ใช้การอุปมาอุปไมยเทียบเคียงปรากฏการณ์ซึ่งเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจ ในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม รูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบาย ปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิ รูปภาพ รูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็น สื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ และรูปแบบที่นำเอาตัวแปรต่าง ๆ มาสัมพันธ์กันเชิงเหตุและผลที่เกิดขึ้น เป็นต้น

รินนา ราชจารี (2567, หน้า 149) สรุปได้ว่า รูปแบบมีหลายประเภทด้วยกัน เช่น รูปแบบเชิงกายภาพ รูปแบบเสมือนจริง รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ รูปแบบเชิงข้อความ รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ รูปแบบเชิงสาเหตุ รูปแบบเชิงแนวคิด รูปแบบเชิงบรรยาย รูปแบบเชิงรูปภาพ

โดยสรุปประเภทของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical model) คือ รูปแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง 2) รูปแบบเชิงเปรียบเทียบรูปแบบเชิงภาษา (Analogue model) เป็นความคิดที่แสดงออกในลักษณะ ของการเปรียบเทียบสิ่งต่าง ๆ อย่างน้อย 2 สิ่ง ขึ้นไป 3) รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์(Mathematic model) เป็นความคิดที่แสดงออกผ่านทางรูปคณิตศาสตร์ 4) รูปแบบเชิงแผนผังแผนผัง (Schematic model) เป็นความคิดที่แสดงออกผ่านทางแผนผัง แผนภาพ ไดอะแกรม กราฟ และ 5) รูปแบบเชิงสาเหตุ (Causal model) เป็นความคิดที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ของสภาพการณ์ / ปัญหารวมทั้งเป็น แบบจำลองที่สร้างขึ้นจากรอบความคิดที่มีทฤษฎีเป็นพื้นฐาน ตัวทฤษฎีเองไม่ใช่รูปแบบ หรือแบบจำลองเป็นตัวช่วยให้เกิดรูปแบบที่มีโครงสร้างต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน

6.3 องค์ประกอบของรูปแบบ

ในการสร้างรูปแบบ ควรประกอบด้วยองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งนักวิจัยได้กล่าวถึงดังนี้

ทิตินา แคมมณี (2560, หน้า 85) กล่าวว่า รูปแบบการสอน มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ปรัชญา ทฤษฎี หลักการ ลักษณะการจัดการเรียนการสอน และเทคนิควิธีการสอนต่าง ๆ

สงัด อุทรานันท์ (2560, หน้า 50) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของรูปแบบการสอนว่า รูปแบบการสอน ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย เนื้อหา การดำเนินการสอน การควบคุมและทดสอบ

ชีรวัดณ์ นิจนตร (2560, หน้า 71) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ตัวแปรหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ระบบหรือโครงสร้าง กลไกหรือกระบวนการทำงาน ข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีที่ใช้ในรูปแบบ และบริบทหรือสภาพแวดล้อมของรูปแบบนั้น ๆ รูปแบบช่วยให้นักวิจัยสามารถบรรยาย ทำนาย และทดสอบปรากฏการณ์เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรมได้

นิรุต บุตรแสนลี (2561, หน้า 16) ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ซึ่งมีองค์ประกอบหลัก 6 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดระบบ

โครงสร้างการบริหาร 2) ด้านการบริหารงานวิชาการ 3) ด้านการบริหารบุคลากร 4) ด้านการพัฒนาผู้เรียน 5) ด้านการฝึกอาชีพ และ 6) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ชโรชินี ชัยมินทร์ (2564, หน้า 10) ได้กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง องค์ประกอบและแนวทางการบริหารจัดการเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตามกรอบเกณฑ์มาตรฐานห้องสมุดโรงเรียน สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการวางแผน การจัดองค์การ การควบคุม การประสานงาน การเป็นผู้นำ การประเมินผล และการจูงใจในการปฏิบัติงาน สำหรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาในสถานศึกษา

ยุทธศักดิ์ อินทฤฎ์ สวัสดิ์วงศ์ชัย (2566) องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย จุดมุ่งหมาย ทฤษฎีพื้นฐาน หลักการ ระบบงานกลไก วิธีดำเนินการและการประเมิน โดยมีเนื้อหาขององค์ประกอบของรูปแบบที่สมบูรณ์เอื้อประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษาค้นคว้า และสามารถนำรูปแบบมาประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Brown and Moberg (1980, p. 98) กล่าวว่า องค์ประกอบของรูปแบบ ได้จากการสังเคราะห์รูปแบบขึ้นมาจากแนวคิดเชิงระบบ (Systems Approach) กับหลักการ บริหารตามสถานการณ์ (Contingency Approach) และองค์ประกอบประกอบด้วย สภาพแวดล้อม (Environment) เทคโนโลยี (Technology) โครงสร้าง (Structure) กระบวนการจัดการ (Management Process) และการตัดสินใจสั่งการ (Decision making)

Smith and other (1980, p. 461) กล่าวว่า ประเภทของรูปแบบออก ประกอบด้วย รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) ได้แก่ 1) รูปแบบคล้ายจริง (Iconic Model) มีลักษณะคล้ายของจริง 2) รูปแบบเหมือนจริง (Analog Model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริง รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Model) ได้แก่ 1) รูปแบบข้อความ (Verbal Model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Model) และ 2) รูปแบบทางคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) หรือรูปแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Model)

Joyce and Weil (1985, p. 41) กล่าวว่า ประเภทของรูปแบบ ประกอบด้วย Semantic Model เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยภาษา แผนภูมิหรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น ๆ Mathematical Model เป็นรูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์

ของตัวแปรต่าง ๆ รูปแบบประเภตินี้นิยมใช้กันทั้งในสาขาจิตวิทยาและศึกษาศาสตร์ รวมทั้งการ บริหารการศึกษาด้วย Causal Model เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากเทคนิค ที่เรียกว่า Path Analysis และหลักการสร้าง Semantic Model โดยการนำเอาตัวแปรต่าง ๆ มาสัมพันธ์กัน เชิงเหตุและผลที่เกิดขึ้น

Bush (1986, p. 324) กล่าวว่า องค์ประกอบหลักของรูปแบบที่ใช้ เป็นเกณฑ์ในการพิจารณารูปแบบขององค์การทางการศึกษา ประกอบด้วย 1) เป้าหมาย 2) โครงสร้างองค์กร 3) สภาพแวดล้อมและ 4) ภาวะผู้นำ

Steiner (1988, p. 148) กล่าวว่า ประเภทของรูปแบบ คือ 1) รูปแบบเชิงปฏิบัติ (Practical Model or Model – of) รูปแบบจำลองทางกายภาพ เช่น แบบจำลองรถยนต์ เครื่องบิน ภาพจำลอง 2) รูปแบบเชิงทฤษฎี (Theoretical Model or Model-of) เป็น แบบจำลองที่สร้างขึ้นจากกรอบความคิดที่มีทฤษฎีเป็นพื้นฐาน ตัวทฤษฎี เองไม่ใช่รูปแบบ หรือแบบจำลองเป็นตัวช่วยให้เกิดรูปแบบที่มีโครงสร้างต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน

Keeves (1988, pp. 561 – 565) กล่าวว่า ประเภทของรูปแบบ ประกอบด้วย Analogue Model เป็นรูปแบบที่ใช้การอุปมา อุปมัยเทียบเคียงปรากฏการณ์ ซึ่งเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม และในส่วนของ Husen and Postlethwaite (1994, p. 3865) กล่าวว่า ประเภทของรูปแบบ ประกอบด้วย รูปแบบสามารถนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมาสามารถทดสอบ / สังเกตได้ มีความสัมพันธ์ เชิงสาเหตุ อธิบายปรากฏการณ์เรื่องนั้นเชิงสาเหตุที่กำลังศึกษาและอธิบาย เรื่องที่กำลัง ศึกษาแบบช่วยจินตนาการสร้างความคิดรวบยอด ความสัมพันธ์ของสิ่งที่กำลังศึกษา / ช่วยสืบเสาะความรู้และรูปแบบมีความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างมากกว่า ความสัมพันธ์ เชิงเชื่อมโยง

โดยสรุปองค์ประกอบของรูปแบบสรุปได้ว่าเป็น 1) หลักการและวัตถุประสงค์ ของรูปแบบ 2) ทฤษฎีพื้นฐานและหลักการของรูปแบบ 3) ระบบงานและกลไกของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินงานของรูปแบบ และ 5) แนวการประเมินรูปแบบโดยมีคำอธิบายศัพท์เฉพาะ ประกอบรูปแบบ พร้อมมีเงื่อนไขการนำรูปแบบไปใช้ในการจัดทำคู่มือการใช้ รูปแบบโดยนำ สารขององค์ประกอบบรรจุไว้อย่างสมบูรณ์เอื้อประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษา และนำรูปแบบ ไปใช้ตั้งตารางองค์ประกอบของกระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการระบบทวิภาคีที่ได้ จากการสังเคราะห์องค์ประกอบ

6.4 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบมุ่งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเองและด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ รวมทั้งได้พัฒนาทักษะทางสังคมต่าง ๆ เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการสร้างความสัมพันธ์ รวมทั้ง ทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการคิดการแก้ปัญหาอื่นๆ

6.5 กระบวนการเรียนการสอนรูปแบบ

รูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือมีหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบจะมีวิธีการดำเนินการหลัก ๆ ซึ่งได้แก่ การจัดกลุ่ม การศึกษาเนื้อหาสาระ การทดสอบการคิดคะแนนและระบบการให้รางวัล แตกต่างกันไปเพื่อสนองวัตถุประสงค์เฉพาะ แต่ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดต่างก็ใช้หลักการเดียวกันคือ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องที่ศึกษาอย่างมากที่สุด โดยอาศัยความร่วมมือกัน ช่วยเหลือกันและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน ความแตกต่างของรูปแบบแต่ละรูปแบบ จะอยู่ที่เทคนิคในการศึกษาเนื้อหาสาระและวิธีการเสริมแรงและการให้รางวัล เป็นประการสำคัญ

สรุปได้ว่า กระบวนการเรียนการสอนรูปแบบเป็นการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือกับสถานการณ์ประกอบการโดยกำหนดแนวทางและหลักสูตรร่วมกันตามวัตถุประสงค์เฉพาะโดยอาศัยความร่วมมือกัน ช่วยเหลือกันและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างบุคลากรและสถานการณ์ประกอบการเพื่อให้ได้มาซึ่งกระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

6.6 การออกแบบวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบ

ในการออกแบบวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบหรือโมเดลนั้น ทิพย์วรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2552, หน้า 14) กล่าวไว้พอสรุปได้ดังต่อไปนี้ 1) ความหมายของการออกแบบวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบหรือโมเดล หมายถึง การจัดทำแผนหรือโครงการวิจัยเพื่อการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งในทางทฤษฎี และจากงานวิจัยเชิงประจักษ์ในอดีต หรือเป็นการวางแผนวิจัยเพื่อการศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ในเชิงเหตุผลจากทฤษฎีและองค์ความรู้ที่ได้จากผลงานที่มีผู้ศึกษาไว้ในอดีต เพื่อจัดระบบโครงสร้างรูปแบบหรือกระบวนการที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปรตามทฤษฎี และองค์ความรู้ที่ได้ศึกษา โดยสามารถพิสูจน์ได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ว่าระบบโครงสร้าง รูปแบบหรือกระบวนการที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม

กับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากบริบทของสังคมที่เป็นอยู่หรือไม่ 2) ความสำคัญและประโยชน์ของการออกแบบวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบ (1) ความสำคัญของการออกแบบเพื่อพัฒนารูปแบบ คือ การยอมให้น้ำตัวแปรที่ได้ศึกษาย้อนหลังและพบว่า มีความสัมพันธ์กันในเชิงเหตุผล และผลมาบูรณาการกับทฤษฎีเกี่ยวกับตัวแปรทั้งหลายที่พบและนำมาจัดระบบ สร้างแบบแผน โครงสร้าง ให้เห็นเป็นโมเดลของความสัมพันธ์และผลของความสัมพันธ์นั้นต่อปรากฏการณ์ในสังคม (2) ประโยชน์ของการออกแบบเพื่อพัฒนารูปแบบ ดังต่อไปนี้ 2.1) ช่วยทำให้เกิดแนวคิด ในการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปรเชิงเหตุผลและผล โดยไม่ต้องใช้การทดลอง 2.2) ช่วยให้มีการนำผลวิจัยในอดีตมาบูรณาการและใช้ประโยชน์ 2.3) ช่วยทำให้ได้โมเดลที่จะนำไปใช้ประโยชน์ด้วยการทดลองใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ 2.4) ช่วยให้แนวทางในการวิจัยที่เชื่อถือได้ และได้จากผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริงในการนำไปใช้ในบริบทที่เป็นธรรมชาติ 3) หลักการออกแบบวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบ ในการออกแบบการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบโมเดลมีหลักการที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ (1) กำหนดชื่อเรื่องงานวิจัย (2) ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา (3) ศึกษางานวิจัยหรือสภาพปัจจุบันของสิ่งที่ศึกษา (4) ตั้งสมมติฐานการวิจัย 4) กำหนดวิธีตรวจสอบความเชื่อถือได้หรือความกลมกลืนของโมเดล ซึ่งอาจใช้วิธีใดวิธีหนึ่งหรือหลายวิธี ดังต่อไปนี้ (1) การประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ (2) ทดลองนำโมเดลไปใช้ (3) การทดลองด้วยข้อมูลที่จำลองขึ้น ดังนั้นการทดลองด้วยวิธีการทางสถิติจากแบบแผนการวิจัยที่ได้นำเสนอไว้คือ (1.1) การกำหนดกรอบประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (1.2) ออกแบบและพัฒนาเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (1.3) วิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำตารางหุ่ (Crummy table) (1.4) ปรับปรุงและนำเสนอโมเดลที่ปรับปรุงแล้ว 5) รูปแบบในเรื่องใดจะเป็นเช่นใดขึ้นอยู่กับกรอบของทฤษฎีในเรื่องนั้น ๆ ในการสร้างรูปแบบจึงมีขั้นตอนในการสร้าง 5 ขั้นตอน คือ (เบญจพร แก้วมีศรี, 2560, หน้า 92 – 93)

1. ขั้นตอนรวบรวมปัญหา (Problem formation)

2. ขั้นพัฒนารูปแบบ (Model construction) ทำภายหลังที่รวบรวมปัญหาต่าง ๆ ได้แล้ว ในการสร้างต้องพิจารณาวัตถุประสงค์เบื้องต้นของการสร้างรูปแบบ ต้องรู้ถึงคุณสมบัติเฉพาะที่ต้องการของผลผลิต ต้องรู้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นในการสร้างรูปแบบควรคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการสร้าง และเป็นที่น่าสนใจของผู้ใช้ด้วย เพราะถ้ารูปแบบมีค่าใช้จ่ายสูงกว่าปัญหาที่ต้องการแก้ไข มักไม่ได้รับการสนับสนุน

ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการสร้างได้เช่นเดียวกันถ้ารูปแบบไม่ดึงดูดความสนใจและมีความซับซ้อนมาก อาจไม่ได้รับการยอมรับจากผู้ใช้อย่างไร ดังนั้นข้อมูลที่รวบรวมมาเพื่อสร้างรูปแบบ อาจมีโอกาสบกพร่องได้ในระหว่างการดำเนินงานขั้นตอนต่าง ๆ ควรมีการจำกัดความหมายของสภาพการที่จะถือว่าตัวแปรหนึ่ง ๆ มีความสำคัญ การสุ่มตัวอย่างควรทำตามหลักวิชาการอย่างเคร่งครัด และควรมีการประเมินค่าความแปรปรวนของการสุ่มตัวอย่างเสมอ และควรพิจารณาอย่างระมัดระวังว่าสมควรนำตัวแปรใดบ้าง ขอบกพร่องอันเกิดกับรูปแบบในแง่ของการรวบรวมข้อมูลมี 3 ประการ คือ

2.1 กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรผิดพลาด คือ มีการนับคู่ตัวแปรตาม (Dependent variable)

2.2 ละลายตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ทำให้รูปแบบลักษณะไม่สมบูรณ์

2.3 กำหนดลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ไม่ตรงกับความเป็นจริง เช่น ตัวแปรทั้งสองไม่ได้สัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรง

3. การทดสอบรูปแบบ (Testing the model) เมื่อสร้างเสร็จแล้วควรทำการทดสอบโดยคำนึงถึง 2 เรื่อง คือ

3.1 มีความตรงกับสถานการณ์จริง (Valid) ถ้ารูปแบบยังมีความใกล้เคียงกันกับความเป็นจริงมากเท่าใดก็ยิ่งดีเท่านั้น เพราะจะช่วยให้การตัดสินใจดีขึ้น และการนำไปใช้งาน มีความสะดวกไม่ยุ่งยาก และควรพิจารณาถึงระดับความสำเร็จจากการแก้ปัญหาด้วย

3.2 จัดให้มีการทดลองใช้ เพื่อเปรียบเทียบว่าการใช้ทำให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพในทางปฏิบัติอย่างไร การทดลองใช้มี 2 ลักษณะ คือ ทดลองย้อนหลัง (Retrospective evaluation) โดยใช้กับข้อมูลในอดีตกับการทดลองใช้ในปัจจุบัน (Present)

4. การนำไปใช้สำเร็จเมื่อนำไปประยุกต์ใช้จริง (Implementation) เมื่อผ่านการทดสอบแล้วก็พร้อมที่จะนำไปใช้ปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ Mescon, Albert, and Khedouri (1985, p. 208) อธิบายไว้ว่าไม่มีรูปแบบใดที่เรียกว่าได้ความสำเร็จอย่างสมบูรณ์จนกว่าจะได้รับการยอมรับได้รับความสนใจและการนำไปใช้จริง ดังนั้น ผู้ที่ต้องใช้รูปแบบหรือผู้บริหาร ควรมีส่วนในการวิเคราะห์ปัญหาและวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งควรได้รับคำแนะนำในการใช้รูปแบบในเรื่องหน้าที่ ศักยภาพ และความจำกัดของรูปแบบที่นำเสนอด้วย

5. การพัฒนาปรับปรุงรูปแบบให้ทันสมัย (Model updating) แม้ว่าจะมีการนำรูปแบบไปใช้อย่างประสบความสำเร็จแล้วก็ตาม แต่มีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาปรับปรุงประยุกต์เท่าที่มีความต้องการซึ่งอาจปรับปรุงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ปรับจากแรงดันภายนอก เช่น เทคโนโลยี ซึ่งอาจมีส่วนทำให้รูปแบบไม่เที่ยงตรงได้

Keeves (1988, p. 560) ได้กล่าวถึง หลักการอย่างกว้าง ๆ เพื่อกำกับการสร้างรูปแบบไว้ 4 ประเภท คือ

1. รูปแบบควรประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้าง (ของตัวแปร) มากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงแบบธรรมดาอย่างไรก็ตามความเชื่อมโยงแบบเส้นตรงธรรมดาทั่วไปนั้นก็มีประโยชน์โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยในช่วงต้นของพัฒนารูปแบบ

2. รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบได้ สามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกต และหาข้อมูลสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้

3. รูปแบบควรต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่อง ที่ศึกษา ดังนั้นนอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ยังใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ด้วย

4. รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่ และการสร้างความสำคัญของตัวแปรในลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายองค์ความรู้เรื่องที่กำลังศึกษา ด้วยปัญหาในการสร้างรูปแบบในการสร้างรูปแบบก็มีปัญหายู่มาก เช่น

4.1 รูปแบบไม่แม่นยำตรงต่อสิ่งที่คาดการณ์ไว้ (Invalid assumption) พบว่านี่คือ สาเหตุหลักเนื่องจากการสร้างบนสิ่งที่คาดไว้ว่า จะเกิดขึ้นล่วงหน้าที่ไม่ได้มาจากความเป็นจริง

4.2 ความจำกัดของข้อมูลที่ได้รับ (Information limitation) จะเกิดผลทั้งในการสร้างและการใช้รูปแบบ ควรต้องปรับปรุงข้อมูลดังกล่าวให้ทันสมัยต่อเหตุการณ์เสมอ แต่ในบางครั้ง ก็อาจจะพบว่า ในการสร้างรูปแบบไม่ได้ให้ความสนใจต่อปัญหาย่างตรง ๆ บางครั้งก็เป็นการลำบากในการสร้างรูปแบบให้ตรงกับสภาพการณ์ จะทำให้เกิดความผิดพลาดขึ้นได้

4.3 ผู้ใช้รูปแบบกลัวการใช้ (Fear by user) เหตุผลประการแรก
ที่ผู้ใช้ไม่สนับสนุน ในการใช้รูปแบบ คือ การไม่เข้าใจเหตุผลของการใช้อย่างเพียงพอ
หรืออาจกลัวการใช้รูปแบบนั้นจึงควรมีการแนะนำถึงวิธีการใช้ประโยชน์ที่ได้รับ

4.4 การนำไปประยุกต์ใช้ที่ไม่มีประสิทธิภาพ (Poor
implementation) พบว่าการที่ผู้ใช้ขาดความรู้ควรเข้าใจต่อรูปแบบ ทำให้เกิดการต่อต้าน
การเปลี่ยนแปลงการใช้รูปแบบอีกทั้งไม่สามารถนำรูปแบบไปใช้ได้อย่างเต็มที่อีกด้วย

4.5 สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย (Cost) ต้องพยายามสร้างให้เกิดประโยชน์
มากกว่าเสียค่าใช้จ่ายในการคิดค่าใช้จ่ายนี้ ควรรวมไปถึงเรื่องของการเสียเวลาในการใช้
รูปแบบ ค่าฝึกอบรมเลาฝึกอบรม ตลอดจนรวมถึงเสียเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ
ต่าง ๆ ด้วยการประเมินรูปแบบ รูปแบบที่สร้างขึ้นควรมีการประเมินความเหมาะสม
โดยประเมินในลักษณะต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์ว่ามีความถูกต้องสอดคล้องตามวัตถุประสงค์
ในการนำไปใช้ประเมิน หรือไม่

Eisner (1976, pp. 135 – 150) ได้เสนอแนวคิดของการทดสอบหรือ
ประเมินโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยให้ความเห็นว่า การวิจัยทางการศึกษาบางเรื่องต้องการ
ความละเอียดอ่อนมากกว่าได้ตัวเลขแล้วนำมาสรุปผล เขาเชื่อว่าการรับรู้ที่เท่ากันนั้น
เป็นคุณสมบัติพื้นฐานของผู้รู้จึงได้เสนอแนวคิดการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ ดังนี้

1. การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มิได้เป็นการประเมินที่เน้นสัมฤทธิ์
ผลของเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามรูปแบบของการประเมินอิงเป้าหมาย (Goal – based
model) การตอบสนองของปัญหาและความต้องการของผู้เกี่ยวข้องตามรูปแบบของการ
ประเมิน แบบสนองตอบ

2. เป็นรูปแบบการประเมินที่เป็นความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
(Specialization) ในเรื่องที่จะประเมินโดยพัฒนามาจากรูปแบบการวิจารณ์งานศิลปะ
(Art criticism) มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้งและต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญ ระดับสูงมาเป็นผู้
วินิจฉัย เนื่องจากการวัดค่า ไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใด ๆ และต้องใช้ความรู้
ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง แนวคิดนี้ได้นำมาประยุกต์ใช้ในทางการศึกษา
ระดับสูงมากขึ้น ทั้งนี้ เพราะองค์ความรู้เฉพาะสาขาวิชานั้น ผู้ที่ศึกษาเรื่องนั้น ๆ จริง ๆ
จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสูง

3. เป็นรูปแบบที่ใช้บุคคล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการ
ประเมินโดยความเชื่อถือว่าผู้ทรงคุณวุฒินั้นเที่ยงธรรมและมีคุณยพินิจที่ดี ทั้งนี้ มาตรฐาน

และเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ นั้น จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความชำนาญของ
ผู้ทรงคุณวุฒินั่นเอง

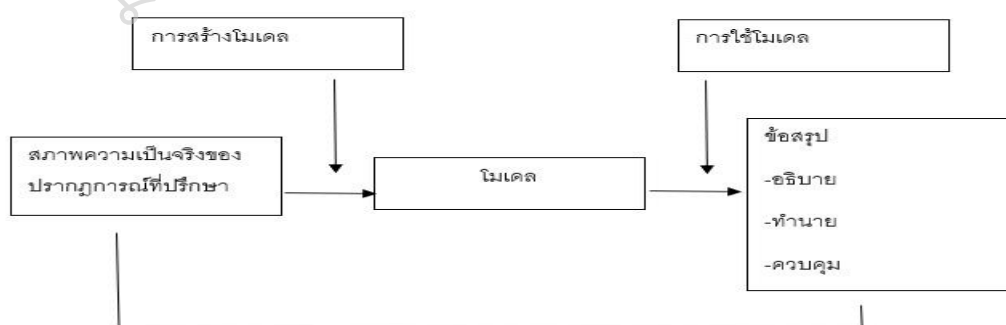
4. เป็นรูปแบบที่ยอมให้ความยืดหยุ่น กระบวนการทำงานของ
ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นไปตามอรรถยาศัยและความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็น
พิจารณา การบ่งชี้ข้อมูล ที่ต้องการการเก็บรวบรวม การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล
ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

สรุปได้ว่ารูปแบบ คือ แบบจำลองหรือโครงสร้างทางความคิด หรือ
กระบวนการที่มีลักษณะคล้ายทฤษฎี รูปแบบเป็นได้ทั้งรูปแบบธรรมและนามธรรม
ที่สามารถช่วยกำกับวิธีการทำงานให้เป็นระบบมากยิ่งขึ้น ในการพัฒนารูปแบบใด ๆ
จึงต้องศึกษาวิเคราะห์ให้ถ่องแท้ถึงบริบทวัตถุประสงค์ และข้อจำกัดของกิจกรรม
ที่ต้องการนำรูปแบบไปใช้ประโยชน์

6.7 การสร้างรูปแบบ และการพัฒนารูปแบบ

การสร้างรูปแบบ คือ การกำหนดมโนทัศน์เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กันอย่างเป็น
ระบบ เพื่อชี้ให้เห็นชัดเจนว่ารูปแบบเสนออะไร เสนออย่างไร เพื่อให้ได้อะไร และสิ่งที่ได้นั้น
อธิบายปรากฏการณ์อะไร และนำไปสู่ข้อค้นพบอะไรใหม่ ๆ

มียากาวะ (2560, หน้า 3) เสนอการสร้างโมเดลว่า เป็นการศึกษา
ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติหรือสังคมเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เราอาจไม่ศึกษาปรากฏการณ์เรื่อง
นั้นโดยตรงก็ได้ แต่เราศึกษา โดยวิธีการสร้างโมเดล เพื่อหาข้อสรุปที่สามารถนำไปอธิบาย
ทำนายหรือควบคุมปรากฏการณ์ที่ศึกษา ดังรูปภาพประกอบ 10

ภาพประกอบ 10 การศึกษาปรากฏการณ์การโดยวิธีการสร้างโมเดล

โมเดลที่ใช้ศึกษาค้นคว้าปรากฏการณ์ทางสังคมต้องมีคุณสมบัติ 2 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง มีลักษณะสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของปรากฏการณ์ ของเรื่องที่ศึกษา และอีก ประการหนึ่ง สามารถนำไปใช้หาข้อสรุปเพื่ออธิบาย ทำนาย หรือควบคุมปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้ อย่างถูกต้อง คุณสมบัติของโมเดลทั้ง 2 ประการนี้ มีลักษณะขัดแย้งกันเอง กล่าวคือ ถ้าเราสร้าง โมเดลให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของปรากฏการณ์มาเท่าใด โมเดลจะสลับซับซ้อนมากขึ้น ทำให้การนำโมเดลไปใช้มีความยุ่งยาก ในทางตรงกันข้าม ถ้าเราเน้นความสะดวกในการนำเอาโมเดลไปใช้อธิบายปรากฏการณ์ ก็ต้องเขียนโมเดลให้ง่ายเข้าใจ โมเดลก็ไม่ค่อยสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของปรากฏการณ์ ซึ่งทำให้การนำโมเดลไปใช้อธิบาย ทำนายหรือควบคุมปรากฏการณ์ได้จำกัด จุดมุ่งหมายที่สำคัญ การสร้างโมเดลก็เพื่อทดสอบหรือตรวจสอบโมเดลนั้นด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนั้น โมเดลที่สร้างขึ้น จึงมีความชัดเจน และเหมาะสมกับวิธีการทดสอบ โดยปกติแล้ว การวิจัยทางสังคมศาสตร์ และพฤติกรรมศาสตร์ มักจะทดสอบโมเดลด้วยวิธีการทางสถิติ การสร้างโมเดล การเก็บรวบรวมข้อมูล และการทดสอบโมเดล เป็นกิจกรรมที่ต้องบูรณาการเข้าด้วยกัน เนื่องจากโครงสร้างของโมเดลจะเป็นตัวกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จะ นำไปใช้ทดสอบโมเดล ผลของการทดสอบโมเดลย่อมนำไปสู่การยอมรับหรือปฏิเสธโมเดลนั้น

บรรจง เจริญสุข (2562, หน้า 92 – 93) แบ่งขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการบริหาร สถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษา ออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้น โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎี หลักการ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาและหลักธรรมาภิบาล สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 24 คน ด้วยเทคนิคเดลฟาย จำนวน 3 รอบ ระยะที่ 3 ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ แบบสอบถาม

รมย์ พะโยม (2562, หน้า 17) สรุปขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการบริหาร การปฏิบัติงานของสถานศึกษา ดังนี้ 1) การสังเคราะห์องค์ประกอบการบริหาร การปฏิบัติงานของสถานศึกษา จากแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วจัดทำเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่าสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา 2) การสร้างรูปแบบการบริหารการปฏิบัติงานของสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากการสังเคราะห์ขั้นตอน

ที่ 1 ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาโดยสนทนากลุ่ม 3) การประเมินรูปแบบการบริหารการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน จำนวน 15 คน พิจารณาความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

สมยงค์ แก้วสุพรรณ (2562, หน้า 138 – 145) ได้นำเสนอรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มี ประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ระยะ คือ 1) วิเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 2) สร้างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้การสนทนากลุ่มและจัดเวทีวิพากษ์ 3) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกันคุณภาพ การศึกษา 4) ประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อการประกัน คุณภาพการศึกษา

กล่าวโดยสรุป การจัดการอาชีวศึกษาเป็นกระบวนการเชิงระบบที่มุ่งพัฒนา กำลังคนให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม โดยเน้นการออกแบบหลักสูตรฐานสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติ การวัดและประเมินผลตามผลลัพธ์ การเรียนรู้ ตลอดจนการพัฒนาครูและทรัพยากรทางการศึกษาให้ทันสมัย แนวคิดสำคัญ ในเชิงวิชาการ ได้แก่ การจัดการศึกษาแบบมุ่งผลลัพธ์และการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้จริง มีความยืดหยุ่น และปรับตัวต่อบริบทอาชีพ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ในบริบทดังกล่าว การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีถือเป็นกลไกสำคัญ ที่ช่วยยกระดับคุณภาพการผลิตกำลังคน โดยเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่ผสมผสาน การเรียนในสถานศึกษากับการฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ ภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐ สถานศึกษา และภาคอุตสาหกรรม การออกแบบ หลักสูตรร่วมกันและการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์จริงช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะ เชิงปฏิบัติและทักษะวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ลดช่องว่างระหว่าง การศึกษาและการจ้างงาน และเสริมสร้างความพร้อมในการเข้าสู่โลกอาชีพอย่างมี ประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม ความสำเร็จของระบบทวิภาคีขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการ ที่มีประสิทธิภาพและมีการบูรณาการความร่วมมือจากหลายภาคส่วน การบริหารจัดการ

ระบบทวิภาคีจึงต้องอาศัยกลไกเชิงนโยบายที่ชัดเจน การกำหนดมาตรฐานคุณภาพ การประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ การกำกับติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรที่เหมาะสม ทั้งนี้ การบริหารที่ดี ต้องมีลักษณะของการมีส่วนร่วม (participatory management) และการกำกับดูแลแบบ เครือข่าย (network governance) เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถดำเนินงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

ขณะเดียวกัน การวิจัยและพัฒนาเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยสนับสนุน และยกระดับคุณภาพของการจัดการอาชีวศึกษาและระบบทวิภาคี โดยทำหน้าที่เป็น ฐานข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับการกำหนดนโยบาย การพัฒนาหลักสูตร และการปรับปรุง กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวิจัยสามารถดำเนินการได้ในระดับนโยบาย ระดับ สถานศึกษา และระดับชั้นเรียน เพื่อสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาและแนวปฏิบัติที่มี ประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีสู่ภาคการผลิต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา
จังหวัดบึงกาฬ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D)
โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ 6 ขั้นตอน ในแต่ละขั้นตอนของการวิจัยมีรายละเอียด
ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค
สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การกำหนด
กรอบเนื้อหาทั้งไทยและต่างประเทศ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการ
ระบบทวิภาคี

ขั้นตอนที่ 3 การสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหาร
จัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร สำหรับนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา
จังหวัดบึงกาฬ

ระยะที่ 2 การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค
สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬดำเนินการวิจัย 1 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 4 การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัด
อาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬแล้วตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 12 คน

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา
จังหวัดบึงกาฬ โดยการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ดำเนินการวิจัย
2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 5 การจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)
โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน และประมวลความคิดเห็น หลังจากนั้น นำข้อเสนอแนะมา
ปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 6 การนำเสนอการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบ
ทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค
สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ที่สมบูรณ์

รายละเอียดขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค
สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ มีดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 โดยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน (ขั้นตอนที่ 1 – 3) ดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การกำหนด
กรอบเนื้อหาทั้งไทยและต่างประเทศ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

1.1 วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหาร
จัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬดังนี้

1.1.1 การจัดการอาชีวศึกษา

1.1.2 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

1.1.3 การบริหารจัดการระบบทวิภาคี

1.1.4 การจัดการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

1.1.5 การพัฒนารูปแบบ

1.1.6 การวิจัยและพัฒนา

1.2 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยนำเนื้อหาที่รวบรวมได้จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ มาวิเคราะห์ โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ ด้านเนื้อหา ทั้งความสัมพันธ์ภายในและความสัมพันธ์ภายนอก เพื่อนำไปสู่กรอบแนวคิดในการวิจัย

2. ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

2.1 นำองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้การบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ มาจัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

2.2 สร้างแบบสอบถามจากกรอบแนวคิดในการวิจัยที่เกี่ยวข้อง องค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ซึ่งองค์ประกอบหลัก 8 ด้านคือ

2.2.1 ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

2.2.2 ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี

2.2.3 ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

2.2.4 ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้

2.2.5 ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา

2.2.6 ด้านการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ

2.2.7 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จ

การศึกษา

2.2.8 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

3. ขั้นตอนที่ 3 สอบถามสภาพการบริหารระบบทวิภาคี ของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครู และตัวแทนสถานประกอบการ โดยสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ทั้งรัฐและเอกชน จำนวน 7 แห่ง โดยเลือกจากสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี ประกอบด้วยผู้อำนวยการ จำนวน 7 คน และรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 7 คน ครู จำนวน 152 คน และตัวแทนสถานประกอบการที่มีการทำความร่วมมือ จำนวน 6 แห่ง รวมทั้งสิ้น 172 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ที่ทำการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี จำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครู และตัวแทนสถานประกอบการ ซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัย จำนวน 118 คน โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 42 – 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง ที่เป็น ผู้อำนวยการ จำนวน 3 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 3 คน ตัวแทนสถานประกอบการที่ทำความร่วมมือกับสถานศึกษา จำนวน 6 แห่งโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ครู จำนวน 106 คน เลือกโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย(Random Sampling) รวมทั้งสิ้นจำนวน 118 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในขั้นตอนนี้คือ แบบสอบถาม เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ของผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ครู และตัวแทนสถานประกอบการ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการหรือ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลแบบสอบถามการหาความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 เป็นข้อคิดเห็นอื่น ๆ เป็นคำถามปลายเปิด

3.2.2 การหาคุณภาพของเครื่องมือ ดำเนินการโดยการนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ แล้วจึงนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของเครื่องมือซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

3.2.2.1 อาจารย์ที่สังกัดมหาวิทยาลัยมีตำแหน่งทางวิชาการผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการสอน ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาทางการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คน ได้แก่

1) รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหญ่ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.2.2.2 ผู้บริหารที่สังกัดอาชีวศึกษาที่ดำรงตำแหน่งทางการบริหารตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปและมีวิทยฐานะระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 2 คน ได้แก่

1) นายเมืองมนต์ เนตรหาญ ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคนครพนม

2) นายวิชา อาญาเมือง ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร

3.2.2.3 ครูที่รับผิดชอบการบริหารจัดการ ระบบทวิภาคี ที่ดำรงตำแหน่งครู สายการสอนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปและมีวิทยฐานะระดับชำนาญการขึ้นไป จำนวน 1 คน ได้แก่

1) นายปรีดา มาหินกอง ตำแหน่งครู ชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร

3.2.3 หลังจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา ที่มีการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เช่น วิทยาลัยเทคนิคนครพนม จำนวน 50 ชุด จากนั้นนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ทั้งฉบับจาก สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 เมื่อนำไปหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ปรากฏผลเท่ากับ 0.24 – 0.85 และรายด้าน เท่ากับ 0.75 – 0.88 ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 เมื่อนำไปหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ปรากฏผลเท่ากับ 0.34 – 0.82 และรายด้านเท่ากับ 0.79 – 0.88 แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับ ดีมาก (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 หน้า 93) สามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้อย่างเหมาะสม และนำเสนอแบบสอบถามต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งปรับปรุงแก้ไขตามผู้เชี่ยวชาญ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป

3.4.1 สถิติที่ใช้ได้แก่

3.4.1.1 ความถี่ (f)

3.4.1.2 ร้อยละ = $((\text{ค่าที่ต้องการวัด} / \text{ค่ารวมทั้งหมด}) \times 100)$

3.4.1.3 ค่าเฉลี่ย $\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$

3.4.1.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. = $\sqrt{\frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{(n-1)}}$

3.4.2 การกำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้

5 หมายถึง มีการบริหารจัดการระบบทวิภาคีในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการบริหารจัดการระบบทวิภาคีในระดับมาก

3 หมายถึง มีการบริหารจัดการระบบทวิภาคีในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการบริหารจัดการระบบทวิภาคีในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการบริหารจัดการระบบทวิภาคีในระดับน้อยที่สุด

3.4.3 การกำหนดเกณฑ์ในการประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณ

ค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 103) โดยถือเกณฑ์การประเมินเป็นคะแนน ดังนี้

4.51 – 5.00 มีการบริหารจัดการระบบทวิภาคีอยู่ในระดับมาก

ที่สุด

3.51 – 4.50 มีการบริหารจัดการระบบทวิภาคีอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 มีการบริหารจัดการระบบทวิภาคีอยู่ในระดับ

ปานกลาง

1.51 – 2.50 มีการบริหารจัดการระบบทวิภาคีอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 มีการบริหารจัดการระบบทวิภาคีอยู่ในระดับน้อย

ที่สุด

ระยะที่ 2 การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

1. วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 2 โดยแบ่งออกเป็น 1 ขั้นตอน

(ขั้นตอนที่ 4) ดังนี้

1.1 ขั้นตอนที่ 4 การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค
สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดบึงกาฬ

1.1.1 ผู้วิจัยใช้เทคนิคการตรวจสอบรูปแบบการบริหารจัดการระบบ
ทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค
สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ โดยสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่เลือกแบบ
เจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 12 คน มีขอบข่ายการปฏิบัติ ดังนี้

1.1.1.1 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญจากบุคคล
ที่มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1) อาจารย์ที่สังกัดมหาวิทยาลัย มีตำแหน่งทางวิชาการ
รองศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการสอน ระดับบัณฑิตศึกษา
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 2 คนได้แก่

1.1) รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไธล อาจารย์ประจำ
หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2) รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำ
หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2) ผู้บริหารที่สังกัดอาชีวศึกษาที่ดำรงตำแหน่งทางการบริหาร
ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปและมีวิทยฐานะระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 6 คน ได้แก่

2.1) นายอุดมภูเบศร์ สมบูรณ์เวช ตำแหน่งผู้อำนวยการ
เชี่ยวชาญ สถาบันภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1

2.2) นายสถิต สำราญสุข ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญ
การพิเศษ สถาบันภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1

2.3) นางวรรณภา พ่วงกุล ตำแหน่งผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
วิทยาลัยเทคนิคสว่างแดนดิน

2.4) ดร.เมืองมนต์ หาญเนตร ตำแหน่งผู้อำนวยการ
เชี่ยวชาญ วิทยาลัยเทคนิคนครพนม

2.5) นายวิชา อาญาเมือง ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญ
การพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคนครพนม

2.6) นายฉลอง นพคุณ ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการ
พิเศษ วิทยาลัยเทคนิคนครพนม

3) ครูที่รับผิดชอบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีที่ดำรง
ตำแหน่งครู สายการสอนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปและมีวิทยฐานะระดับชำนาญการขึ้นไป
จำนวน 4 คน ได้แก่

3.1) นางปาริชาติ โอชโร ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคนครพนม

3.2) นายปรีดา มาหินกอง ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร

3.3) นายประจวบ แสงวงศ์ ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ
เชี่ยวชาญ วิทยาลัยเทคนิคสว่างแดนดิน

3.4) นายสุขสันต์ สุทธิเสน ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ

1.2 ผู้วิจัยนำองค์ประกอบที่ศึกษาได้จากระยะที่ 1 ไปร่างเป็นรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ แล้วตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน แล้วทำการวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบ

1.3 ผู้วิจัยแก้ไข ปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 12 คน และนำเสนอการแก้ไขต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

โดยการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) วิธีดำเนินการวิจัยระยะที่ 3 โดยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน (ขั้นตอนที่ 5 – 6) ดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 5 การจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน ได้แก่

1.1 อาจารย์ที่สังกัดมหาวิทยาลัย มีตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป และมีประสบการณ์ในการสอน ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ได้แก่

1.1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย โพธิ์ไธสง อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.1.2 รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ อาจารย์ประจำ
หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2 ผู้บริหารที่สังกัดอาชีวศึกษาที่ดำรงตำแหน่งทางการบริหารตั้งแต่
5 ปีขึ้นไปและมีวิทยฐานะระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 8 คน ได้แก่

1.2.1 นายอุดมภูเบศร์ สมบูรณ์เวช ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ
เชี่ยวชาญ สถาบันภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1

1.2.2 นายสถิต สำราญสุข ผู้อำนวยการ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ
สถาบันภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2

1.2.3 นางวรรณภา พ่วงกุล ผู้อำนวยการ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ
วิทยาลัยเทคนิคสว่างแดนดิน

1.2.4 ดร.ชาญชัย แสนจันทร์ ผู้อำนวยการ วิทยฐานะเชี่ยวชาญ
วิทยาลัยเทคนิคอุตรธานี

1.2.5 ดร.เมืองมนต์ เนตรหาญ ผู้อำนวยการ วิทยฐานะชำนาญการ
พิเศษ วิทยาลัยเทคนิคนครพนม

1.2.6 นายวิชา อาญาเมือง ผู้อำนวยการ วิทยฐานะชำนาญการ
พิเศษ วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร

1.2.7 นายเดชวิชัย พิมพ์โคตร ผู้อำนวยการ วิทยฐานะชำนาญการ
พิเศษ วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย

1.2.8 นายฉลอง นพคุณ ผู้อำนวยการ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ

1.3 ครูที่ดำรงตำแหน่งครูสายการสอนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปและมีวิทยฐานะ
ระดับชำนาญการขึ้นไป จำนวน 4 คน ได้แก่

1.3.1 นายสุขสันต์ สุทธิเสน ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ

1.3.2 นางปาริชาติ โอชโร ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคนครพนม

1.3.4 นายปรีดา มาหินกอง ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร

1.3.5 นายประจวบ แสงวงศ์ ครู วิทยฐานะเชี่ยวชาญ

วิทยาลัยเทคนิคสวางแดนดิน

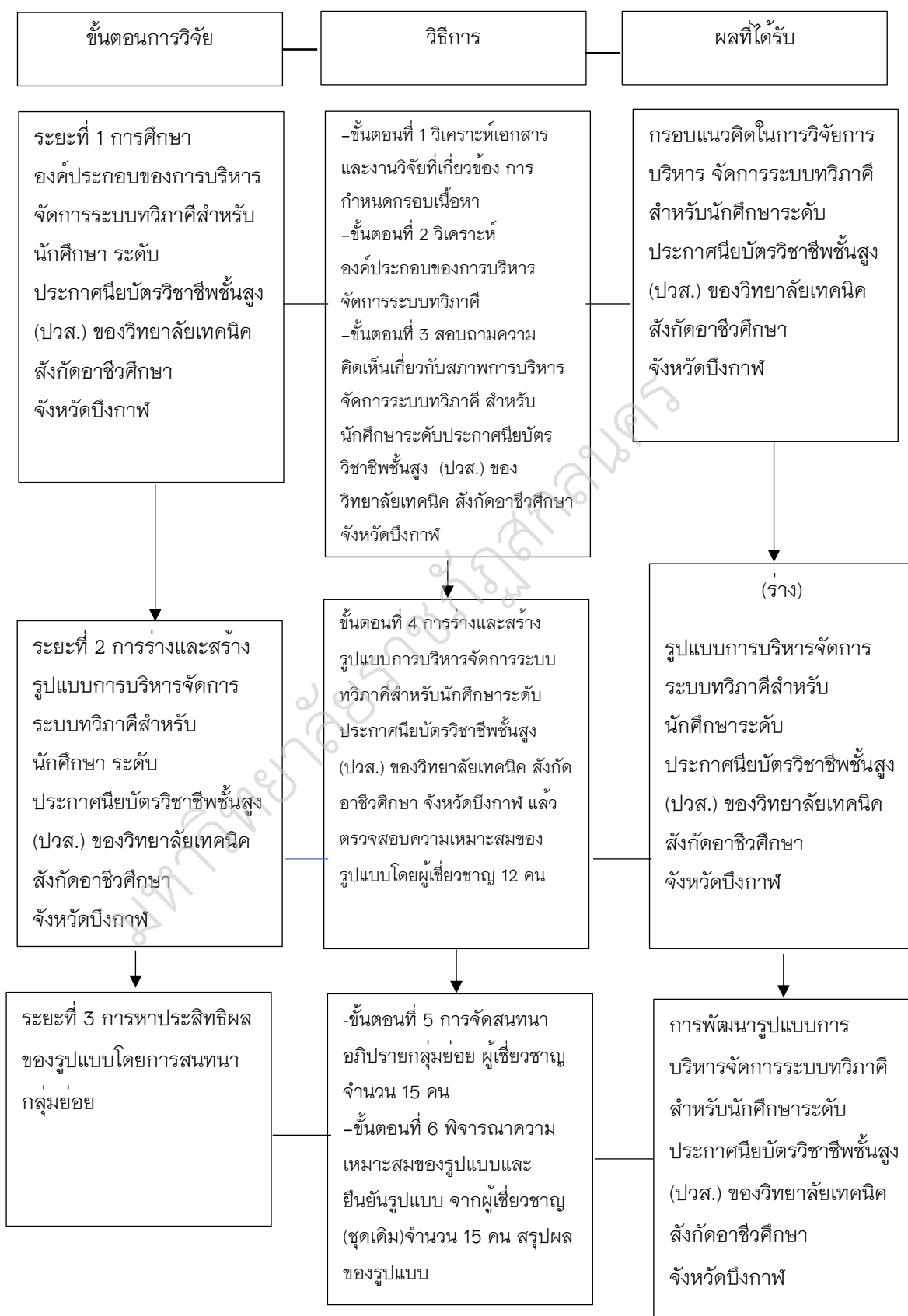
2. ขั้นตอนที่ 6 นำเสนอรูปแบบองค์ประกอบ โดยสนทนากลุ่มย่อย ครั้งที่ 2

เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ กับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน หลังจากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข ให้สมบูรณ์

ขอบเขตระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ดำเนินการวิจัยในระหว่างเดือน มิถุนายน 2568 ถึงเดือนมิถุนายน 2569 รวมระยะเวลา 12 เดือน

สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาการบริหาร จัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ดังภาพประกอบ 11

ภาพประกอบ 11 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) เพื่อสอบถามการวิจัย และความมุ่งหมายของการวิจัย โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ 6 ขั้นตอน ในแต่ละขั้นตอนของการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การกำหนด กรอบเนื้อหาทั้งไทยและต่างประเทศ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ขั้นตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการ ระบบทวิภาคี

ขั้นตอนที่ 3 ผลการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหาร จัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

ระยะที่ 2 การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬดำเนินการวิจัย 1 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 4 การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬแล้วตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยให้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน

ระยะที่ 3 การศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค

สังเกตอาชีพศึกษา จังหวัดบึงกาฬโดยการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

ดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 5 การจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน และประมวลความคิดเห็น หลังจากนั้น นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 6 การนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ที่สมบูรณ์

รายละเอียดขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ มีดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

**ขั้นตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การกำหนด
กรอบเนื้อหาทั้งไทยและต่างประเทศ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน**

จากการศึกษาเอกสาร วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ทฤษฎี รูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนิรุตต์ บุตรแสนลี (2561, หน้า 144); มนต์รี สุขชุม (2566, หน้า 238); ธนภัทร แสงจันทร์ (2564, หน้า 81); เกรียงไกร ปัญญาประเสริฐกุล (2563, หน้า 556); Steiner (2001, p. 25); Think exist (2008, p. 1) ปรากฏว่าไม่มีหลักเกณฑ์ที่ตายตัวว่ารูปแบบนั้นต้องมีองค์ประกอบอะไรบ้างขึ้นอยู่กับลักษณะของเรื่องที่ผู้วิจัยสนใจ ดังนั้นการบริหารอาชีวศึกษา (Vocational Education) จึงเป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมบุคคลเข้าสู่การประกอบอาชีพตามหลักการอาชีวศึกษาแนวคิดของ (Brown and Mob erg, 1980) ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดเชิงระบบที่มององค์การในลักษณะองค์รวม โดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสำคัญ ได้แก่ สภาพแวดล้อม โครงสร้างองค์การ พฤติกรรมของบุคลากร

และผลลัพธ์ขององค์การ แนวคิดดังกล่าวมีความสอดคล้องกับการบริหารอาชีวศึกษาอย่างชัดเจน เนื่องจากการจัดการอาชีวศึกษาเป็นระบบที่ต้องเชื่อมโยงกับบริบทภายนอกและภายในอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับการบริหารอาชีวศึกษาที่จำเป็นต้องตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงาน ภาคอุตสาหกรรม และนโยบายของรัฐ การพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาจึงต้องมีความยืดหยุ่นและทันสมัย เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ แนวคิดนี้ชี้ให้เห็นว่า หากองค์การสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมได้ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและความสำเร็จขององค์การ

ขั้นตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบ ทวิภาคี

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีปรากฏว่าได้องค์ประกอบ จำนวน 8 องค์ประกอบหลัก 34 องค์ประกอบย่อย ประกอบด้วย

1. ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อยดังนี้

- 1.1 สถานศึกษามีการทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างสถานศึกษาสถานประกอบการ และผู้เรียนอย่างเป็นทางการ
- 1.2 สถานศึกษามีแผนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการที่สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร และแผนการเรียนของสถานศึกษา
- 1.3 ผู้เรียนปฏิบัติตามเงื่อนไขฝึกอาชีพในสถานประกอบการครบตามระยะเวลาที่กำหนด
- 1.4 สถานศึกษามีการประเมินผลการฝึกอาชีพตามมาตรฐานและข้อตกลงระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา

2. ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อยดังนี้

- 2.1 สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรระบบทวิภาคีอย่างชัดเจน
- 2.2 สถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการอย่างชัดเจนจัดการเรียนการสอนตามกลไกที่กำหนดในโครงสร้างระบบทวิภาคี
- 2.3 สถานศึกษามีระบบและกระบวนการวัดผลและประเมินผลที่เป็นไปตามข้อตกลงและมาตรฐานของโครงสร้างการดำเนินงาน

2.4 สถานศึกษามีการกำหนดจำนวนและบทบาทของบุคลากร
ที่รับผิดชอบตามโครงสร้างของระบบทวิภาคีอย่างชัดเจน

3. ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้
ย่อยดังนี้

3.1 สถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรร่วมกันระหว่าง
สถานศึกษาและสถานประกอบการที่ชัดเจน

3.2 สถานศึกษามีการดำเนินการจัดการเรียน ทฤษฎีในสถานศึกษา
และการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการตามแผนที่กำหนดในหลักสูตร

3.3 สถานศึกษามีระบบการวัดและประเมินผลที่พัฒนาและใช้ร่วมกัน
ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

3.4 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานวิชาชีพที่ระบุในหลักสูตร

4. ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
ตัวบ่งชี้ย่อยดังนี้

4.1 สถานศึกษามีการจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรโดยความร่วมมือ
ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ

4.2 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ส่งเสริม
ทักษะวิชาชีพ และทักษะชีวิตของผู้เรียน

4.3 สถานศึกษามีการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นผู้นำ
และทักษะชีวิต ในการจัดการเรียนการสอน

4.4 สถานศึกษามีการจัดทำระบบการวัดและประเมินผลที่พัฒนา
ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

4.5 สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผล การดำเนินงาน
เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

5. ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ย่อย
ดังนี้

5.1 สถานศึกษามีการจัดทำและใช้หลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐาน
การศึกษาและความต้องการของตลาดแรงงาน

5.2 สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาความรู้
ทักษะ และสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

5.3 สถานศึกษามีการดำเนินการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับ
มาตรฐานวิชาชีพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

5.4 สถานศึกษามีโครงการหรือกิจกรรมที่สนับสนุนการสร้างโอกาส
ในการประกอบอาชีพให้ผู้เรียนหลังจบการศึกษา

5.5 ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานและมีความพร้อม
ในการประกอบอาชีพ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ

6. ด้านการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ
ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อยดังนี้

6.1 สถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินงานพัฒนาบุคลากร
อย่างเป็นระบบตามเป้าหมายขององค์กร

6.2 บุคลากรทั้งฝ่ายสถานศึกษา และฝ่ายสถานประกอบการ
ได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะ เจตคติ และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

6.3 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากร เช่น
การฝึกอบรม นิเทศ คู่มือ และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

6.4 บุคลากรสามารถนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ในการทำงาน
เพื่อรองรับการแข่งขันนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงของบริบท เศรษฐกิจและสังคม

7. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา
ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ย่อยดังนี้

7.1 สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียน และคุณลักษณะของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

7.2 สถานศึกษามีการใช้เกณฑ์มาตรฐานและเครื่องมือหลากหลาย
ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

7.3 สถานศึกษามีการวิเคราะห์และนำผลการประเมินไปปรับปรุง
คุณภาพการเรียนการสอน

7.4 ใช้ผลการประเมินเพื่อประเมินความสำเร็จของผู้เรียนและ
ปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
เพื่อความต้องการของผู้เรียน

8. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ
ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ย่อยดังนี้

- 8.1 สถานศึกษามีความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และการปฏิบัติจริง
- 8.2 การร่วมมือช่วยเสริมสร้างทักษะและสมรรถนะของผู้เรียนให้ตรงกับความต้องการตลาดแรงงาน
- 8.3 สนับสนุนการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม
- 8.4 ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เทคโนโลยีและเครือข่าย ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

ขั้นตอนที่ 3 การสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

จากการศึกษาและการวิเคราะห์ องค์ประกอบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบในการจัดทำเป็นแบบสอบถาม เพื่อจัดเก็บข้อมูล จากกลุ่มทดลองเครื่องมือ และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ โดยแยกออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ครู และตัวแทนสถานประกอบการที่ผู้วิจัยเจาะจงเลือกจากสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ที่ทำการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี จำนวน 3 แห่ง ประจำปีการศึกษา 2567 โดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 42 – 43) จำนวน 118 คน ประกอบด้วย

1. ผู้อำนวยการ	จำนวน 3 คน
2. รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ	จำนวน 3 คน
3. ครู	จำนวน 106 คน
4. ตัวแทนสถานประกอบการ	จำนวน 6 คน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 100 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุดมีอายุอยู่ในช่วง อายุ 15 – 30 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 รองลงมาอยู่ในช่วง อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 รองลงมาอยู่ในช่วง อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 และอายุในช่วง 51 ขึ้นไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 ตามลำดับ โดยมีสถานะภาพ เป็นผู้อำนวยการ จำนวน 3 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 3 คน ครู จำนวน 106 คน และตัวแทนสถานประกอบการ จำนวน 6 คน

2. ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตาราง 16 สรุปสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี รวมทั้ง 8 ด้านดังนี้

การบริหารจัดการระบบทวิภาคี		สภาพปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึงประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี	4.44	0.63	มาก	4.73	0.48	มากที่สุด
2	ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี	4.36	0.63	มาก	4.72	0.49	มากที่สุด
3	ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี	4.39	0.65	มาก	4.71	0.48	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

การบริหารจัดการ ระบบทวิภาคี		สภาพ ปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึง ประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
4	ด้านการบริหารงาน วิชาการและการจัดการ เรียนรู้	4.38	0.63	มาก	4.70	0.52	มากที่สุด
5	ด้านคุณภาพผู้เรียน และผู้สำเร็จการศึกษา	4.46	0.59	มาก	4.75	0.44	มากที่สุด
6	ด้านการพัฒนาบุคลากร ในสถานศึกษา และสถานประกอบการ	4.51	0.61	มากที่สุด	4.73	0.47	มากที่สุด
7	ด้านการวัดผลและ ประเมินผลการเรียน และการสำเร็จการศึกษา	4.41	0.59	มาก	4.73	0.48	มากที่สุด
8	ด้านความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ	4.48	0.57	มาก	4.79	0.85	มากที่สุด
โดยรวม		4.43	0.03	มาก	4.73	0.13	มากที่สุด

จากตาราง 16 พบว่า สภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี รวมองค์ประกอบ
ทั้ง 8 ด้าน ในสภาพปัจจุบัน มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$)
เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ด้าน
และระดับมากที่สุด 1 ด้าน โดยองค์ประกอบด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านที่ 6 ด้าน
การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.51$) ส่วนด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านที่ 8 ด้านความร่วมมือระหว่าง
สถานศึกษากับสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.48$) ด้านที่ 5 ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จ

การศึกษา ($\bar{X} = 4.46$) ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 4.44$) ด้านที่ 7 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 4.41$) ด้านที่ 3 ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ($\bar{X} = 4.39$) ด้านที่ 4 ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.38$) และด้านที่ 2 ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี ($\bar{X} = 4.36$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่สถานศึกษาต้องการมีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้าน พบว่า สถานศึกษามีความต้องการในการปฏิบัติมากที่สุด ทุกด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่ 8 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.79$) ด้านที่ 5 ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 4.75$) ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ($\bar{X} = 4.73$) ด้านที่ 6 ด้านการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.73$) ด้านที่ 7 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 4.73$) ด้านที่ 2 ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี ($\bar{X} = 4.72$) ด้านที่ 3 ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ($\bar{X} = 4.71$) ด้านที่ 4 ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.70$) ตามลำดับ

ตาราง 17 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
ด้านที่ 1 การจัดการระบบทวิภาคี

ด้านที่ 1 การจัดการ ระบบทวิภาคี		สภาพ ปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึง ประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษามีการทำ สัญญาฝึกอาชีพระหว่าง สถานศึกษา สถานประกอบการและ ผู้เรียนอย่างเป็นทางการ	4.55	0.56	มากที่สุด	4.72	0.46	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีการจัดทำ สัญญาฝึกอาชีพที่มี รายละเอียดชัดเจน เกี่ยวกับ สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบ ของทุกฝ่าย	4.44	0.60	มาก	4.66	0.52	มากที่สุด
3	สถานศึกษามีการจัดทำ แผนการฝึกอาชีพที่ สอดคล้องกับโครงสร้าง หลักสูตรและ แผนการเรียน	4.28	0.70	มาก	4.76	0.50	มากที่สุด
4	สถานศึกษามีการจัดทำ แผนการฝึกอาชีพโดย พิจารณาความเหมาะสม กับลักษณะงานของ สถานประกอบการ	4.27	0.67	มาก	4.67	0.52	มากที่สุด

ตาราง 17 (ต่อ)

ด้านที่ 1 การจัดการ ระบบทวิภาคี		สภาพ ปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึง ประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
5	สถานศึกษามีการกำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติตามการฝึกอาชีพในสถานประกอบการครบตามระยะเวลาที่กำหนด	4.61	0.52	มากที่สุด	4.81	0.41	มากที่สุด
6	สถานศึกษามีการประเมินผลการฝึกอาชีพตามมาตรฐานและข้อตกลงร่วมกับสถานประกอบการ	4.50	0.62	มาก	4.77	0.46	มากที่สุด
ผลรวมรายด้าน		4.44	0.63	มาก	4.73	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 17 พบว่า สภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี องค์ประกอบด้านที่ 1 การจัดการระบบทวิภาคี ในสภาพปัจจุบัน มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$) เมื่อพิจารณารายตัวบ่งชี้ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติตามการฝึกอาชีพในสถานประกอบการครบตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษามีการทำสัญญาฝึกอาชีพระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการ และผู้เรียนอย่างเป็นทางการ ($\bar{X} = 4.55$) และตัวบ่งชี้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ สถานศึกษามีการประเมินผลการฝึกอาชีพตามมาตรฐานและข้อตกลงร่วมกับสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.50$) สถานศึกษามีการจัดทำสัญญาฝึกอาชีพที่มีรายละเอียดชัดเจนเกี่ยวกับ สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของทุกฝ่าย ($\bar{X} = 4.44$) สถานศึกษามีการจัดทำแผนการฝึกอาชีพที่สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรและแผนการเรียน ($\bar{X} = 4.28$)

และองค์ประกอบตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนการฝึกอาชีพโดยพิจารณาความเหมาะสมกับลักษณะงานของสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.27$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่สถานศึกษาต้องการมีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้ พบว่า สถานศึกษามีความต้องการในการปฏิบัติมากที่สุด ทุกองค์ประกอบตัวบ่งชี้ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติตามการฝึกอาชีพในสถานประกอบการครบตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.81$) สถานศึกษามีการประเมินผลการฝึกอาชีพตามมาตรฐานและข้อตกลงร่วมกับสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.77$) สถานศึกษามีการจัดทำแผนการฝึกอาชีพที่สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรและแผนการเรียน ($\bar{X} = 4.76$) สถานศึกษามีการทำสัญญาฝึกอาชีพระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการ และผู้เรียนอย่างเป็นทางการ ($\bar{X} = 4.72$) สถานศึกษามีการจัดทำแผนการฝึกอาชีพโดยพิจารณาความเหมาะสมกับลักษณะงานของสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.67$) และสถานศึกษามีการจัดทำสัญญาฝึกอาชีพที่มีรายละเอียดชัดเจนเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของทุกฝ่าย ($\bar{X} = 4.66$)

ตาราง 18 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
ด้านที่ 2 ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี

ด้านที่ 2 ด้านการจัด โครงสร้างการบริหารงาน ระบบทวิภาคี		สภาพ ปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึง ประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรระบบทวิภาคีอย่างชัดเจน	4.39	0.65	มาก	4.75	0.45	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการจัด โครงสร้างการบริหารงาน ระบบทวิภาคี		สภาพ ปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึง ประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
2	สถานศึกษามีการสื่อสาร ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้อง รับทราบอย่างทั่วถึงที่ เกี่ยวข้องกับการจัด หลักสูตรระบบทวิภาคี	4.44	0.57	มาก	4.71	0.50	มากที่สุด
3	สถานศึกษามีการจัด หลักสูตร การจัดการ เรียนการสอน และ แผนการจัดการเรียน การสอนที่ชัดเจนตาม กลไกของระบบทวิภาคี	4.29	0.64	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด
4	สถานศึกษามีการ ดำเนินการจัดการเรียน การสอนเป็นไปตามแผน และกลไกที่กำหนดใน โครงสร้างระบบทวิภาคี	4.37	0.68	มาก	4.72	0.52	มากที่สุด
5	สถานศึกษามีระบบและ กระบวนการวัดผลและ ประเมินผลที่เป็นไปตาม ข้อตกลงและมาตรฐาน ของโครงสร้างการ ดำเนินงาน	4.33	0.63	มาก	4.70	0.49	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

ด้านที่ 2 ด้านการจัด โครงสร้างการบริหารงาน ระบบทวิภาคี		สภาพ ปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึง ประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
6	สถานศึกษามีการ กำหนดจำนวนและ บทบาทของบุคลากร ที่รับผิดชอบตาม โครงสร้างของระบบ ทวิภาคีอย่างเหมาะสม และชัดเจน เอื้อต่อ การพัฒนาผู้เรียน	4.35	0.63	มาก	4.74	0.50	มากที่สุด
ผลรวมรายด้าน		4.36	0.63	มาก	4.72	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 18 พบว่า สภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี องค์ประกอบด้าน
ที่ ด้านที่ 2 ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี ในสภาพปัจจุบัน มีระดับการ
ปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้ พบว่า
มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้ โดยองค์ประกอบตัวบ่งชี้ที่มี
ค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ สถานศึกษามีการสื่อสารให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างทั่วถึง
ที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรระบบทวิภาคี ($\bar{X} = 4.44$) สถานศึกษามีการกำหนดบทบาท
และความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรระบบทวิภาคีอย่างชัดเจน
($\bar{X} = 4.39$) สถานศึกษามีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนและกลไก
ที่กำหนดในโครงสร้างระบบทวิภาคี ($\bar{X} = 4.37$) สถานศึกษามีการกำหนดจำนวนและบทบาท
ของบุคลากรที่รับผิดชอบตามโครงสร้างของระบบทวิภาคีอย่างเหมาะสมและชัดเจน
เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.35$) สถานศึกษามีระบบและกระบวนการวัดผลและ
ประเมินผลที่เป็นไปตามข้อตกลงและมาตรฐานของโครงสร้างการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.33$)
สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และแผนการจัดการเรียนการสอน

ที่ชัดเจนตามกลไกของระบบทวิภาคี ($\bar{X} = 4.29$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่สถานศึกษาต้องการมีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้ พบว่า สถานศึกษามีความต้องการในการปฏิบัติมากที่สุด ทุกองค์ประกอบตัวบ่งชี้ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรระบบทวิภาคี อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.75$) สถานศึกษามีการกำหนดจำนวนและบทบาทของบุคลากรที่รับผิดชอบตามโครงสร้างของระบบทวิภาคีอย่างเหมาะสมและชัดเจน เพื่อต่อการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.74$) สถานศึกษามีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามแผน และกลไกที่กำหนดในโครงสร้างระบบทวิภาคี ($\bar{X} = 4.72$) สถานศึกษามีการสื่อสารให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างทั่วถึงที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรระบบทวิภาคี ($\bar{X} = 4.71$) สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และแผนการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนตามกลไกของระบบทวิภาคี ($\bar{X} = 4.71$) และสถานศึกษามีระบบและกระบวนการวัดผลและประเมินผลที่เป็นไปตามข้อตกลงและมาตรฐานของโครงสร้างการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.70$)

ตาราง 19 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
 ด้านที่ 3 ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

ด้านที่ 3 ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี		สภาพปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึงประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการอย่างชัดเจน	4.29	0.69	มาก	4.67	0.50	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรที่ระบุรายละเอียดของการเรียนทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติอย่างครบถ้วน	4.32	0.66	มาก	4.62	0.53	มากที่สุด
3	สถานศึกษามีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีตามแผนที่กำหนดในหลักสูตร	4.42	0.69	มาก	4.73	0.47	มากที่สุด
4	สถานศึกษามีการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการเป็นไปตามแผนที่กำหนดในหลักสูตร	4.50	0.59	มาก	4.72	0.48	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้านที่ 3 ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี		สภาพปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึงประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
5	สถานศึกษามีระบบการวัดผลและประเมินผลที่พัฒนาและใช้ร่วมกับสถานประกอบการ	4.37	0.63	มาก	4.77	0.46	มากที่สุด
6	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพที่ระบุในหลักสูตร	4.42	0.63	มาก	4.77	0.44	มากที่สุด
ผลรวมรายด้าน		4.39	0.65	มาก	4.71	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 19 พบว่า สภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี องค์ประกอบด้านที่ 3 ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ในสภาพปัจจุบัน มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้ โดยองค์ประกอบตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ สถานศึกษามีการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการเป็นไปตามแผนที่กำหนดในหลักสูตร ($\bar{X} = 4.50$) สถานศึกษามีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีตามแผนที่กำหนดในหลักสูตร ($\bar{X} = 4.42$) สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพที่ระบุในหลักสูตร ($\bar{X} = 4.42$) สถานศึกษามีระบบการวัดผลและประเมินผลที่พัฒนาและใช้ร่วมกับสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.37$) สถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรที่ระบุรายละเอียดของการเรียนทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติอย่างครบถ้วน ($\bar{X} = 4.32$) สถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.29$) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่สถานศึกษาต้องการ

มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้ พบว่า สถานศึกษามีความต้องการในการปฏิบัติมากที่สุด ทุกองค์ประกอบตัวบ่งชี้เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ สถานศึกษามีระบบการวัดผลและประเมินผลที่พัฒนาและใช้ร่วมกับสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.77$) สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพที่ระบุในหลักสูตร ($\bar{X} = 4.77$) สถานศึกษามีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีตามแผนที่กำหนดในหลักสูตร ($\bar{X} = 4.73$) สถานศึกษามีการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการเป็นไปตามแผนที่กำหนดในหลักสูตร ($\bar{X} = 4.72$) สถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.67$) และสถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรที่ระบุรายละเอียดของการเรียนทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติอย่างครบถ้วน ($\bar{X} = 4.627$)

ตาราง 20 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
ด้านที่ 4 ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารงาน วิชาการและการจัดการเรียนรู้		สภาพ ปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึง ประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษามีการจัดทำ หลักสูตรร่วมกับสถาน ประกอบการอย่างเป็น ระบบ	4.29	0.67	มาก	4.65	0.56	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีการปรับปรุง หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับความร่วมมือ จากสถานประกอบการ	4.35	0.62	มาก	4.69	0.54	มากที่สุด

ตาราง 20 (ต่อ)

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารงาน วิชาการและการจัดการเรียนรู้		สภาพ ปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึง ประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
3	สถานศึกษามีกิจกรรม การเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ ส่งเสริมทักษะวิชาชีพ และทักษะชีวิตของผู้เรียน ได้อย่างเหมาะสม	4.32	0.66	มาก	4.66	0.53	มากที่สุด
4	สถานศึกษามีการจัดการ เรียนการสอนที่บูรณาการ คุณธรรมและจริยธรรมได้ อย่างเหมาะสม	4.44	0.63	มาก	4.73	0.49	มากที่สุด
5	สถานศึกษามีการส่งเสริม ความเป็นผู้นำในกิจกรรม การเรียนการสอน	4.44	0.62	มาก	4.72	0.50	มากที่สุด
6	สถานศึกษามีระบบการ วัดและประเมินผล ที่พัฒนาร่วมกับ สถานประกอบการ	4.38	0.65	มาก	4.70	0.52	มากที่สุด
7	สถานศึกษามีการติดตาม และประเมินผลการ ดำเนินงานเพื่อยกระดับ คุณภาพการศึกษาที่ สอดคล้องกับ ความต้องการของตลาดแรงงาน	4.44	0.60	มาก	4.72	0.48	มากที่สุด
ผลรวมรายด้าน		4.38	0.63	มาก	4.70	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 20 พบว่า สภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี องค์ประกอบ
 ด้านที่ 4 ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ ในสภาพปัจจุบัน มีระดับการ
 ปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้ พบว่า
 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้ โดยองค์ประกอบตัวบ่งชี้ที่มี
 ค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมความเป็นผู้นำในกิจกรรมการเรียนการสอน
 ($\bar{X} = 4.44$) สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพ
 การศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ($\bar{X} = 4.44$) สถานศึกษามีการ
 จัดการเรียนการสอนที่บูรณาการคุณธรรมและจริยธรรมได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.44$)
 สถานศึกษามีระบบการวัดและประเมินผลที่พัฒนาร่วมกับสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.38$)
 สถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องโดยได้รับความร่วมมือจากสถาน
 ประกอบการ ($\bar{X} = 4.35$) สถานศึกษามีกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ส่งเสริมทักษะ
 วิชาชีพและทักษะชีวิตของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.32$) สถานศึกษามีการจัดทำ
 หลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.29$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่สถานศึกษาต้องการมีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ใน
 ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้ พบว่า สถานศึกษามีความ
 ต้องการในการปฏิบัติมากที่สุด ทุกองค์ประกอบตัวบ่งชี้ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย
 ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการคุณธรรมและจริยธรรมได้อย่าง
 เหมาะสม ($\bar{X} = 4.73$) สถานศึกษามีการส่งเสริมความเป็นผู้นำในกิจกรรมการเรียนการสอน
 ($\bar{X} = 4.72$) สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพ
 การศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ($\bar{X} = 4.72$) สถานศึกษามีระบบ
 การวัดและประเมินผลที่พัฒนาร่วมกับสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.70$) สถานศึกษามีการ
 ปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่องโดยได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการ ($\bar{X} = 4.69$)
 สถานศึกษามีกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ส่งเสริมทักษะวิชาชีพและทักษะชีวิต
 ของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.66$) และสถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรร่วมกับ
 สถานประกอบการอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.65$)

ตาราง 21 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
 ด้านที่ 5 ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา

ด้านที่ 5 ด้านคุณภาพผู้เรียน และผู้สำเร็จการศึกษา		สภาพ ปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึง ประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษามีการจัดทำ หลักสูตรที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษา และความต้องการของ ตลาดแรงงาน	4.50	0.58	มาก	4.74	0.45	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีการ ปรับปรุงหลักสูตรให้ ทันสมัยเพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลงของ ตลาดแรงงาน	4.44	0.64	มาก	4.75	0.45	มากที่สุด
3	สถานศึกษามีการจัดการ เรียนการสอนที่มุ่งเน้น การพัฒนาความรู้ ทักษะ และสมรรถนะวิชาชีพ ของผู้เรียนอย่าง รอบด้าน	4.46	0.56	มาก	4.78	0.43	มากที่สุด
4	สถานศึกษามีจัดการ เรียนการสอนให้ผู้เรียน ได้รับประสบการณ์ทั้ง ภาคทฤษฎีและปฏิบัติ อย่างเหมาะสมกับอาชีพ	4.49	0.59	มาก	4.75	0.45	มากที่สุด

ตาราง 21 (ต่อ)

ด้านที่ 5 ด้านคุณภาพผู้เรียน และผู้สำเร็จการศึกษา		สภาพ ปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึง ประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
5	สถานศึกษามีการจัดทำ ระบบการวัดและ ประเมินผลสอดคล้อง กับมาตรฐานวิชาชีพและ คุณลักษณะที่พึงประสงค์	4.45	0.95	มาก	4.72	0.46	มากที่สุด
6	สถานศึกษามีกิจกรรม หรือโครงการที่ช่วยสร้าง โอกาสในการประกอบ อาชีพให้ผู้เรียน หลังจบการศึกษา	4.46	0.60	มาก	4.77	0.42	มากที่สุด
7	สถานศึกษาส่งเสริม คุณภาพผู้สำเร็จ การศึกษาและให้มีความ พร้อมในการประกอบ อาชีพเพื่อตอบสนองต่อ การเปลี่ยนแปลงทาง สังคมและเศรษฐกิจ	4.46	0.56	มาก	4.74	0.45	มากที่สุด
ผลรวมรายด้าน		4.46	0.59	มาก	4.75	0.44	มากที่สุด

จากตาราง 21 พบว่า สภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี องค์ประกอบ
ด้านที่ 5 ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ในสภาพปัจจุบัน มีระดับการปฏิบัติ
โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้ พบว่า มีการ
ปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้ โดยองค์ประกอบตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ย

มากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และความต้องการของตลาดแรงงาน ($\bar{X} = 4.50$) สถานศึกษามีจัดการเรียนการสอนให้ ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับอาชีพ ($\bar{X} = 4.49$) สถานศึกษามีจัดการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ ทักษะ และสมรรถนะ วิชาชีพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน ($\bar{X} = 4.46$) สถานศึกษามีกิจกรรมหรือโครงการที่ช่วย สร้างโอกาสในการประกอบอาชีพให้ผู้เรียนหลังจบการศึกษา ($\bar{X} = 4.46$) สถานศึกษา ส่งเสริมคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาและให้มีความพร้อมในการประกอบอาชีพเพื่อ ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.46$) สถานศึกษามีการ จัดทำระบบการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ ($\bar{X} = 4.45$) สถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยเพื่อรองรับ การเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน ($\bar{X} = 4.44$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่สถานศึกษาต้องการมีระดับการปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้ พบว่า สถานศึกษามีความต้องการในการปฏิบัติมากที่สุด ทุกองค์ประกอบตัวบ่งชี้ เรียง ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการ พัฒนาความรู้ ทักษะ และสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน ($\bar{X} = 4.78$) สถานศึกษามีกิจกรรมหรือโครงการที่ช่วยสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพให้ผู้เรียนหลัง จบการศึกษา ($\bar{X} = 4.77$) สถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยเพื่อรองรับการ เปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน ($\bar{X} = 4.75$) สถานศึกษามีจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน ได้รับประสบการณ์ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติอย่างเหมาะสมกับอาชีพ ($\bar{X} = 4.75$) สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและความต้องการ ของตลาดแรงงาน ($\bar{X} = 4.74$) และสถานศึกษามีการจัดทำระบบการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ($\bar{X} = 4.72$)

ตาราง 22 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
ด้านที่ 6 การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ

ด้านที่ 6 การพัฒนาบุคลากร ในสถานศึกษาและสถาน ประกอบการ		สภาพ ปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึง ประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษามีแผนการ พัฒนาบุคลากรที่ชัดเจน และเป็นระบบและมีการ ดำเนินงานพัฒนาบุคลากร ให้เป็นไปตามแผนที่ กำหนดไว้ ตามเป้าหมาย ขององค์กร	4.40	0.63	มาก	4.72	0.48	มากที่สุด
2	บุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่ จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน	4.50	0.60	มาก	4.69	0.49	มากที่สุด
3	บุคลากรของสถาน ประกอบการได้รับการ พัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เหมาะสม กับบทบาทหน้าที่	4.35	0.66	มาก	4.70	0.51	มากที่สุด
4	สถานศึกษามีกิจกรรม พัฒนาศักยภาพบุคลากร อย่างต่อเนื่อง เช่น การฝึกอบรม การนิเทศ และดูงาน	4.50	0.58	มาก	4.74	0.45	มากที่สุด

ตาราง 22 (ต่อ)

ด้านที่ 6 การพัฒนาบุคลากร ในสถานศึกษาและสถาน ประกอบการ		สภาพ ปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึง ประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
5	สถานศึกษามีกิจกรรม พัฒนาศักยภาพบุคลากร มีความเหมาะสมและ ตอบสนองต่อความ ต้องการของบุคลากร	4.38	0.61	มาก	4.74	0.47	มากที่สุด
6	สถานศึกษามีการส่งเสริม ให้บุคลากรสามารถนำ ความรู้และทักษะที่ได้รับ จากการพัฒนาไปปรับใช้ ในการทำงานจริงได้ อย่างมีประสิทธิภาพ	4.56	0.57	มากที่สุด	4.78	0.43	มากที่สุด
7	สถานศึกษามีการส่งเสริม ให้บุคลากรมีความพร้อม ในการปรับตัวต่อการ แข่งขัน นวัตกรรมและการ เปลี่ยนแปลงของ เศรษฐกิจและสังคม	4.47	0.59	มาก	4.73	0.49	มากที่สุด
ผลรวมรายด้าน		4.51	0.61	มากที่สุด	4.73	0.47	มากที่สุด

จากตาราง 22 พบว่า สภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี องค์ประกอบ
ด้านที่ 6 การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ ในสภาพปัจจุบัน
มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบ
รายตัวบ่งชี้ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้

โดยองค์ประกอบตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการพัฒนาไปปรับใช้ในการทำงานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.56$) บุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.50$) สถานศึกษามีกิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เช่น การฝึกอบรม การนิเทศ และดูงาน ($\bar{X} = 4.50$) สถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความพร้อมในการปรับตัวต่อการแข่งขัน นวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม ($\bar{X} = 4.47$) สถานศึกษามีแผนการพัฒนาบุคลากรที่ชัดเจนและเป็นระบบและมีการดำเนินงานพัฒนาบุคลากรให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ตามเป้าหมายขององค์กร ($\bar{X} = 4.40$) สถานศึกษามีกิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรมีความเหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากร ($\bar{X} = 4.38$) บุคลากรฝ่ายอุตสาหกรรมได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ ($\bar{X} = 4.35$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่สถานศึกษาต้องการมีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้ พบว่าสถานศึกษามีความต้องการในการปฏิบัติมากที่สุด ทุกองค์ประกอบตัวบ่งชี้เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการพัฒนาไปปรับใช้ในการทำงานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.78$) สถานศึกษามีกิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เช่น การฝึกอบรม การนิเทศ และดูงาน ($\bar{X} = 4.74$) สถานศึกษามีกิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรมีความเหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากร ($\bar{X} = 4.74$) สถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความพร้อมในการปรับตัวต่อการแข่งขัน นวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม ($\bar{X} = 4.73$) สถานศึกษามีแผนการพัฒนาบุคลากรที่ชัดเจนและเป็นระบบและมีการดำเนินงานพัฒนาบุคลากรให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ตามเป้าหมายขององค์กร ($\bar{X} = 4.72$) บุคลากรฝ่ายอุตสาหกรรมได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ ($\bar{X} = 4.70$) และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.69$)

ตาราง 23 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
 ด้านที่ 7 การวัดผลและประเมินผลการเรียน และการสำเร็จการศึกษา

ด้านที่ 7 การวัดผลและ ประเมินผลการเรียน และการสำเร็จการศึกษา		สภาพ ปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึง ประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษามีการเก็บ รวบรวมข้อมูลผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของผู้เรียน อย่างเป็นระบบ	4.42	0.60	มาก	4.70	0.54	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีการเก็บ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ คุณลักษณะของผู้เรียน อย่างครบถ้วนและมีระบบ	4.41	0.63	มาก	4.77	0.47	มากที่สุด
3	สถานศึกษามีการใช้เกณฑ์ มาตรฐานในการประเมิน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างเหมาะสม	4.48	0.53	มาก	4.73	0.47	มากที่สุด
4	สถานศึกษามีการใช้ เครื่องมือที่หลากหลาย ในการประเมินผล การเรียนของผู้เรียน	4.40	0.60	มาก	4.72	0.48	มากที่สุด
5	สถานศึกษามีการนำผล การประเมินไปวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงคุณภาพ การเรียนการสอน	4.38	0.62	มาก	4.73	0.47	มากที่สุด

ตาราง 23 (ต่อ)

ด้านที่ 7 การวัดผลและ ประเมินผลการเรียน และการสำเร็จการศึกษา		สภาพ ปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึง ประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
6	สถานศึกษาใช้ผลการ ประเมินเพื่อประเมิน ความสำเร็จของผู้เรียน ตามวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร	4.42	0.61	มาก	4.76	0.46	มากที่สุด
7	สถานศึกษาใช้ผลการ ประเมินเพื่อพัฒนา คุณภาพการจัดการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน	4.38	0.58	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด
ผลรวมรายด้าน		4.41	0.59	มาก	4.73	0.48	มากที่สุด

จากตาราง 23 พบว่า สภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี องค์ประกอบ
ด้านที่ 7 การวัดผลและประเมินผลการเรียน และการสำเร็จการศึกษา ในสภาพปัจจุบัน
มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบราย
ตัวบ่งชี้ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้ โดยองค์ประกอบ
ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการใช้เกณฑ์มาตรฐานในการประเมินผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.48$) สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูล
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.42$) สถานศึกษาใช้ผลการ
ประเมินเพื่อประเมินความสำเร็จของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.42$)
สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนอย่างครบถ้วนและ
มีระบบ ($\bar{X} = 4.41$) สถานศึกษามีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการประเมินผลการเรียน
ของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.40$) สถานศึกษามีการนำผลการประเมินไปวิเคราะห์เพื่อปรับปรุง

คุณภาพการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.38$) สถานศึกษาใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.38$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่สถานศึกษาต้องการมีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้ พบว่าสถานศึกษามีความต้องการในการปฏิบัติมากที่สุด ทุกองค์ประกอบตัวบ่งชี้ เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้เรียนอย่างครบถ้วนและมีระบบ ($\bar{X} = 4.77$) สถานศึกษาใช้ผลการประเมินเพื่อประเมินความสำเร็จของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.76$) สถานศึกษามีการใช้เกณฑ์มาตรฐานในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.73$) สถานศึกษามีการนำผลการประเมินไปวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.73$) สถานศึกษามีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการประเมินผลการเรียนของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.72$) สถานศึกษาใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.71$) และ สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.70$)

ตาราง 24 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
ด้านที่ 8 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

ด้านที่ 8 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ		สภาพปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึงประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
1	สถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงจากการปฏิบัติงาน	4.44	0.56	มาก	4.71	0.49	มากที่สุด

ตาราง 24 (ต่อ)

ด้านที่ 8 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ		สภาพปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึงประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
2	สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนได้รับโอกาสฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการตามข้อตกลงความร่วมมือ	4.45	0.59	มาก	4.72	0.50	มากที่สุด
3	สถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน	4.51	0.56	มาก	4.76	0.44	มากที่สุด
4	สถานศึกษาร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อช่วยพัฒนาทักษะและสมรรถนะของผู้เรียนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการทำงานจริง	4.53	0.54	มาก	4.75	0.45	มากที่สุด
5	สถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม	4.42	0.60	มาก	4.72	0.50	มากที่สุด

ตาราง 24 (ต่อ)

ด้านที่ 8 ด้านความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ		สภาพ ปัจจุบัน		ความหมาย	สภาพที่พึง ประสงค์		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	
6	สถานศึกษามีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เทคโนโลยีและสร้าง เครือข่ายความร่วมมือกับ สถานประกอบการอย่าง ต่อเนื่อง	4.53	0.58	มาก	4.74	0.47	มากที่สุด
ผลรวมรายด้าน		4.48	0.57	มาก	4.79	0.85	มากที่สุด

จากตาราง 24 พบว่า สภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี องค์ประกอบด้านที่ 8 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ในสภาพปัจจุบัน มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้ โดยองค์ประกอบตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ สถานศึกษาร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อช่วยพัฒนาทักษะและสมรรถนะของผู้เรียนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการทำงานจริง ($\bar{X} = 4.53$) สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคโนโลยีและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.53$) สถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ($\bar{X} = 4.51$) สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนได้รับโอกาสฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการตามข้อตกลงความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.45$) สถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงจากการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.44$) สถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 4.42$)

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่สถานศึกษาต้องการมีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายตัวบ่งชี้ พบว่า

สถานศึกษามีความต้องการในการปฏิบัติมากที่สุด ทุกองค์ประกอบตัวบ่งชี้เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ($\bar{X} = 4.76$) สถานศึกษาร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อช่วยพัฒนาทักษะและสมรรถนะของผู้เรียนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการทำงานจริง ($\bar{X} = 4.75$) สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคโนโลยีและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.74$) สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนได้รับโอกาสฝึกปฏิบัติจริงในสถานประกอบการตามข้อตกลงความร่วมมือ ($\bar{X} = 4.72$) สถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 4.72$) และสถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงจากการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.71$)

ระยะที่ 2 การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิคสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ดำเนินการวิจัย 1 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 4 การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิคสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน โดยผู้วิจัยนำองค์ประกอบที่ศึกษาได้จากระยะที่ 1 ไปร่างและสร้างเป็นรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ แล้วตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ แล้วทำการวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบ โดยผู้วิจัยแก้ไข ปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 12 คน และนำเสนอการแก้ไขต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สรุปผลได้ดังนี้

ร่างรูปแบบการพัฒนาแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา
จังหวัดบึงกาฬ ประกอบด้วยเนื้อหาดังต่อไปนี้หลักการ

หลักการของการพัฒนาแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สามารถอธิบายเชิงวิชาการได้
ดังนี้

1. **หลักการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner – Centered Principle)** การพัฒนาแบบต้องคำนึงถึงความต้องการ ความถนัด และศักยภาพของ
ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะทางวิชาชีพทั้งด้านความรู้ ทักษะ
และคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างครบถ้วน
2. **หลักการบูรณาการความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและ
สถานประกอบการ (Collaborative Integration Principle)** เน้นการสร้างความร่วมมือ
อย่างเป็นระบบระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในการร่วมกันวางแผน จัดการ
เรียนการสอน ฝึกประสบการณ์ และประเมินผล เพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับ
ความต้องการของตลาดแรงงาน
3. **หลักการอิงสมรรถนะวิชาชีพ (Competency – Based Principle)** รูปแบบการบริหารจัดการควรมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามมาตรฐาน
วิชาชีพ โดยกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ชัดเจนและสามารถวัดและประเมินได้อย่างเป็น
รูปธรรม
4. **หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (Stakeholder Participation Principle)** เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน
ผู้เชี่ยวชาญในสถานประกอบการ และผู้เรียน เข้ามามีบทบาทในการพัฒนา ปรับปรุง
และประเมินรูปแบบอย่างต่อเนื่อง
5. **หลักการบริหารจัดการเชิงระบบ (Systematic Management Principle)** การพัฒนาแบบควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน
ชัดเจน ตั้งแต่การวางแผน การดำเนินงาน การติดตาม และการประเมินผล โดยใช้ข้อมูล
สารสนเทศเป็นฐานในการตัดสินใจ
6. **หลักการประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance Principle)** มุ่งเน้นการควบคุมและพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาให้เป็นไปตาม

มาตรฐานที่กำหนด มีการตรวจสอบและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน

7. หลักการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement

Principle) รูปแบบการบริหารจัดการควรมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับปรุงพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และความต้องการของตลาดแรงงาน

8. หลักการใช้ข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence –

Based Principle) การตัดสินใจและพัฒนารูปแบบควรอ้างอิงจากข้อมูล งานวิจัย และหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและประสิทธิภาพของรูปแบบ

9. หลักการมุ่งผลลัพธ์และประสิทธิผล (Outcome –

Oriented Principle) เน้นผลลัพธ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยพิจารณาจากความสามารถในการปฏิบัติงานจริง การมีงานทำ และความพึงพอใจของสถานประกอบการ

10. หลักการสอดคล้องกับบริบท (Contextual Relevance

Principle) รูปแบบที่พัฒนาขึ้นควรสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ชุมชน และสถานประกอบการ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาคุณ่มือ

1.1 ด้านความรู้ (Knowledge)

1.1.1 เพื่อให้ผู้ใช้คู่มือมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด โครงสร้าง และกระบวนการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ

1.2 ด้านทักษะ (Skills)

1.2.1 เพื่อพัฒนาทักษะในการวางแผน ดำเนินงาน ประสานความร่วมมือ การกำกับติดตาม และการประเมินผลการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ให้สามารถประยุกต์ใช้รูปแบบการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับบริบทของวิทยาลัยอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ

1.3 ด้านลักษณะที่พึงประสงค์ (Attributes)

1.3.1 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องมีความรับผิดชอบ มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ยึดมั่นในมาตรฐานวิชาชีพ มีจิตสำนึกในการทำงาน ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ และมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียน สู่สมรรถนะวิชาชีพอย่างยั่งยืน

2. เนื้อหา

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ประกอบด้วย เอกสารจำนวน 8 เล่มดังนี้

- 2.1 ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
- 2.2 ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี
- 2.3 ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
- 2.4 ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้
- 2.5 ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา
- 2.6 ด้านการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ
- 2.7 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา
- 2.8 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

3. สื่อ และอุปกรณ์

สื่อและอุปกรณ์ ประกอบด้วย

3.1 คู่มือและเอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

3.2 สื่อทัศนอุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ เช่น เครื่องเสียง เครื่องฉายจอภาพโปรเจ็คเตอร์ โทรทัศน์ เครื่องฉายภาพนิ่ง เครื่องบันทึกเสียง เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

4. กระบวนการพัฒนา

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดบึงกาฬ ประกอบด้วย 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเองใช้วิทยาการสมัยใหม่โดยการเรียนรู้ด้วยตนเองร้อยละ 70 ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 20 และการสนทนากลุ่มย่อย ร้อยละ 10 โดยได้กำหนดกระบวนการของกิจกรรมดังนี้

1. การเรียนรู้คู่มือประกอบการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

1.1 เล่มที่ 1 ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคีใช้ระยะเวลาเรียนรู้ จำนวน 9 ชั่วโมง

1.2 เล่มที่ 2 ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี ใช้ระยะเวลาเรียนรู้ จำนวน 8 ชั่วโมง

1.3 เล่มที่ 3 ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ใช้ระยะเวลาเรียนรู้ จำนวน 9 ชั่วโมง

1.4 เล่มที่ 4 ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ ใช้ระยะเวลาเรียนรู้ จำนวน 9 ชั่วโมง

1.5 เล่มที่ 5 ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ใช้ระยะเวลาเรียนรู้ จำนวน 8 ชั่วโมง

1.6 เล่มที่ 6 ด้านการพัฒนาคณาจารย์ในสถานศึกษา และสถานประกอบการ ใช้ระยะเวลาเรียนรู้ จำนวน 9 ชั่วโมง

1.7 เล่มที่ 7 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา ใช้ระยะเวลาเรียนรู้ จำนวน 9 ชั่วโมง

1.8 เล่มที่ 8 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ ใช้ระยะเวลาเรียนรู้ จำนวน 9 ชั่วโมง

จัดทำแบบประเมินตามใบคู่มือเอกสารประกอบการพัฒนา ทั้ง 9 เล่มประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบ

ทวิภาคี โดยการสนทนากลุ่มย่อย จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน โดยทำการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ จากนั้นให้ข้อเสนอแนะเป็นประเด็นแก้ไขผู้วิจัยดำเนินการแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำเสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ต่อไป

2. ระยะที่ 2 ตรวจสอบความถูกต้อง

ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นกิจกรรมการพัฒนาโดยใช้รูปแบบที่ได้รับมาพัฒนาสถานศึกษาในการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดบึงกาฬ

3. ระยะที่ 3 นำคู่มือที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข

ปรับปรุงแก้ไขคู่มือให้ถูกต้องและเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และดำเนินการสนทนากลุ่มย่อย (Fogus Group) นำเสนอ อภิปรายสรุปผลที่ได้อย่างสมบูรณ์

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากการเรียนรู้ด้วยตนเองของคู่มือประกอบงานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์ ได้กำหนดเกณฑ์ในการเรียนรู้ ดังนี้ (วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม, หน้า 20, มปป)

5 คะแนน (ดีมาก): มีความรับผิดชอบสูง แสวงหาแหล่งข้อมูลหลากหลาย แก้ปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ

4 คะแนน (ดี): มีวินัยในการเรียนรู้ วางแผนและปฏิบัติตามเป้าหมาย ได้ดีเกือบตลอดเวลา

3 คะแนน (ปานกลาง): เรียนรู้และทำงานตามที่ได้รับมอบหมายได้ มีการวางแผนบ้าง

2 คะแนน (พอใช้): ต้องได้รับการกระตุ้นหรือแนะนำในการเรียนรู้เป็นบางครั้ง

1 คะแนน (ปรับปรุง): ขาดความกระตือรือร้น ไม่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

เกณฑ์การประเมินรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self – Directed Learning) นิยมใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อวัดพฤติกรรมใฝ่รู้ การวางแผน และการประเมินตนเองโดยคะแนนเฉลี่ยแบ่งเป็น 5 ระดับ เพื่อวัดพฤติกรรมใฝ่รู้ การวางแผน และการประเมินตนเอง ดังนี้

4.51 – 5.00 (ดีมาก)

3.51 – 4.50 (ดี)

2.51 – 3.50 (ปานกลาง)

1.51 – 2.50 (พอใช้)

1.00 – 1.50 (ปรับปรุง)

กระบวนการติดตามผล

1. ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข
2. เสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อีกครั้ง
3. และเชิญผู้เชี่ยวชาญเพื่อมาสนทนากลุ่มย่อย (Focus group)

ณ ห้องประชุมทุกหอ วิทยาลัยเทคนิคเซกา

การวัดผลประเมินผล

การประเมินผลการเรียนและการฝึกอาชีพ เป็นการรวบรวมข้อมูลหลังการฝึกเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ในการฝึกของนักเรียน แล้วสรุปผลเสนอรายงานต่อสถานศึกษา ซึ่งมีกฎเกณฑ์ระเบียบการปฏิบัติตามหลักสูตรที่กรมอาชีวศึกษา ได้กำหนดกฎเกณฑ์และระเบียบ การประเมินผลการเรียนในระบบทวิภาคี ให้ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2538 โดยสถานประกอบการจะประเมินผล การเรียนในรายวิชาที่เรียน หรือฝึกอาชีพ ที่สถานประกอบการจะประเมินผลการเรียนในรายวิชาที่เรียน หรือฝึกอาชีพ ที่สถานประกอบการทุกภาคเรียน และร่วมกับสถานศึกษาและสถานประกอบการอื่น ๆ

จัดคณะสอบมาตรฐานฝีมือสำหรับนักเรียน ในรูปแบบของคณะกรรมการประเมินผล ประกอบด้วยกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการไม่น้อยกว่า 7 คน โดยผู้แทนจากสถานประกอบการทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจากสถานศึกษา ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการรับผิดชอบ ในการดำเนินการสอบมาตรฐานฝีมือ ทั้งประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) และประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) โดยนำผลการ ประเมินทั้งสองครั้งมารวมกันตามอัตราส่วน 3: 7 ดังนี้

1. การประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) หลังจากดำเนินการฝึก ไปแล้ว 3 ภาคเรียนคณะกรรมการประเมินผลจะประชุมกันเพื่อกำหนดการสอบและวิธีการ สอบ โดยสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ทางทฤษฎีและสอบสัมภาษณ์ตามบันทึกจาก สมุดรายงานของนักเรียน เพื่อประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน

2. การประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) หลังจากนักเรียนผ่านการ ประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) ไปแล้วอีก 3 ภาคเรียนหรือเรียนไปแล้ว 6 ภาคเรียน คณะกรรมการประเมินผลจัดให้มีการสอบมาตรฐานฝีมือเพื่อประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร โดยสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ทางทฤษฎีและประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพ หรือผลิตชิ้นงานหรือวิเคราะห์งาน

3. การให้ระดับผลการเรียนในการสอบมาตรฐานฝีมือ ให้เป็น 3 ระดับ ดังนี้ คือ

ดี	หมายถึง ได้คะแนนรวมจากผลการวัดหรือประเมิน
	สูงกว่าร้อยละ 70
ผ่าน	หมายถึง ได้คะแนนรวมจากการวัดหรือประเมิน
	ร้อยละ 50 - 70
ไม่ผ่าน	หมายถึง ได้คะแนนรวมจากการวัดหรือประเมินต่ำกว่า
	ร้อยละ 50

การวัดผลการสอบเป็นการดำเนินการร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษากับ สถานประกอบการมีข้อปฏิบัติ ดังนี้

1. สถานประกอบการจะต้องจัดการทดสอบของนักเรียน ในรายวิชา ที่กำหนดให้ฝึกอาชีพที่สถานประกอบการ
2. การสอบมาตรฐานฝีมือ สำหรับนักเรียนในระบบทวิภาคีให้ปฏิบัติ ดังนี้

2.1 ประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) โดยวิธีการ ดังนี้

2.1.1 ประเมินความรู้ทางทฤษฎี

2.1.2 ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการสอบ

สัมภาษณ์ตามบันทึกจาก สมุดรายนงานของนักเรียน

2.2 ประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) โดยวิธีการ ดังนี้

2.2.1 ประเมินผลความรู้ทางทฤษฎี โดยการสอบข้อเขียน

และการสัมภาษณ์ตามบันทึก จากสมุดรายนงานของนักเรียน

2.2.2 ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการทำ

โครงการหรือการโครงการวิชาชีพ หรือผลิตชิ้นงานหรือการวิเคราะห์งาน

3. อัตราส่วนของการประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) รวมกับการประเมินสิ้นสุดหลักสูตร (Final) ตามอัตราส่วน 3: 7 ประกาศนียบัตรวิชาชีพสำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ที่สำเร็จการศึกษาวิชาชีพ (ปวช.) เช่นเดียวกับนักเรียนในภาคปกติ ซึ่งจะต้องผ่านเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

3.1 สอบได้รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ และหมวดวิชาเลือกเสรีครบกำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทและสาขาวิชา

3.2 ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบถ้วนตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

3.3 ได้คะแนนระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

3.4 ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่สถานประกอบการจัดขึ้น

การสำเร็จการศึกษา เมื่อนักศึกษาเรียนครบหน่วยกิตสิ่งที่นักศึกษาจะได้รับคือ

1. เรียนครบตามโครงสร้างของหลักสูตร
2. ได้รับใบผ่านงานจากสถานประกอบการ
3. ได้รับวุฒิปัตร์ผ่านการศึกษาและฝึกอาชีพ
4. ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

การประเมินผลการเรียนการฝึกอาชีพ เป็นวิธีการและกระบวนการที่สถานศึกษาและสถานประกอบการจะต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ในการฝึกงานของนักศึกษาหลังการฝึก โดยจัดในรูปของคณะกรรมการร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับ

สถานประกอบการ คณะกรรมการจะกำหนดเกณฑ์การประเมินผล และแบบประเมิน
ร่วมกัน ทั้งในรายวิชาและมาตรฐานฝีมือดังภาพประกอบ 11

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

ภาพประกอบ 12 โมเดลการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

**ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของวิทยาลัยเทคนิค
สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ โดยการสนทนากลุ่มย่อย
(Focus Group Discussion) ได้ดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอนดังนี้**

**ขั้นตอนที่ 5 การจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)
โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน และประมวลความคิดเห็น หลังจากนั้น
นำเสนอแนะมาปรับปรุง**

จากการที่ผู้วิจัยได้จัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ขึ้น ณ
ห้องประชุมภูทอก วิทยาลัยเทคนิคเซกา ในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2569 เวลา 09.00 น.
– 12.00 น. ทำให้ได้ข้อมูลจากคณะผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

“...เนื้อหาถูกต้อง เหมาะสม ใช้พัฒนาได้ดี สิ่งที่ยากเสนอแนะ คือ
ควรมีกิจกรรมเพื่อเป็นประเมินหรือสามารถตรวจสอบว่ากลุ่มเป้าหมาย หรือผู้ที่ใช้อย่าง
นี้จะมีความรู้ความเข้าใจและนำไปใช้ได้ถูกต้อง สิ่งที่ยากเสริมลงในคู่มือแต่ละเล่ม
อยากให้ใส่แบบฟอร์ม แบบประเมิน แบบสอบถามความพึงพอใจ แฟ้มสะสมงาน หรือแบบ
รายงานผลปฏิบัติการใส่เข้าไปในภาคผนวก เพื่อให้สถานประกอบการ ครู และ ตลอดจน
นักศึกษาหรือผู้ปกครอง จะได้สามารถเกิดความรู้ความเข้าใจในข้อมูลและเข้าใจเกณฑ์
คะแนนต่าง ๆ สำหรับนักศึกษาที่ออกฝึก โดยให้เพิ่มเติมเนื้อหาให้ครอบคลุม ชัดเจน
ทั้งในรูปแบบและคู่มือ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป...”

(คนที่ 1, สัมภาษณ์ 17 กุมภาพันธ์ 2569)

“...ให้ผู้วิจัยทบทวนเนื้อหาข้อมูลให้ชัดเจน เช่น ระยะเวลาการเรียนรู้ด้วย
ตนเองในแต่ละชม. ให้กลับไปทบทวนและคิดถึงวิธีการเรียนรู้สมัยใหม่โมเดล 70: 20: 10
นำมาปรับใช้เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ และครอบคลุมเนื้อหาวิชาการต่าง ๆ...”

(คนที่ 2, สัมภาษณ์ 17 กุมภาพันธ์ 2569)

“...แสดงความชื่นชมในเนื้อหาที่จะนำไปพัฒนาต่อไป โดยเห็นด้วยกับ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2 ในกระบวนการระยะเวลาและการพัฒนาระบบทวิภาคี โดยต้องการให้ ผู้วิจัยทบทวนว่าจะเรียกคู่มือพัฒนารูปแบบกับคู่มือระบบทวิภาคีซึ่งทำให้เกิดความสับสน ต่อผู้อ่าน ในระยะที่ 1 ในหน้า 6 ผู้เชี่ยวชาญจะให้ เป็นใครหรือผู้ใดใช้ ให้ทบทวนในส่วนนี้ และปรับแก้ให้ชัดเจน และในหน้า 8 ขั้นตอนการดำเนินงาน ตั้งใจให้ดำเนินงานแบบนี้หรือ เกี่ยวข้องกับใครบ้าง เพราะถ้าเกี่ยวข้องกับองค์การวัดผล ประเมินผล มันจะมีการซ้ำกัน หรือไม่ และในหน้า 18 การพัฒนารูปแบบ ในแต่ละระยะให้ทบทวนให้ชัดเจนและปรับปรุง และสุดท้ายให้สรุปเพิ่มเติมในท้ายเล่ม สรุปความสำคัญ เอกสารอ้างอิงให้เป็นรูปแบบตาม มหาลัทธิราชภัฏสกลนคร...”

(คนที่ 3, สัมภาษณ์ 17 กุมภาพันธ์ 2569)

“...โดยภูมิหลังรูปแบบทวิภาคีจะไม่กล่าวถึง พรบ.อาชีวฯ 2551 เพราะระบบทวิภาคีศึกษาเกิดมาจากมาตราที่ 8 ใน พรบ.อาชีวฯ อยากให้เพิ่มเติมถึง เพราะคือหัวใจหลักของการจัดระบบการศึกษา ซึ่งมาตรา 8 จะเน้นเรื่องความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ การบริหารจัดการเห็นได้จากองค์ประกอบ แล้วแต่สิ่งที่ยังไม่เห็นคือการพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน เนื่องจากการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาเป็นการจัดหลักสูตรร่วมกัน ซึ่งหลักสูตรนั้นต้องเอามาจากความต้องการของ สถานประกอบการเป็นหลัก และเราจะออกแบบผู้เรียนให้ตรงตามที่สถานประกอบการ ต้องการ และสิ่งที่อยากเพิ่มเติมในกลุ่มตัวอย่าง ควรเน้นให้ความสำคัญสถานประกอบการ เพราะเราผลิตกำลังคนสู่สถานประกอบการ โดยวิจัยมีการใช้ผู้ในสถานประกอบการ อยู่ 3 คน อยากให้ทั้ง 3 คนมีบริบทที่แตกต่างกัน เช่น พื้นที่อยู่แตกต่างกันเพื่อให้ทราบ ความต้องการที่หลากหลายมากขึ้น และอยากให้เพิ่มองค์ประกอบเกี่ยวกับการนิเทศ ติดตาม ไม่ต่ำกว่า 2 ครั้งซึ่งอยากให้เพิ่มในจุดนี้ด้วย และในส่วนของการแบบสอบถาม ให้เรียงการตอบแบบสอบถามใหม่ โดยแนะนำให้เรียงลำดับจาก 1. สถานประกอบการ 2. นักศึกษา 3. ผู้ปกครอง 4. ครู และสุดท้าย 5. ผู้บริหาร จะทำให้ได้ข้อมูลที่ต่อการ จัดการศึกษาทวิภาคี เสริมข้อมูลเพิ่มเติมว่าควรเตรียมความพร้อมของนักเรียนนักศึกษา ควรหาข้อมูลและสอบถามความต้องการ ภาพรวมจากสถานประกอบการเพื่อนำกลับมา พัฒนานักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการออกฝึก...”

(คนที่ 4, สัมภาษณ์ 17 กุมภาพันธ์ 2569)

“...ข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ ความพึงพอใจและวัดความพึงพอใจ โดยเด็กของเรามีความหลากหลาย ก่อนที่จะเข้าสถานประกอบการสิ่งที่อยากจะเพิ่มเติม คือการสำรวจทักษะและความพร้อมที่เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อที่จะได้เสริมถึงทักษะต่าง ๆ ทางด้าน Soft Skill และเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่โลกอาชีพ เช่นด้านที่ควรเสริม ด้านการสื่อสารหรือด้านวินัย บูรณาการสอนให้ชัดเจนในระดับการเรียนการสอน ว่ามีการเตรียมความพร้อมไปฝึกประสบการณ์หรือพร้อมออกสู่โลกอาชีพในฐานะผู้ฝึกอาชีพ (gap skill) เพื่อลดปัญหาการส่งตัวเด็กกลับจากสถานประกอบการและป้องกันให้เด็ก มีความพร้อมสู่การฝึกอาชีพ...”

(คนที่ 5, สัมภาษณ์ 17 กุมภาพันธ์ 2569)

“...ในการจัดการรูปแบบทวิภาคีของอาชีวศึกษา โดยผู้วิจัยที่ได้ทำการวิจัยในจังหวัดบึงกาฬ โดยมีข้อเด่นข้อด้อยของบึงกาฬอยู่อย่างจำกัด จุดเด่นที่ดีคือช่วงนี้ที่ได้มีสะพานขึ้นมาซึ่งอาจจะมีการเพิ่มของสถานประกอบการขึ้น แต่ว่าในการเก็บข้อมูลนั้น สถานประกอบการมีทั้งขนาดใหญ่ กลาง เล็ก ดังนั้นเวลาที่เก็บข้อมูล ให้มีความระมัดระวังในการหาข้อมูลและการเปรียบเทียบที่ไม่สามารถเปรียบเทียบกันได้ ทั้งในด้านคุณภาพ ประสิทธิภาพ ปริมาณ และทั้งของผู้บริหาร คุณครู และนักเรียนซึ่งอาจจะมีความแตกต่างกันไป...”

(คนที่ 6, สัมภาษณ์ 17 กุมภาพันธ์ 2569)

“...หัวใจของทวิภาคีจะมีอยู่ 3 ส่วน สถานศึกษา สถานประกอบการ และตัวกลาง โดยส่วนมากเราจะยังไม่มีตัวกลาง ทวิภาคีที่จะสำเร็จได้ควรมีตัวกลาง ตัวกลางที่เชื่อมระหว่างสถานประกอบการทุกเรื่อง ตั้งแต่การออกแบบหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร และความต้องการของสถานประกอบการ ดังนั้นถ้าสามารถเพิ่มตัวกลางที่เชื่อมระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษาจะเกิดคุณภาพได้ดี อย่างที่สองที่อยากให้เพิ่มคือมาตรฐานการศึกษาทวิภาคี จัดหามาตรฐานที่มีมาตรฐานที่หนึ่งเดียวจริง ๆ ที่เกิดขึ้น เพราะปัญหาคือสถานประกอบการที่มีทั้งขนาดใหญ่และขนาดเล็กแตกต่างกัน จึงควรทำอย่างไรที่จะเกิดมาตรฐานที่เหมาะสมกับส่วนนี้ และอีกส่วนคือการออกแบบ หลักสูตรหรือการประเมินผล ควรให้ผู้เชี่ยวชาญมาช่วย โดยผู้เชี่ยวชาญที่ไม่ใช่ครู

ในสถานศึกษาแต่ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญอาชีพที่แท้จริง โดยมาการวัดผลร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้เกิดมาตรฐานยิ่งขึ้น...”

(คนที่ 7, สัมภาษณ์ 17 กุมภาพันธ์ 2569)

“...เบื้องต้นอยากให้เติมเต็มในด้านเนื้อหาข้อมูลในด้านบริบทอาชีพ ประกาศ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับระบบทวิภาคี โดยเฉพาะมาตรฐาน ปี 2563 ในเรื่องของความร่วมมือและการติดตามผล และอีกเรื่องคือ การวัดประเมินผลหรือติดตามทั้งในระบบปกติและระบบทวิภาคี โดยเฉพาะชุดคณะกรรมการการประเมิน โดยสามารถนำมาเป็นแนวทางวิจัยได้อย่างชัดเจน และการเพิ่มเติมในข้อมูลอ้างอิงต่าง ๆ และข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน เพื่อให้การเรียนการสอนไม่ขัดต่อระเบียบสถานศึกษา...”

(คนที่ 8, สัมภาษณ์ 17 กุมภาพันธ์ 2569)

“...เป็นงานวิจัยที่ดีมาก แต่มีข้อเสนอแนะที่อยากแนะนำคือ การใช้ซอฟต์แวร์ โดยระบบทวิภาคีในปัจจุบันมีการใช้ระบบ DVE data ได้นำมาใช้เกี่ยวกับสถานประกอบการ สถานศึกษา แนะนำนักเรียนนักศึกษา ที่ต้องกรอกข้อมูลก่อนที่จะออกไปฝึกประสบการณ์ได้ ควรที่จะนำซอฟต์แวร์อาชีพะนำมาใช้ร่วมกันและขยายผลเรื่องซอฟต์แวร์นี้ให้นักเรียนนักศึกษา ครูผู้สอน และสถานประกอบการ และในรูปแบบการจัดการสอนของทวิภาคีควรที่จะมีการปรับปรุงอยู่ตลอดเวลาในรายภาคเรียนทั้งในเทคโนโลยี และการเปลี่ยนแปลงในรายวิชาที่นักเรียนต้องออกไปฝึกประสบการณ์...”

(คนที่ 9, สัมภาษณ์ 17 กุมภาพันธ์ 2569)

“...เอกสารมีประโยชน์ต่อการจัดการเรียนอาชีพะเป็นอย่างมาก ข้อเสนอแนะ คือ การเตรียมตัว ปัญหาของนักเรียนที่เรียนระบบทวิภาคีส่วนมากมักจะมีการเลือกสถานประกอบการที่ไม่ตรงสายหรือไม่ตรงความต้องการ ซึ่งอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนกลางคัน ซึ่งถ้าเกิดกรณีนี้ขึ้นจะแก้ไขปัญหาในจุดนี้อย่างไร และอีกเรื่องสถานประกอบการในแต่ละที่ให้ความรู้แก่นักเรียนนักศึกษาที่แตกต่างกันหรือเฉพาะอย่าง ดังเกณฑ์การให้คะแนน การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองเราจะมีวิธีการอย่างไรบ้างจึงจะให้คะแนนได้ในแนวเดียวกัน...”

(คนที่ 10, สัมภาษณ์ 17 กุมภาพันธ์ 2569)

ขั้นตอนที่ 6 การนำเสนอการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการระบบ
ทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัย
สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ที่สมบูรณ์

จากการนำเสนอการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) การพัฒนา
รูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
(ปวส.) วิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ สามารถสรุปเป็นข้อมูลได้ดังนี้

นักศึกษาระบบทวิภาคีต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนฝึก
ประสบการณ์ เป็นการเตรียมพร้อมเข้าสู่โลกอาชีพเพราะสิ่งเหล่านี้เป็นการสะท้อนให้เห็น
คุณภาพของการเตรียมตัวของสถานศึกษาก่อนการเข้าสู่สถานประกอบการ และในส่วน
ความแตกต่างของสถานศึกษาที่มีบริบทขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ คุณภาพที่แตกต่างกันที่เป็น
ส่วนหนึ่งที่ตามมาซึ่งคุณภาพของนักศึกษาที่จะไปออกฝึกประสบการณ์ และในส่วนของ
ตัวกลางที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ก็เป็นเรื่องที่ดีเพราะหาก
เรามีส่วนกลาง ในเรื่องของการทำเอกสารหรือกำกับมาตรฐานกลางของการฝึกประสบ
การณ์ และในเรื่องกำกับมาตรฐานกลางในพื้นที่ เพื่อจะได้นำส่วนนี้ไปเป็นส่วนที่เติมในวิจัย
ของผู้วิจัย และเรื่องของกฎระเบียบข้อบังคับที่เสนอแนะ จะได้นำมาเติมเต็มในส่วนที่ยังไม่
สมบูรณ์ของผู้วิจัย เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือและเป็นข้อมูลที่ปัจจุบัน ส่วนในเรื่องของ
ซอฟต์แวร์ที่จะใช้ในการประสานความร่วมมือ ประเมิน ติดตามระหว่างสถานประกอบการ
และสถานศึกษาจะนำระบบ DVE – PPP System มาใช้ในอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬส่วน
เกณฑ์การให้คะแนนจะได้นำมาปรับให้เป็นทิศทางเดียวกัน คำแนะนำกระบวนการต่าง ๆ
ที่นำมาปรับใช้รายละเอียดข้อมูลที่ยังไม่ชัดเจนทั้งเรื่องผู้ใช้คู่มือ ผู้บริหารหรือผู้สอน รวมทั้ง
เรื่องของรูปแบบและแบบฟอร์มที่เหมาะสม ดังนั้นภาพรวมในวันนี้ข้อมูลที่ได้มาก็จะนำไป
สู่การปรับในตัวคู่มือการใช้ คู่มือแต่ละเล่ม ให้เกิดความสมบูรณ์ตามข้อเสนอแนะ

ตาราง 25 สรุปข้อมูลในการปรับแก้ตามผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ

รายการ	ขอเสนอแนะ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
ภูมิหลัง	เพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาชีวศึกษา 2551 มาตรา 8 ในภูมิหลัง	คนที่ 4
คู่มือหลัก	การเรียนรู้ด้วยตนเองใช้วิทยาการสมัยใหม่โดยการ เรียนรู้ด้วยตนเองร้อยละ 70 ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 20 และฝึกอบรมร้อยละ 10	คนที่ 2
	การวัดผลประเมินผล	คนที่ 8
	ปรับเปลี่ยนข้อความในระยະที่ 1 – 3 เพื่อให้สอดคล้องกัน	คนที่ 3
	เพิ่มเติมมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี พ.ศ. 2563	คนที่ 8
	เพิ่มเติมนโยบายและแนวทางการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประจำปีการศึกษา 2568	คนที่ 8
	ปรับแก้กระบวนการของการพัฒนารูปแบบการ บริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาในระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ	คนที่ 3
	เกณฑ์การให้คะแนน การประเมินพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยตนเอง	คนที่ 10
คู่มือเล่มที่ 1	สรุปความสำคัญของแต่ละด้านไว้ท้ายบท	คนที่ 3
	ปรับปรุงบรรณานุกรมให้เป็นแบบ APA 7	
คู่มือเล่มที่ 2	สรุปความสำคัญของแต่ละด้านไว้ท้ายบท	คนที่ 3
	ปรับปรุงบรรณานุกรมให้เป็นแบบ APA 7	
คู่มือเล่มที่ 3	สรุปความสำคัญของแต่ละด้านไว้ท้ายบท	คนที่ 3
	ปรับปรุงบรรณานุกรมให้เป็นแบบ APA 7	

ตาราง 25 (ต่อ)

รายการ	ข้อเสนอแนะ	ผู้ทรงคุณวุฒิ
คู่มือเล่มที่ 3 (ต่อ)	เพิ่มเติม gap skill เป็นช่องว่างของทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานหรือการพัฒนา ซึ่งต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยครูที่เลี้ยงในสถานประกอบการ โดยอบรม สอนระยะสั้น โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้ระบบทวิภาคีเหนือกว่าการเรียนการสอนแบบปกติ	คนที่ 4 และคนที่ 5
คู่มือเล่มที่ 4	เพิ่มเติมแบบฟอร์มประเมินการวัดผลประเมินผลมาตรฐานเพื่อให้แต่ละสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	คนที่ 1 และคนที่ 3
	สรุปความสำคัญของแต่ละด้านไว้ท้ายบท	คนที่ 3
	ปรับปรุงบรรณานุกรมให้เป็นแบบ APA 7	
คู่มือเล่มที่ 5	สรุปความสำคัญของแต่ละด้านไว้ท้ายบท	คนที่ 3
	ปรับปรุงบรรณานุกรมให้เป็นแบบ APA 7	
คู่มือเล่มที่ 6	สรุปความสำคัญของแต่ละด้านไว้ท้ายบท	คนที่ 3
	ปรับปรุงบรรณานุกรมให้เป็นแบบ APA 7	
คู่มือเล่มที่ 7	สรุปความสำคัญของแต่ละด้านไว้ท้ายบท	คนที่ 3
	ปรับปรุงบรรณานุกรมให้เป็นแบบ APA 7	
	เพิ่มเติมแบบฟอร์มประเมินการวัดผลประเมินผลมาตรฐานเพื่อให้แต่ละสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	คนที่ 1 และคนที่ 3
คู่มือเล่มที่ 8	สรุปความสำคัญของแต่ละด้านไว้ท้ายบท	คนที่ 3
	ปรับปรุงบรรณานุกรมให้เป็นแบบ APA 7	
	เพิ่มเติมแบบฟอร์มประเมินการวัดผลประเมินผลมาตรฐานเพื่อให้แต่ละสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	คนที่ 1 และคนที่ 3

ตาราง 26 ข้อมูลที่ปรับแก้ตามผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ

เล่มที่	รายการแก้ไข	หน้าที่	หมายเหตุ
ภูมิหลัง	เพิ่มเติมพระราชบัญญัติอาชีวศึกษา 2551 มาตรา 8 ในภูมิหลัง	หน้า 3	
คู่มือ	การเรียนรู้ด้วยตนเองใช้วิทยาการสมัยใหม่ โดยการเรียนรู้ด้วยตนเองร้อยละ 70 ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 20 และฝึกอบรม ร้อยละ 10	หน้า 6	
	การวัดผลประเมินผล	หน้า 8 – 10	
	ปรับเปลี่ยนข้อความในระยยะที่ 1 – 3 เรียบร้อย	หน้า 6 – 7	
	เพิ่มเติมมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษา ระบบทวิภาคี พ.ศ.2563	หน้า 14 – 19	
	เพิ่มเติมนโยบายและแนวทางการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประจำปีการศึกษา 2568	หน้า 19 – 21	
	ปรับแก้กระบวนการของการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับ นักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ เกณฑ์การให้คะแนนการ ประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง	หน้า 21	
เล่มที่ 1	สรุปความสำคัญของแต่ละด้านไว้ท้ายบท	หน้า 33	
	ปรับปรุงบรรณานุกรมให้เป็นแบบAPA 7	บรรณานุกรม	
เล่มที่ 2	สรุปความสำคัญของแต่ละด้านไว้ท้ายบท	หน้า 20	
	ปรับปรุงบรรณานุกรมให้เป็นแบบAPA 7	บรรณานุกรม	

ตาราง 26 (ต่อ)

เล่มที่	รายการแก้ไข	หน้าที่	หมายเหตุ
เล่มที่ 3	เพิ่มเติม gap skill เป็นช่องว่างของทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานหรือการพัฒนา ซึ่งต้องได้รับการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยครูที่เลี้ยงในสถานประกอบการโดยอบรมสอนระยะสั้น โดยการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงเป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้ระบบทวิภาคีเหนือกว่าการเรียนการสอนแบบปกติ	หน้า 14	
เล่มที่ 3	สรุปความสำคัญของแต่ละด้านไว้ท้ายบท	หน้า 23	
	ปรับปรุงบรรณานุกรมให้เป็นแบบ APA 7	บรรณานุกรม	
เล่มที่ 4	สรุปความสำคัญของแต่ละด้านไว้ท้ายบท	หน้า 23	
	ปรับปรุงบรรณานุกรมให้เป็นแบบ APA 7	บรรณานุกรม	
	เพิ่มเติมแบบฟอร์มประเมินการวัดผลประเมินผลมาตรฐานเพื่อให้แต่ละสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	ภาคผนวก	
เล่มที่ 5	สรุปความสำคัญของแต่ละด้านไว้ท้ายบท	หน้า 25	
	ปรับปรุงบรรณานุกรมให้เป็นแบบ APA 7	บรรณานุกรม	

ตาราง 26 (ต่อ)

เล่มที่	รายการแก้ไข	หน้าที่	หมายเหตุ
เล่มที่ 6	สรุปความสำคัญของแต่ละด้านไว้อย่าง บท	หน้า 20	
	ปรับปรุงบรรณานุกรม ให้เป็นแบบ APA 7	บรรณานุกรม	
เล่มที่ 7	สรุปความสำคัญของแต่ละด้าน ไว้อย่างบท	หน้า 20	
	ปรับปรุงบรรณานุกรมให้เป็นแบบ APA 7	บรรณานุกรม	
	เพิ่มเติมแบบฟอร์มประเมินการวัดผล ประเมินผลมาตรฐานเพื่อให้แต่ละ สถานศึกษาสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้	ภาคผนวก	
เล่มที่ 8	สรุปความสำคัญของแต่ละด้านไว้อย่าง บท	หน้า 21	
	ปรับปรุงบรรณานุกรมให้เป็นแบบ APA 7	บรรณานุกรม	
	เพิ่มการใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บ ข้อมูลนักศึกษาและสถานประกอบการ ให้เป็นศูนย์การในการดึงข้อมูลไปใช้ ในการผลิตและพัฒนากำลังคน อาชีวศึกษา โดยการใช้ระบบ DVE – PPP Management System	หน้า 18	
	เพิ่มเติมแบบฟอร์มประเมินการวัดผล ประเมินผลมาตรฐานเพื่อให้แต่ละ สถานศึกษาสามารถ นำไปใช้ประโยชน์ได้	ภาคผนวก	

ขั้นตอนที่ 6 การนำเสนอผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบ
ทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัย
สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

ผลการประเมินรูปแบบที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
ด้านความถูกต้องโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ วัตถุประสงค์
และเนื้อหา ($\bar{X} = 4.86$) รองลงมา ได้แก่ กระบวนการติดตามผล ($\bar{X} = 4.80$) หลักการ
และกระบวนการพัฒนา ($\bar{X} = 4.73$) เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง
($\bar{X} = 4.67$) และสื่อ / อุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.53$) ตามลำดับ ด้านความ
เหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ วัตถุประสงค์
($\bar{X} = 4.87$) รองลงมา ได้แก่ หลักการและกระบวนการติดตามผล ($\bar{X} = 4.80$) เนื้อหา,
สื่อ / อุปกรณ์ / แหล่งข้อมูล, กระบวนการดำเนินการพัฒนา ($\bar{X} = 4.73$) และเกณฑ์การ
ประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.67$) ตามลำดับ ด้านความเป็นประโยชน์
โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก
ที่สุดทุกข้อเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ วัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.93$) รองลงมา
ได้แก่ หลักการ, เนื้อหา, สื่อ / อุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้, กระบวนการดำเนินการพัฒนา,
กระบวนการติดตามผล ($\bar{X} = 4.80$) และเกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วย
ตนเอง ($\bar{X} = 4.73$) ตามลำดับ และด้านความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับจาก
มากไปหาน้อย ได้แก่ เนื้อหา ($\bar{X} = 4.86$) รองลงมาได้แก่ วัตถุประสงค์ ($\bar{X} = 4.80$)
หลักการ, กระบวนการดำเนินการพัฒนา, เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วย
ตนเอง, กระบวนการติดตามผล ($\bar{X} = 4.73$) และสื่อ / อุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้
($\bar{X} = 4.66$) ตามลำดับ (ดังภาคผนวก ข)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ด้วยกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) โดยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดบึงกาฬ เป็นกระบวนการวิจัยแบบ (Research and Development: R & D) ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 3 ระยะ 6 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์เอกสาร เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี หลักการบริหารจัดการระบบทวิภาคี หลักการจัดการอาชีวศึกษา ความต้องการกำลังคนในยุค Disruption เทคโนโลยีดิจิทัล การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความเหมาะสมเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่ภาคอุตสาหกรรมของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ และเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่เป็นเชิงปริมาณ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ขั้นตอนที่ 3 การสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

ระยะที่ 2 การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ดำเนินการวิจัย 1 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 4 การร่างและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ แล้วตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ โดยให้

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน โดยผู้วิจัยนำองค์ประกอบที่ศึกษาได้จากระยะที่ 1 ไปร่างเป็นรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ แล้วตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ แล้วทำการวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบ โดยผู้วิจัยแก้ไขปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 12 คน และนำเสนอการแก้ไขต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ โดยการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 5 การจัดสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน และประมวลความคิดเห็น หลังจากนั้น นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 6 การนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ที่สมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ด้วยกระบวนการวิจัยแบบ Research and Development: R&D ครั้งนี้สรุปผลได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ พบว่า จากการศึกษา วารสาร เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี จากการวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีปรากฏว่า ได้องค์ประกอบจำนวน 8 องค์ประกอบหลัก 34 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้

1.1.1 สถานศึกษามีการทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการ และผู้เรียนอย่างเป็นทางการ

1.1.2 สถานศึกษามีแผนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการ ที่สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตร และแผนการเรียนของสถานศึกษา

1.1.3 ผู้เรียนปฏิบัติตามแผนการฝึกอาชีพในสถานประกอบการครบตาม ระยะเวลาที่กำหนด

1.1.4 สถานศึกษามีการประเมินผลการฝึกอาชีพตามมาตรฐาน และข้อตกลงระหว่างสถานประกอบการกับสถานศึกษา

1.2 ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ดังนี้

1.2.1 สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรระบบทวิภาคีอย่างชัดเจน

1.2.2 สถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินการอย่างชัดเจน จัดการเรียนการสอนตามกลไกที่กำหนดในโครงสร้างระบบทวิภาคี

1.2.3 สถานศึกษามีระบบและกระบวนการวัดผลและประเมินผล ที่เป็นไปตามข้อตกลงและมาตรฐานของโครงสร้างการดำเนินงาน

1.2.4 สถานศึกษามีการกำหนดจำนวนและบทบาทของบุคลากร ที่รับผิดชอบตามโครงสร้างของระบบทวิภาคีอย่างชัดเจน

1.3 ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ ดังนี้

1.3.1 สถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรร่วมกันระหว่าง สถานศึกษาและสถานประกอบการที่ชัดเจน

1.3.2 สถานศึกษามีการดำเนินการจัดการเรียน ทฤษฎีในสถานศึกษา และการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการตามแผนที่กำหนดในหลักสูตร

1.3.3 สถานศึกษามีระบบการวัดและประเมินผลที่พัฒนาและใช้ ร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

1.3.4 ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ตามมาตรฐานวิชาชีพที่ระบุในหลักสูตร

1.4 ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ดังนี้

- 1.4.1 สถานศึกษามีการจัดทำและปรับปรุงแผนการเรียนรู้โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ
- 1.4.2 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ส่งเสริมทักษะวิชาชีพ และทักษะชีวิตของผู้เรียน
- 1.4.3 สถานศึกษามีการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ความเป็นผู้นำ และทักษะชีวิต ในการจัดการเรียนการสอน
- 1.4.4 สถานศึกษามีการจัดทำระบบการวัดและประเมินผลที่พัฒนาร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ
- 1.4.5 สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
- 1.5 ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้
 - 1.5.1 สถานศึกษามีการจัดทำและใช้หลักสูตรที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและความต้องการของตลาดแรงงาน
 - 1.5.2 สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาความรู้ ทักษะและสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน
 - 1.5.3 สถานศึกษามีการดำเนินการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์
 - 1.5.4 สถานศึกษามีโครงการหรือกิจกรรมที่สนับสนุนการสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพให้ผู้เรียนหลังจบการศึกษา
 - 1.5.5 ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานและมีความพร้อมในการประกอบอาชีพ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ
- 1.6 ด้านการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ ประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ดังนี้
 - 1.6.1 สถานศึกษามีการวางแผนและดำเนินงานพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายขององค์กร
 - 1.6.2 บุคลากรทั้งฝ่ายการศึกษา และฝ่ายอุตสาหกรรม ได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะ เจตคติ และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน
 - 1.6.3 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากร เช่น การฝึกอบรม นิเทศ ดูงาน และการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

1.6.4 บุคลากรสามารถนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ในการทำงาน เพื่อรองรับการแข่งขันนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงของบริบท เศรษฐกิจและสังคม

1.7 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้

1.7.1 สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

1.7.2 สถานศึกษามีการใช้เกณฑ์มาตรฐานและเครื่องมือหลากหลาย ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.7.3 สถานศึกษามีการวิเคราะห์และนำผลการประเมินไปปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน

1.7.4 ผลการประเมินความสำเร็จของผู้เรียนและปรับปรุงคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเพื่อความต้องการ ของผู้เรียน

1.8 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ดังนี้

1.8.1 สถานศึกษามีความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์และการปฏิบัติจริง

1.8.2 การร่วมมือช่วยเสริมสร้างทักษะและสมรรถนะของผู้เรียน ให้ตรงกับความต้องการตลาดแรงงาน

1.8.3 สนับสนุนการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ ของอุตสาหกรรม

1.8.4 ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เทคโนโลยีและเครือข่าย ระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ

การหาประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ จากการใช้แบบสอบถามถึงสภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิคสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 118 คน พบว่า เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 100 กลุ่มตัวอย่างที่ ตอบแบบสอบถามมากที่สุดมีอายุอยู่ในช่วง อายุ 15 – 30 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 30.5 รองลงมาอยู่ในช่วง อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7 รองลงมา

อยู่ในช่วง อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 และอายุในช่วง 51 ขึ้นไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 ตามลำดับ โดยมีสถานะภาพ เป็นผู้อำนวยการ จำนวน 3 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 3 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ครู จำนวน 106 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย และตัวแทนสถานประกอบการ จำนวน 6 คน เลือกแบบเจาะจง

ผลการประเมินองค์ประกอบรายด้าน ทั้ง 8 องค์ประกอบ พบว่า สภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี รวมองค์ประกอบ ทั้ง 8 ด้าน ในสภาพปัจจุบัน มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จำนวน 7 ด้าน และระดับมากที่สุด 1 ด้าน โดยองค์ประกอบ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านที่ 6 ด้านการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่ 8 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ด้านที่ 5 ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา ด้านที่ 7 ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา ด้านที่ 3 ด้านหลักสูตรการบริหาร จัดการระบบทวิภาคี ด้านที่ 4 ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ และด้านที่ 2 ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี ตามลำดับ

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่สถานศึกษาต้องการมีระดับการปฏิบัติโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้าน พบว่า สถานศึกษามีความ ต้องการในการปฏิบัติมากที่สุด ทุกด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านที่ 8 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ด้านที่ 5 ด้านคุณภาพผู้เรียน และผู้สำเร็จการศึกษา ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ด้านที่ 6 ด้านการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ ด้านที่ 7 ด้านการวัดผล และประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา ด้านที่ 2 ด้านการจัดโครงสร้างการ บริหารงานระบบทวิภาคี ด้านที่ 3 ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ด้านที่ 4 ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

1. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

ผู้วิจัยนำองค์ประกอบที่ศึกษาได้จากระยะที่ 1 ไปร่างและสร้างรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ แล้วตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบจากนั้นทำการวิเคราะห์ความเหมาะสมของรูปแบบ โดยผู้วิจัยแก้ไขปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 12 คน และนำเสนอการแก้ไขต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และจากการศึกษาเอกสาร วารสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) ความมุ่งหมายของการศึกษา 3) เนื้อหา 4) สื่อและอุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้ 5) กระบวนการพัฒนา 6) เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง 7) กระบวนการติดตามผล และจากการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ รินนา ราชสารี (2567, หน้า 340 – 341) ดังนี้ การสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของรองผู้อำนวยการโรงเรียน ประถมศึกษายุคปกติใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการวิเคราะห์เอกสารและผลจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมขององค์ประกอบโดยการสัมภาษณ์ พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการพัฒนา 5) แนวทางการประเมิน และจากการประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบ พบว่า โดยภาพรวมและด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

2. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ พบว่า ผลการประเมินรูปแบบที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิด้านความถูกต้องโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความมุ่งหมายของการศึกษา และเนื้อหา รองลงมา ได้แก่ กระบวนการติดตามผล หลักการ และกระบวนการพัฒนา เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสื่อ / อุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้ ตามลำดับ ด้านความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อเรียงตามลำดับจากมากไปหา

น้อย ได้แก่ วัตถุประสงค์ รองลงมาได้แก่ หลักการและกระบวนการติดตามผล เนื้อหา สื่อ / อุปกรณ์ / แหล่งข้อมูล กระบวนการดำเนินการพัฒนา และเกณฑ์การประเมินพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามลำดับ ด้านความเป็นประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ วัตถุประสงค์ รองลงมาได้แก่ หลักการ เนื้อหา สื่อ / อุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้ กระบวนการดำเนินการพัฒนา กระบวนการติดตามผล และเกณฑ์การประเมินพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามลำดับ และด้านความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ เนื้อหา รองลงมา ได้แก่ วัตถุประสงค์ หลักการ กระบวนการดำเนินการพัฒนา เกณฑ์การประเมินพฤติกรรม การเรียนรู้ด้วยตนเอง กระบวนการติดตามผล และสื่อ / อุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้ ตามลำดับ

อภิปรายผล

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬผลการวิเคราะห์ ข้อมูลผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้ผลการศึกษาเอกสาร วารสาร ตำรา แนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ องค์ประกอบ จำนวน 8 องค์ประกอบคือ 1) ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี 2) ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี 3) ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี 4) ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ 5) ด้านคุณภาพผู้เรียน และผู้สำเร็จการศึกษา 6) ด้านการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ 7) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา 8) ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการสามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี พบว่า ระบบทวิภาคีในบริบท การศึกษา / อาชีวศึกษา หมายถึง “ระบบที่องค์กรสองฝ่าย (สถานศึกษาและสถานประกอบการ) ทำสัญญา / ความร่วมมือร่วมกันเพื่อผลิตบุคลากรที่มีทักษะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน” โดยมีการบริหารจัดการร่วมกันในด้านต่าง ๆ เช่น การกำหนด หลักสูตร การประเมินผล การจัดสรรทรัพยากร และการติดตามผลสำเร็จของผู้เรียน ซึ่งเป็นกระบวนการแบบ shared governance ที่ต้องอาศัยความร่วมมือและการสื่อสาร

ที่มีประสิทธิภาพระหว่างสองฝ่ายการบริหารระบบทวิภาคีที่มีรูปแบบชัดเจนและอยู่ภายใต้การจัดการเชิงกลยุทธ์ ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการปฏิบัติงานในสถานประกอบการสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะเมื่อมีการออกแบบกลยุทธ์หรือรูปแบบการบริหารที่ตอบโจทย์ทั้งสถานศึกษาและสถานประกอบการ เช่น การใช้โมเดล HAW KHRK พบว่าผลสัมฤทธิ์และความพึงพอใจของผู้เรียนอยู่ในระดับสูงมาก และคะแนนผลสัมฤทธิ์เฉลี่ยสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด โดยผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์จริง (Experiential Learning) ที่ระบุว่าการจัดการเนื้อหาที่สอดคล้องกับบริบทการทำงานจริงสามารถเร่งทักษะและคุณภาพของผู้เรียนได้มากกว่าแบบเรียนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว (อรรวรรณ สังข์ทอง, 2568)

2. ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี เป็นโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจนและเหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของระบบทวิภาคี โดยโครงสร้างนี้ไม่ใช่แค่กำหนดตำแหน่งเท่านั้น แต่รวมถึงบทบาท ความรับผิดชอบ กระบวนการตัดสินใจ และการประสานงานระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ ซึ่งโครงสร้างเหล่านี้ต้องรองรับ ลักษณะของการมีส่วนร่วมและความร่วมมือ ที่เป็นหัวใจของระบบทวิภาคี โดยการจัดโครงสร้างการบริหารให้มีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้แทนสถานประกอบการ ผู้ปกครอง และนักเรียน จะทำให้ระบบทวิภาคีมีการประสานงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตัวอย่างงานวิจัยด้านนี้ เช่น การบริหารแบบมีส่วนร่วมในวิทยาลัยอาชีวศึกษาชัยภูมิ พบว่า การจัดโครงสร้างที่เอื้อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในวางแผน จัดการและประเมินผลอยู่ในระดับสูง และส่งผลต่อประสิทธิภาพของระบบโดยรวม ดังนั้น โครงสร้างการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) จะช่วยลดช่องว่างของการสื่อสาร และทำให้โครงสร้างไม่แข็งเป็นอุปสรรคต่อการปรับปรุงตามสถานการณ์จริง (Kaewwong, N., Panujaree, S., & Phumphonkhochasorn, p. 2024)

3. ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคีมีการวางแผนจัดทำหลักสูตรร่วมกันกับสาขาวิชาและสถานประกอบการ รายวิชาที่จัดฝึกอาชีพมีความสอดคล้องกับสาขาที่เรียน จัดทำแผนการฝึกอาชีพ ที่เน้นสมรรถนะ เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ความสามารถ ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและภาคอุตสาหกรรมทำการวัดผลประเมินผลร่วมกับสถานประกอบการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนมีกิจกรรมสอนเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะตามแผนการฝึกอาชีพจัดทำคู่มือการฝึก

อาชีพที่มีประสิทธิภาพสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าประสงค์วิเคราะห์เนื้อหา รายวิชาที่เปิดสอนให้เป็นไปตามโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกับสาขาวิชาและ สถานประกอบการร่วมกันวิเคราะห์งานในการจัดทำแผนการฝึกอาชีพร่วมกัน สถานศึกษา มีแผนงานหรือโครงการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนทำโครงการหรือโครงการที่สอดคล้อง กับสาขาที่เรียนและสามารถเผยแพร่ให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนได้ (อาลักษณ์ พรหมชนะ, 2564)

4. ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ การบริหารงาน วิชาการที่มีการกำหนดเป้าหมายชัดเจน การพัฒนาหลักสูตรตามผลลัพธ์การเรียนรู้ และมีระบบนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง ส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพผู้เรียนและประสิทธิผล ของสถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดภาวะผู้นำทางวิชาการของ Philip Hallinger ที่ชี้ว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางวิชาการและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ งานวิจัยยังพบว่า การจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการบูรณาการทฤษฎีกับการปฏิบัติจริง ช่วยพัฒนาทักษะการคิดและสมรรถนะอาชีพของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ จากประสบการณ์ของ Kolb, David A. (1984) นอกจากนี้ แนวทางการพัฒนางานวิชาการ ของ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ยังยืนยันว่าการเชื่อมโยงมาตรฐาน หลักสูตรกับความต้องการตลาดแรงงานช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบซึ่ง การบริหารงานวิชาการที่มีภาวะผู้นำชัดเจน มีกลไกกำกับติดตาม และสนับสนุนการจัดการ เรียนรู้เชิงรุก จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ ความ สอดคล้องระหว่างการบริหารและกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญต่อคุณภาพ การศึกษาอย่างยิ่งย่น นอกจากนั้นการบริหารงานวิชาการถือเป็นภารกิจหลักของ สถานศึกษา เนื่องจากเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้เกิด ประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีบทบาท สำคัญในการวางแผน กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อให้การ ดำเนินงานทางวิชาการเป็นไปอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับหลักสูตรและนโยบาย ทางการศึกษา นอกจากนั้นการบริหารงานวิชาการยังครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตร การนิเทศการสอน การวัดและประเมินผล รวมถึงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการ ศึกษาให้มีความรู้และทักษะที่ทันสมัยในด้านการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ (Learner – Centered Learning) โดยจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วย ตนเอง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพควรบูรณาการเทคโนโลยีและนวัตกรรม

ทางการศึกษาเข้ามาใช้ร่วมกับวิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem – Based Learning) และการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งจะช่วยพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียนงานวิจัยหลายชิ้นชี้ให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เช่น งานวิจัยของ Hallinger และ Heck (2010) พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนและผลลัพธ์ของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ ขณะเดียวกัน Hattie (2009) ระบุว่าจัดการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและการสะท้อนผลการเรียนรู้สามารถเพิ่มประสิทธิผลของการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน ดังนั้น การพัฒนาระบบบริหารงานวิชาการควบคู่กับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงเป็นแนวทางสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา (Hallinger, P., & Heck, R. H. 2010)

5. ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาคุณภาพผู้เรียนมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการบริหารวิชาการที่มีเป้าหมายชัดเจน การจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการประเมินผลตามสมรรถนะ งานวิจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของ Philip Hallinger ชี้ว่าการกำหนดวิสัยทัศน์ทางวิชาการและการกำกับติดตามการสอนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์และคุณลักษณะผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ของ David A. Kolb สนับสนุนว่าการบูรณาการประสบการณ์จริงกับการสะท้อนคิดช่วยพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา นอกจากนี้ แนวทางมาตรฐานคุณภาพอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ระบุว่า การเชื่อมโยงหลักสูตรกับมาตรฐานอาชีพและความต้องการตลาดแรงงาน ทำให้อัตราการมีงานทำและความพึงพอใจของสถานประกอบการเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนโดยคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาขึ้นอยู่กับความสอดคล้องระหว่างการบริหารเชิงวิชาการ การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และการเชื่อมโยงกับบริบทการทำงานจริง เมื่อระบบบริหารและการเรียนรู้ทำงานเชิงบูรณาการ จะส่งผลให้ผู้สำเร็จการศึกษามีทั้งผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ทักษะวิชาชีพ และความพร้อมต่อการประกอบอาชีพอย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2563)

6. ด้านการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการด้านการพัฒนาครูผู้สอน ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในสาขาที่เปิดและมีการส่งเสริมให้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ ผู้สอนมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการนิเทศกำกับติดตามนักเรียนและ

จัดการสอน ทั้ง online และ onsite สถานศึกษาได้ประชุมและแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน มีการกำหนดและส่งครูผู้รับผิดชอบเข้าไปปฏิบัติงานในสถานประกอบการตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเพื่อพัฒนาด้านทักษะ ประสบการณ์และประเมินผลการฝึกอาชีพ ผู้เรียน ตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอาชีพเพื่อให้เกิดประสิทธิผลการฝึกอาชีพ ในสถานประกอบการมีการเสริมแรงผู้สอนให้มีความตระหนักในการยกระดับคุณภาพ ผู้เรียนโดยการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนทั้งด้านการจัดทำสื่อต่าง ๆ และการทำผลงานวิทยะฐานะให้สูงขึ้นเพื่อให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของครูและนักเรียนการหาวิธีการพัฒนาผู้เรียน ด้านการวิจัย ในชั้นเรียน ได้แก่ กระบวนการทำวิจัย การสร้างนวัตกรรม การเขียนโครงร่าง การวิจัย การสร้างเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการเขียนรายงาน วิจัยในชั้นเรียน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ได้แก่ การวัดผลและประเมินผล และด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้แก่ การส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความสามารถในการใช้สื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาและการนิเทศ

(กฤติพงศ์ โกคาพานิช, 2563)

7. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษาระบบ ประเมินที่มีความเที่ยงตรงและหลากหลายวิธี เช่น การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) และการประเมินฐานสมรรถนะ ช่วยสะท้อนความสามารถที่แท้จริงของ ผู้เรียนมากกว่าการสอบปลายภาคเพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับแนวคิดการประเมิน เพื่อพัฒนา (Assessment for Learning) ของ Paul Black (1998) และ Dylan Wiliam (1998) ที่ชี้ว่าการใช้ข้อมูลย้อนกลับอย่างต่อเนื่องช่วยยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมี นัยสำคัญ ขณะเดียวกัน ทฤษฎีการจัดแนวการสอนและการประเมิน (Constructive Alignment) ของ John Biggs (1996) ระบุว่า การประเมินต้องสอดคล้องกับผลลัพธ์การ เรียนรู้และกิจกรรมการสอนจึงจะสะท้อนคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ แนวทางการประเมินตามมาตรฐานสมรรถนะของ สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ยังยืนยันว่าการใช้เกณฑ์ประเมินที่เชื่อมโยงมาตรฐานอาชีพช่วยเพิ่มความ เชื่อมั่นในคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาและอัตราการมีงานทำ ซึ่งการวัดและประเมินผล ที่มีความสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ ใช้วิธีหลากหลาย และมีระบบป้อนกลับอย่าง ต่อเนื่อง จะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้และความพร้อมของผู้สำเร็จการศึกษามี นัยสำคัญ ทั้งในมิติผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและสมรรถนะวิชาชีพ (สำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา, 2563)

8. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ สถานศึกษาได้ทำความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่นและสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน มีการวางแผน การทำงานของสถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการ อย่างเป็นระบบมีการนิเทศ กำกับติดตามกับสถานประกอบการอยู่เสมอมีใช้ทรัพยากรร่วมกับสถานประกอบการในการฝึกอาชีพการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกงานภาคปฏิบัติในสถานประกอบการจริง เป็นความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ เพื่อให้ผู้เรียนที่จบการศึกษาออกไป เป็นช่างเทคนิค และช่างชำนาญงานเต็มรูปแบบเพื่อเตรียมเข้าสู่ตลาดแรงงานและภาคอุตสาหกรรมตามที่กำหนด โดยที่ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยความร่วมมือดังกล่าวมุ่งเน้นการบูรณาการความรู้ทางทฤษฎีจากสถานศึกษากับประสบการณ์การทำงานจริงจากสถานประกอบการ เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ สมรรถนะการทำงาน และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ให้แก่ผู้เรียน รูปแบบความร่วมมือที่พบได้บ่อย ได้แก่ การจัดการศึกษาแบบทวิภาคี การฝึกงาน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน รวมถึงการเชิญผู้เชี่ยวชาญจากสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน บทบาทของสถานศึกษา คือการออกแบบหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติงานจริงขณะที่สถานประกอบการมีหน้าที่สนับสนุนสถานที่ฝึกประสบการณ์ ให้คำแนะนำด้านทักษะวิชาชีพ และร่วมประเมินสมรรถนะของผู้เรียน ความร่วมมือดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้จากสถานการณ์จริง สามารถพัฒนาทักษะการทำงาน การแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม และการปรับตัวในสภาพแวดล้อมของการทำงานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการศึกษาวิจัยพบว่าความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการมีผลเชิงบวกต่อการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนและการมีงานทำหลังสำเร็จการศึกษา เช่น งานวิจัยของ Smith และ Betts (2000) พบว่าการจัดการเรียนรู้ผ่านการฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการช่วยเสริมสร้างทักษะการทำงานและความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน ขณะเดียวกัน Coll และ Zegwaard (2011) ระบุว่าการจัดการศึกษาแบบบูรณาการกับการทำงาน (Work – Integrated Learning: WIL) ช่วยเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีกับการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การสร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างเข้มแข็งระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพและตรงตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรม (Smith, C., & Betts, M. 2000) และ (Coll, R. K., & Zegwaard, K. E. 2011)

และจากการศึกษาเอกสาร วารสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ได้องค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) สื่อและอุปกรณ์ / แหล่งการเรียนรู้ 5) กระบวนการพัฒนา 6) ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม 7) กระบวนการติดตามผล และจากการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการประเมินองค์ประกอบรายด้านทั้ง 8 องค์ประกอบ พบว่า สภาพการบริหารจัดการระบบทวิภาคี รวมองค์ประกอบ ทั้ง 8 ด้าน ในสภาพปัจจุบัน มีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากจำนวน 7 ด้าน และระดับมากที่สุด 1 ด้าน โดยองค์ประกอบด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านที่ 6 ด้านการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่ 8 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ด้านที่ 5 ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา ด้านที่ 7 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา ด้านที่ 3 ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ด้านที่ 4 ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ และด้านที่ 2 ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี ตามลำดับ

ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ที่สถานศึกษาต้องการมีระดับการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้าน พบว่า สถานศึกษามีความต้องการในการปฏิบัติมากที่สุด ทุกด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่ 8 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ ด้านที่ 5 ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา

ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ด้านที่ 6 ด้านการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ ด้านที่ 7 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา ด้านที่ 2 ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบ

ทวิภาคี ด้านที่ 3 ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ด้านที่ 4 ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Buakaew, S., & Rattanasri, K., 2021)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สถานศึกษาต้องนำองค์ประกอบที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการวางแผนและกำหนดนโยบายการบริหารจัดการระบบทวิภาคี โดยเน้นการมีส่วนร่วมของสถานประกอบการ ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและบริบทของสถานศึกษา

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า หน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษาต้องนำรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีที่พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา โดยปรับให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมความร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนาหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการนิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า สถานศึกษาต้องนำผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาระบบบริหารจัดการระบบทวิภาคีอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งติดตามประเมินผลผู้เรียนและความพึงพอใจของสถานประกอบการ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีให้มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของภาคอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม อันส่งผลถึง การพัฒนาครูและยกระดับคุณภาพผู้เรียนระบบทวิภาคี เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างของข้อมูล และสามารถนำไปพัฒนา ปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพได้มากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางการยกระดับคุณภาพผู้เรียนระบบทวิภาคี ร่วมกับสถานประกอบการในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้ข้อมูลมีความครอบคลุม และเปรียบเทียบความแตกต่างได้

2.3 ควรมีการนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ได้ทราบประสิทธิผลของรูปแบบตามบริบทของวิทยาลัยเทคนิคสังกัดอาชีวศึกษาอย่างแท้จริง

2.4 ควรมีการพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อนำไปจัดทำผลงานในการเลื่อนวิทยฐานะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: ศรุสภ.
- _____. (2546). หลักการ ทฤษฎีและนโยบาย การปฏิรูปการอาชีวศึกษา.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- _____. (2551). พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ: อัดสำเนา.
- _____. (2551). กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษา
แห่งชาติ (พ.ศ. 2554 – 2559). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- _____. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข
เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2554). หลักการ ทฤษฎีและนโยบายการปฏิรูปอาชีวศึกษา.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- _____. (2558). เกี่ยวกับ สอศ. เข้าถึงได้จาก <http://www.vec.go.th>. สืบค้น
เมื่อ 23 มิถุนายน 2567.
- _____. (2561 – 2580). ยุทธศาสตร์ชาติ. เข้าถึงได้จาก
<https://ops.moe.go.th/wp-content/uploads/2022/02/คู่มือการขับเคลื่อน 1.pdf>.
26 มิถุนายน 2567.
- _____. (2565). มาตรฐานการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2565). แนวทางการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- _____. (2563). แนวทางการพัฒนาการศึกษาอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีใน
ประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2564). แนวทางการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีในประเทศไทย. สำนัก
พัฒนาการศึกษาทวิภาคี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์กระทรวงศึกษาธิการ.

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. (2563). *แนวทางการพัฒนาความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนากำลังคน.

_____. (2564). *ระบบการเรียนรู้แบบทวิภาคีในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน.

กนกรัตน์ พงษ์โพธิ์ทกุลและคณะ. (2562). รูปแบบการตัดสินใจตามปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการใช้บริการ โรงแรมขนาดเล็กของนักท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดสระบุรี. *วารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้*, 9(1), 141 – 156.

กันตชาติ เมธาโชติมณีกุล (2560). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ในรายวิชาความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพนักศึกษา ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนศึกษา. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถวิทย์พัฒนศึกษา.

กัมพล เกตสาลี. (2561). การรู้ดิจิทัลในการปฏิบัติงานของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 12(2), 503 – 514.

กฤษดา ผ่องพิทยา. (2564). รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสำหรับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*, 8(2), 15 – 28.

กานดา วัฒนพงศ์. (2562). *การวัดและประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกรียงไกร ปัญญาประเสริฐกุล และคณะ. (2563). การบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีตามหลักพุทธวิธี. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*. 6(3), 853.

เกรียงไกร ปัญญาประเสริฐกุล. (2564). การบริหารงานวิทยาลัยอาชีวศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 6(1), 554.

คมสัน รักกุล. (2560). ปัจจัยที่สนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาในสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 4 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

- จตุรภัทร ประทุม. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 27(2), 119 – 130.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บุ๊คพอยท์.
- จินตนา รวมชมรัตน์. (2558). รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัยอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- จินตนา รวมชมรัตน์. (2558). รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ป.ด. กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- จำลอง สิงห์โต. (2554). การประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิค กำแพงเพชร สถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ 4. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จิราพร สุขแก้ว. (2564). กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการเพื่อความเป็นเลิศทางการศึกษา. วารสารการจัดการศึกษา, 14(3), 85 – 94.
- จงสภาพร ดาวเรือง. (2560). อนาคตภาพการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2559 – 2569). วิทยานิพนธ์ ป.ด. ฉะเชิงเทรา: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- จงสภาพร ดาวเรือง. (2560). ได้วิจัยเรื่อง อนาคตภาพการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2560), 234.
- เจริญผล สุวรรณโชติ. (2555). ทฤษฎีบริหาร. กรุงเทพฯ: เอกพิมพ์ไทย.
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. (2553). การปฏิรูปการศึกษา: ทางออกเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- จำลอง สิงห์โต. (2554). การประเมินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยเทคนิค กำแพงเพชร สถาบันอาชีวศึกษาภาคเหนือ 4. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ชโรชนี๋ ชัยมินทร์. (2564). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามกรอบเกณฑ์มาตรฐาน ห้องสมุดโรงเรียน สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชีรวัดน์ นิเจนตร. (2560). การวิจัยพัฒนารูปแบบทางสังคมศาสตร์และการศึกษา. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 4(2), 71 – 102.
- ชัชวาลย์ ทัดศิวัช. (2567) จาก <http://www.mgts.lpru.ac.th/mgts/km/picturn/131856486292.pdf>. สืบค้นเมื่อ 22 พฤศจิกายน 2567)
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2557). *การบริหารงานวิชาการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ปัตตานี: มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- ณรงค์ ฤทธิเดช. (2553). *การพัฒนารูปแบบการดำเนินการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ระดับอาชีวศึกษาจังหวัด โดยใช้กระบวนการเครือข่ายศูนย์กำลังคนอาชีวะ จังหวัด*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ทีศนา แหมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2560). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพย์สุดา มณีโชติ. (2563). นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 12(2), 108 – 118.
- ธานินทร์ ศรีขมภู และคณะ. (2014). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. *Journal of Education and Innovation*, 16(3), 120 – 131. retrieved from https://so06.tci-thaijo.org/index.php/edujournal_nu/article/view/19126
- ธนภัทร แสงจันทร์ และคณะ. (2564). รูปแบบการบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมการอาชีวศึกษา*, 5(1), 74 – 85.

- ธนากร อินตา. (2566). การบริหารเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษากับสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพในจังหวัดลำปาง. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมสถาบันการอาชีวศึกษา*, 6(2), 231 – 251.
- นารีนลักษณ์ ศิริวรรณ (2566). *วิจัยและพัฒนา*. หอสมุดรัฐสภา. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- นิพนธ์ แก้วกาหลง. (2564). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของวิทยาลัย ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดสกลนคร*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Nitaya, S. (2562). *การวัดและประเมินผลการเรียนในระบบการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏ
- นิรุตต์ บุตรแสนลี. (2561). *การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่มุ่งเน้นประสิทธิผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นิยม ชัยชนะ. (2561). *หลักการวัดและประเมินผลทางการศึกษา*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภัทราภา วงศ์พันธ์. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิภาพการทำงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ภาณุททภา วงษากิตติกุล. (2565). การพัฒนาสมรรถนะข้ามสายงานของผู้เรียนเพื่อเตรียมความพร้อม เข้าสู่โลกการทำงาน วิทยาลัยการอาชีวชนบทราชบุรี, *วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 16(1). 42 – 57.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2562). *เอกสารการสอนชุดวิชา การเขียนเชิงวิชาการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มสธ.

- ไมตรี บุญทศ. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารเพื่อการประกันคุณภาพภายในที่ส่งผลต่อคุณภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- มนตรี สุขชุม. (2567). การวิเคราะห์องค์ประกอบการบริหารการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีประเภทช่างอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย. 8(2), 922.
- มนตรี สุขชุม. (2023). การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประเภทช่างอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย, 5(1), 238.
- เรืองศักดิ์ เจริญวงศ์. (2542). ข้อเสนอยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการศึกษา ในการสัมมนาเรื่อง วิฤตและโอกาสในการปฏิรูปการศึกษาและสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สยามซิตี้ 21.
- รินนา ราชزاری. (2567). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของรองผู้อำนวยการโรงเรียนยุคปกติใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- รัฐสภา พงษ์ภิญโญ. (2556). การพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในวิทยาลัยเทคโนโลยี พงษ์ภิญโญ: การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ราตรีสวัสดิ์ ธานันท์. (2567). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. วารสารวิชาการสถาบันการอาชีวศึกษาภาคใต้, 7(1), 139 – 151.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์. (2554). ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21 แปลจาก 21st Century Skills: Rethinking How Students Learn. สืบค้นเมื่อ 13 ธันวาคม 2567.
- วิทยาลัยเทคนิคเซกา. (2564) คู่มือการฝึกงานทวิภาคี. อัดสำเนา: ทวิภาคี, ฝ่ายวิชาการ.
- _____. (2565) ประกันคุณภาพสถานศึกษา. อัดสำเนา: งานประกันฝ่ายแผนงานและความร่วมมือ.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2545). *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2553). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บรรเลง ศรีนิล. (2552). การศึกษาแนวทางการผลิตกำลังคนด้านอาชีวศึกษาและเทคโนโลยี ตามความต้องการของประเทศ: กรณีศึกษาประเภทอุตสาหกรรม. *วารสารพระจอมเกล้า พระนครเหนือ*, 19(3), 415 – 424.
- ปารวี แก้วมณีชัย และคณะ. (2566). การบริหารอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1. *วารสารวิจัยและนวัตกรรมการอาชีวศึกษา*, 8(1), 116.
- พงศ์ศิลป์ รัตนอุดม. (2565). รูปแบบนวัตกรรมการบริหารจัดการการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี วิทยาลัยการอาชีพกาญจนาภิเษกหนองจอก. *วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา*, 16(1).
- พันธ์ศักดิ์ อาภาขจร. (2559). *การออกแบบทัศนศิลป์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- พริดา มาลาม. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 24*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ไพฑูรย์ สังข์สวัสดิ์. (2560). *การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่เหมาะสมกับประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม*. วิทยานิพนธ์ ป.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพิ่มเติม พลัปปลา. (2567). *รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาตามกรอบคุณวุฒิอาชีวศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- วิทยาลัยเทคนิคเซกา. (2551). *การวัดผลและประเมินผลกาชีวศึกษาทวิภาคี*. กรุงเทพฯ: อัดสำเนา.
- วิทยาลัยสารพัดช่างชุมพร. (ม.ป.ป.). *ฝ่ายวิชาการ. เข้าถึงได้จาก*
https://research.otepc.go.th/files/3.บทที่-1_b0q7olet.pdf 20 มีนาคม 2568.

- วิทยาลัยพาณิชยการเชตุพน. (2563). ฝ่ายวิชาการ. เข้าถึงได้จาก
<http://www.chetupon.ac.th/dvt/index.php> 20 มีนาคม 2568.
- วิทยาลัยกาญจนาภิเษกวิทยาลัย ช่างทองหลวง.(ม.ป.ป.)ฝ่ายวิชาการ เข้าถึงได้จาก
http://www.goldsmith.ac.th/files/1010150885526_12090615152729.pdf
 18 เม.ย. 68.
- วรัญญ จันทร์สิงห์. (2562). การศึกษารูปแบบการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการในสถาน
 ประกอบการ. วารสารการศึกษาพัฒนาชุมชน, 7(2), 120 – 134.
- _____. (2564). ผลกระทบของระบบทวิภาคีต่ออัตราการจ้างงาน
 ในประเทศไทย. วารสารการศึกษาพัฒนาชุมชน, 9(1), 75 – 89.
- ศักดิ์ชัย ภูเจริญ. (2560). การสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหาร
 โรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์
 ด.ด. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ศิริพรรณ ชุมชุม. (2546). รายงานผลการวิจัยการปฏิรูปอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพ
 ประเทศ อิสราเอล. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- ศิริพร ทองทวี, อมรศักดิ์ พิพัฒน์, & วราภรณ์ ชัยชนะ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่าง
 สมรรถนะบัณฑิตกับการทำงานในศตวรรษที่ 21. วารสารวิจัยและพัฒนา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏ, 17(2), 45 – 59.
- ศรีสุวรรณ, พ. (2561). คุณภาพบัณฑิตกับมาตรฐานการศึกษาไทย. วารสารวิชาการศึกษา
 18(2), 109 – 120.
- ศุภกานต์ ดิดขำ. (2565). ทำการฝึกปฏิบัติการวิชาชีพทางการบริหารการศึกษา
 ในสถานศึกษา และเพื่อให้ไปตามวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติการวิชาชีพ
 ทางการบริหาร. วิทยาลัยอาชีวสุโขทัย.
- ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี. (2557). การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. เข้าถึงได้จาก
http://www.dvec.com/images/nview_Download/pr-DVEC/dvec-pr1-1.jpg.
 15 มิถุนายน 2567.
- สมชัย จรรยาไพบูลย์. (2555). รูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. วิทยานิพนธ์ ด.ม.
 สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สังกัด อุทรานันท์. (2560). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: มิตรสยาม.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2551). *พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ.*

2551. กรุงเทพฯ: สำนักงานแผนและนโยบาย. (2554). *การควบคุมภายในตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงิน*.

_____. (2561). *หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). *มาตรฐานการอาชีวศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

_____. (2563). *รายงานการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอาชีวศึกษาเพื่อรองรับตลาดแรงงาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

_____. (2563). *แนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

_____. (2557). *มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี*. เข้าถึงได้จาก <https://www.g-tech.ac.th/sar/> 18 มิถุนายน 2567.

_____. (2561). *หลักสูตรการศึกษาระดับอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

_____. (2561). *โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาระดับอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

_____. (2561). *เกณฑ์การวัดผลและประเมินผลรายวิชาในหลักสูตรการศึกษาระดับอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

_____. (2562). *การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

_____. (2562). *คำอธิบายรายวิชาในหลักสูตรการศึกษาระดับอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2562). การส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษา
ในระดับอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- _____. (2562). การส่งเสริมและพัฒนาสื่อวัตกรรมการเรียนการสอน.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- _____. (2563). กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในหลักสูตรการศึกษาระดับอาชีวศึกษา.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- _____. (2564). ยุทธศาสตร์. เข้าถึงได้จาก <https://www.g-tech.ac.th/sar>
27 มีนาคม 2567.
- _____. (2562). แนวทางความร่วมมือการดำเนินงานการจัดการอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคี. เข้าถึงได้จาก <http://www.stvc.ac.th/data/1-25.pdf>
12 พฤษภาคม 2567.
- _____. (2565). แนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2562). การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. เข้าถึงได้จาก
<http://bsq2.vec.go.th/document/การพัฒนาหลักสูตร/8.pdf> 2 เมษายน 2568.
- _____. (2563). คู่มือการบริหารและจัดการศึกษาระบบทวิภาคี. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2560). แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการทำงาน
(Work – integrated Learning: WIL). สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- _____. (2563). คู่มือการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ. สำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา.
- _____. (2562). แนวทางการนิเทศและติดตามผลการฝึกอาชีพของนักเรียน
นักศึกษาอาชีวศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- _____. (2562). แนวทางการวัดผลและประเมินผลการฝึกอาชีพของนักเรียน
นักศึกษาอาชีวศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.
- _____. (2561). คู่มือการฝึกอาชีพในสถานประกอบการสำหรับนักเรียน นักศึกษา
อาชีวศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2561). *ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี*. เข้าถึงได้จาก

<https://dvec.vec.go.th/คำถามที่พบบ่อย/รายละเอียดคำถามที่พบบ่อย/tabid/7199/ArticleId/16685/language/th-TH/16685.aspx>

20 มีนาคม 2568

_____. (2568). *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: อัดสำเนา.

_____. (2562). *หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง: การจัดการอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยเทคนิคมีนบุรี.

_____. (2562). *หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษา*. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. เรื่องที่ 1 การจัดการอาชีวศึกษา. กรกฎาคม พ.ศ. 2562.

_____. (2563). *หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษา*. ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. เรื่องที่ 8 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี. มีนาคม พ.ศ. 2562

_____. (2566) *แนวทางการปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี*. อัดสำเนา: ศูนย์อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี.

_____. (2567). *การวัดและประเมินผลอาชีวศึกษาทวิภาคี*. การปฏิบัติงานของนักเรียน นักศึกษาทวิภาคี. เข้าถึงได้จาก <https://wudpol.wordpress.com/wp-content/uploads/2014/03/e0b881e0b8b2e0b8a3e0b8a7e0b8b1e0b894e0b89ce0b8a5e0b8a3e0b8b0e0b89ae0b89ae0b897e0b8a7e0b8b4e0b8a0e0b8b2e0b884e0b8b5.pdf> 20 สิงหาคม 2567,

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *แนวทางการจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

_____. (2562). *การอาชีวศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักมาตรฐานการอาชีวศึกษา. (2567). *หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา.

- สำนักงานวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ. (2566). *แผนพัฒนาสมรรถนะและประเมินทักษะดิจิทัลศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2566 – 2570*.
 อัดสำเนา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *แนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและสมรรถนะในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สกศ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.). (2562). *คู่มือการประชุมที่มีประสิทธิภาพ*. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- _____. (2563). *จรรยาข้าราชการพลเรือน*. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2561).
แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สมหมาย เทียนทอง. (2560). *การจัดการศึกษาเชิงบูรณาการในระบบทวิภาคี*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมชาย วัฒนไกร. (2563). การศึกษาเปรียบเทียบระบบอาชีวศึกษาทวิภาคีในประเทศไทยและเยอรมนี. *วารสารวิชาการอาชีวศึกษา*, 12(1), 45 – 60.
- สมนึก จงมีวาศ. (2562). การบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 13(1), 40 – 50.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. *ความหมายของการอาชีวศึกษา*. 2567. เข้าถึงได้จาก
[file:///C:/Users/Advice/Downloads/5538-Article%20Text-16114-18312-10-20150818%20\(3\).pdf](file:///C:/Users/Advice/Downloads/5538-Article%20Text-16114-18312-10-20150818%20(3).pdf) 15 ธันวาคม 2567.
- สุพจน์ พัฒนกุล. (2563). การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการศึกษาศาสตร์*, 18(1), 101 – 114.
- สุนทรานันท์, ช., & คำรณ, ว. (2562). การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนกับความยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคม. *วารสารการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์*, 7(1), 85 – 94.
- สุพรรณิ มณีวรรณ. (2563). *การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัตรา ชนะภัย. (2563). การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 17(2), 45 – 56.

- สุวิทย์ เมืองแก้ว. (2561). การบูรณาการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพบัณฑิต
ในศตวรรษที่ 21. *วารสารครุศาสตร์*, 46(3), 85 – 98.
- สุวิทย์ สวัสดิ์. (2564). กลยุทธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา
อาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. ขอนแก่น:
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- สุภาภรณ์ ศรีสวัสดิ์. (2563). การบริหารจัดการการศึกษาในระบบทวิภาคี: กรณีศึกษา
สถานศึกษาร่วมกับภาคอุตสาหกรรม. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 12(2),
45 – 60.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2553). *การสื่อสารกับสังคม*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สุทธิรักษ์ ทศบุตร และคณะ. (2566). การบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของ
สถานศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 4. *วารสารวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 17(1), 107.
- สุวารี แปงนิวงศ์และคณะ. (2566). องค์ประกอบการบริหารจัดการอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคีที่รองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา
อาชีวศึกษากลุ่มภาคเหนือ. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
เชียงใหม่*, 12(1), 122.
- สิริชัย นัยกองศิริ. (2554). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา
ระบบทวิภาคี โดยบูรณาการการสอนในสถานประกอบการ*. ปริญญาโท
ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- สังข์ทอง อ., (2568). “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี โดย
ใช้ HAW KHRK Model เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาที่นำไปฝึก
อาชีพในสถานประกอบการ”, *Andj*, 5(2), 56 – 81,
- มนตรี สุขชุม และคณะ. (2566). การพัฒนารูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี
ประเภทช่าง อุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. *วารสาร
นวัตกรรมจัดการศึกษาและการวิจัย*, 5(1), 238.
- ลลิตา ธรรมรส. (2564). “แนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีในสภาวะวิกฤต”,
วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 3(4),
45 – 57.

- วิจิตรา พันธุ์ทอง. (2564). กลยุทธ์การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและองค์กรธุรกิจ.
วารสารการบริหารการศึกษา, 12(2), 110 – 120.
- ศรีจันทร์ ปทุมชาติ. (2562). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ. (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิเพ็ญ คงสุข และคณะ. (2562). การบริหารจัดการศึกษาระบบทวิภาคีของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี.
วารสาร มจร อุบลปริทรรศ, 10(1).
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). ทฤษฎีการประเมิน. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- . (2552). ทฤษฎีการประเมิน. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2563). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรสมัยใหม่.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2565). ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี, การจัดการ
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสู่คุณภาพมาตรฐาน. เข้าถึงได้จาก
https://dvec.vec.go.th/Portals/43/%20%28%20%2065%29_1.pdf.
2 เมษายน 2568.
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา. (2565). นวัตกรรมการเรียนการสอนยุคดิจิทัล. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อดิสร เปลี่ยนดิษฐ์. (2566). รูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต
ตามแนวทางการบูรณาการเรียนรู้งาน. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด.
พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อรรถพล สังขวาสี. (2561). รายงานการศึกษา เรื่องการพัฒนารูปแบบการจัดการ
อาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีไทย – เยอรมัน สำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: สถาบัน พัฒนาครูคณาจารย์ และบุคลากร
ทางการศึกษา.
- องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO). (2561). แนวทางการจัดการฝึกงานในระบบทวิภาคี
เพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพ. อัดสำเนา.

- อัจฉรา ฝูงพิทยา. (2567). การพัฒนาระบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีแบบมีส่วนร่วมของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาเอกชน. *วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*. 18(2), 200 – 202.
- Armstrong, M. (2020). *Armstrong's handbook of human resource management practice* (15th ed., p. 45). Kogan Page.
- Becker, G. S. (1993). *Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis, with Special Reference to Education*. University of Chicago Press.
- Biggs, John. (1996). Enhancing teaching through constructive alignment. *Higher Education*, 32(3), 347 – 364.
- Black, Paul, & Wiliam, Dylan. (1998). Assessment and classroom learning. *Assessment in Education*, 5(1), 7 – 74.
- Brown, W. B. & Mob erg, D. J. (1980). *Organization Theory and management: Macro Approach*. New York: John Wiley and sons.
- Buakaew, S., & Rattanasri, K. (2021). Development of dual vocational education management in vocational institutions under the Office of the Vocational Education Commission. *Ratchaphruek Journal*, 19(2), 85 – 98.
- Caldwell, B. J., & Spinks, J. M. (1988). *The self – managing school*. London: The Falmer Press.
- Caldwell, B. J., & Spinks, J. M. (2013). *The self – transforming school*. London: Lout ledge.
- Calman, R. S. (2010). *8 Key factors of school effectiveness*. Retrieved from <http://www.cpo.on.ca/News/PrincipalConnections/PastIssues/Voll4/EightKeys.pdf>.
- Chan, P., & Lee, W. (2021). Human Resource Development for Educational Institutions and Enterprises. *Journal of Educational Administration and Development*, 9(1), 70 – 85.
- Coll, R. K., & Zegwaard, K. E. (2011). *International Handbook for Cooperative and Work – Integrated Education*. World Association for Cooperative Education.

- Duke, D. L. (1987). *School leadership and instructional improvement*. New York: Random House.
- Deissinger, T. (2015). "The German Dual Vocational Education and Training System as 'Good Practice'?" *Local Economy*, 30(5), 557 – 567.
- Deissinger, T. (2021). "The Evolution of Dual Vocational Education and Training in the Digital Era." *Journal of Vocational Education & Training*, 73(4), 589 – 604.
- Educational administration and organization behavior (4th ed). Boston: Allyn and Bacon.
- Euler, D. (2013). *Germany's Dual Vocational Training System: A Model for Other Countries?* Bertelsmann Stiftung.
- Glickman, C. D. (1987). *Good and or effective school: What do we want?* Kappan, 68(8), 622 – 624.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of education* (3rd ed.). New York: McGraw – Hill.
- Good, Carten V. (1993). *Dictionary of education*. New York: McGraw – Hill.
- Gustavo. W. (1992). *Community Participation Proceeding*. Columbia: Habinet.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis: A globalperspective* (7th ed.). New Jersey: Pearson Education.
- Hanson, M. E. (1996).
- Harrison, E. F. (1981). *The managerial decisionmaking process* (2nd ed.). Boston: Houghton Mifflin.
- Hallinger, P., & Heck, R. H. (2010). Collaborative leadership and school improvement.
- Hattie, J. (2009). *Visible Learning: A Synthesis of Over 800 Meta – Analyses Relating to Achievement*. Routledge.
- International Labour Organization (ILO). (2021). *Dual Training System: A Model for Workforce Development*. Geneva: ILO
- January (2009). *Higher Education and International Cooperation: The role of academic collaboration in the developing world*.
- Kisner, M.K.Mazza, M.J. & Liggett, D.R. (1997). Building Partnerships. *New Directions for Community Colleges*. 97, 23 – 28.

- Knowles, M. S. (2015). *The Adult Learner: The Definitive Classic in Adult Education and Human Resource Development* (8th ed.). Routledge.
- Kirkpatrick, D. L., & Kirkpatrick, J. D. (2016). *Evaluating Training Programs: The Four Levels* (3rd ed.). Berrett – Koehler Publishers.
- Kolb, David A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice – Hall.
- Kaewwong, N., Panujaree, S., & Phumphongkhochasorn, P. (2024). *Standards for Managing Vocational Education in a Bilateral Participatory System*. Interdisciplinary Academic and Research Journal.
- Likert. (2009). “*The Method of Constructing and Attitude Scale*”. In Reading in Fishbein, M (Ed.), *Attitude Theory and Measurement*. (pp. 90 – 95). New York: Wiley & Son.
- Nitaya, S., & Chan, W. (2021). Assessment and evaluation of student learning outcomes in higher education. *International Journal of Educational Assessment*, 8(1), 70 – 85.
- Pearnpitak, K., & Sirisunhirun, S. (2023). *Guidelines for driving vocational workforce into target industries for economic development in Thailand*. Kasetsart *Journal of Social Sciences*, 44, 833 – 842.
- Robbins, S. P., & Judge, T. A. (2020). *Organizational Behavior* (18th ed.). Pearson Education.
- Ryan, P. (2011). “*Apprenticeship: Between Theory and Practice, School and Workplace*.” *National Institute Economic Review*, 215(1), R42 – R57.
- Ryan, P. (2019). “*Apprenticeships and Their Role in Workforce Development*.” *Economic and Industrial Democracy*, 40(3), 562 – 580.
- Somchai, P., & Pattama, L. (2563). การประเมินผลการเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. *วารสารการศึกษาและการพัฒนา*, 10(2), 110 – 120.
- Smith, E., & Brennan Kemmis, R. (2020). “*Dual System Education in the Context of Industry 4.0*” *Education + Training*, 62(6), 635 – 652.

- Smith, E., & Brennan Kemmis, R. (2013). "Possible Futures for the Australian Apprenticeship System." *Education + Training*, 55(6), 539 – 552.
- Somsri, P., Warabamrungskul, T., & Nilkote, R. (2024). *The Participatory Administration in Bilateral Vocational Education Management*. Journal of MCU Nakhondhat.
- Smith, C., & Betts, M. (2000). *Learning as partners: Realising the potential of work-based learning*. *Journal of Vocational Education and Training*.
- Steiner, G. A. (2001). *Strategic Planning: What Every Manager Must Know*. New York: Free Press.
- ThinkExist.com. (2008). *ThinkExist Quote Resources*. Retrieved [Date of access], from thinkexist.com
- UNESCO, (1992). *Principal Regional Office for Asia and the Pacific. Education In Asia and the Pacific: Reviews reports and notes*, number 26. New York: page 7.
- UNESCO. (2020). *Technical and Vocational Education and Training (TVET) Policies and Strategies*. Paris: UNESCO.
- World Bank. (2020). *Skills Development and the Role of Dual Vocational Education and Training (VET) Systems*.
- Wong, W. (1993). *Principles of Form and Design*. New York: John Wiley & Sons.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญและรายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับ

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิคสังกัดอาชีวศึกษา

จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย โพไพล อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ อาจารย์ประจำหลักสูตร
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. นายเมืองมนต์ เนตรหาญ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคนครพนม
4. นายวิชา อาญาเมือง ผู้อำนวยการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร
5. นายปรีดา มาหินกอง ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบรูปแบบ

การบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
ของวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ จำนวน 12 คน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย โพไพล อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตร
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. นายสกลิต สำราญสุข ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
สถาบันภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2
4. นายอุดมภูเบศร์ สมบูรณ์เวช ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
สถาบันภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1
5. ดร.วรรณภา พวงกุล ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
วิทยาลัยเทคนิคสว่างแดนดิน
6. ดร.เมืองมนต์ หาญเนตร ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
วิทยาลัยเทคนิคนครพนม
7. นายวิชา อาญาเมือง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร
8. นายฉลอง นพคุณ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ
9. นางปาริชาติ โอชโร ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคนครพนม
10. นายปรีดา มาหินกอง ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร
11. นายประจวบ แสงวงศ์ ครูเชี่ยวชาญ วิทยาลัยเทคนิคสว่างแดนดิน
12. นายสุขสันต์ สุทธิเสน ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion)

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย โพไพล อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สายนต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตร
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ อาจารย์ประจำหลักสูตร
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
4. นายอุดมภูเบศร์ สมบูรณ์เวช ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
สถาบันภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1
5. นายสกลิต สรรณสุข ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
สถาบันภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2
6. นางวรรณภา พ่วงกุล ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
วิทยาลัยเทคนิคสว่างแดนดิน
7. ดร.ชาญชัย แสนจันทร์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี
8. ดร.เมืองมนต์ เนตรหาญ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคนครพนม
9. นายวิชา อาญาเมือง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร

10. นายเดชวิชัย พิมพ์โคตร	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย
11. นายฉลอง นพคุณ	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ
12. นายสุขสันต์ สุทธิเสน	ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ
13. นางปาริชาติ โอชโร	ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคนครพนม
14. นายปรีดา มาหินกอง	ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร
15. นายประจวบ แสงวงศ์	ครูเชี่ยวชาญ วิทยาลัยเทคนิคสว่างแดนดิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/๑๗๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแบบบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา บัญชนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๘๒/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เร็มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๒๘๖๒ ๒๙๙๓

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/๑๗๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคเซกา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๘๒/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เร่มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๒๘๖๒ ๒๙๙๓

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/๑๗๕๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิติโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีเอ็นเทค-อินเตอร์เนชั่นแนล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแบบแผนการจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๘๒/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เร็มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๒๘๖๒ ๒๔๔๓

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขออนุมัติครุฑเป็นสัญลักษณ์ประจำศูนย์การเรียนรู้

เรียน นางปาริชาติ โอชโร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญภา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขออนุมัติครุฑเป็นสัญลักษณ์ประจำศูนย์การเรียนรู้ระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือการบริหาร

เรียน นายประจวบ แสงวงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญภา ปัญจะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือการบริหาร

เรียน นายปรีดา มาหินกอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขออนุมัติเป็นผู้อยู่อาศัยและประกอบกิจการบริหาร

เรียน นายฉลอง นพคุณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขออนุมัติเป็นผู้อยู่อาศัยและประกอบกิจการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือการบริหาร

เรียน นางวรรณภา พ่วงกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขออนุมัติเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือการบริหาร

เรียน นายเมืองมนต์ หาญเนตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขออนุมัติเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขออนุมัติเป็นผู้อยู่เกี่ยวข้องประเมินคู่มือการบริหาร

เรียน นายวิชา อาญาเมือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญภา ปัญญา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าว จึงขออนุมัติเป็นผู้อยู่เกี่ยวข้องประเมินคู่มือการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือการบริหาร

เรียน นายสกลิต สำราญสุข

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้อยู่อาศัยและขอใบอนุญาตประกอบกิจการ

เรียน นายอุดมภูเบศวร์ สมบูรณ์เวช

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญญา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขออนุญาตเป็นผู้อยู่อาศัยและขอใบอนุญาตประกอบกิจการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์/ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือการบริหาร

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไธล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.โซยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนโยธาตุมุข
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขออนุมัติเป็นผู้อยู่อาศัยประมุขผู้บริหาร

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขออนุมัติเป็นผู้อยู่อาศัยประมุขผู้บริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๒๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๙ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือการบริหาร

เรียน นายสุชนันต์ สุทธิแสน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินคู่มือการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไธล

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้องประชุมภูทอก วิทยาลัยเทคนิคเขกา อำเภอกะเคกา จังหวัดบึงกาฬ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ
เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้องประชุมภูทอก วิทยาลัยเทคนิคเซกา อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายอุดมภูเบศวร์ สมบูรณ์เวช

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไพยา ภวະบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้องประชุมภูทอก วิทยาลัยเทคนิคเซกา อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์/ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายสถิต สำราญสุข

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๙ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้องประชุมภูทอก วิทยาลัยเทคนิคเซกา อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายวิชา อาญาเมือง

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้องประชุมภูทอก วิทยาลัยเทคนิคเขกาอำเภอกาฬ จังหวัดบึงกาฬ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนโยธาตุมุข
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายเมืองมนต์ หาญเนตร

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๐๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้องประชุมภูทอก วิทยาลัยเทคนิคเซกา อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นางวรรณภา พ่วงกุล

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้องประชุมภูทอก วิทยาลัยเทคนิคเซกา อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายฉลอง นพคุณ

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้องประชุมภูทอก วิทยาลัยเทคนิคเซกา อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายปรีดา มาหินกอง

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๙ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้องประชุมภูทอก วิทยาลัยเทคนิคเซกา อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายประจวบ แสงวงศ์

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๙ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้องประชุมภูทอก วิทยาลัยเทคนิคเซกา อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นางปาริชาติ โอชโร

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้องประชุมภูทอก วิทยาลัยเทคนิคเขกา อำเภอกะลา จังหวัดบึงกาฬ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๑ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายสุสันต์ สุทธิเสน

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยาภะนุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเข้าร่วมประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ในวันอังคารที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ เวลา ๐๙.๐๐ น. ณ ห้องประชุมภูทอก วิทยาลัยเทคนิคเซกา อำเภอเซกา จังหวัดบึงกาฬ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวະบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญญา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแบบแผนการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวະบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เร็มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบ

เรียน ดร.ชาญชัย แสงจันทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้นิเทศนิเทศประเพณีรูปแบบ

เรียน นายฉลอง นพคุณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางสาวลักษณ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญภา บัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขออนุญาตเป็นผู้นิเทศนิเทศประเพณีรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เร่มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางสาวลักษณ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบ

เรียน นายเดวิชชัย พิมพ์โคตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญญา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรัญพร เริ่มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบ

เรียน นายสถิต สำราญสุข

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขออนุญาตเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เร็มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้นิเทศและประเมินรูปแบบ

เรียน นายอุดมภูเบศวร์ สมบูรณ์เวช

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขออนุญาตเป็นผู้นิเทศและประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เร็มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบ

เรียน นายเมืองมนต์ หาญเนตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เร่มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบ

เรียน นางวรรณภา พ่วงกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญภา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เร็มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบ

เรียน นายวิชา อาญาเมือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา บัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบ

เรียน นายปริดา มาหินกอง

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เร็มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบ

เรียน นายประจวบ แสงวงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา ปัญญา เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบ

เรียน นางปาริชาติ โอชโร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา บัญจนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๓๕๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบ

เรียน นายสุขสันต์ สุทธิแสน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นางเยาวลักษณ์ อุปทอง รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๖๖๒๐๒๗๓๒๐๖ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.เพ็ญผกา บุญชนะ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬตามความมุ่งหมายของการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและงบประมาณ รักษาการแทน

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นางเยาวลักษณ์ อุปทอง โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๔๕๕๗ ๙๙๐๕

ภาคผนวก ค

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

COA NO. 082/2568

IEC NO. HE68-106

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขอรับรองว่าโครงการวิจัยเรื่อง : การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบสหวิทยาการสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ (A Model for Development the Dual System Management for Higher Vocational Certificate Students of Technical Colleges under the Vocational Education Commission, Bueng Kan Province)

หัวหน้าโครงการวิจัย : นางเขาวลักษณ์ อุปทอง

ผู้ร่วมโครงการวิจัย : 1. รองศาสตราจารย์ ดร.โซยา ภาวะบุตร
2. อาจารย์ ดร.เพ็ญผกา ปัญจะนะ

หน่วยงานต้นสังกัด : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

เอกสารที่รับรอง

1. แบบขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2568
2. แบบฟอร์มโครงการวิจัย	ฉบับที่ 3 ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2568
3. ประวัติผู้วิจัย	ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2568
4. แบบแจ้งผลประโยชน์ทับซ้อน	ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2568
5. เอกสารชี้แจงอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัย ได้แก่	
5.1 เอกสารชี้แจงอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัย	
(สำหรับการสนทนากลุ่ม)	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 28 ตุลาคม 2568
5.2 เอกสารชี้แจงอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัย	
(สำหรับการตอบแบบสอบถาม)	ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 28 ตุลาคม 2568
6. แบบแสดงความยินยอมให้ทำการวิจัยจากอาสาสมัคร	
(สำหรับอาสาสมัครอายุ 18 ปีขึ้นไป)	ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2568

7. เครื่องมือที่ใช้ ...

7. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

- 7.1 แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย (สำหรับผู้เชี่ยวชาญ) ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2568
- 7.2 แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย (สำหรับกลุ่มตัวอย่าง) ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2568
- 7.3 แบบสอบถามการสนทนากลุ่ม (FGD) ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 1 ตุลาคม 2568

ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว (Expedited Review) จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

รับรอง ณ 10 พฤศจิกายน 2568
วันหมดอายุ 9 พฤศจิกายน 2569
รายงานความก้าวหน้า ทุก 12 เดือน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร หลอดโค)
ประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีเงื่อนไขดังที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยฯ สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ
สำหรับกลุ่มตัวอย่าง

คำชี้แจง

ขอให้ท่านในฐานะอาสาสมัคร โปรดอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็น
เครื่องมือวิจัยและแบบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการ
ระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยฯ สังกัดอาชีวศึกษา
จังหวัดบึงกาฬ ขอให้พิจารณาแบบสอบถาม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความ
คิดเห็น ซึ่งผู้วิจัยจะนำผลจากการประเมินของท่านมาพิจารณาปรับปรุงแบบสอบถาม
ให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ข้อมูลที่ท่านให้จะถูกเก็บเป็นความลับและจะดำเนินการ
เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น

5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ในประเด็นนั้น
อยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ในประเด็นนั้น
อยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ในประเด็นนั้น
อยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ในประเด็นนั้น
อยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน / สภาพที่พึงประสงค์ในประเด็นนั้น
อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
ด้านที่ 1 การจัดการระบบทวิภาคี		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
0	สถานศึกษามีการทำสัญญาฝึกอาชีพระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการ และผู้เรียน อย่างเป็นทางการ		✓				✓				

คำอธิบายคำตอบ

ข้อ 0 ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลข 5 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้ต่อการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ในด้านการจัดการระบบทวิภาคี” สภาพปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

หากท่านเห็นว่ามีข้อเสนอแนะประการใด กรุณาเขียนข้อมูลลงในช่องเสนอแนะ เพื่อผู้วิจัยจะได้ปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่าน

นางเยาวลักษณ์ อุปทอง

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ตามสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ 15 – 30 ปี

☐ 31 – 40 ปี

☐ 41 – 50 ปี

☐ 51 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพ

☐ ผู้อำนวยการ

☐ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

☐ ครู

☐ ตัวแทนสถานประกอบการ

[illegible]

การบริหารจัดการระบบทวิภาคี		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
34	บุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน										
35	บุคลากรฝ่ายอุตสาหกรรมได้รับการพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่										
36	สถานศึกษามีกิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เช่น การฝึกอบรม การนิเทศ และดูงาน										
37	สถานศึกษามีกิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรมีความเหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากร										
38	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการพัฒนาไปปรับใช้ในการทำงานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ										
39	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความพร้อมในการปรับตัวต่อการแข่งขัน นวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม										

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

นางเยาวลักษณ์ อุปทอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

แบบประเมินคู่มือการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตร

วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยฯ สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ผู้ประเมิน
ตำแหน่ง
สถานที่ทำงาน.....

คำชี้แจง

ขอให้ท่านในฐานะอาสาสมัครโปรดอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือวิจัยและแบบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยฯ สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ขอให้พิจารณาแบบสอบถาม โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น ซึ่งผู้วิจัยจะนำผลจากการประเมินของท่านมาพิจารณาปรับปรุงแบบสอบถามให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นข้อมูลที่ท่านให้จะถูกเก็บเป็นความลับและจะดำเนินการเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น

การกำหนดน้ำหนักคะแนนดังนี้

5 หมายถึง ถูกต้อง / เหมาะสม / ความเป็นไปได้ / ความมีประโยชน์
ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ถูกต้อง / เหมาะสม / ความเป็นไปได้ / ความมีประโยชน์
ในระดับมาก

3 หมายถึง ถูกต้อง / เหมาะสม / ความเป็นไปได้ / ความมีประโยชน์
ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ถูกต้อง / เหมาะสม / ความเป็นไปได้ / ความมีประโยชน์
ในระดับค่อนข้างน้อย

1 หมายถึง ถูกต้อง / เหมาะสม / ความเป็นไปได้ / ความมีประโยชน์
ในระดับน้อยที่สุด

การกำหนดเกณฑ์ในการประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามวิธีของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 103) โดยถือเกณฑ์การประเมินเป็นคะแนน ดังนี้

4.51 – 5.00 ถูกต้อง / เหมาะสม / ความเป็นไปได้ / ความมีประโยชน์
ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 ถูกต้อง / เหมาะสม / ความเป็นไปได้ / ความมีประโยชน์
ในระดับมาก

2.51 – 3.50 ถูกต้อง / เหมาะสม / ความเป็นไปได้ / ความมีประโยชน์
ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 ถูกต้อง / เหมาะสม / ความเป็นไปได้ / ความมีประโยชน์
ในระดับค่อนข้างน้อย

1.00 – 1.50 ถูกต้อง / เหมาะสม / ความเป็นไปได้ / ความมีประโยชน์
ในระดับน้อยที่สุด

หากท่านเห็นว่ามีส่วนเสนอแนะประการใด กรุณาเขียนข้อมูลลงในช่อง
เสนอแนะเพื่อผู้วิจัยจะได้ปรับปรุงให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่าน

นางเยาวลักษณ์ อุปทอง

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คู่มือการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยฯ

สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

ข้อ	รายการประเมิน	ความถูกต้อง					ความเหมาะสม					ความเป็นประโยชน์					ความเป็นไปได้				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1	หลักการ																				
2	ความมุ่งหมายของการศึกษา																				
3	เนื้อหา																				
4	สื่อ / แหล่งการเรียนรู้																				
5	กระบวนการดำเนินการพัฒนา																				
6	เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ ด้วยตนเอง																				
7	กระบวนการติดตามผล																				

ขอเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

ภาคผนวก จ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ตาราง IOC

ด้าน	ข้อ ที่	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
ด้านที่ 1 ด้านการบริหาร จัดการระบบทวิภาคี	1	+1	+1	+1	+1	+1	1
	2	+1	+1	+1	+1	0	0.80
	3	+1	+1	+1	+1	+1	1
	4	+1	+1	+1	+1	+1	1
	5	+1	+1	+1	+1	+1	1
	6	+1	+1	+1	+1	+1	1
ด้านที่ 2 ด้านการจัดโครงสร้าง การบริหารงานระบบทวิภาคี	7	+1	+1	+1	+1	+1	1
	8	+1	+1	+1	+1	+1	1
	9	+1	+1	+1	+1	+1	1
	10	+1	+1	+1	+1	+1	1
	11	+1	+1	+1	+1	+1	1
	12	+1	+1	+1	+1	+1	1
ด้านที่ 3 ด้านหลักสูตรการ บริหารจัดการระบบทวิภาคี	13	+1	+1	+1	+1	+1	1
	14	+1	+1	+1	+1	+1	1
	15	+1	+1	+1	+1	+1	1
	16	+1	+1	+1	+1	+1	1
	17	+1	+1	+1	+1	+1	1
	18	+1	+1	+1	+1	+1	1
ด้านที่ 4 ด้านการบริหารงาน วิชาการและการจัดการเรียนรู้	19	+1	+1	+1	+1	+1	1
	20	+1	+1	+1	+1	+1	1
	21	+1	+1	+1	+1	+1	1
	22	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตาราง (ต่อ)

ด้าน	ข้อ ที่	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
ด้านที่ 4 ด้านการบริหารงาน วิชาการและการจัดการเรียนรู้ (ต่อ)	23	+1	+1	+1	+1	+1	1
	24	+1	+1	+1	+1	+1	1
	25	+1	+1	+1	+1	+1	1
	26	+1	+1	+1	+1	+1	1
ด้านที่ 5 ด้านคุณภาพผู้เรียน และผู้สำเร็จการศึกษา	27	+1	+1	+1	+1	+1	1
	28	+1	+1	+1	+1	+1	1
	29	+1	+1	+1	+1	+1	1
	30	+1	+1	+1	+1	+1	1
	31	+1	+1	+1	+1	+1	1
	32	+1	+1	+1	+1	+1	1
	33	+1	+1	+1	+1	+1	1
ด้านที่ 6 ด้านการพัฒนา บุคลากรในสถานศึกษาและ สถานประกอบการ	34	+1	+1	+1	+1	+1	1
	35	+1	+1	+1	+1	0	0.80
	36	+1	+1	+1	+1	+1	1
	37	+1	+1	+1	+1	+1	1
	38	+1	+1	+1	+1	+1	1
	39	+1	+1	+1	+1	+1	1
	40	+1	+1	+1	+1	+1	1
	41	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตาราง (ต่อ)

ด้าน	ข้อ ที่	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
ด้านที่ 7 ด้านการวัดผลและ ประเมินผลการเรียนและการ สำเร็จการศึกษา	42	+1	+1	+1	+1	+1	1
	43	+1	+1	+1	+1	+1	1
	44	+1	+1	+1	+1	+1	1
	45	+1	+1	+1	+1	+1	1
	46	+1	+1	+1	+1	+1	1
	47	+1	+1	+1	+1	+1	1
	48	+1	+1	+1	+1	+1	1
ด้านที่ 8 ด้านความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษากับสถาน ประกอบการ	49	+1	+1	+1	+1	+1	1
	50	+1	+1	+1	+1	+1	1
	51	+1	+1	+1	+1	+1	1
	52	+1	+1	+1	+1	+1	1
	53	+1	+1	+1	+1	+1	1
	54	+1	+1	+1	+1	+1	1

ข้อมูลการ Try out แบบสอบถาม

สภาพปัจจุบันของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.93 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.24 – 0.85

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.96 มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.34–0.88

การบริหารจัดการระบบทวิภาคี		ค่าอำนาจจำแนก	
ด้านที่ 1 การจัดการระบบทวิภาคี		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
1	สถานศึกษามีการทำสัญญาฝึกอาชีพระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการ และผู้เรียนอย่างเป็นทางการ	0.55	0.56
2	สถานศึกษามีการจัดทำสัญญาฝึกอาชีพที่มีรายละเอียดชัดเจนเกี่ยวกับ สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบของทุกฝ่าย	0.63	0.78
3	สถานศึกษามีการจัดทำแผนการฝึกอาชีพที่สอดคล้องกับโครงสร้างหลักสูตรและแผนการเรียน	0.54	0.60
4	สถานศึกษามีการจัดทำแผนการฝึกอาชีพโดยพิจารณาความเหมาะสมกับลักษณะงานของสถานประกอบการ	0.70	0.63
5	สถานศึกษามีการกำหนดให้ผู้เรียนปฏิบัติตามระยะเวลาที่กำหนด	0.60	0.55
6	สถานศึกษามีการประเมินผลการฝึกอาชีพตามมาตรฐานและข้อตกลงร่วมกับสถานประกอบการ	0.53	0.73
ค่าความเชื่อมั่นรายด้าน		0.82	0.85

การบริหารจัดการระบบทวิภาคี		ค่าอำนาจจำแนก	
ด้านที่ 2 ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
7	สถานศึกษามีการกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรระบบทวิภาคีอย่างชัดเจน	0.24	0.34
8	สถานศึกษามีการสื่อสารให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องรับทราบอย่างทั่วถึงที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรระบบทวิภาคี	0.47	0.67
9	สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และแผนการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนตามกลไกของระบบทวิภาคี	0.66	0.79
10	สถานศึกษามีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนและกลไกที่กำหนดในโครงสร้างระบบทวิภาคี	0.54	0.68
11	สถานศึกษามีระบบและกระบวนการวัดผลและประเมินผลที่เป็นไปตามข้อตกลงและมาตรฐานของโครงสร้างการดำเนินงาน	0.61	0.81
12	สถานศึกษามีการกำหนดจำนวนและบทบาทของบุคลากรที่รับผิดชอบตามโครงสร้างของระบบทวิภาคีอย่างเหมาะสมและชัดเจน เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน	0.60	0.73
ค่าความเชื่อมั่นรายด้าน		0.77	0.86
ด้านที่ 3 ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
13	สถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการอย่างชัดเจน	0.56	0.62

การบริหารจัดการระบบทวิภาคี		ค่าอำนาจจำแนก	
14	สถานศึกษามีการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรที่ระบุรายละเอียดของการเรียนทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติอย่างครบถ้วน	0.62	0.67
15	สถานศึกษามีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีตามแผนที่กำหนดในหลักสูตร	0.61	0.72
16	สถานศึกษามีการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการเป็นไปตามแผนที่กำหนดในหลักสูตร	0.55	0.62
17	สถานศึกษามีระบบการวัดผลและประเมินผลที่พัฒนาและใช้ร่วมกับสถานประกอบการ	0.53	0.80
18	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพที่ระบุในหลักสูตร	0.50	0.78
ค่าความเชื่อมั่นรายด้าน		0.80	0.88
ด้านที่ 4 ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
19	สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการอย่างเป็นระบบ	0.62	0.68
20	สถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบการ	0.68	0.68
21	สถานศึกษามีกิจกรรมการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ส่งเสริมทักษะวิชาชีพและทักษะชีวิตของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม	0.72	0.75
22	สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการคุณธรรมและจริยธรรมได้อย่างเหมาะสม	0.52	0.71
23	สถานศึกษามีการส่งเสริมความเป็นผู้นำในกิจกรรมการเรียนการสอน	0.61	0.68

การบริหารจัดการระบบทวิภาคี		ค่าอำนาจจำแนก	
24	สถานศึกษามีระบบการวัดและประเมินผลที่พัฒนา ร่วมกับสถานประกอบการ	0.60	0.68
25	สถานศึกษามีการติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาที่ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน	0.49	0.60
ค่าความเชื่อมั่นรายด้าน		0.85	0.88
ด้านที่ 5 ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่พึง ประสงค์
26	สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับ มาตรฐานการศึกษาและความต้องการของ ตลาดแรงงาน	0.64	0.49
27	สถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน	0.55	0.66
28	สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการ พัฒนาความรู้ ทักษะ และสมรรถนะวิชาชีพของผู้เรียน อย่างรอบด้าน	0.66	0.64
29	สถานศึกษามีจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับ ประสบการณ์ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติอย่าง เหมาะสมกับอาชีพ	0.63	0.58
30	สถานศึกษามีการจัดทำระบบการวัดและ ประเมินผลสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์	0.72	0.68
31	สถานศึกษามีกิจกรรมหรือโครงการที่ช่วยสร้าง โอกาสในการประกอบอาชีพให้ผู้เรียนหลังจบ การศึกษา	0.48	0.63

การบริหารจัดการระบบทวิภาคี		ค่าอำนาจจำแนก	
32	สถานศึกษาส่งเสริมคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาและให้มีความพร้อมในการประกอบอาชีพเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ	0.34	0.68
ค่าความเชื่อมั่นรายด้าน		0.83	0.85
ด้านที่ 6 การพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ		สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
33	สถานศึกษามีแผนการพัฒนาบุคลากรที่ชัดเจนและเป็นระบบและมีการดำเนินงานพัฒนาบุคลากรให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ตามเป้าหมายขององค์กร	0.52	0.47
34	บุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน	0.69	0.57
35	บุคลากรฝ่ายอุตสาหกรรมได้รับการพัฒนาความรู้ทักษะ และเจตคติที่เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่	0.69	0.64
36	สถานศึกษามีกิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เช่น การฝึกอบรม การนิเทศ และดูงาน	0.66	0.56
37	สถานศึกษามีกิจกรรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรมีความเหมาะสมและตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากร	0.74	0.52
38	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากการพัฒนาไปปรับใช้ในการทำงานจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ	0.68	0.60
39	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรมีความพร้อมในการปรับตัวต่อการแข่งขัน นวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคม	0.72	0.59
ค่าความเชื่อมั่นรายด้าน		0.88	0.82

การบริหารจัดการระบบทวิภาคี		ค่าอำนาจจำแนก	
ด้านที่ 7 การวัดผลและประเมินผลการเรียน และการสำเร็จการศึกษา		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่พึง ประสงค์
40	สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ	0.41	0.63
41	สถานศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ คุณลักษณะของผู้เรียนอย่างครบถ้วนและมีระบบ	0.33	0.52
42	สถานศึกษามีการใช้เกณฑ์มาตรฐานในการ ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างเหมาะสม	0.59	0.68
43	สถานศึกษามีการใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการ ประเมินผลการเรียนของผู้เรียน	0.32	0.80
44	สถานศึกษามีการนำผลการประเมินไปวิเคราะห์ เพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน	0.48	0.82
45	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินเพื่อประเมิน ความสำเร็จของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร	0.61	0.70
46	สถานศึกษาใช้ผลการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียน	0.54	0.58
ค่าความเชื่อมั่นรายด้าน		0.75	0.88
ด้านที่ 8 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่พึง ประสงค์
47	สถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือกับสถาน ประกอบการเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริง จากการปฏิบัติงาน	0.56	0.55
48	สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนได้รับโอกาสฝึกปฏิบัติจริง ในสถานประกอบการตามข้อตกลงความร่วมมือ	0.52	0.51

การบริหารจัดการระบบทวิภาคี		ค่าอำนาจจำแนก	
49	สถานศึกษามีการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการเพื่อช่วยเสริมสร้างทักษะของผู้เรียนให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน	0.69	0.49
50	สถานศึกษาร่วมมือกับสถานประกอบการเพื่อช่วยพัฒนาทักษะและสมรรถนะของผู้เรียนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมการทำงานจริง	0.55	0.47
51	สถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรม	0.54	0.60
52	สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เทคโนโลยีและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง	0.51	0.66
ค่าความเชื่อมั่นรายด้าน		0.80	0.79

ภาคผนวก ฉ

คู่มือการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัย
สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

คำนำ

เอกสารคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิคสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นคู่มือในการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วยเอกสาร คู่มือการใช้การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิคสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ โครงสร้างคู่มือประกอบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา การวัดและการประเมินผล

ขอขอบคุณเนื้อหาของเอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิคสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ประกอบด้วยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้องค์ประกอบ จำนวน 8 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี 2) ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี 3) ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี 4) ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ 5) ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา 6) ด้านการพัฒนานักศึกษาในสถานศึกษา และสถานประกอบการ 7) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา 8) ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

ขอขอบพระคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดจนผู้บริหาร และครูวิทยาลัยเทคนิคเซกา ที่ให้ความร่วมมือในการจัดทำคู่มือการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิคสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ จนสำเร็จจุลลงไปด้วยดี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานระบบทวิภาคีของสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการบริหารจัดการระบบทวิภาคีที่ดีและเป็นเลิศต่อไป

นางเยาวลักษณ์ อุปทอง
นักศึกษาปริญญาเอก ภาคพิเศษ รุ่น 17/2
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	1
คำชี้แจง	3
หลักการ	4
ความมุ่งหมายของการศึกษาคุณมือ	4
เนื้อหา	5
สื่อ อุปกรณ์	6
กระบวนการพัฒนา	6
เกณฑ์การประเมินการเรียนรู้	7
กระบวนการติดตามผล	8
ขั้นตอนการดำเนินงาน	8
การวัดผลประเมินผล	10
รายนามผู้เชี่ยวชาญ	19
คณะที่ปรึกษาคุขฤทธินิพนธ์	23

คำชี้แจง

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ มีรายละเอียดของเอกสารดังนี้

คู่มือการใช้รูปแบบ เป็นคู่มือประกอบการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ โดยมีองค์ประกอบกระบวนการบริหารจัดการระบบทวิภาคี โครงสร้างคู่มือประกอบการพัฒนาการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ประกอบด้วย องค์ประกอบ ด้านหลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา และการวัดผลและการประเมินผล โดยเนื้อหา ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
2. ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี
3. ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
4. ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้
5. ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา
6. ด้านการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ
7. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา
8. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

**คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัย
สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ**

หลักการ

หลักการของการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สามารถอธิบายเชิงวิชาการได้ดังนี้

1. หลักการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner – Centered Principle)

การพัฒนารูปแบบต้องคำนึงถึงความต้องการ ความถนัด และศักยภาพของผู้เรียนเป็น
สำคัญ โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะทางวิชาชีพทั้งด้านความรู้ ทักษะ
และคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างครบถ้วน

2. หลักการบูรณาการความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถาน

ประกอบการ (Collaborative Integration Principle) เน้นการสร้างความร่วมมืออย่าง
เป็นระบบระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในการร่วมกันวางแผน จัดการเรียน
การสอน ฝึกประสบการณ์ และประเมินผล เพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับ ความ
ต้องการของตลาดแรงงาน

3. หลักการอิงสมรรถนะวิชาชีพ (Competency – Based Principle)

รูปแบบการบริหารจัดการควรมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ
โดยกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ชัดเจนและสามารถวัดและประเมินได้อย่างเป็นรูปธรรม

4. หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน (Stakeholder Participation

Principle) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ
ในสถานประกอบการ และผู้เรียน เข้ามามีบทบาทในการพัฒนา ปรับปรุง และประเมินรูปแบบ
อย่างต่อเนื่อง

5. หลักการบริหารจัดการเชิงระบบ (Systematic Management

Principle) การพัฒนารูปแบบควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน ตั้งแต่การ
วางแผน การดำเนินงาน การติดตาม และการประเมินผล โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐาน
ในการตัดสินใจ

6. หลักการประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance Principle)

มุ่งเน้นการควบคุมและพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด มีการตรวจสอบและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน

7. หลักการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (Continuous Improvement Principle)

รูปแบบการบริหารจัดการควรมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับปรุงพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และความต้องการของตลาดแรงงาน

8. หลักการใช้ข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence – Based Principle)

การตัดสินใจและพัฒนารูปแบบควรอ้างอิงจากข้อมูล งานวิจัย และหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและประสิทธิภาพของรูปแบบ

9. หลักการมุ่งผลลัพธ์และประสิทธิผล (Outcome – Oriented Principle)

เน้นผลลัพธ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยพิจารณาจากความสามารถในการปฏิบัติงานจริง การมีงานทำ และความพึงพอใจของสถานประกอบการ

10. หลักการสอดคล้องกับบริบท (Contextual Relevance Principle)

รูปแบบที่พัฒนาขึ้นควรสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ชุมชน และสถานประกอบการ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ได้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด

ความมุ่งหมายของการศึกษาคู่มือ

ด้านความรู้ (Knowledge)

1. เพื่อให้ผู้ใช้คู่มือมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด โครงสร้าง และกระบวนการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาและสถานประกอบการในการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ

ด้านทักษะ (Skills)

1. เพื่อพัฒนาทักษะในการวางแผน ดำเนินงาน ประสานความร่วมมือ การกำกับติดตาม และการประเมินผลการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ให้สามารถประยุกต์ใช้รูปแบบการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับบริบทของวิทยาลัยอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ

ด้านลักษณะที่พึงประสงค์ (Attributes)

1. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เกี่ยวข้องมีความรับผิดชอบ มีเจตคติที่ดีต่อการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ยึดมั่นในมาตรฐานวิชาชีพ มีจิตสำนึกในการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการ และมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่สมรรถนะวิชาชีพอย่างยั่งยืน

เนื้อหา

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ประกอบด้วยเอกสาร จำนวน 8 เล่ม ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
2. ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี
3. ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
4. ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้
5. ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา
6. ด้านการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาและสถานประกอบการ
7. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษา
8. ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ

สื่อ และอุปกรณ์

สื่อและอุปกรณ์ ประกอบด้วย

1. คู่มือและเอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ
2. สื่อทัศนอุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ เช่น เครื่องเสียง เครื่องฉาย จอภาพ โปรเจคเตอร์ โทรทัศน์ เครื่องฉายภาพนิ่ง เครื่องบันทึกเสียง เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น

กระบวนการพัฒนา

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ประกอบด้วย 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้ด้วยตนเองใช้วิทยาการสมัยใหม่โดยการเรียนรู้ด้วยตนเองร้อยละ 70 ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 20 และการสนทนากลุ่มย่อยร้อยละ 10 โดยได้กำหนดกระบวนการของกิจกรรมดังนี้

1. การเรียนรู้คู่มือประกอบการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ
 - 1.1 เล่มที่ 1 ด้านการบริหารจัดการระบบทวิภาคีใช้ระยะเวลาเรียนรู้ จำนวน 9 ชั่วโมง
 - 1.2 เล่มที่ 2 ด้านการจัดโครงสร้างการบริหารงานระบบทวิภาคี ใช้ระยะเวลาเรียนรู้ จำนวน 8 ชั่วโมง
 - 1.3 เล่มที่ 3 ด้านหลักสูตรการบริหารจัดการระบบทวิภาคี ใช้ระยะเวลาเรียนรู้ จำนวน 9 ชั่วโมง
 - 1.4 เล่มที่ 4 ด้านการบริหารงานวิชาการและการจัดการเรียนรู้ ใช้ระยะเวลาเรียนรู้ จำนวน 9 ชั่วโมง
 - 1.5 เล่มที่ 5 ด้านคุณภาพผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ใช้ระยะเวลาเรียนรู้ จำนวน 8 ชั่วโมง
 - 1.6 เล่มที่ 6 ด้านการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา และสถานประกอบการ ใช้ระยะเวลาเรียนรู้ จำนวน 9 ชั่วโมง
 - 1.7 เล่มที่ 7 ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน และการสำเร็จการศึกษา ใช้ระยะเวลาเรียนรู้ จำนวน 9 ชั่วโมง
 - 1.8 เล่มที่ 8 ด้านความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการใช้ระยะเวลาเรียนรู้ จำนวน 9 ชั่วโมง

2. จัดทำแบบประเมินตามใบคู่มือเอกสารประกอบการพัฒนา ทั้ง 9 เล่มประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบ ทวิภาคี โดยการสนทนากลุ่มย่อย จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน โดยทำการประเมิน ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความเป็นไปได้ จากนั้นให้ ข้อเสนอแนะเป็นประเด็นแก้ไขผู้วิจัยดำเนินการแก้ไขตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิแนะนำเสนอต่อ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ต่อไป

ระยะที่ 2 ตรวจจสอบความถูกต้อง

ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นกิจกรรมการพัฒนาโดยใช้รูปแบบที่ได้ รับมาพัฒนาสถานศึกษาในการบริหารจัดการระบบทวิภาคี สำหรับนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

ระยะที่ 3 นำคู่มือที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข

ปรับปรุงแก้ไขคู่มือให้ถูกต้องและเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และดำเนินการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) นำเสนอ อภิปรายสรุปผลที่ได้ อย่าง สมบูรณ์

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากการเรียนรู้ด้วยตนเองของคู่มือประกอบงานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ โดยผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์ ได้กำหนดเกณฑ์ในการเรียนรู้ ดังนี้ (วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม, หน้า 20, มปป)

5 คะแนน (ดีมาก): มีความรับผิดชอบสูง แสวงหาแหล่งข้อมูล หลากหลาย แก้ปัญหาได้ด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ

4 คะแนน (ดี): มีวินัยในการเรียนรู้ วางแผนและปฏิบัติตามเป้าหมายได้ดี เกือบตลอดเวลา

3 คะแนน (ปานกลาง): เรียนรู้และทำงานตามที่ได้รับมอบหมายได้ มีการวางแผนบ้าง

2 คะแนน (พอใช้): ต้องได้รับการกระตุ้นหรือแนะนำในการเรียนรู้ เป็นบางครั้ง

1 คะแนน (ปรับปรุง): ขาดความกระตือรือร้น ไม่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

เกณฑ์การประเมินรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self – Directed Learning) นิยมใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อวัดพฤติกรรมใฝ่รู้ การวางแผน และการประเมินตนเองโดยคะแนนเฉลี่ยแบ่งเป็น 5 ระดับ เพื่อวัดพฤติกรรมใฝ่รู้ การวางแผน และการประเมินตนเอง ดังนี้

4.50 – 5.00 (ดีมาก)

3.50 – 4.49 (ดี)

2.50 – 3.49 (ปานกลาง)

1.50 – 2.49 (พอใช้)

1.00 – 1.49 (ปรับปรุง)

กระบวนการติดตามผล

1. ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข
2. เสนอต่อที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อีกครั้ง
3. และเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อมาสนทนากลุ่มย่อย (Focus group)

ณ ห้องประชุมยุทธอก วิทยาลัยเทคนิคเซกา

การวัดผลประเมินผล

การประเมินผลการเรียนและการฝึกอาชีพ เป็นการรวบรวมข้อมูลหลังการฝึกเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ในการฝึกของนักเรียน แล้วสรุปผลเสนอรายงานต่อสถานศึกษา ซึ่งมีกฎเกณฑ์ระเบียบการปฏิบัติตามหลักสูตรที่กรมอาชีวศึกษา ได้กำหนด กฎเกณฑ์ และระเบียบ การประเมินผลการเรียนในระบบทวิภาคี ให้ปฏิบัติตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย การประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2538 โดยสถานประกอบการจะประเมินผลการเรียนในรายวิชา

ที่เรียน หรือฝึกอาชีพ ที่สถานประกอบการจะประเมินผลการเรียนในรายวิชาที่เรียน หรือ ฝึกอาชีพที่สถานประกอบการทุกภาคเรียน และร่วมกับสถานศึกษาและสถานประกอบการ อื่น ๆ จัดคณะสอบมาตรฐานฝีมือสำหรับนักเรียน ในรูปแบบของคณะกรรมการประเมินผล ประกอบด้วยกรรมการร่วมระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการไม่น้อยกว่า 7 คน โดยผู้แทนจากสถานประกอบการทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนจากสถานศึกษา ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการรับผิดชอบ ในการดำเนินการสอบมาตรฐานฝีมือ ทั้งประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) และประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) โดยนำผลการประเมินทั้งสองครั้งมารวมกันตามอัตราส่วน 3: 7 ดังนี้

1. การประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) หลังจากดำเนินการฝึกไปแล้ว

3 ภาคเรียนคณะกรรมการประเมินผลจะประชุมกันเพื่อกำหนดการสอบและวิธีการสอบ โดยสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ทางทฤษฎีและสอบสัมภาษณ์ตามบันทึกจากสมุด รายงานของนักเรียน เพื่อประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน

2. การประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) หลังจากนักเรียนผ่านการ ประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) ไปแล้วอีก 3 ภาคเรียนหรือเรียนไปแล้ว 6 ภาคเรียน คณะกรรมการประเมินผลจัดให้มีการสอบมาตรฐานฝีมือเพื่อประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร โดยสอบข้อเขียนเพื่อประเมินความรู้ทางทฤษฎีและประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการทำโครงการหรือโครงการวิชาชีพ หรือผลิตชิ้นงานหรือวิเคราะห์งาน

3. การให้ระดับผลการเรียนในการสอบมาตรฐานฝีมือ ให้เป็น 3 ระดับ ดังนี้ คือ

ดี หมายถึง ได้คะแนนรวมจากผลการวัดหรือประเมิน สูงกว่าร้อยละ 70

ผ่าน หมายถึง ได้คะแนนรวมจากการวัดหรือประเมิน ร้อยละ 50 – 70

ไม่ผ่าน หมายถึง ไม่ได้คะแนนรวมจากการวัดหรือประเมิน ต่ำกว่าร้อยละ 50

การวัดผลการสอบเป็นการดำเนินการร่วมมือกันระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการมีข้อปฏิบัติ ดังนี้

1. สถานประกอบการจะต้องจัดการทดสอบของนักเรียนในรายวิชา ที่กำหนดให้ฝึกอาชีพที่สถานประกอบการ

2. การสอบมาตรฐานฝีมือ สำหรับนักเรียนในระบบทวิภาคีให้ปฏิบัติ

ดังนี้

2.1 ประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) โดยวิธีการ ดังนี้

2.1.1 ประเมินความรู้ทางทฤษฎี

2.1.2 ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน โดยการสอบ
สัมภาษณ์ตามบันทึกจากสมุดรายงานของนักเรียน

2.2 ประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) โดยวิธีการ ดังนี้

2.2.1 ประเมินผลความรู้ทางทฤษฎี โดยการสอบข้อเขียน
และการสัมภาษณ์ตามบันทึก จากสมุดรายงานของนักเรียน

2.2.2 ประเมินความสามารถในการปฏิบัติงาน
โดยการทำโครงการหรือการโครงการวิชาชีพ หรือผลิตชิ้นงานหรือการวิเคราะห์งาน

3. อัตราส่วนของการประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) รวมกับการ
ประเมินสิ้นสุดหลักสูตร (Final) ตามอัตราส่วน 3: 7 ประกาศนียบัตรวิชาชีพสำหรับ
นักเรียนอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีที่สำเร็จการศึกษาระดับวิชาชีพ (ปวช.) เช่นเดียวกับนักเรียน
ในภาคปกติ ซึ่งจะต้องผ่านเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

3.1 สอบได้รายวิชาในหมวดวิชาพื้นฐาน หมวดวิชาชีพ
และหมวดวิชาเลือกเสรีครบกำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทและสาขาวิชา

3.2 ได้จำนวนหน่วยกิตสะสมครบถ้วนตามโครงสร้างที่กำหนดไว้
ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

3.3 ได้คะแนนระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

3.4 ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่สถานประกอบการจัดขึ้น
การสำเร็จการศึกษา เมื่อนักศึกษาเรียนครบหน่วยกิตสิ่งที่นักศึกษา
จะได้รับคือ

1. เรียนครบตามโครงสร้างของหลักสูตร
2. ได้รับใบผ่านงานจากสถานประกอบการ
3. ได้รับวุฒิบัตรผ่านการศึกษาและฝึกอาชีพ
4. ได้รับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

การประเมินผลการเรียนการฝึกอาชีพ เป็นวิธีการและกระบวนการ
ที่สถานศึกษาและสถานประกอบการจะต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ในการฝึกงานของนักศึกษา

หลังการฝึก โดยจัดในรูปของคณะกรรมการร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ คณะกรรมการจะกำหนดเกณฑ์การประเมินผล และแบบประเมินร่วมกัน ทั้งในรายวิชาและมาตรฐานฝีมือ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การประเมินผลการเรียนการฝึกอาชีพ เป็นวิธีการ และกระบวนการที่สถานศึกษาและสถานประกอบการจะต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ในการ ฝึกงาน ของนักศึกษาหลังการฝึกอาชีพ ตามระเบียบของการวัดผลและประเมินผล โดยจัด ในรูปของคณะกรรมการร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการ คณะกรรมการ จะกำหนดเกณฑ์การประเมินผล และแบบประเมินร่วมกันในรายวิชาที่ฝึกอาชีพ และทดสอบมาตรฐานฝีมือ

1. ความหมายของการประเมินผล

การประเมินผล หมายถึง การวัด การสอบ และคิดตาม เพื่อที่จะรู้ว่าการดำเนินการนั้น บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด และนำผลที่ได้ เปรียบเทียบหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การประเมินผล เป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน และเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากเพราะการประเมินผลจะเป็นตัววัด และบอก ให้ผู้วางแผนและผู้ปฏิบัติตามแผน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องตามแผนทั้งหลายได้รู้ว่า แผนหรือ โครงการที่กำหนดขึ้นและนำไปปฏิบัติ เมื่อทำสำเร็จแล้วได้ผลเป็นประการใดเป็นไป ตามที่คาดหวังและมุ่งหวังมากน้อยอย่างไร และสามารถนำผลการประเมินนี้มาพิจารณา ตัดสินใจต่อไปอีกว่า ควรดำเนินการต่อไปอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการฝึกอาชีพ

1. ตรวจสอบการปฏิบัติงานของนักเรียน นักศึกษาทวิภาคี

ภาพประกอบ 1 การปฏิบัติงานของนักเรียน นักศึกษาทวิภาคี

(ที่มา: การวัดและประเมินผลอาชีวศึกษาทวิภาคี. (2568).

การปฏิบัติงานของนักเรียน นักศึกษาทวิภาคี.

สืบค้น 20 สิงหาคม 2567)

2. ตรวจสอบประสิทธิภาพของงาน

ภาพประกอบ 2 ตรวจสอบประสิทธิภาพของงาน

(ที่มา: การวัดและประเมินผลอาชีวศึกษาทวิภาคี.
(2568). ตรวจสอบประสิทธิภาพของงาน.
สืบค้น 20 สิงหาคม 2567)

3. ตรวจสอบพฤติกรรมของนักเรียน นักศึกษาทวิภาคี

ภาพประกอบ 3 ตรวจสอบพฤติกรรมนักเรียน นักศึกษาทวิภาคี

(ที่มา: การวัดและประเมินผลอาชีวศึกษาทวิภาคี. (2568).
ตรวจสอบพฤติกรรมนักเรียน นักศึกษาทวิภาคี.
สืบค้น 20 สิงหาคม 2567)

การประเมินโดยทั่วไปเห็นว่าควรจะมีขั้นตอนที่สำคัญ ๆ คล้ายคลึงกัน โดยอาจปรับข้ามลด เพิ่มขั้นตอนหรือปรับรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนได้ ตามความเหมาะสมกับขนาดของสิ่งที่ประเมิน เช่น การกำหนดค่าน้ำหนักอาจไม่มีหรือการกำหนดเกณฑ์อาจมีหลายระดับก็ได้เป็นต้น หรือในบางขั้นตอนมีการสลับก่อนหลังหรือเชื่อมโยงกลับไปกลับมาบ้าง โดยเฉพาะขั้นตอนการศึกษาสิ่งที่ประเมินกับการกำหนดวัตถุประสงค์หรือประเด็นการประเมินก็อาจจะเป็นการศึกษาสิ่งที่ประเมินหรือในที่นี้ คือ โครงการก่อน แต่บางท่านกลับเห็นว่าน่าจะเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์หรือประเด็นการประเมินก่อนแล้วค่อยศึกษาสิ่งที่ประเมินซึ่งแนวทางการประเมินผลการฝึกอาชีพมี 2 รูปแบบ ประกอบด้วย การประเมินผลรายวิชา และการประเมินมาตรฐานฝีมือจำนวน 2 ครั้ง ประกอบด้วย 1) การประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) และการประเมินผลสิ้นสุดหลักสูตร (Final) ส่วนการกำหนดแนวทางการประเมินผลการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษา และสถานประกอบการโดยทั้ง 2 ฝ่ายร่วมกันกำหนดสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. สัดส่วนคะแนนระหว่าง 2 ฝ่าย
2. คะแนนในการประเมิน
3. ผู้รับผิดชอบการประเมิน
4. วิธีการประเมินในการประเมินแต่ละหัวข้อ

การประเมินผลรายวิชา

การประเมินผลรายวิชา หมายถึง การประเมินรายวิชาที่ส่งฝึกวิชาชีพ ในสถานประกอบการ ประกอบด้วย

1. สถานประกอบการดำเนินการดังนี้ 1) ประเมินผลการฝึกอาชีพ ในหน่วยฝึก 2) ส่งผลการประเมินให้สถานศึกษา เมื่อสิ้นสุดการฝึกของภาคเรียน
2. สถานศึกษาดำเนินการดังนี้ 1) รวมคะแนนสถานประกอบการ กับคะแนนของสถานศึกษา เพื่อพิจารณาผลการเรียน 2) ส่งผลการเรียน ตามกำหนดเวลาของสถานศึกษา

3. สถานศึกษาและสถานประกอบการ ดำเนินการร่วมกันดังนี้

3.1 กำหนดสัดส่วนคะแนน 2 ฝ่าย ประกอบด้วย

สถานประกอบการ 70 คะแนน

สถานศึกษา 30 คะแนน (กรณีที่ต้องการ

เปลี่ยนแปลงสัดส่วนคะแนนให้เป็นไปตามข้อตกลงเห็นชอบร่วมกันทั้งสองฝ่าย

3.2 แนวทางการกำหนดคะแนน

คะแนนสถานประกอบการ	70	คะแนน
ความรู้	20	คะแนน
ทักษะ	30	คะแนน
จิตพิสัย	10	คะแนน
เวลาปฏิบัติงาน	10	คะแนน
คะแนนสถานศึกษา	30	คะแนน
ความรับผิดชอบ	10	คะแนน
สมุดบันทึกการฝึกงาน	10	คะแนน
รายงานฉบับสมบูรณ์	10	คะแนน

(คะแนนและหัวข้อการประเมิน ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม)

3.3 ผู้รับผิดชอบการประเมินผล

คะแนนสถานประกอบการ ได้แก่ ครูฝึก

คะแนนสถานศึกษา ได้แก่ ครูนิเทศ

1. วิธีการ ประกอบด้วย

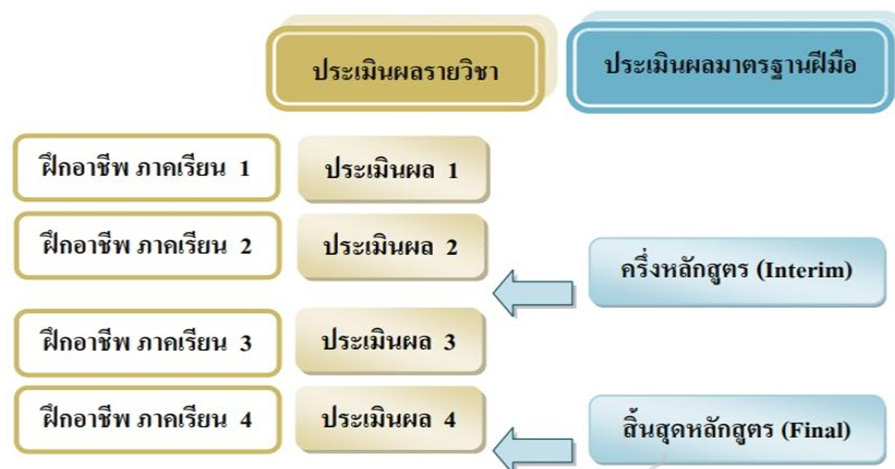
1.1 กำหนดประกอบด้วย วิธีการประเมิน คะแนน เกณฑ์การประเมิน

1.2 สร้างเครื่องมือประเมิน

2. การประเมินมาตรฐานฝีมือ มี 2 ครั้งได้แก่

2.1 การประเมินผลครึ่งหลักสูตร (Interim) เป็นการประเมินหลังการดำเนินการฝึกอาชีพได้ระยะเวลาครึ่งหนึ่งของระยะเวลาการฝึก

2.2 การประเมินผลหลังสิ้นสุดหลักสูตร (Final) เป็นการประเมินหลังจากดำเนินการฝึกอาชีพครบตามแผนการฝึกของสถานประกอบการ ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ขั้นตอนการประเมิน

(ที่มา: การวัดและประเมินผลอาชีวศึกษา
ทวิภาคี. (2568). ขั้นตอนการประเมิน.
สืบค้น 20 สิงหาคม 2567)

มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2563

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 6 ของประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง
กรอบคุณวุฒิ อาชีวศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 คณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ในการประชุมครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2563 จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้
ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
เรื่อง มาตรฐาน การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2563 ”

ข้อ 2 ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่า
“กรอบคุณวุฒิ อาชีวศึกษาแห่งชาติ และเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ”

ข้อ 4 การศึกษาระบบทวิภาคี เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจาก
ข้อตกลงระหว่าง สถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษากับสถานประกอบการ
รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัด
และการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่ง ในสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษา
และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

การศึกษาระบบทวิภาคีตามวรรคหนึ่งต้องมีการจัดแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ การฝึกทำงาน การวัดผลและการประเมินผล เพื่อมุ่งเน้นผลิตผู้สำเร็จ การศึกษาในระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับ เทคโนโลยี ให้เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะ มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกิจนิสัยที่เหมาะสมปฏิบัติงานได้จริง ปฏิบัติงานที่ใช้เทคนิคในการทำงาน สร้างและพัฒนางาน วางแผน จัดการ พัฒนา ตนเองและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการและ วิชาชีพ มีสมรรถนะนำไปปฏิบัติงานหรือประกอบอาชีพอิสระได้ตามมาตรฐานการศึกษา วิชาชีพ และมาตรฐานสมรรถนะของสาขาวิชานั้น ๆ โดยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาแห่งชาติ

ข้อ 5 คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา การจัดการอาชีวศึกษาระบบ ทวิภาคีทุกระดับคุณวุฒิ ประเภทวิชาและสาขาวิชาต้องมีคุณภาพตามที่กำหนดในประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบ คุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ และต้องมีคุณลักษณะพิเศษ ดังนี้ (1) สามารถปฏิบัติงานในสาขาวิชาที่ฝึกอาชีพได้ทันที (2) มีสมรรถนะเป็นไปตาม เกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับและแต่ละสาขาวิชา

ข้อ 6 โครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิต การคิดหน่วยกิตต่อภาคเรียน และการจัดการ ฝึกอาชีพให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์ มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษา แต่ละระดับและแต่ละสาขาวิชา ซึ่งการฝึกอาชีพใน สถานประกอบการต้องมีระยะเวลาของการฝึกอาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยี หรือสายปฏิบัติการ ไม่น้อยกว่า 2 ภาคเรียน หรือ 1 ปีการศึกษาของหลักสูตร ทั้งนี้ หากสถาน ประกอบการ มีความประสงค์จะให้ผู้เรียนฝึกอาชีพในสถานประกอบการเกินกว่าที่กำหนดไว้ให้ ดำเนินการได้ โดยพิจารณาาร่วมกับสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษา

ข้อ 7 ผู้สอนและบุคลากรสนับสนุนการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี สถานศึกษา หรือสถาบันการอาชีวศึกษาต้องดำเนินการ ดังนี้

(1) ครูผู้สอนวิชาชีพในสาขาวิชาของสถานศึกษาหรือสถาบันการ อาชีวศึกษาที่จัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีไม่น้อยกว่าร้อยละสามสิบ ต้องได้รับการ พัฒนาวิชาชีพที่สอนไม่น้อยกว่า แปดสิบชั่วโมงต่อคนต่อปีการศึกษา จากสถาน ประกอบการที่ร่วมจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

(2) สถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษา ต้องจัดให้มีผู้มีประสบการณ์ มีความชำนาญ และมีความเชี่ยวชาญด้านวิชาชีพมาถ่ายทอดทักษะประสบการณ์และความรู้แก่ผู้เรียนและผู้สอน ไม่น้อยกว่าสองครั้ง ครึ่งละไม่ต่ำกว่าสองชั่วโมงต่อสาขาวิชาต่อภาคเรียน

ข้อ 8 สถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ ที่ร่วมกันจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต้องมีวัสดุ ครุภัณฑ์ พื้นที่ และอุปกรณ์ การศึกษา สำหรับผู้เรียนเพียงพอ ต่อการจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพ

ข้อ 9 สถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีจะต้อง ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(1) ผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษา ต้องส่งเสริมและสนับสนุน การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

(2) จัดการเรียนในสาขาวิชาตรงความต้องการสถานประกอบการ

(3) ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษา และสถานประกอบการ

(4) ทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างผู้เรียนกับสถานประกอบการ

(5) ทำแผนการเรียน แผนการฝึกอาชีพ และแผนการนิเทศร่วมกับสถานประกอบการตลอดหลักสูตร

(6) จัดให้มีการปฐมนิเทศก่อนการฝึกอาชีพ และปัจฉิมนิเทศ หลังเสร็จสิ้นการฝึกอาชีพ

(7) เตรียมความพร้อมผู้เรียนก่อนการฝึกอาชีพ

(8) จัดให้มีครูนิเทศก์การฝึกอาชีพในสถานประกอบการ

(9) มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการฝึกอาชีพร่วมกับสถานประกอบการ

(10) ประชาสัมพันธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้กับสถานประกอบการ ผู้เรียน และผู้ปกครองทราบ

ข้อ 10 สถานประกอบการที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีต้องให้ความร่วมมือ ดังนี้

(1) ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

(2) จัดลักษณะงานที่ฝึกอาชีพให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในสาขาวิชา
ที่ผู้เรียนกำลังศึกษา

(3) ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่างสถานประกอบการ
กับสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษา

(4) ทำสัญญาการฝึกอาชีพระหว่างผู้เรียนกับสถานประกอบการ

(5) ทำแผนการเรียนรู้ แผนการฝึกอาชีพ และแผนการนิเทศร่วมกับ
สถานศึกษาหรือสถาบัน การอาชีวศึกษาตลอดหลักสูตร

(6) ประเมินการฝึกอาชีพร่วมกับสถานศึกษาหรือสถาบันการ
อาชีวศึกษา

(7) จัดให้มีครูฝึกในสถานประกอบการ

(8) จัดให้มีผู้ประสานงานและผู้ควบคุมการฝึกอาชีพ การจัดการ
อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ของสถานประกอบการ

(9) ประชาสัมพันธ์การจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้กับผู้เรียน
ผู้ปกครอง และชุมชนทราบ

(10) จัดให้มีสวัสดิการและหรือเบี้ยเลี้ยงที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน
ตามข้อตกลง

ข้อ 11 ครูฝึกในสถานประกอบการต้องมีคุณสมบัติและเป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ ดังนี้

(1) มีคุณสมบัติตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา

(2) กำหนดจำนวนครูฝึกในสถานประกอบการเพื่อการฝึกอาชีพระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ต้องมีครูฝึกหนึ่งคนต่อผู้เรียน
ไม่เกินสิบคน ระดับปริญญาตรี สายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ ต้องมีครูฝึกหนึ่งคน
ต่อผู้เรียนไม่เกินแปดคน

(3) ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นครูฝึกตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ
การอาชีวศึกษากำหนด

ข้อ 12 ผู้เรียนต้องมีคุณสมบัติและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(1) มีพื้นฐานความรู้และคุณสมบัติเป็นไปตามประกาศ

กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษา
และการประเมินผลการศึกษา

(2) เป็นผู้ได้รับการคัดเลือกจากสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาและสถานประกอบการ

ข้อ 13 การจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพของสถานประกอบการต้องเป็นไป ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(1) การจัดการเรียนการสอนและการฝึกอาชีพต้องเป็นไปตามจุดประสงค์สาขาวิชา และมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพของสาขาวิชาและสาขางาน

(2) ผู้เรียนมีการบันทึกการฝึกอาชีพ แฟ้มสะสมผลงาน บันทึกคุณธรรม จริยธรรม และจิตอาสาให้เป็นไปตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนด

ข้อ 14 การนิเทศผู้เรียนในสถานประกอบการ แบ่งเป็นสองกรณี และให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(1) กรณีที่ 1 การนิเทศในประเทศ ให้ดำเนินการนิเทศ ดังนี้

(1.1) ให้ครูนิเทศก์ไปนิเทศในสถานประกอบการอย่างน้อย 3 ครั้งต่อ 1 ภาคเรียน

(1.2) ให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนิเทศในประเทศอย่างสม่ำเสมอและให้รายงานผล การนิเทศต่อผู้บริหารสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาทราบ

(1.3) ให้ใช้วิธีการนิเทศที่หลากหลาย

(2) กรณีที่ 2 การนิเทศในต่างประเทศ ให้ดำเนินการนิเทศ ดังนี้

(2.1) ให้ครูนิเทศก์ไปนิเทศอย่างน้อยหนึ่งครั้งต่อภาคเรียน หรือ

(2.2) ให้ภาคีเครือข่ายในต่างประเทศเป็นผู้นิเทศแทนในทุกภาคเรียน หรือ

(2.3) ให้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนิเทศต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ

(2.4) การไปนิเทศในต่างประเทศต้องได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจตามระเบียบก่อนการเดินทาง

(3) การไปนิเทศการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามแผนการฝึกอาชีพที่จัดทำขึ้น หากการฝึกอาชีพ ไม่ครบถ้วนสถานศึกษาหรือสถาบันการอาชีวศึกษาต้องจัดการฝึกอาชีพให้เป็นไปตามจุดประสงค์สาขาวิชา

(4) ครูนิเทศต้องผ่านการอบรมการนิเทศการฝึกอาชีพจากสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาหรือผู้ได้รับมอบหมาย

(5) ชั่วโมงนิเทศการฝึกอาชีพในสถานประกอบการให้คิดเป็นเวลา ชั่วโมงสอนปกติ หากชั่วโมงสอน เกินภาระงานที่กำหนดสามารถเบิกค่าสอนเกินภาระงาน ได้ตามระเบียบ

(6) การเดินทางไปนิเทศให้เบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการได้ตามระเบียบ

ข้อ 15 การวัดผลและประเมินผลการเรียนและการสำเร็จการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาและการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรแต่ละระดับ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ และใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลาย ตามสภาพจริง สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนการฝึกอาชีพ โดยคำนึงถึงพัฒนาการของผู้เรียนและสมรรถนะที่ต้องการ

ข้อ 16 การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนทุกหลักสูตรต้องกำหนด ระบบการประกันคุณภาพไว้ให้ชัดเจนตามเกณฑ์มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ ดังนี้

(1) กำหนดสมรรถนะรายวิชา โดยปรับปรุงรายวิชาเดิมหรือพัฒนา รายวิชาใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

(2) การประกันคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา มีคุณวุฒิตามประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ มีทักษะและความสามารถในการกำกับดูแล มีความเชี่ยวชาญ ในการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงาน สถานประกอบการมีความพึงพอใจในศักยภาพผู้สำเร็จการศึกษา

(3) มีใบรับรองการฝึกอาชีพจากสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐที่นักเรียนหรือนักศึกษาได้ไปฝึกอาชีพด้วย

ข้อ 17 ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับมาตรฐานที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่จะพิจารณา วินิจฉัยและให้ถือว่าคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการอาชีวศึกษานั้นเป็นที่สุด

นโยบายและแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี

ประจำปีการศึกษา 2568

เพื่อให้การขับเคลื่อนและยกระดับอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประจำปีการศึกษา 2568 เป็นไปตามนโยบาย และเป้าหมายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล บังเกิดผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรม อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 28 และมาตรา 30 บัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จึงประกาศนโยบาย และแนวทางการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประจำปีการศึกษา 2568 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประเด็นนโยบาย

1. สถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้มีสัดส่วนผู้เรียนระบบทวิภาคี ดังนี้
 - 1.1 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) กำหนดเป้าหมายให้มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 10 ของผู้เรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีการศึกษา 2568
 - 1.2 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) กำหนดเป้าหมายให้มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 55 ของผู้เรียนอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีการศึกษา 2568
2. สถานศึกษาที่ไม่มีผู้เรียนระบบทวิภาคีให้ดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีอย่างน้อย 1 สาขาวิชา (ยกเว้นวิทยาลัยสารพัดช่าง และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี)
3. สถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีร้อยละ 100 ให้คงไว้ที่ร้อยละ 100 และจัดให้มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนระบบทวิภาคีมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ
4. สถานศึกษาที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ให้มุ่งเน้นสาขาวิชาที่เป็นความต้องการ ของสถานประกอบการ และสาขาวิชาที่มีผู้เรียนระบบทวิภาคีสูงสุด 5 อันดับ ได้แก่ สาขาวิชาไฟฟ้า สาขาวิชาเทคนิคเครื่องกล สาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาเทคโนโลยีธุรกิจดิจิทัล และสาขาวิชาเทคนิคการผลิต

5. สถานศึกษาเตรียมความพร้อม และพัฒนาผู้เรียนระบบทวิภาคี 3 ระยะ ดังนี้

5.1 ก่อนฝึกอาชีพ ให้สถานศึกษาเตรียมความพร้อมผู้เรียน ประกอบด้วย ทักษะวิชาชีพที่จำเป็นพื้นฐาน และทักษะทางสังคม (Soft skill) ก่อนฝึกอาชีพ โดยใช้ บทเรียนออนไลน์เตรียมความพร้อมผู้เรียนระบบ ทวิภาคี (DVE Intelligent Center) หรือการฝึกอบรมเตรียมความพร้อมตามความต้องการของสถานประกอบการ

5.2 ระหว่างการฝึกอาชีพ ให้สถานศึกษา มีแผนการฝึกอาชีพ มีการนิเทศ และติดตามผู้เรียนเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2563

5.3 หลังการฝึกอาชีพ ให้มีการติดตามประเมินผลการฝึกอาชีพ โดยจัดทำ แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ของผู้เรียนระบบทวิภาคี และสถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนเสริม สมรรถนะให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ

6. สถานศึกษาดำเนินการพัฒนานุเคราะห์ที่เกี่ยวของ อาทิ ครูนิเทศก์ ครูฝึก ในสถานประกอบการให้มีสัดส่วนจำนวนเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2563

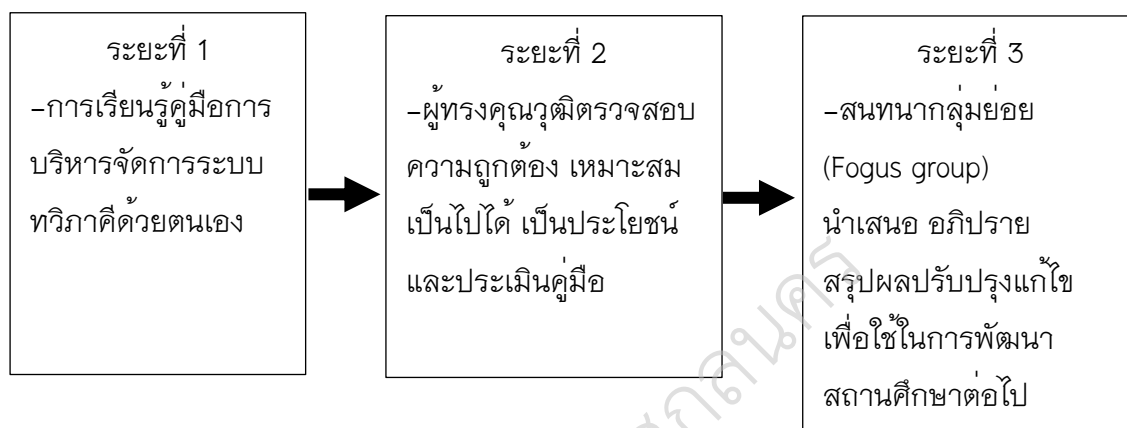
7. สถานศึกษา ยกย่องงานอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีของสถานศึกษา โดยใช้ ระบบฐานข้อมูลการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (DVE DATA) ในการบริหารจัดการ เชื่อมโยงกับการจัดการเรียนการสอนระบบทวิภาคี และบันทึกข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน

8. ขยายและยกระดับความร่วมมือระบบทวิภาคี ในรูปแบบความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐและเอกชน PPP (Public – Private Partnership)

9. ให้สถานศึกษา มุ่งเน้นความร่วมมือ สร้างการรับรู้และค่านิยมในการเรียน ระบบทวิภาคีโดยใช้กลไกความร่วมมือจากคณะกรรมการร่วมภาครัฐ และเอกชน เพื่อผลิต และพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (อ.กรอ.อศ.) และภาคีเครือข่าย

10. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จะมอบเกียรติบัตรยกย่องเชิดชู เกียรติสถานศึกษา และสถานประกอบการที่จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี นโยบายและแนวทางการจัดการ อาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ประจำปีการศึกษา 2568

กระบวนการของการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
 สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยสังกัด
 อาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

ภาพประกอบ 5 แผนผังการพัฒนา

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการร่างรูปแบบการบริหารจัดการระบบทวิภาคี

1. รองศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย โพไพล อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สายนต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตร
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. นายสกลิต สำราญสุข ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
สถาบันภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2
4. นายอุดมภูเบศร์ สมบูรณ์เวช ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
สถาบันภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1
5. ดร.วรรณภา พ่วงกุล ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
วิทยาลัยเทคนิคสว่างแดนดิน
6. ดร.เมืองมนต์ หาญเนตร ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญวิทยาลัย
เทคนิคนครพนม
7. นายวิชา อาญาเมือง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร
8. นายฉลอง นพคุณ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ
9. นางปาริชาติ โอชโร ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคนครพนม
10. นายปรีดา มาหินกอง ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร
11. นายประจวบ แสงวงศ์ ครูเชี่ยวชาญ วิทยาลัยเทคนิคสว่างแดนดิน
12. นายสุขสันต์ สุทธิเสน ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มย่อย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย โพไพล อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สายนต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตร
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ อาจารย์ประจำหลักสูตร
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
4. นายอุดมภูเบศร์ สมบูรณ์เวช ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
สถาบันภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1
5. นายสถิต สำราญสุข ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
สถาบันภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2
6. นางวรรณภา พวงกุล ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
วิทยาลัยเทคนิคสว่างแดนดิน
7. ดร.ชาญชัย แสนจันทร์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ วิทยาลัยเทคนิคอุดรธานี
8. ดร.เมืองมนต์ เนตรหาญ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคนครพนม
9. นายวิชา อาญาเมือง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร
10. นายเดชวิชัย พิมพ์โคตร ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคหนองคาย

11. นายฉลอง นพคุณ	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ
12. นายสุขสันต์ สุทธิเสน	ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคบึงกาฬ
13. นางปาริชาติ โอชโร	ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคนครพนม
14. นายปรีดา มาหินกอง	ครูชำนาญการพิเศษ วิทยาลัยเทคนิคสกลนคร
15. นายประจวบ แสงวงศ์	ครูเชี่ยวชาญ วิทยาลัยเทคนิคสว่างแดนดิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. ดร.เพ็ญพกา ปัญจนะ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2561). *แนวทางการจัดการอาชีวศึกษาแบบทวิภาคี*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2564). *ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการจัดการอาชีวศึกษาแบบทวิภาคี*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2565). *คู่มือการประเมินคุณภาพการจัดการอาชีวศึกษาแบบทวิภาคี*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2566). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานสมรรถนะอาชีพ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงแรงงาน. (2563). *มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency – Based Education)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการทำงาน (Work – Integrated Learning: WIL)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2563). *แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สมศ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2562). *หลักธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ.ร.
- วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม. (มปป.). *การเรียนรู้ด้วยตนเอง*. กรุงเทพฯ: อัดสำเนา.
- OECD. (2018). *Apprenticeship and Work – Based Learning*. Paris: OECD Publishing.
- UNESCO – UNEVOC. (2017). *Work – Based Learning and Skills Development*. Bonn: UNESCO.

ภาคผนวก ข

ตารางการนำเสนอรูปแบบที่สมบูรณ์ของการบริหารจัดการระบบทวิภาคี
สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)
วิทยาลัยสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

ตาราง 27 การนำเสนอรูปแบบที่สมบูรณ์ของการบริหารจัดการระบบทวิภาคีสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

วิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดบึงกาฬ

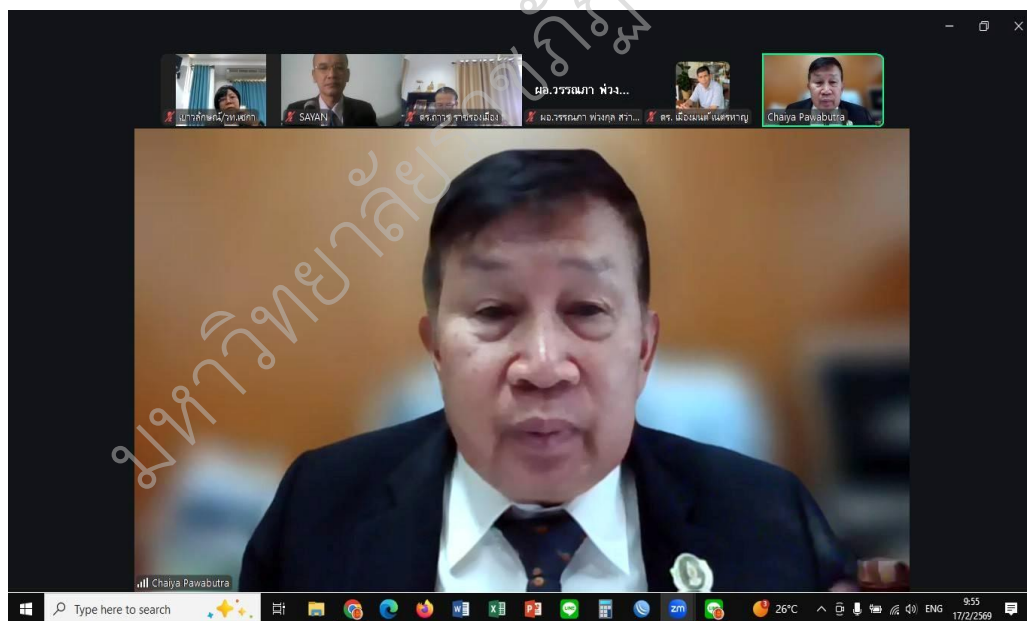
ข้อ	รายการประเมิน	ความถูกต้อง			ความเหมาะสม			ความเป็นประโยชน์			ความเป็นไปได้		
		$\bar{X}$	SD.	ความหมาย	$\bar{X}$	SD.	ความหมาย	$\bar{X}$	SD.	ความหมาย	$\bar{X}$	SD.	ความหมาย
1	หลักการ	4.73	0.59	มากที่สุด	4.80	0.56	มากที่สุด	4.80	0.56	มากที่สุด	4.73	0.59	มากที่สุด
2	วัตถุประสงค์	4.86	0.52	มากที่สุด	4.87	0.52	มากที่สุด	4.93	0.26	มากที่สุด	4.80	0.56	มากที่สุด
3	เนื้อหา	4.86	0.35	มากที่สุด	4.73	0.59	มากที่สุด	4.80	0.56	มากที่สุด	4.86	0.35	มากที่สุด
4	สื่อ / อุปกรณ์ / แหล่ง การเรียนรู้	4.53	0.64	มากที่สุด	4.73	0.46	มากที่สุด	4.80	0.41	มากที่สุด	4.66	0.61	มากที่สุด
5	กระบวนการ ดำเนินการพัฒนา	4.73	0.59	มากที่สุด	4.73	0.59	มากที่สุด	4.80	0.56	มากที่สุด	4.73	0.59	มากที่สุด
6	ขั้นตอนการดำเนิน กิจกรรม	4.67	0.62	มากที่สุด	4.67	0.61	มากที่สุด	4.73	0.59	มากที่สุด	4.73	0.45	มากที่สุด
7	กระบวนการติดตามผล	4.80	0.56	มากที่สุด	4.80	0.56	มากที่สุด	4.80	0.56	มากที่สุด	4.73	0.59	มากที่สุด
รวม		4.74	0.10	มากที่สุด	4.76	0.05	มากที่สุด	4.81	0.12	มากที่สุด	4.75	0.9	มากที่สุด

ภาคผนวก ข

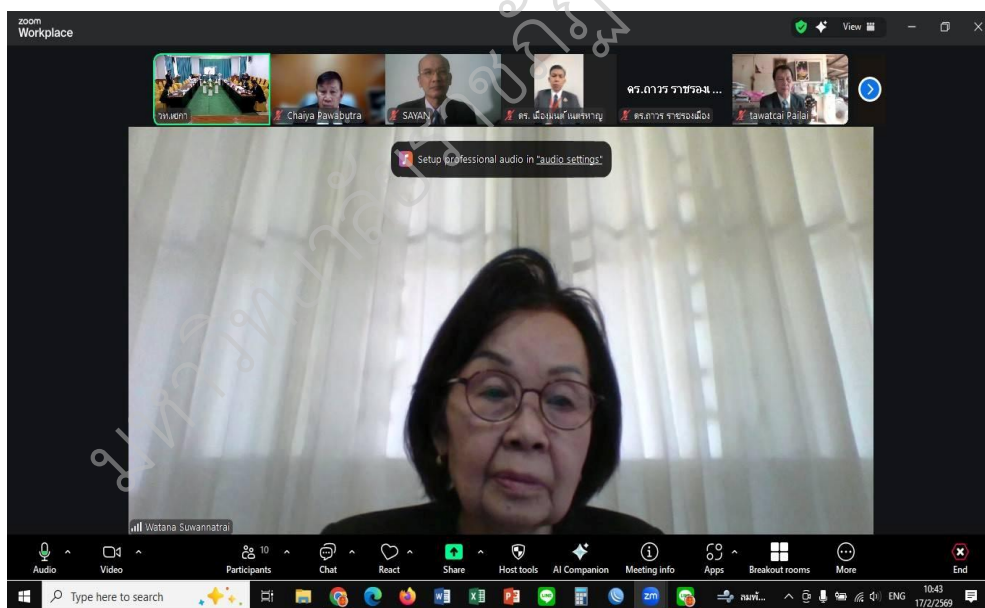
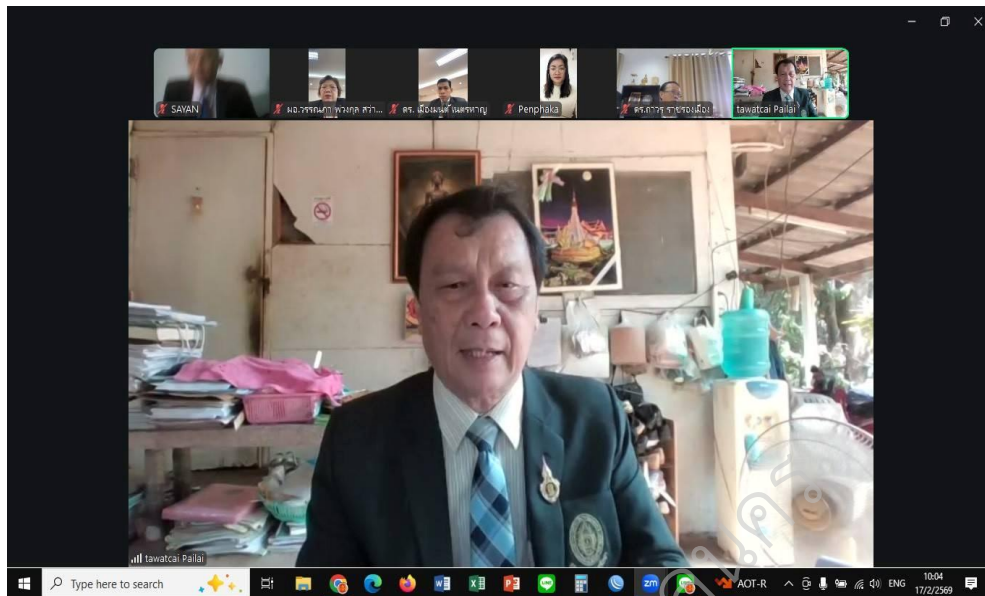
ตัวอย่างภาพประกอบการวิจัย

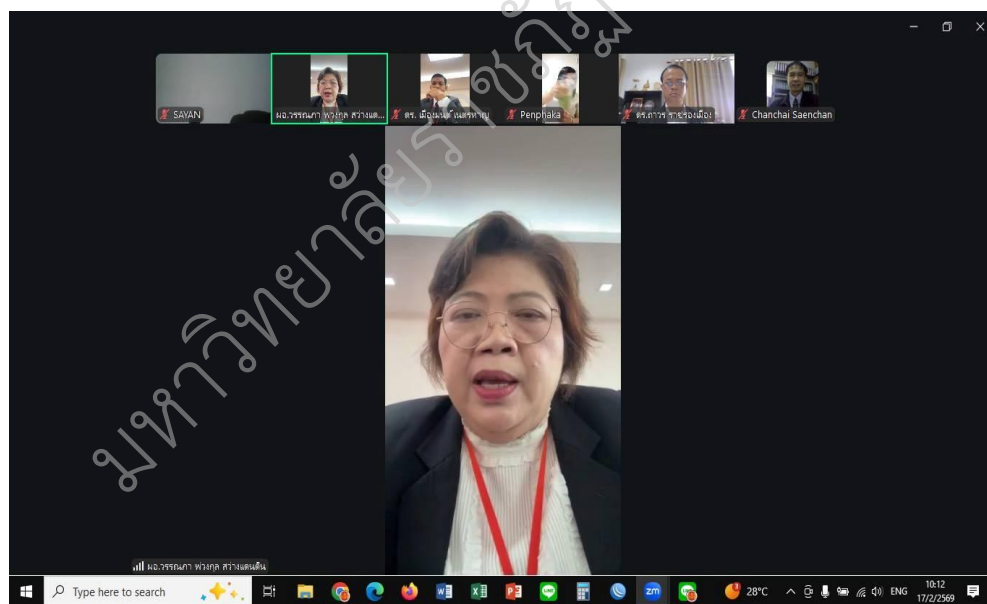
ภาพประกอบ 13 ภาพในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง (Focus Group)

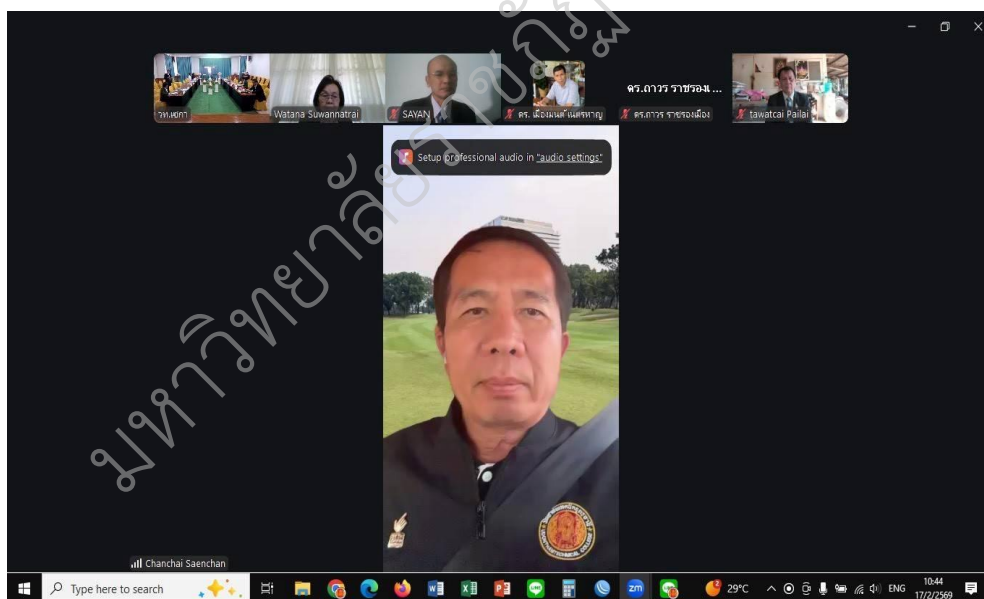
ภาพประกอบ 14 ภาพประกอบการสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group)
ด้วยระบบ online และ onsite

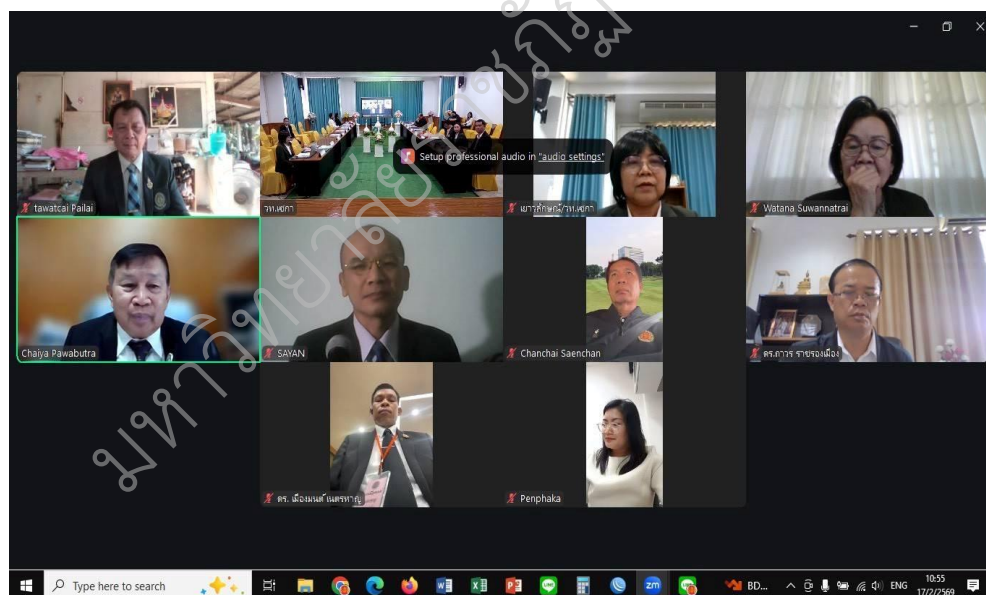
ภาพประกอบ 14 (ต่อ)

ภาพประกอบ 14 (ต่อ)

ภาพประกอบ 14 (ต่อ)

ภาพประกอบ 14 (ต่อ)

ภาพประกอบ 15 ภาพการประเมินรูปแบบหลังแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาพประกอบ 15 (ต่อ)

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางเยาวลักษณ์ อุปทอง
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 3 เดือน กันยายน พ.ศ. 2512
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	เลขที่ 99 หมู่ที่ 4 ตำบลซาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 38150
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยเทคนิคซาง ตำบลซาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 38150 สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2536	ปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจ (บธ.บ.) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
พ.ศ. 2542	ปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2569	ปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2536	อาจารย์ 1 วิทยาลัยเทคนิคนครพนม อำเภอนครพนม จังหวัดนครพนม
พ.ศ. 2554	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพเขาย้อย อำเภอยะรัง จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2559	ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคโกลนเกสรชัยนาท อำเภอมโนรมย์ จังหวัดชัยนาท
พ.ศ. 2560	ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคซาง ตำบลซาง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์